הארץ

640 שקל, יום ג' ד' בטבת תשמ"ו, 17 בדצמבר 1985 VOL. 67/20252 DECEMBER 17 1985

שיגור אקספרס BURLINGTON AIR EXPRESS

הדרך המהירה והבטוחה ביותר לשיגור מסמכים לכל פינה בעולם.

לחצים בעבודה להביא לפירוק הממשלה על רקע משבר טאבה

פרס לשמיר: הושגו דרישות הליכוד להבטחת זיקה ברורה בין הבוררות לנורמליזציה ביחסים ולהחזרת השגריר המצרי לישראל ★ משרד החוץ: לא הושגה כל התקדמות עם מצרים בשום נושא

מאת עקיבא אלדר, סופרו המדיני של "הארץ"

הוויכוח בנושא טאבה והתבטאות שר החוץ, יצחק שמיר, במרכז חרות כי דברי ראש הממשלה בשבת, שטאבה מוטמנה לפי הסכם קמפ-דייוויד שבקה חיים, הם ללא סמכות — הגבירו בימים האחרונים את הלחצים במפלגת העבודה להביא לפירוק הממשלה.

בשיחה עם שמיר הבהיר אתמול פרס, כי אין עתה מקום לדחייה נוספת בהסדרת היחסים עם מצרים. לדעתו, הושגה התקדמות רבה בשיחות עם המצרים, וכפי שדרש הליכוד. הושגה הבנה שתהיה זיקה ברורה בין הבוררות על טאבה לבין הנורמליזציה ביחסים והחזרת השגריר המצרי לישראל.

נודע, כי פרס הביע פליאה על כך שאף כי שמיר נועד עמו שלשום, שעה קלה לפני שהשמיע את דברי ההתקפה נגדו במרכז חרות, הוא לא ניסה לברר עמו תחילה למה כוונו הדברים. לוא ניסה, היה מקבל את הציטוט המדוייק, אמר פרס. בדבריו של פרס לא היתה הבעת עמדה מדינית, אלא הערכת מצב הקובעת כי שיחות האוטונומיה הגיעו למבוי סתום.

תרחיש ישיבת הקבינט

פרס החליט לדחות לשבוע הבא את ישיבת הקבינט, שנועדה לדיון בנושא היחסים עם מצרים בנושא הבוררות בטאבה, עד אז יינסה פרס לגייס תמיכה בקרב כל גורמי הקואליציה ובעיקר במפלגות הדתיות.

פרס יציג בפניהם את כל הסעיפים שלגביהם הושגה הבנה עם מצרים, לרבות החזרת השגריר, פגישת פיסגה, מפגשים של שרי החוץ והביטחון ר' הפשרת ההסכמים המוקפאים בנושאי הסחר, התיירות והתרבות.

לדברי פרס הושגה הבנה עם מצרים גם בנושא טאבה שעיקריה: פתיחת תהליך הבוררות בתחילת חודש ינואר והמקביל שישר כל תחומי הנורמליזציה. על פי אותה הבנה, יזמנו הבוררים להציע הצעות פשרה לצדדים ורק לאחר שיתבטאו כי אין לכך סיכוי, יתחיל תהליך הבוררות עצמו.

פרס יטביר גם כי המצרים הסכימו לניסוח של שטר בוררות רחב, כפי שדרשה ישראל וכן מתן גישה ...

(סוף בעמוד 2, טור 7)

שני עובדי אורח יהודיים סוקרים את הנזקים בבניין השייך לקהילה היהודית בווינה, אשר נפגע ביום א' בלילה ממטען חומר נפץ. לא היו נפגעים. קיר לפיצוץ העדויות של חושבי הבניין וציורים של צלב קרס על קירותיו. (צילום: אי-פי)

פורד ביקש מפרס להימנע מפעולה נגד המורמונים

מאת עקיבא אלדר

נשיא ארה"ב לשעבר, ג'ראלד פורד, פנה אל ראש הממשלה שמעון פרס וביקשו להימנע מפעולה נגד האוניברסיטה המורמונית בירושלים. פורד הטביר, כי קיבל מראשי המורמונים הבטחה שלא ינהלו פעילות מיסיונרית בישראל.

באחרונה קיבל פרס עשרות פניות של סנאטורים וחברי קונגרס אמריקאיים באותו נושא. ידידי ישראל בארה"ב מזהירים כי פעולה נגד המורמונים, הנחשבים לבעלי השפעה בארה"ב, תגרום נזק רב למעמדה של ישראל בארה"ב.

בדיונים שהיו בלשכת ראש הממשלה הובהר כי אין דרך לבטל את הפרויקט לאחר שהמורמונים קיבלו אישורים מכל הגורמים הממשלתיים, לרבות שר הפנים לשעבר, ד"ר יוסף בורג, עיריית ירושלים והגורמים אחרים.

(ע). ח"כ אברהם שפירא (אגו"י) אמר אמש, כי אם ועדת השרים לעניין המרכז המורמוני בירושלים לא תציע דבר, הרי הוא יעמוד על כך, שהסיעות הדתיות יגישו הצעת אי אמון בממשלה.

חוקרי פרשת אלבין החליטו להציג שאלות הבהרה לשריר

מבקשים כנראה לבדוק את חשבון הבנק של אשתו של השר ★ שריר: לא ידוע לי על כוונה לחקור אותי וחשבונות הבנק של אשתי ידועים ופתוחים לחקירה ★ בחקירה הוכחה כי אישי ציבור, עיתונאים, ח"כים ומנהלי חברות קיבלו מניות-אופציות בסכומים גדולים באמצעות חברת "נשואה" של אלבין

מאת ראובן שפירא, סופר "הארץ"

במשטרה עדיין לא החליטו מתי לתשאל את שר התיירות, אברהם שריר, בקשר להחשדים מסוימים בחקירת פרשת מיקי אלבין, והערכת זה במה חודשים ביחידה הארצית לחקירות הונאה של המשטרה. בחקירתם בפרשה, הגיעו החוקרים למסקנה שעליהם להציג שאלות הבהרה גם לשר התיירות אברהם שריר, שהיה ידידו הקרוב של מיקי אלבין, כנראה בעקבות רישומים שהתגלו במסמכי החברות של אלבין, שאותם תפסה המשטרה.

בחקירה נתקלו החוקרים בשמות של אנשים, ביניהם אישי ציבור, שנכללו ברשימות, שנמצאו במשרדי החברות שבראשן עמד מיקי אלבין, ואשר ניהלו השקעות באמצעות החברות של אלבין, ובפרט חברת "נשואה". לחוקרי המשטרה הוברר כי אישי הציבור — לרבות עיתונאים, חברי-כנסת ומנהלי חברות — קיבלו מניות-אופציה בסכומים גדולים באמצעות חברת "נשואה". בשבועות האחרונים נחקרו רבים מאלה שנכללו ברשימות וביניהם גם כמה חברי כנסת. הם התבקשו למסור הודעות בקשר לקשריהם עם מיקי אלבין ולי סיבה שחשבונותיהם הוגו בסכומי כסף גדולים, לעתים עשרות אלפי דולרים.

לפי ידיעה שלא אושרה, מבקשים החוקרים לבדוק את חשבון הבנק של רבקה שריר, אשתו של השר שריר.

השר שריר אמר אתמול, כי לא ידוע לו דבר על כוונת המשטרה להציג לו שאלות. הוא הדגיש, כי חשבונות הבנק של אשתו ידועים ופתוחים לבדיקה וכי אם תזמן אותו המשטרה הוא יבוא להשיב על השאלות שיופנו אליו.

מקורבי רבקה שריר התרעמו אתמול על נוסח הידיעה ששודרה אתמול ב"קול ישראל" על חקירה שאליה יוזמן, כביכול, השר שריר. הם הדגישו כי למשטרה יש הזכות מקבלות לבדוק את חשבונות הבנק של אשתו של השר, ואין לה מה להסתיר. לדבריהם, יש לרבקה שריר חשבון בנק אחד. שבו מתנהלים כל העניינים הכספיים. הם טענו כי בדיקה של חשבון הבנק בשנים האחרונות מגלה, שאין כל בסיס לשמועות, כאילו התקבלו בו כספים באמצעות חברותיו של מיקי אלבין.

השר אברהם שריר אמר אמש ל"הארץ" כי לא היו לו שום קשרים פיננסים עם המנוח מיקי אלבין.

בר-לב: אין לה חשבון נפרד

(ע). "שאלתי את שריר והוא השיב לי, כי יש לו ולרעייתו חשבון בנק משותף וכי אין היא מחזיקה גם בחשבון נפרד. אין המשטרה יכולה להיות אחראית לפרסומים, כאילו יש לה חשבון נפרד, כשאין הדבר כך וכשהפרסומים לא יצאו מן המשטרה", אמר אתמול שר המשטרה חיים בר-לב במסיבת עיתונאים בבאר-שבע.

הוא הוסיף, כי שאלתו לשריר הוצגה שלא כחלק מחקירה משטרתית. עם זה הוסיף בר-לב, כי חקירת פרשת אלבין עדיין נמשכת וכי רבים טרם נחקרו בעניין זה. השר הטעים, כי רבים מן המתנדבים למשטרה, הוא מגו לצורך גביית עדות, ולא כחשודים דווקא, במעורבות שלהם בפרשה זו או אחרת הנחקרת במשטרה.

פרס לשמיר / הוגש כתב אישום נגד אבי צור:

צור נאשם בקבלת שוחד מסוחרי קרקעות ובהעברת חלקו לליכוד

התביעה: השוחד בהיקף של עשרות אלפי דולרים ניתן על ידי הסוחרים שמואל עינב ואחמד עודה והיזמים יצחק ינאי ואלי ישראלי ★ הוגשה בקשה לעצור את צור עד תום ההליכים ★ עינב וישראלי שוחררו בערבות

מאת צבי זהאל

בכתב אישום שהוגש אתמול נגד אבי צור, דובר רשות שירות התעופה ומי שהיה עוזרו של סגן שר החקלאות, מיכאל דקל, נטען שסוחרי הקרקעות שמואל עינב מסביון, ואחמד עודה מכפר חבלה, והיזמים יצחק ינאי ואלי ישראלי (בעל חברת "דלתא"), נתנו שוחד לאבי צור כדי שיפעל, לקידום ענייניהם בנושא רכישת קרקעות ביהודה ושומרון.

(סוף בעמוד 2, טור 3)

תזכיר מצביע על "בריחת מוחות" בשנתיים האחרונות

כמחצית מסגל מדעי המחשב בטכניון היגר לארה"ב ונקלט בתפקידי מפתח

המחסור בסגל אקדמי הביא להגבלת מספר הסטודנטים

מאת ירון מל, סופר "הארץ"

כמחצית מחברי סגל הפקולטה למדעי-המחשב בטכניון, ביניהם כעשרה מרצים, עזבו בשנתיים האחרונות את הטכניון, ומשמשים בתפקידי-מפתח באוניברסיטאות ובמכוני-מחקר יוקרתיים בארה"ב. הדבר מתברר מתזכיר שהוגש דיקן הפקולטה למדעי-המחשב בטכניון, פרופ' עזריה פז, שנשלח לראשי הוועדה לתיכנון ותיקצוב, שליד המועצה להשכלה גבוהה. התזכיר נועד להתריע על השר חזקה הגדולה בשכר חברי הסגל האקדמי, הגורמת "בריחת מוחות" מהטכניון ומהארץ.

פרופ' פז כמר שמדובר במדענים מהשורה הראשונה, שעזבו את הטכניון ושמלאים כיום תפקידים בכירים באקדמיה ובתעשייה האמריקאית. חברי סגל לשעבר בטכניון הגיעו לתפקידים בכירים כמו מנהל המחקר בחברת מחשבים ענקית, דיקן פקולטה למדעי-המחשב באחת מהאוניברסיטאות היוקרתיות בארה"ב, יו"ר האגודה למדעי-המחשב הר תיאורטיים בארה"ב ומרכז קבוצת מחקר בחברת יב.מ.

פרופ' פז הציג רשימה הכוללת שמותיהם של יותר מ-20 מדעני מחשבים מעולים שנשאו בשנתיים האחרונות את ההוראה והמחקר באוניברסיטאות בארץ והיגרו לארה"ב, ששם קיבלו משרות בכירות המבטיחות להם הכנסה הגבוהה פי עשרה בממוצע מהשכר ששולם להם כמרצים בטכניון.

הגבלה על קבלת סטודנטים

כן מסר כי המחסור בחברי-סגל אקדמי בפקולטה למדעי המחשב בטכניון (המבוקשת בשנה כמעדפת — 150 — מהנדסי המחשבים בארץ), הביא להגבלת מספר הסטודנטים המתקבלים ללימודי מדעי-המחשב בטכניון. לסמסטר א' השנה התקבלו ללימודי התואר הראשון כ-100 סטודנטים בלבד מכלל 500 שהגישו מועמדות. לדברי פרופ' פז, לפחות 200 מכלל 400 הסטודנטים שנדחו היו בחזקת ראויים ללימודים ורק בשל מחסור בסגל הוראה לא ניתן לקבלם. כבר היום, ציין פרופ' פז, קיים מצב בלתי-נסבל בהוראה שבו לכל מרצה כ-40 סטודנטים בממוצע, כאשר היחס בארצות אחרות הוא 10:1 בממוצע.

פרופ' פז מציע לסייע בקליטת סגל אקדמי צעיר במקצועות נדרשים כמו מדעי-המחשב או הנדסת-חשמל על-ידי הענקת הלוואות בסכום של 20 אלף דולר לכל מועמד, שתוחזרנה למענקים כעום שלוש שנים, לאחר שהמועמד ייקלט בסגל ההוראה והמחקר. כן מציע פרופ' פז הקמת קרן שתתמוך במחקרים בסיסיים לחברי סגל בכירים באותן פקולטות, כך שבאמצעותה יוכלו חברי סגל להגדיל הכנסתם בכשליש וכך ייגרע מהמוטיבציה שלהם לנטוש המשרות באוניברסיטאות.

בתזכיר הוא מדגיש את הצורך הדחוף בזיווג לימודי המחשב בבתי-הספר התיכוניים.

שר המשטרה:

גביית העדות מדקל לא הסתיימה

יתכן שיוזמן לחקירה עוד השבוע

מאת איתן רבין

"גביית העדות מפי סגן שר הביטחון מיכאל דקל לא הסתיימה ויתכן שיוזמן שוב, על פי צורכי החקירה ויציגו לו שאלות נוספות", אמר אתמול שר המשטרה חיים בר-לב ל"הארץ" בביקור שערך בבאר-שבע. השר אמר כי עד כה הוגשו כ-300 תלונות בנושא פרשת הקרקעות שהחקירה בה נמשכת. בר-לב אמר כי אין בכוונת המשטרה לבקש עתה את הסגרת האחים גינדי הנמצאים בחו"ל.

יתכן שהמשטרה תזמן את סגן השר מיכאל דקל לחקירה נוספת עוד השבוע, כדי להבהיר שאלות נוספות שעלו מאז שחזו דקל עם ראש היחידה לחקירות פשעים, תנ"צ שמעון סביר וסגנו נצ"מ אלכס איש-שלום. אף כי לחוקרים אין בשלב זה חשדות לעבירות פליליות כלשהן נגד דקל נראה, כי בעצה אחת עם נציגי הפרקליטות העוקבים אחרי חקירת ה' קרקעות, הם החליטו להרחיב את מסגרת השאלות למיכאל דקל.

שוק ההון

100 מיליארד שקל — ביקוש לאג"ח בנק ישראל

מאת יהודה שרוני

בנק ישראל הציע אתמול למשקיעים שלושה סוגי אגרות חוב בהיקף של 50 מיליארד שקל. לאגרות אלה נרשם ביקוש של 100 מיליארד שקל והם נמכרו במחירים הנמוכים בכ-2 אחוז ממחירי אותן סוגי אגרות בבורסה.

היצעים בהיקף של 12.5 מיליארד שקל לאגרות חוב, מרביתן באגרות צמודות מדד, הורידו את המדד הכללי של אגרות החוב ב-0.8 אחוז. עליות השערים בשוק המניות נבלמו אתמול ולמניות "הכבדות" היו היצעים גדולים. קרנות הנאמנות שיזמו מביקוש של 10 מיליארד שקל, קלטו את ההצעים בירידות שערים קלות. המדד הכללי של המניות ללא בנקים ירד ב-1.38 אחוז.

ערכה את העמוד: עדה ארנשטיין

צה"ל: חומרת הפגיעה אינה מחייבת תגובה מיד

ארה"ב ניסתה לשכנע הסורים להזיז הטילים

דובר משרד החוץ האמריקאי קרא לכל הצדדים לגלות התאפקות

מאת עקיבא אלדר, ראובן פדהצור ואליהו הבר, סופרי "הארץ"

ממשלת ארה"ב קראה אתמול לסוריה להרחיק את סוללות הטילים נגד מטוסים, שהציבה בקירבת גבול לבנון והעשויים להגיע עד לתוך המרחב האווירי הישראלי. הודיע הלילה פקיד אמריקאי בכיר. דובר משרד החוץ האמריקאי אישר אתמול כי ארצות-הברית ניהלה מגעים עם סוריה ועם ישראל בנושא הזזת הטילים הסוריים לקרבת הגבול הלבנוני. אולם הוא הוסיף כי "יהיה זה בלתי מדויק לומר, שהממשל העביר איומים או אזהרות מצד אחד למשנהו". הדובר הבהיר, כי ארצות-הברית קוראת לכל הצדדים לגלות התאפקות בפעילויותיהם בהאשמותיהם אחד נגד השני. וכי הסלמה באיזור עלולה לפגוע בסיכויי השלום וביציבות האזור. בתשובה לשאלה אמר הדובר, כי הממשל אמנם תומך בסוכנויות הלבנונית ובשלמותה הטריטוריאלית של לבנון, אך מאידך גיסא הוא עומד מאחורי מאמציה של ישראל להשיג ביטחון בגבולה הצפוני. הדובר רמז, כי אילו היתה קיימת בלבנון ממשלה מרכזית חזקה, שהיתה מסוגלת למנוע מעשי טרור משטחה, לא היה צורך בכטיסות הישראליות בתחום האווירי שלה.

(סוף בעמוד 2, טור 6)

2—3 אחוזי עלייה בשכר נטו במשכורת דצמבר

מכסימום תוספת השכר ברוטו — כ-34,227

מאת שלמה מעוז, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

השכר נטו יעלה במשכורת דצמבר בשיעור של כ-2—3 אחוזים. בהתאם לרמות השכר, עקב העלאת השכר ברוטו בשיעור של 4 אחוזים על פי ההסכם בין הממשלה וההסתדרות.

התקרה לשם תשלום תוספת שכר היא 855,688 שקל ומכסימום תוספת השכר ברוטו — כ-34,227 שקל. התקרה לשם תשלום דמי הביטוח הלאומי היא 2,314,500 שקל. להלן טבלת עליית השכר לשכיר/ה, שבן זוגו אינו עובד, לאחר ניכוי מס הכנסה וביטוח לאומי:

שכר ברוטו	נוב' 1985 שכר נטו	דצמ' 1985 שכר נטו	השינוי בין נוב' לדצמ'	
600.000	548.915	560.915	12,000	2.2
700.000	599.265	617,367	18,102	3.0
800.000	663.915	684,603	20,688	3.1
1,000.000	792,565	812,982	20.417	2.6
1.200.000	911,865	932,282	20,417	2.2
1.500.000	1.079.015	1,096.009	16,994	1.6
2,000,000	1,318,415	1.333.698	15.283	1.2
3,000.000	1,751.289	1,764,980	13,691	0.8

ש"ס בעד העברת חוק החזיר לוועדת חוק, חוקה ומשפט

הליכוד מנסה לשכנע הדתיים לדחות ההצבעה של מיהו יהודי

אם יעמדו הדתיים על דעתם לקיים ההצבעה מחר ייאלצו רוב ח"כי הליכוד להצביע נגד החוק, למרות תמיכתם בו

מאת דן מרגלית

ראשי הליכוד פתחו אתמול בשיחות עם המפלגות הדתיות לדחות את ההצבעה על חוק מיהו יהודי, שנועדה למחר. אילו עמדו הדתיים על דעתם לקיים את ההצבעה, היה הליכוד נקלע לעמדה קשה: יום קודם לכן סיכמו ביניהם שמעון פרס ויצחק שמיר, כי אין הדתיים מסכימים לעשות כן, הואיל ולא הביאו את הנושא לאישור מוקדם של הקואליציה, כפי שמתחייב מן ההסכם הקואליציוני; צער כוחם של הדתיים יחייב את רוב ח"כי הליכוד להצביע נגד התיקון, חרף תמיכתם בו.

בהנהלת הקואליציה הציע יו"ר סיעת המערך, רפי אדרי, להניח לדתיים להעלות את הנושא על סדר היום, ולהיכשל. שר המשפטים, משה נסים, ביקש מיו"ר הכנסת שלמה הלל לדחות את ההצבעה (כמה מהתומכים הפרטנציאליים בשינוי חוק מיהו יהודי נעדרים מן הארץ), אך הלל לא נענה לבקשה. רק יוזמי החוק — במקרה זה הדתיים — מוסמכים להחזירו, הסביר היו"ר.

את שאלת מיהו יהודי העלו אתמול גם אנשי חב"ד. ראש הוועד למען שלמות העם, שמואל חפר, הפנה את תשומת ליבו של היועץ המשפטי לממשלה, כי ח"כים מהמערך נסעו במימון של הרפורמים ביהדות אמריקה לסיור בארצות-הברית לעמוד מקרוב על אופי יהדותם. הוא ביקש לדעת אם גם הוא רשאי להזמין ח"כים על חשבון ארגונו לסמע דומה. עותק הבקשה לייעוץ המשפטי, יהודית צור, הפנתה את השואל אל יו"ר הכנסת.

סיעת ש"ס יזמה אתמול מהלך חדש. היא אירגנה קבוצת ח"כים דתיים ומן הליכוד, שישתתפו בוועדת הכנסת וישנו את החלטתם לדון בחוק החזיר בוועדת הכלכלה, בראשות אליהו שפייזר (מערך), ויעבירוהו לוועדת החוקה חוק ומשפט.

ח"כ שבח וייס, שהיה יחיד מן המערך שנכח בישיבה, ביקש לדחות את ההצבעה היא תתקיים היום. בעקבות זאת שוחחו ראשי המערך עם הנציגים הדתיים והביטחו להם כי לא יעבבו את חוק החזיר גם בוועדת הכלכלה. לקראת ההצבעה היום נוטים הדתיים להעביר ומניחים, שהדובר יאפשר למערך להשאיר את הטיפול בוועדת הכלכלה.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: יגאל ביבי, ראש עיריית טבריה

על: תפילות וגשם (עמ' 2)

★

פרס למשפחת שפיגל: המציאות מונעת ועדת חקירה על לבנון

האם השכולה: נבחרת כדי לשנות המציאות (עמ' 3)

★

שר הבריאות לשר האוצר: לא נוריד רמת הרפואה

"יש די כסף לרפואת הורינו וילדינו" (עמ' 3)

★

בימ"ש מחוזי דחה את פירוק טחה בע"מ

החברה שייכת לתשלוכת אתא (עמ' 5)

★

כור ממשיכה להתנגד ליבוא היצף מדרא"פ

משרד התעשייה והמסחר אסר על יבוא צינורות עד לסיום הבירור בנושא (עמ' 5)

★

"דאראגיה רחל" הובאה למנוחות

קהל רב בהלווייתה של השוד קנית רחל מרכוס (עמ' 8)

★

המשטרה תבקש את הסגרתו של שטרן

מנכ"ל בנק צפון אמריקה נמלט לחו"ל לאחר שהתגלתה מעילה בסניף הבנק שניהל (עמ' 8)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית עד מעונן. ממטרים ירדו לפרקים. הטמפראטורות החזויות: ירושלים 9—14, רמת-הגולן 8—14, נהריה 11—21, צפת 8—11, חיפה 14—20, נצרת 10—16, טבריה 13—22, עפולה 10—22, השומרון 10—15, תל-אביב 14—20, נמל-התעופה בן-גוריון 11—20, יריחו 11—22, עזה 15—20, באר-שבע 10—18, אילת 15—25 בעלות.

שערי הדולר

	שער הדולר	השנוי בשקלים
יציג	1483.3	— 2.8
נוסעים	1775.5	— 3.4
שחור	1620.0	+10.0

בגליון זה 14 עמודים

תוצאות

Sale-שופר

בשופר-סל ההוזלות- הוזלות!

שרות משלוחים לבתי הלקוחות

כבד בקר קפוא מובחר 1 ק"ג 2,850.- 3,380.-

בקלה ארגנטיני 1 ק"ג 2,600.- 4,100.-

בצל 1 ק"ג 895.-

ברוקולי טרי 1 ק"ג 2,150.-

בתוקף עד 20.12.85

טונה Star-Kist 190 גר' רק 1,800.-

סרדין "סטארי" 120 גר' 990.- 1,396.-

אבקת כביסה Persil 3 ק"ג רק 9,900.-

קני הרבה שלמי מעט: 24 יח' סבון נקה 7 583.- ליח' במקום 790.- ליח'

שופר-סל VISA

כל המחירים של המוצרים בפיקוח ומוצרים מסובסדים כפופים לשינויים. בתוקף עד 31.12.85

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

הרוצה את השר – יבוא אליו

בישראל מתארח בימים אלה תימותי רנטון, שר-המדינה ושר-החוץ הבריטי, שהביע משאלה להיפגש עם השר ללא תיק, משה ארנס, ששמעו הגיע לאוזניו. השר לא סירב, והזמין אמש את האורח ללשכתו.

כשנודע לאורח, שהלשכה ממוקמת בירושלים-המזרחית, סירב לבוא וביקש שהפגישה תתקיים במקום אחר. השר ארנס דחה את הבקשה על הסף, ואף אמר, שהוא מופתע מהתנהגותו של רנטון: "ראוי היה שלאורח יהיה נימוס אלמנטרי לסור למשרדו של המארח", סבר ארנס.

אילן שחורי

לישראל חוקי פיסיקה משלה

בדיון בכנסת, בנושא ביטול הסובסידיות למזון תרופתי לתינוקות, שאינם מסוגלים לעכל חלב, היה יושב-ראש הישיבה אליעזר שוסטק, כעבר שר הבריאות. בשעת באותו הסביר יאיר צבן לשוסטק, שהנושא אינו חדש וכבר לפני ארבע שנים ניטש על כך ויכוח ציבורי ער. שוסטק אמר: "נכון, צרות לא מתיישנות." ועל כך העיר חבר הכנסת יוסי שריד בקריאת-ביניים: "זהו חוק פיסיקאלי מיוחד לישראל: חוק שימור הצרות".

ע.בר

"מלחמות יהודים" גם בצרפת

המאבק על הכהונה הפנימי בצמרת ההנהגה היהודית של מוסדות הקהילה היהודית בצרפת הלך והסתבך בימים האחרונים, ולובש עתה אופי של עימות גלוי בין הרב הראשי של יהדות צרפת, רנה סירואט, לבין הנהגת ה"קונסיסטואר". ועד הקהילה, בראשותו של ז'אן-פול אלקאן.

שורשיו של הקרע בסתירות ארוכות-שנים (בין היתר, על בסיס עדתי של הספרדים מול אשכנזים), ש"התפוצצו" בעקבות נישואיו של אריק דה-רוטשילד לאשה לא-יהודיה. רעייתו של הרוטשילד גוירה על-ידי הרבנות המרוקאית לאחר חודשים ארוכים של "פרט גיור". לאחרונה, נוסף על העימות בשאלות דקדוקי הלכה, סיבכו עוד יותר את המצב הבחירות הפנימיות להנהגת ה"קונסיסטואר".

הסכסוך הגלוי מעורר מבוכה ניכרת בקהילה. בצמרת ההנהגה היהודית הצרפתית מחפשים עתה אחר דמות בעלת השפעה, בצרפת או בישראל, שתצליח אולי לבלום את ההידרדרות.

יואב מוקר

פאריס

לאן נעלמו החגים?

כוונות טובות אינן מספיקות – לפעמים. כך עולה מהשנתון על חגים רשמיים ברחבי העולם, שפירסמה חברת התעופה "סוויס איר". בין השאר, מפורסמים גם החגים הנהוגים בישראל. אולם כאן נכונה לנו הפתעה: חג הפסח נעלם ואיננו. במקומו נכתב ב' תאריכים ה–24 וה–30 באפריל, שבהם חלים הימים הראשון וה' האחרון של פסח, כי בתאריכים אלה חל "איסטר", חג הפסחא הנוצרי. גם ימי הפורים, ולהבדיל, תשעה באב, אינם מופיעים כשמם ובמקומם נכתב "בנק הולידיי", כלומר ימים בהם הבנקים סגורים.

ניתן ללמוד מהשנתון על אירועים שונים, המשמשים ברחבי העולם עילה ליום חג: יום הקדוש המעונה (בבנגלדש), יום משחקי הגביע (ברמודה), יום האלף-בית לחינוך ותרבות (בולגריה), יום האיכר (בורמה), יום סאאן (מצרים), יום סירת הדרקון (מקאו), שני ימי הירח המלא (סרי לנקה) – נוסף לכל ימי הקודשים למיניהם וימי חג המולד, שחלקם מסומנים כימי-חג גם בארצות הגוש המזרחי. אם כי לא בכולן.

א.קרן

מדליית הרמב"ם לשירות הבולאי

שנת הרמב"ם נחוגה השנה לציון יובל 850 שנה להולדתו בעיר קורדובה בספרד. לציון שנת הרמב"ם, הנפיקה ספרד חותמת-זיכרון מיוחדת עם דיוקנו של הרמב"ם, ועליה הכיתוב "850 שנה להולדתו של הרמב"ם בקורדובה." החותמת נושאת גם את שמו באותיות עבריות.

בתערוכת הבולים המיוחדת, שנערכה לרגל המאורע בקורדובה, השתתף השירות הבולאי במשרד התקשורת בישראל בתצוגה רשמית. השירות הבולאי זכה בפרסים נכבדים: מדליה, שהונפקה במיוחד לתערוכה וגביע כבוד מיוחד.

חיים גלאון

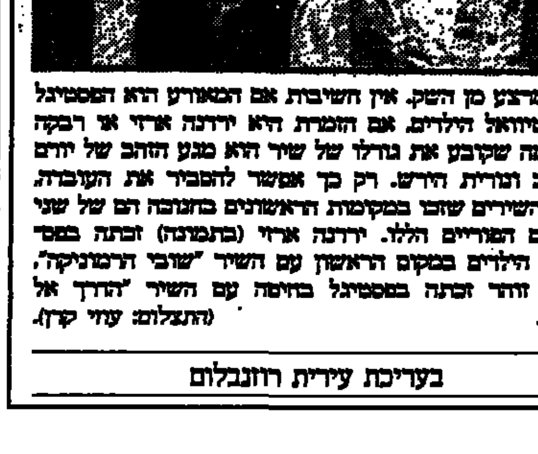

יצא המרצע מן השק. אין חשיבות אם המאורע הוא הפסטיגל או פסטיבאל הילדים. אם הזמרת היא ירדנה ארזי או רבקה זהר. מה שקובע את גורלו של שיר הוא מגע הזהב של יורם טהר-לב ונורית הירש. רק כך אפשר להסביר את העובדה, ששני השירים שזכו במקומות הראשונים בתחרות הם של שני היוצרים הפוריים הללו. ירדנה ארזי (בתמונה) זכתה בפסטיבאל הילדים במקום הראשון עם השיר "שובי הרמוניקה", ורבקה זהר זכתה בפסטיגל בזכיה עם השיר "הדרך אל הכפר". (התצלום: עוזי קרן).

בעריכת עידית רוזנבלום

הכתובת "אנו ציונים" והכתובות נוספות נכתבו על קברו של הרב יוסף דושינסקי, שהיה אב בית דין צדק של העדה החרדית בירושלים. הקבר נמצא בבית הקברות ליד בית-החולים שערי צדק הישן. יש השערה כי מחללי הקבר הם חילונים. (צילום: דן לנדאו)

גורמים מדיניים בכירים:

הדיון בגורלו של הלביא – בקרוב

בעקבות הודעת הממשל על מתן אפשרות לישראל להשתמש ב־300 מיליון הדולר, אותם ניתן להמיר לשקלים, גם לצרכים אחרים מאשר פרוייקט הלביא ★ צפוי גל לחצים לביטול הלביא מצד תעשיות ביטחוניות שאינן משתתפות בפרוייקט

מאת ראובן פדהצור
סופרו הצבאי של "הארץ"

גורמים מדיניים בכירים, המקורבים לראש הממשלה, מעריכים כי בתקופה הקרובה יועלה שוב לדיון גורלו של פרוייקט הלביא. לדבריהם, הסכמת הממשל האמריקאי לאפשר לישראל להשתמש ב־300 מיליון הדולר אותם ניתן להמיר השנה לשקלים גם לצרכים אחרים שאינם רק במסגרת פרוייקט הלביא, תביא בעקבותיה לגל של לחצים בכיוון ביטול הפרוייקט כולו. עיקר הלחץ, לפי הערכה זו, יבוא מכיוון התעשיות הביטחוניות, אשר אינן משתתפות בפרוייקט הלביא והנמצאות במצוקה בעקבות הקיצוץ בתקציב הביטחון.

הסכמה זו של האמריקאים שומטת את הקרקע מתחת לאחד הטיעונים המרכזיים של מצדדי הלביא. אלה טענו, כי ביטולו של הפרוייקט יביא גם לאובדן סכום הכסף המיועד להמרה ללביא, משום שהאמריקאים לא יאפשרו להשתמש בו גם לצרכים אחרים.

דברים קשים בנושא הלביא אמר גם הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי. הרמטכ"ל, שהופיע שלשום בתכנית "ערב חדש" בטלוויזיה, אמר כי להערכתו מחייבים הנתונים של תקציב הביטחון, לאחר קיצוצו, בחינה מחודשת של תכנית הלביא. לדבריו, יש לבחון אם בהיקף המשאבים הקיים ניתן יהיה לא רק לפתח את הלביא, אלא גם לקלוט אותו.

במשרד הביטחון לא התקיים עדיין דיון נוסף בנושא הלביא, לאחר שהאמריקאים הודיעו על נכונותם לאפשר שימוש נוסף בכספי ההמרה. יש לציין, כי לדעתו של שר הביטחון תהיה זו פגיעה קשה בישראל להודות בפני האמריקאים באפשרות ביטול פרוייקט הלביא בשלב זה. זאת לאחר שישראל עשתה מאמצים כה גדולים להשיג כספי סיוע אמריקאים, המגיעים כבר עתה לכמיליארד דולר, לצורך הלביא.

מהתעשייה האווירית נמסר, שאין למפעל עדיין כל ידיעה על שינוי בתכניות העבודה. העבודה על הפרוייקט נמשכת כרגיל.

צוות החוקרים מארה"ב יסיים כנראה תוך יומיים חקירת הנספחים

מאת ראובן פדהצור
סופרו הצבאי של "הארץ"

צוות החוקרים האמריקאי, העוסק בחקירת רפי איתן ושני הנספחים המדעיים, רביד ויגור, המעורבים בפרשת פולארד, יסיים את עבודתו ככל הנראה בתוך יומיים. יתכן גם כי בסיום החקירה תפורסם הודעה.

בניגוד לדיווחים שונים אין החקירה נערכת באחד מבתי-המלון באזור תל-אביב.

שני הצדדים מטילים איפול מלא על החקירה, אך לסופר "הארץ" נודע, כי החוקרים האמריקאים מרוצים משיתוף הפעולה של הישראלים, המעורבים בפרשת הריגול. חוגים מדיניים העריכו, כי עם סיום החקירה יסתיים גם שלב הבירור הפורמלי בין שתי הממשלות. זאת בעיקר בשל גישתו של שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, המבקש לשים קץ לפרשה. אולם, לשני הצדדים ברור כי במהלך משפטם של בני הזוג פולארד עלולים להתגלות נתונים חדשים, אשר יגבירו את המתיחות.

בחורי ישיבות השמיעו תפילת הגשם במטר סוחף ליד קבר רבי חייא בטבריה

מאת עטאללה מנצור
סופר "הארץ" בגליל

שבר ענן ומטר סוחף, שירדו אתמול בצהריים בטבריה הקשו את המעבר בכבישים, לא עיכבו 150 תלמידים ובחורי ישיבות מלקיים את תפילת הגשם ליד קבר ר' חייא הנמצא מעל שיכון הדייגים בטבריה.

את התפילה אירגנו ראש העיר, יגאל ביבי, והרב הראשי של טבריה, הרב דוד פרץ, בהתאם למסורת הטבריינית העתיקה בשנים שחונות, להתפלל על קבר הרבי, אשר חי בטבריה לפני 1500 שנים.

שלטונות המכס ננזפו על הזמנת צוותי טלוויזיה לפשיטה על המפעל בניו־ג'רסי

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שלטונות המכס האמריקאים ננזפו על הזמנת צוותי טלוויזיה בעת עריכת הפשיטה על המפעלים לציפוי קני טנקים בניו-ג'רסי, אשר מכרו ציוד לישראל.

גורמים בממשל מסרו כי "הממשל נקט כל האמצעים כדי למנוע הישנות התופעה של הזמנת צוותי טלוויזיה על ידי גורמים שונים בעת עריכת חקירה" וכי הבטחה ברוח זו הועברה גם לנציגים ישראליים.

שיחת היום / ירח טל

עם: יגאל ביבי, ראש עיריית טבריה
על: תפילות וגשם

התוצאה הראשונה מעודדת; צריך להתפלל באופן תמידי

התפילות ההמוניות שאורגנו התקבלו אצל היושב במרומים?

המטרה שלי היתה בראש ובראשונה להוציא האנשים מהאדישות. להגביר את תודעת החיסכון במים. בטבריה היה אתמול שבר ענן, והגשם והתפילה היו אצלנו לשיחת היום. עצם ההרהור של האנשים, בהם הילדים, שהגשם הוא אולי תוצאה של התפילה, הוא הישג.

כנראה לא התפללתם מספיק, כי הגשם עדיין "מגמגם".

בתור מנה ראשונה זה היה מעודד ואני חושב שהתפילה אינה צריכה להיות חד-פעמית. אדם צריך להיות בתפילה ובתקווה תמידיים. אני, כיהודי דתי, נושא תפילה שלוש פעמים ביום. מאז נותנים לחקלאים פיצוי עבור נזקי בצורת, אין הם רואים טעם להתפלל.

למה חיכיתם עם התפילות כל כך הרבה זמן? אולי הקדמת התפילות ההמוניות היתה מחישה את בוא הגשם?

הטבריינים הלכו לחוש בסכנה כאשר ראו כיצד הכנרת בורחת להם ואז נזעקו ובאו. לעלייה לקברו של רבי חייא באו לא רק טבריינים ותיקים המצויים במסורת זו אלא גם צעירים רבים. מאד התרגשתי אתמול כאשר תלמידי בית-ספר נשאו בקול את תפילת הגשם.

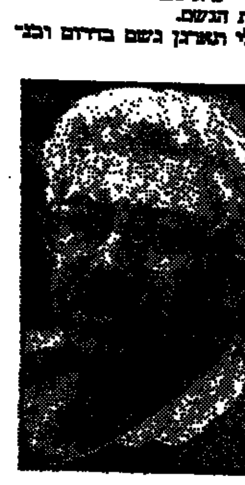

אולי תארגן גשם בדרום ובנגב?

אני מופקד על מאגר המים הגדול במדינה, ואם הכנרת תהיה במצב טוב, יהנו מכך גם תושבי הדרום. חוץ מזה, יש גם בדרום אנשים שיודעים להתפלל. אם אפילו ארבעה סעודים הגיעו כדי להתפלל על קברו של הבבא סאלי, הרי שגם תושבי הדרום כולם יכולים לעשות זאת למען הורדת הגשם.

האם גם בעיית המפלס הנמוך של הכנרת המונע שאיבת מים לתושבי העיר תיפתר על ידי תפילות?

אני, כראש עירייה, צריך לבצע דברים. הרבנים צריכים להתפלל. בימים הקרובים יושקעו עשרות מיליוני שקלים בהכנת תשתית גם לשעת חירום זו. אני מקווה, שהתפילה, שתביא לגשמים, מצד אחד, ופתרון הבעייה הטכנית של מסנני המים מן הצד השני, יפתרו את בעיית המים של טבריה וימנעו, חלילה, מחסור במים.

לאור ההצלחה עם הגשם, אולי מן הראוי שתיזום תפילות המוניות מיוחדות גם לנושאים כמו תיקון הכלכלה או הפוליטיקה הישראלית?

אני לא חושב שיש צורך. שמעתי שלשר האוצר יש את האדמו"ר שלו מרחובות, או שיתייעץ איתו. ואילו לראש הממשלה שמעון פרס, יש את הרב עובדיה יוסף, שיתייעץ איתו.

אשתו של תושב אשדוד המוחזק במעצר בקהיר:

אני ממתינה עם 4 ילדים בבית ומצפה שיעזרו לי

יוסף טחן נתפס באשמת הברחת קילו וחצי הירואין ★ אשתו שוקלת פנייה לשר עזר וייצמן ולנשיא המדינה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

"אף גורם ממשרד החוץ או מכל משרד אחר לא פנה אליי עד היום ואינני יודעת מה לעשות. אני ממתינה עם ארבעה ילדים קטנים בבית ומקווה כי מישהו יעזור לי", כך אמרה אתמול ויולט טחן, אשתו של יוסף טחן, תושב אשדוד אשר מוחזק במעצר בקהיר באשמה שהבריח קילו וחצי הירואין.

לדבריה פנתה לרות לפיד, מאירגון השחר, הידוע בטיפול באסירים וסיוע להם. היא אף מתכוננת לכתוב לשר עזר וייצמן ולנשיא המדינה, שיפעלו על מנת לשחרר את בעלה או לפחות שלא ידונו אותו למוות. היא הוסיפה כי בעלה נעצר ב־18 באוגוסט 1985 ביום שבו נסע למצרים. מאז היא לא שמעה ממנו ורק עתה שמעה כי בעלה במעצר. היא סיפרה שהתושבים באשדוד הקימו ועד פעולה במגמה לפעול לשיחרורו של בעלה.

יוסף טחן בן ה־43 נעצר בשדה התעופה בקהיר. ימים אחדים לפני כן השתתף בביתו באשדוד בטקס ברית המילה של הצעיר בארבעת ילדיו. הוא טס להודו, כנראה שהה יומיים בניו דלהי ולפי החשד רכש שם 1.5 ק"ג הירואין נקי. לאחר מכן טס לקהיר. לטענתו כדי להעביר את הסחורה ללקוח מקומי אך נתפס, כנראה, בעקבות הלשנה.

נדון למאסר בגרמניה

טחן הוא יליד מצרים וב־1962 עלה ארצה והשתקע באשדוד. בעת שירותו בצה"ל הוא נפצע בתאונת אימונים ואיבד את אחת מעיניו. במשך מספר שנים התפרנס ברווחה ממפעל לתריסים שאותו הקים. אך לפני ארבע שנים נקלע לקשיים ולבסוף נאלץ לפשוט רגל. באותה תקופה הוא גם הסתבך בפלילים כאשר נעצר בגרמניה כשהוא חשוד בסחר בהרואין. הוא ישב בכלא שנה וחצי. ולאחר שלקה במחלת סוכרת שוחרר לבסוף בלא משפט.

לחצים בעבודה

(סוף מעמוד 1)

שתי לשטח טאבה. גם לגבי שיפוט בגבולות. על פי ההבנה עם המצרים ניתן יהיה לקיים שותפות בניהול ובבעלות של כל המתקנים שבשטח טאבה.

לעומת זאת עומדים מקורות במשרד החוץ על גירסתם, כי לא הושגה שום התקדמות בשיחות עם מצרים בשום נושא ובעיקר לא בנושא הגבול. משרד החוץ עומד על כך שמצרים תגיש את הדין וחשבון בפרשת ראס בורקה וכי הבוררות בטאבה לא תועמד כתנאי לשיפור היחסים.

בתגובה לכך נמסר מלשכת פרס כי יש להתפלא על כך, שמשרד החוץ מוסר דברים העומדים בניגוד לדין וחשבון של המנהלים הכלליים של משרדי החוץ וראש הממשלה אשר נמסרו גם למר שמיר. לשכת ראש הממשלה מציינת כי נוצר רושם שמפרסמי ההודעות ממשרד החוץ על חוסר התקדמות בשיחות, מדברים מהרהורי ליבם.

דובר משרד החוץ אמר אתמול בתגובה לידיעה שפורסמה ב"הארץ" כי מנכ"ל המשרד דוד קמחי, לא קיבל שום דיווח ממנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר על הפגישה שקיים עם שר החוץ המצרי איסמת עבד אל מגיד. למיטב ידיעתו של המשרד, לא קויימה פגישה בלעדית בין טמיר למגיד. הוא הוסיף כי בשיחות המנכ"לים לא סוכם עם המצרים דבר וכי קמחי הדגיש בכל השיחות כי למשלחת הישראלית אין סמכות לסכם נושא כל שהוא וכי כל הסכמה טעונה אישור הקבינט.

סופרו הפרלמנטרי של "הארץ" מוסר: מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, נפגש אמש עם נציגי המערך בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ומסר להם את סיכומי המשא ומתן עם המנכ"לים המצריים בפרשת טאבה. הוא אמר כי המצרים שבעבר טענו שסכסוכי גבול יש לפתור בבוררות בלבד ולא בפשרה, ריככו במשהו את עמדתם.

טמיר אמר, כי מסתמנת נכונות לעיסקת חבילה שיש בה אמנם בוררות, אבל עם אלמנטים של פישור ונכונות מצרית לנרמל את היחסים עם ישראל בתחומים שונים.

בין הצדדים הושגה הבנה לגבי התוצאות האפשריות של הפישור או הבוררות. הצד המפסיד יוכל בכל מקרה, לגישה והפשרה של איזור טאבה ולשותפות עיסקית בו.

טמיר אמר, כי נוסף לבורר הישראלי ולבורר המצרי הציעו המצרים לבחור את נשיא בית הדין הבינלאומי בהאג. ישראל דוחה הצעה זו על הסף. מסתמנת מגמה שארה"ב היא אשר תמנה את הבורר השלישי. טמיר אמר, כי המשלחת הישראלית השיגה הישגים, וכי האלטרנטיבה לבוררות היא קיפאון תוך הקצנה בעמדת מצרים והפסד כל ההישגים שכבר הושגו בהסכם השלום.

ח"כ אהוד אולמרט (ליכוד) מתח אמש ביקורת על התנהגות הצמרת של חברי המערך שעה שמליאת ועדת החוץ והביטחון משותקת ואינה מקבלת דיווח על המו"מ עם מצרים. הוא תובע כי ראש הממשלה שמעון פרס יופיע בהקדם בפני הוועדה לדיון בנושא זה.

הדולר עלה ביום מסחר שקט

לונדון (אי.פי). הדולר עלה אתמול ביחס לרוב המטבעות ביום מסחר שקט ביותר. למרות השערות שירדו שערי הריבית בארה"ב. בלונדון היתה ירידה קלה לדולר. לעומת הליש"ט, שעלתה ל־1.4372 דולר. הדולר נקנה ב־2.5275 מארק גרמני וב־2.1090 פרנק שווייצרי.

ארה"ב ניסתה

(סוף מעמוד 1)

חומרת הפגיעה הנגרמת לצה"ל ולמערך איסוף המודיעין שלו. אם יוסטו נתיבי הטיסה בלבנון מערבה, לאחר שהסורים קידמו את סוללות טילי קרקע-אוויר שלהם, אינה באה המחייבת תגובה מיידית של ישראל נגד אותם הטילים. כך העריכו גורמים צבאיים בכירים. לדבריהם, חיל-האוויר עמד כבר בעבר, במשך יותר משנה, מול מצב דומה, לאחר הפלת שני המסוקים הסוריים באפריל 1981 וקידום טילים הסוריים לאזור זחלה.

אותם גורמים הדגישו, כי כל טיסות חיל-האוויר בשמי לבנון מתבצעות בטווח הפגיעה האפקטיווי של סוללות טילי קרקע-אוויר מדגם אס-איי 5, המצויות בשטח סוריה והמופעלות על-ידי צוותים סוריים.

להערכתם, תקיפת סוללות הטילים, שקידמו הסורים לקירבת הגבול עם לבנון, על-ידי חיל-האוויר הישראלי, עלולה להביא לתגובה סורית של ירי טילי אס-איי 5 לעבר מטוסי חיל-האוויר הטסים בשמי לבנון. במקרה זה יהיה קשה להחזיר את הסטאטוס קוו לקדמותו. זאת מאחר שעד עתה נמנעים הסורים מלירות טילי אס-איי 5 ומקבלים, תוך הסכמה שבשתיקה, את "כללי המשחק" המאפשרים למטוסי חיל האוויר לסייר בלבנון.

גורמים צבאיים בכירים סבורים כי על צה"ל לאמץ עתה כללי משחק חדשים, למרות שהדבר פוגע בטיסות הסיור של חיל האוויר. לדבריהם יש לקבל את ההנחה, כי הצבת סוללות טילי קרקע-אוויר על-ידי סוריה בשטחה, היא במסגרת פעולה צבאית סורית לגיטימית. לפיכך, מוטב לדעתם, שלא לתכנן את תקיפת סוללות הטילים הסוריות המצויות בתוך שטח סוריה.

סוריה קבעה אמש כי אין כל זכות למטוסי חיל האוויר הישראלי לטוס בשמי לבנון, ולעומת זאת לסוריה מלוא הזכות לנקוט את הצעדים הנראים לה להגנתה מפני "פעולות תוקפניות" מצד ישראל.

אמצעי התקשורת הסוריים דחו אתמול בתוקף את דרישת ישראל להסיג את סוללות הטילים מקירבת גבולה עם לבנון.

כ־280 אלף ד' – פדיון המכירה הפומבית בגלריה גורדון בת"א

72% מהיצירות נמכרו ★ המחיר הגבוה ביותר שהושג במכירה: אקוורל וגואש של ראול דיופי "דמויות בשדה" נמכר ב־23 אלף שקלים חדשים

מאת סופר "הארץ"
לענייני תרבות

במכירה פומבית מס' 17 שערכה גלריה גורדון אתמול בבית ציוני אמריקה נמכרו 83 אחוז מן היצירות שהוצעו למכירה בערב ו־65 אחוז מן היצירות שהוצעו למכירה, במחירים נמוכים יותר, אחרי הצהריים. אחוז כלל המכירה היה 72%. בעל גלריה גורדון, ישעיהו יריב, שניהל את המכירה, אמר לסופר "הארץ" שהיתה זו המכירה המוצלחת ביותר בין שלוש המכירות האחרונות. פדיונה היה כ־280 אלף דולר.

אקוורל וגואש של ראול דיופי "דמויות בשדה" נמכר ב־23 אלף שקלים חדשים וזה היה המחיר הגבוה ביותר שהושג במכירה, אם כי הוא היה נמוך מן המחיר ההתחלתי הנמוך.

שתי יצירות שהוצעו למכירה במחירים גבוהים לא נמכרו: "משה ועשרת הדיברות" בעפרונות צבעוניים של שאגאל ופסל בהזמנה "אדם ציפור" של דאלי. אקוורל של זריצקי "מגרש הרוסים בירושלים" משנת 1923 נמכר ב־18,500 שקלים חדשים, כמעט במחיר ההתחלתי הגבוה. ציור של פיקאסו בעיפרון וגיר לבן על קרטון "האמן המודל" נמכר ב־19 אלף שקלים חדשים ויצירות אחרות של פיקאסו מסדרת וולאר נמכרו במחירים של בין 6000 ל־7000 ש"ח.

המכירה נוהלה בשקלים חדשים, וחלקה התנהלה באנגלית. למשל לגבי יצירות של שאגאל, דאלי, פיקאסו, זריצקי, בק, לסר אורי (שלמעט יצירה אחת לא נמכרו) וברגנר (שנמכרו כולם, חלקם מעל למחיר ההתחלתי הגבוה). לדברי אחדים מן הצופים הקבועים במכירות הפומביות של גלריה גורדון ניתן היה במכירת אחרי הצהריים להשיג ציורים למשל של הגולר – במחירים התחלתיים שבין 100 ל־140 דולאר. רישום נוף של שמי נמכר ב־2000 שקלים חדשים, פי חמישה מן ההערכה.

בעקבות מידע על עבירות טוהר המידות

המשטרה חוקרת חשדות נגד קצין בכיר במרחב הירקון

מאת ראובן שפירא

במשטרה מתנהלת חקירה נגד קצין החקירות הראשי של משטרת מרחב הירקון בתל-אביב, סגן ניצב שמואל כרמלי, בעקבות מידע על עבירות על טוהר המידות. סגן ניצב כרמלי, שבתוקף תפקידו הבכיר היה אחראי על ניהול חקירות רבות בתחום תל-אביב וסגירת תיקים במעשי פשע שונים, יצא לפני כמה ימים לחופשה. כנראה על רקע החקירה המתנהלת נגדו. בשלב זה לא ברור אם ומתי ישוב לעבודה. דוברת משטרת מחוז תל אביב סירבה להגיב על הפרשה.

לסופר "הארץ" נודע, כי בחודשים האחרונים הצטבר במחלקה לחקירות פנים במשטרה מידע מכמה מקורות בקשר להשערות של קבלת טובות הנאה על ידי סגן ניצב כרמלי והתנהגות בלתי הולמת מצידו. לפני כמה שבועות החל בבדיקת המידע. אך עדיין לא החל בחקירה גלויה. במקביל נערכה על ידי קצין בודק בכיר ממחוז תל-אביב בדיקה בקשר לאי סדרים בנוהלי אחזקה של כספים שהופקדו במחלק החקירות כמוצגים במסגרת חקירות שנוהלו. זאת בעקבות הוראה של סנ"צ כרמלי – שלא היתה באישור ובידיעה של הגורמים המוסמכים – להפקיד את הכספים בבנק, כדי לשמור על ערכם. בעקבות הבדיקה הפנימית שונו נוהלי השמירה וההפקדה של כספי הפקדונות.

צור נאשם בקבלת שוחד

(סוף מעמוד 1)

חלק מהכספים שקיבל, העביר אבי צור למזכירות מפלגת הליכוד או לגופים הקשורים עמה.

במקביל הוגשה אתמול בקשה לעצור את אבי צור (36) מחולון עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. שופט בית המשפט המחוזי בתל-אביב, אריה סגלסון, דחה את הדיון ליום א', לאחר שהסניגורים, עורכי הדין זאב ולנר ואהרון טירר, ביקשו ללמוד את חומר הראיות שבתיק.

בנימוקי הבקשה לעצור את אבי צור עד תום ההליכים, טוענת התובעת עו"ד רחל שיבר מפרקליטות מחוז המרכז, כי נגד הנאשם הוגש כתב אישום בו הוא מואשם בעבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים על-ידי עובד ציבור והדחה בחקירה. על פי חומר הראיות, טוענת התובעת, עולה חשש סביר, כי אם ישוחרר הנאשם ממעצרו, הוא עלול להשפיע על עדים ולשבש את המהלך התקין של המשפט.

בכתב האישום נגד צור שבעה אישומים. בקטע המבוא בכתב האישום נאמר, כי במסגרת תפקידו פעל צור לקידום נושאי התיישבות ביהודה ושומרון, ונהג להיפגש מדי יום עם יזמים וסוחרי קרקעות ולסייע להם בכל הקשור בקידום עסקאות בקרקעות ביהודה ושומרון. לטענת התביעה, בתוקף תפקידו היה הנאשם בעל השפעה ומקורב לגורמים בכירים במשרדי הממשלה השונים וגופים שלטוניים בארץ וביו"ש. קשריו של צור נבעו מכך, כי בין השנים 1981 ל־1984 שימש עוזר לענייני התיישבות של סגן שר החקלאות דאז, מיכאל דקל. שר החקלאות אז היה שמחה ארליך ז"ל, שהיה יו"ר ראש ועדת השרים לענייני התיישבות – ועדה שעסקה בין היתר באישור הקמת ישובים ביהודה ושומרון. סגנו של ארליך בוועדה היה דקל.

"צור ידע שהאישורים מזויפים"

באישום הראשון מואשם צור בעבירה של מרמה והפרת אמונים על-ידי עובד ציבור. התובעת, עו"ד שיבר, מאשימה אותו בכך, כי באפריל 1984 הוציא שני אישורים הכתובים על ניר מכתבים רשמי של סגן השר מיכאל דקל והם אישר כי בשני האתרים האלה ("קלעים" ו"לב השומרון כרמים") אושרה הקמת ישובים בבנייה פרטית על-ידי ועדת שרים לענייני התיישבות. לטענת התביעה ידע צור, כי אישורים אלה אינם אמת. שני ישובים אלה לא עלו כלל לדיון לפני ועדת השרים לענייני התיישבות ולא נערכו לפני כן בדיקות מוקדמות מחויבות על-ידי משרד השיכון, משרד המשפטים ומשרד הביטחון.

ביקש כספים מיזמים

באישום השני נטען, כי בחודשים אפריל עד יולי 1984 פנה צור לכמה סוחרי קרקעות ויזמים ביהודה ושומרון וביקש מהם כספים בהבטחו שיעזור להם בקידום האינטרסים שלהם. עו"ד שיבר מציינת, כי הנאשם פנה באותה תקופה לסוחר הקרקעות שמואל עינב, עמו עמד בקשר מתמיד בתוקף תפקידו, וביקש ממנו סכומי כסף. וכן ביקש כי יעזור לו לקבל כספי מסוחרי קרקעות נוספים, כתרומה למפלגת הליכוד או לגופים הקשורים עמה. בחודשים יוני עד יולי 1984, מסופר בכתב האישום, כינס הנאשם את סוחרי הקרקעות היזמים במשרד החקלאות בתל-אביב ובפגישה זו הם השמיעו את בעיותיהם בקשר לרכישת קרקעות ביו"ש. צור נאשם, כי קיבל באותה תקופה את הכספים – בהיקף של עשרות אלפי דולרים – מהאנשים הבאים:

★ מאהוד עודה 12 וחצי מיליון שקל בהמחאות דחויות אשר שם המוטב לא נרשם בהן. סכום נוסף בסך שני מיליון שקל (מאי 1984) וחצי מיליון שקל (יוני 1985). את הסכום האחרון, טוענת התביעה, קיבל הנאשם כמזומנים מעודה.

★ מסוחר הקרקעות שמואל עינב – שלושה מיליון שקל.

★ מהיזם אלי ישראלי, בעל חברת "דלתא", 12 וחצי מיליון שקל ומיזם נוסף בשם יצחק ינאי – שניים וחצי מיליון שקל.

אשר לאהוד עודה טוענת התביעה, כי נתן את הכסף לצור, בין היתר, עבור העזרה שנתן הנאשם לעודה בקידום רכישת קרקעות. בעבור נסיונו לעזור לו להשיג הקצבת מטבע זר מבנק ישראל והשגת רשיון לנשק. עוד נטען נגד צור, כי קיבל מתנה (שעון מעודה) והשתמש במכונית הוולוו של עודה במשך חודשיים.

באישום השישי והשביעי מואשם צור בעבירה של הדחה בחקירה. לטענת התביעה, פנה הנאשם לעודה, כדי לתאם איתו גרסה בקשר למתנה שרכש לו [illegible] נטען כלפי הנאשם כי פנה לקלוד מלכה, עוזר נוסף שהיה למיכאל דקל, ואמר לו, כי יאמר במשטרה שעודה נתן רק 50 אלף דולר.

עדי התביעה

בין עדי התביעה נכללים אהוד עודה, שמואל עינב, אברהם שמאי ויצחק ינאי. אתמול הובא עינב עם אלי ישראלי (27) מפתח-תקווה לבית-משפט השלום בתל-אביב, שם שוחררו בערבות. השניים הוחשדו במתן שוחד לאבי צור. המשטרה שחררה את השניים בערבות, הואיל ולטענתה הסתיימה חקירתם.

דיוקן / ראובן שפירא

שמואל עינב – עבר ביטחוני עשיר ופעילות מוגברת בסחר קרקעות

שמואל עינב הוא אחת מדמויות המפתח בנושא הקרקעות בשטחים. בשבועות האחרונים הוא בילה שעות רבות בחדרי החקירות של היחידה לחקירות פשעים חמורים. עינב בן ה־63, מוצק הגוף, נחשב לאחד מגדולי סוחרי הקרקעות בשטחים – אם לא הגדול שבהם. הוא סייע הרבה לחוקרי המשטרה במתן הסברים על מה שהתרחש בנושא הקרקעות בשטחים בשנים האחרונות. אתמול ב"תרגיל מסקטי" שמשמעותו לא הובהרה הובא עינב, להפתעתו, לפני שופט והמשטרה ביקשה לשחררו בערבות. עינב שתרם סכומי כסף ניכרים לליכוד במערכת הבחירות האחרונה אמור להיות אחד מעדי התביעה העיקריים במשפטו של אבי צור.

שמואל עינב הוא בעל עבר ביטחוני עשיר. היה אחד ממפקדי אניית המעפילים אקסודוס, חבר באצ"ל ונכלל בפעולת הפריצה לשיחרור עצירי המחתרת בכלא עכו. מילא שורה של תפקידים בצה"ל לאחר שליחויות בחו"ל ובאפריקה. לאחר שיחרורו מצה"ל עסק בייצור ושיווק בשר בהיקף נרחב.

ב־15 השנים האחרונות עסק עינב באינטנסיביות במסחר קרקעות בשטחים. לפי הערכה הוא קנה ומכר יותר מ־10 אלף דונם, חלקם בשותפות עם יעקב עקנין, לשעבר מנהל מינהל מקרקעי ישראל. את האדמות שרכש בשטחים מכר עינב, הדוגל באידיאולוגיה של יישוב ארץ ישראל, לגורמים ממשלתיים וליזמים פרטיים.

בנובמבר 1981 ערכו המשטרה והמכס חיפוש בביתו של שמואל עינב בסביון ומצאו שם 170 אלף דולר, 3 ק"ג זהב, 2 אקדחים ותחמושת. עינב, שהועמד למשפט, טען כי הכספים הם לצורכי סחר הקרקעות והנשק הוא להגנתו האישית. הוא הורשע על פי הודאתו ונידון לשנת מאסר על תנאי ולקנס בסך 300 אלף שקל. בית המשפט אמר בהחלטתו כי "לזכות הנאשם עומד עברו הביטחוני בשירות המדינה והסתבכותו בביצוע רכישת קרקעות שהממשלה גילתה בהן עניין".

סופר "הארץ" לענייני כלכלה מוסר: אלי ישראלי, שהתגורר בפתח תקווה, ביקש להקים את הישוב אדרנית שהיה מיועד ל־400 יחידות דיור בשיטת בנה ביתך. נראה שאת הקרקעות לכך קנה מסוחר הקרקעות אהוד עודה. בפרשה זו קשור כנראה אדם נוסף, שהיה בעבר בעל תפקיד ממלכתי.

אמש בטלוויזיה / הדה בושס

העובדות והאושר

אורי זוהר לא איבד את תכונות ה"כוכב" שהיו לו, אפילו לבושו ביום שגת ולי קשה להשתחרר מן ההרגשה, שבעצם הוא בתחפושת. מאז ומתמיד ניחן אורי זוהר בשטף לשון ובכושר שכנוע. הצטיין ובלט כבעל איפכא מסתברא. והנה עכשיו הוא מגייס את כח השכנוע והלהט שבו כדי לטהר את החרדים מכל אשם, ולהציגם כאוהבי ישראל, הנרדפים על לא עוול בכפם. ואכן, אילמלא העובדות, היינו עוד עלולים להשתכנע שחוגים חרדים אינם מפעילים אלימות כלפי החילונים, ואהבת ישראל טהורה היא תמיד נר לרגליהם. אורי זוהר בועט בכדור לשער החילוני, ומאשים דווקא את הציבור החילוני בהסתה כנגד החרדים. אמנם, אם כתב עוזי אורנן, שיש לתלות יהודים חרדים על עמודי חשמל – זו הסתה פרועה. אבל אורי זוהר גם הוא הרי נתלה בהתבטאויות קיצוניות כאשר הוא נוקט ממש באותן שיטות שבהן הוא מאשים את הציבור החילוני, ומכתים קהל שלם בגלל מספר קיצוניים. אכן, התעלמות מעובדות מתגלה כנשק יעיל מאוד ב"זה הזמן" – אבל אין בה עדיין כדי לפתור את בעיית המתח ההולך וגובר, והאלימות שאכן קיימת בין דתיים לחילונים. רם עברון אינו מסוגל להתמודד עם אורי זוהר שאינו מניח לו להוציא מילה. והכוונות מתגלים כחסרי אונים.

אורי זוהר מצטייר בעיני כמין מיסיונר יהודי. ועם מיסיונרים, קשה להתווכח. זוהר מייצג אמונה אבסולוטית ואנחנו, החילונים, כולנו ספקות. בהתחבטות שבין הרהורי כפירה. אורי זוהר נראה כאדם המאושר ביותר בעולם, וכבר בפרסי הפרסומת שלו בעבר, הסיסמה כיום היא – הצטרף ליהדות והמצא את האושר. מאוד לא רציני. אבל עדיין תופעה מרתקת.

לאורי אבן ומשפחתו

אתכם באבלכם על מות

רותי ז"ל

רפי דינרי
אשר רבינוביץ
וכל עובדי המשרד.

ביגון רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו אציל הנפש

שלמה אבישי

הלוויה תצא היום, יום שלישי, ה' בטבת תשמ"ו, 17.12.85, בשעה 13.45 מבית ההלוויות העירוני ברחוב שמגר, ירושלים, להר-המנוחות. התחבורה תעמוד לרשות המלווים.

אמה: אודה
אשתו: תחיה לבית קיסר
בנו וכלתו: יוסי וגלית
בתו: נעמה
אחותו: אסתר צדוק וב"ב
אחיו: שלום ואמנון וב"ב
הנכדה: כרם

השבעה בבית המנוח, רח' שמריה לוין 11, ירושלים.

המעלות של אל על

	מעל' מינימום	מעל' מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
קהיר	16	20	מעונן	9	21
אתונה	11	16	גשום	10	14
בוקרשט	1	6	גשום	—	—
רומא	3	14	מע.חל	4	16
ז'נבה	1	7	בהיר	-2	4
ציריך	3	8	בהיר	—	—
פרנקפורט	4	9	גשום	4	4
וינה	4	8	גשום	2	5
פאריס	7	11	גשום	9	11
אמסטרדם	7	10	גשום	6	11
בריסל	5	8	גשום	4	10
מדריד	-1	7	בהיר	-3	11
לונדון	11	13	גשום	10	13
קופנהאגן	5	9	גשום	3	5
שטוקהולם	0	1	גשום	-1	5
ליסבון	6	10	בהיר	2	13
ניו־יורק	3	6	בהיר	-3	2

הנוסע המאושר
אל על ELAL

עיריית קרית מוצקין

מכרז פומבי מס' 7/85

העיריה מכריזה בזה על קבלת הצעות מיזמים להקמה, פתוח והפעלה של "מרכז הספורט והנופש בקרית מוצקין".

רשאים להשתתף במכרז זה גופים בעלי נסיון ויכולת כלכלית כפי שהוגדר בתנאים הכלליים להגשת ההצעה בהם ניתן לעיין במשרד מהנדס העיריה.

את כל מסמכי המכרז ניתן לרכוש במשרד מהנדס העיריה תמורת תשלום של 700.000 ש' שלא יוחזרו.

את ההצעות יש להגיש במעטפות סגורות ומסומנות לתיבת המכרזים במשרד מזכיר העיריה עד לתאריך 21.1.86 שעה 12.00 בצהריים בצרוף כל המסמכים כנדרש.

העיריה רשאית לבחור בהצעה המתאימה ביותר לפי הקריטריונים שהוגדרו במסמכי המכרז ואינה מתחייבת לקבל הצעה כלשהיא.

שמחה מילר
ראש העיר

בכנסת

קריאה לממשלה להמשיך בקיצבה מוגדלת לקשישים נזקקים

ח"כים טענו: אין זה מוצדק להגדיל הכנסות האוצר על-ידי שחיקה נוספת בקצבאות הביטוח הלאומי ומס על קצבאות הילדים

באולם המליאה

/ עמוס בן ורד

שחיקה נוספת בקצבאות הביטוח הלאומי, הטלת מס על קצבאות הילדים לפי המס השולי של אבי המשפחה — כדי להגדיל את הכנסות האוצר, אינה צודקת ותביא לירידה נוספת בהכנסות העשירונים התחתונים. כך אמרו אתמול כמה ח"כים בדיון בנושא שחיקת הקצבאות, בעקבות הצעה לסדר היום של רן כהן (רצ).

בסוף הדיון התקבלה החלטה פה אחד, הקוראת לממשלה להאריך בשנה את הוראת השעה שעל פיה ניתנת קצבה מוגדלת לקשישים המשתייכים לעשירונים התחתונים. כמו כן קוראת הכנסת לממשלה להכין בתוך חודש הצעת חוק, שעל פיה יקבלו קשישים אלו את הקצבה בכבוד לשדר הריאלי של השכר הממוצע במשק, או על פי מדד יוקר המחיה.

בפתחו את הדיון אמר רן כהן, כי השחיקה בקצבאות נוצרה בגלל "שדולת הכסף המסומן" הנתמכת על-ידי פקידי האוצר, שיש לה חברים בוועדת הכספים, ולכן היא גוברת תמיד על "שדולת השכר בשחוק המבצעים".

הקבוצה שמצבה הוא החמור ביותר, הוסיף כהן, היא זו של הגימלאים עובדי המדינה. הם איבדו 30% מערכם הריאלי של הקצבאות בנוסף ל-25% אובדן הכנסה כאשר פרשו לפנסיה.

שר העבודה והרווחה, משה קצב, הודה שיש חילוקי-דיעות בינו לבין האוצר ביחס להמשך הוראת השעה המשנה את המשובים לטובת הקצבאים הקשישים. בחודשים דצמבר וינואר אמנם לא תהיה פגיעה משמעותית בגובה הקצבאות, אך תיתכן פגיעה קשה בעתיד — אמר קצב.

עוד הוסיף השר, שהגמלה להבטחת הכנסה ליחיד, שנקבעה בחוק ל-25% מן השכר הממוצע במשק, הגיעה עקב הוראת השעה בחודשים אחרונים ל-35% משכר זה, וזאת בתקופה שבה נשחק שכרם של העובדים השכירים במשק בשיעור של 20 עד 25 אחוז.

ביטול סובסידיות למזון תינוקות — לוועדה

פה אחד העבירה אתמול הכנסת לדיון דחוף בוועדת העבודה והרווחה, הצעות לסדר היום בעניין ביטול הסובסידיות למזון תרופתי, שכמעט כולו מיועד לתינוקות שאינם מסוגלים לקבל חלב. מחירו של מזון זה מגיע לכ-200 אלף שקלים בחודש.

סגנית שר הבריאות, שושנה ארבלי-אלמוזלינו (מערך) הסבירה כי מדובר ב-1500 תינוקות. משרדה מתנגד בחריפות לביטול הסובסידיה, אך עשה זאת מתוך ברירה. "כאשר אין חלב ומזון בשביל אלפי החולים בבתי-החולים, אין כסף לממן את ההורים, ואין תרופות בסיסיות — חייבים לקצץ".

אלמוזלינו הציעה שוועדת העבודה והרווחה תבקש משר האוצר שישחרר כספים שחייב משרדו למערכת הבריאות.

סגנית השר הסבירה, כי על פי הגדרה החוקית של מזון זה המסווג כתרופה, הועבר הנושא לקופות-החולים, אך קופת-החולים הכללית לבדה חייבת 35 מיליארד שקל לספקים, ובוודאי לא יהיה בכוחה לעמוד בהוצאה הנוספת. החיסכון השנתי למשרד הבריאות מקיצוץ זה הוא 750 אלף דולר בקירוב — אמרה.

כתוצאה מקיצוץ זה — 40 תינוקות בעלי מום תורשתי הזקוקים למזון שהיה מסובסד ב-80%, ובמקום 13,977 שקלים, יאלצו הוריהם לשלם 99,210.

מתי פלד (המתקדמת) אמר שרשימת הנפגעים מהאמצעים שנוקט האוצר מתארכת ומתרבה מיום ליום. "אפילו אלה המקבלים את השכר הממוצע במשק, אינם מסוגלים לעמוד בהוצאה של 200 אלף שקלים בחודש אך ורק כדי לספק תחליף-חלב לתינוק אחד", אמר פלד.

בתשובה למשפחת שפיגל ששיכלה את בנה יואב:

פרס: במציאות זו אין סיכוי לוועדת חקירה למלחמת לבנון

אפרת שפיגל: פרס קיבל מנדט כדי לשנות המציאות

מאת לילי גלילי
כתבת "הארץ"

במכתב תשובה למשפחת שפיגל ששיכלה את בנה יואב במלחמת לבנון, כותב ראש הממשלה, שמעון פרס, כי "במציאות הקיימת אין שום סיכוי מעשי להקמת ועדת חקירה, והוא עמותי לטובה באשר תהיה".

כזכור, מאז נפילת הבן יואב, נאבקת משפחת שפיגל בכל הדרכים, להקמתה של ועדת חקירה, ובמשך חודשים ארוכים אף הפגינה דרך קבע מול ביתו של ראש הממשלה. עוד כותב פרס במכתבו למשפחה: "אני יודע שתשובתי לא תספק אתכם, אך כי מאמינו בכשגל להתווכח עם משפחה שאיבדה את היקר מכל".

בהתייחסו לתעודת הוקרה לנפול הבן שהחזירה אליו המשפחה בצירוף למכתב דרישתה להקמת הוועדה, אומר פרס, כי התעודה המוחזרת תישמר בארכיון צה"ל.

בתגובה: המאבק יימשך

בתגובה לתשובתו של ראש הממשלה, אומרת האם, אפרת שפיגל, כי מאחר שפרס עצמו כותב כי ידוע לו שתשובתו לא תספק, אך אין הוא מסוגל להתווכח עם משפחה שכולה, היא בוחרת לענות לו מעל דפי העיתונות. לדבריה, פרס, ככל ראש ממשלה אחר קיבל מנדט מהבוחרים לשנות המציאות, כפי שבאמת עשה בכמה תחומים. תשובתו אליהם מבהירה להם, שאין בכוונתו להקים ועדת חקירה, אף שבהיותו בכנסת כראש אופוזיציה דרש את הקמתה של ועדה כזו. לדבריה, ימשיכו משפחתה, ומשפחות אחרות, להיאבק בכל דרך אפשרית, להקים ועדת חקירה ולהעמיד לדין את האשמים.

עובדי הרפואה בצפון הארץ: יש להכריז סכסוך עבודה במשק

"להוריד את רמת הרפואה — לאיזו מאה ולאיזה עשור?"

מאת יהושע גלבוע
סופר "הארץ" בחיפה

בקריאה להתארגנות [illegible] לסכסוך עבודה בכל המשק [illegible] במאבק ארצי שיתחיל בשביתה כללית בת שעה אחת בכל ענפי המשק בארץ, יצא הכינוס של עובדי הרפואה בבתי החולים הממשלתיים וקופת חולים בצפון הארץ, שנערך אתמול בבית החולים רמב"ם בחיפה.

בין הדוברים בכנס היה ד"ר אורי טיישלמן, יו"ר ועד הרופאים ברמב"ם, שאמר בין השאר כי "אם יש החלטה להוריד את רמת הרפואה בארץ, אנו מבקשים שיגידו לנו איזו רפואה שתינתן, של איזו מאה ואיזה עשור". [illegible] הוסיף ד"ר טיישלמן, "לא [illegible] הטיפול המתאים לחולה, תיפול על כתפו ועל מצפונו של העובד הבודד בשטח".

נציגי הרופאים בבית החולים כרמל של קופת חולים סיפרו, כי כבר אין גבס בבית החולים וכן מורגש מחסור במוטות מכל המידות וכן סלילים תומכים לדיאליזה, ויש בבית החולים קוצב לב אחד בלבד.

שביתה ברשויות הדרוזיות בשל גרעונן המתמשך

מאת נזיה כרבא
סופרת "הארץ"

הרשויות המקומיות הדרוזיות שובתות זה היום השני, למעט מוסדות החינוך. השביתה פרצה, לאחר שלדברי חבר ועד הרשויות הדרוזיות, ראש מועצת בולוס, סאלח טריף, מוצו כל אפשרויות המו"מ עם שרי האוצר, הפנים ומשרד ראש הממשלה, בנוגע לגירעון של שני מיליון דולר.

טריף טוען, כי חלק ניכר מן הגירעונות נבע מבסיס התקציב הלא שוויוני לעומת הרשויות המקומיות היהודיות. הסכומים שהועברו באחרונה, לטענתו, לרשויות הדרוזיות, נמוכים ב-50% מן הסכום שהועבר לאלו היהודיות, המונות 20 אלף תושבים. (האוכלוסייה הדרוזית בארץ מונה 75 אלף תושבים).

ראש הוועד הארצי של הדרוזים, שייח' אמין טריף, שיגר אתמול מברקים לראש הממשלה, שרי האוצר והפנים בבקשה לסייע למצוקת בני העדה.

בפגישה עם שר החינוך והתרבות יצחק נבון

בעלי בתי הקולנוע: אם לא נשותף בערוץ השני — יתחסל הענף

מאז 1967 נסגרו 180 בתי קולנוע ומספר המבקרים השנתי ירד מ-52 מיליון ל-12 מיליון

מאת לילי גלילי

נתונים מדהימים על המשבר בענף הקולנוע בישראל מסרו אתמול ראשי התאחדות ענף הקולנוע בפגישה עם שר החינוך והתרבות יצחק נבון. בפגישה, שהתקיימה בלשכת השר בירושלים, התריעו ראשי הענף כי אם לא ישותפו בהקמת הערוץ השני בטלוויזיה, תהיה זו מכת מוות על ענף הקולנוע כולו.

להלן כמה מהנתונים שנמסרו לשר החינוך והתרבות:

★ בשנת 1967 (כשנה לפני שהחלו שידורי הטלוויזיה בארץ), היו בבתי הקולנוע כ-52 מיליון ביקורים. בשנת 1984 ביקרו כ-12 מיליון צופים בלבד, וזאת בשנה שבתקופה זו הוכפל כמעט מספר התושבים.

★ 320 בתי-קולנוע פעלו בארץ בשנת 1967. 180 מהם נסגרו. רק בשנה האחרונה נסגרו 20 בתי-קולנוע. השנה קיימים בארץ 140 בתי-קולנוע בלבד. יישובים שלמים, בעיקר אלה המרוחקים ממרכז הארץ, נותרו ללא אולם קולנוע.

★ כ-4000 משפחות מתפרנסות מענף הקולנוע. חלק לא מבוטל מהעובדים הם נכים וזאת במסגרת החוק הנותן עדיפות לקבלת נכים לעבודה בבתי-הקולנוע.

ראשי ענף הקולנוע אמרו לנבון, כי המשבר החמור בענף נגרם תחילה בגלל התחלת שידורי הטלוויזיה, שימוש הציבור במכשירי הווידיאו והתפשטות הטלוויזיה הפירטית בכבלים. הם אישרו, כי תופעה זו פקדה גם את ענף הקולנוע בעולם.

עורך את העמוד: חיים טל

רבין: השיקול המנחה את מדיניות ישראל הוא מניעת מלחמה

על צה"ל להיות בעל אופי התקפי כדי למלא תפקיד ההרתעה ★ בהתקפה על מפקדות אש"ף בטוניס נשקלו גם אפשרויות אחרות, פרט להפצצה מהאוויר

(ס). שר הביטחון יצחק רבין אמר אתמול כי לישראל אין סיבה מדינית ליזום מלחמה, ולכן השיקול המנחה את מדיניות הביטחון הוא מניעת מלחמה.

לדבריו, צריכה ישראל לפתח עוצמה צבאית שתפקידה יהיה להרתיע, אך לא על חשבון האינטרסים החיוניים של ישראל. במקביל, חייבת ישראל להביא בחשבון אפשרות של מלחמה כפויה ותלויה להערך להכרעה מהירה, תוך חתירה לצמצום מספר הנפגעים.

שר הביטחון שדיבר בפני הוועידה התשיעית של ארגון "יד לבנים" במלון "רמדה" בירושלים הוסיף: "בכל המלחמות יש בכוחנו לנצח", אמר רבין, "אבל יש לדעת שלא תהיינה מלחמות קלות ובלתי כואבות בעתיד. כמויות כלי הנשק, עוצמות האש המצויות אצל מדינות ערב והיכולת הופכות כל מלחמה בעתיד למלחמה כאובה".

רבין טען, כי כדי למלא את תפקיד ההרתעה ויכולת ההכרעה המהירה צריך צה"ל להיות צבא בעל אופי התקפי.

חיי אדם — שיקול מרכזי

שר הביטחון ציין כי אחד השיקולים המרכזיים לפני כל פעולה צבאית הוא מספר הנפגעים. לדבריו, גם לפני ההתקפה על מיפקדות אש"ף בטוניס נשקלו אפשרויות אחרות, פרט להפצצה של חיל האוויר. "חיי אדם הם הקריטריון החשוב ביותר לשיקולים לפעולה, למעט ההגנה על ביטחון המדינה", אמר השר.

בעניין תקציב הביטחון אמר רבין, כי צה"ל נמצא בתהליך מסוכן של צמצום ותקציבו קטן מן התקציב באמצע שנות ה-70.

בר-לב: לא צפויה מלחמה

איתן רבין מוסר "הארץ" מוסף: "איני חושב שתפרוץ מלחמה עם סוריה; כי ליזום מלחמה צריך שיהיו גם מניעים וגם נכונות לשלם את המחיר של מלחמה כזו. לסוריה ישנם מניעים למלחמה אבל היא יודעת שהמחיר שתשלם יהיה כבד מדי ולכן איני חושב שסוריה תצא למלחמה" — אמר אתמול שר המשטרה חיים בר-לב, בהתייחסו למשבר הטילים שהסורים הציבו בשטחם.

בר-לב הביע תקווה שהמתיחות עם סוריה לא תתגבר ולא תביא לתקריות או להסלמה. עוד אמר כי הפלת המטוסים היתה תקרית בודדת, והדבר הובהר על ידי הממשלה לסורים, בצינורות המקובלים.

הרבי מלובביץ' הפתיע חסידיו:

מדוע היה צריך להרחיק לטוניס כשהמחבלים נמצאים בתוכנו

מאת נדב שרגאי, סופר "הארץ"

"טוניסיה היא המדינה היהודית, שבה היהודים חיו בשלווה. לא מובנת כלל הגישה, מדוע היו צריכים להרחיק עד שם כדי לפגוע במחבלים בו בזמן שהם נמצאים בתוכנו — בירושלים, בת"א וביו"ש", כך אמר הרבי מלובביץ' בשידור מיוחד שהועבר אתמול לקבוצות בוקר לישראל.

הדברים הפתיעו את חסידיו הרבים, שכן בדרך כלל מתייצב הרבי מאחורי צה"ל ומגלה קו ניצי.

בהתייחסו, ככל הנראה, לחוק מיהו יהודי, אמר הרבי: "הדיקטטורה במדינת ישראל על מצפון ונשמת היהודי גרועה יותר מאשר בברית המועצות". "אני הייתי ברוסיה", אמר הרבי, "שם אין דיקטטורה על מצפון האדם. הדמבא לצלן שצריך לאלץ אדם להצביע נגד אביו ונגד אמו ונגד נשמתו. הדמבא לצלן, שצריך להשוות כזה דבר לדיקטטורה במדינה קומוניסטית. בשום מקום בעולם לא תמצא שלושה אנשים השולטים במפלגה, ומאלצים אנשים אחרים להצביע נגד מצפונם".

שר הבריאות מרדכי גור דוחה הצהרות מודעי על הפגיעה בשירות הרפואה

"רמת הרפואה לא תרד; הממשלה ולא הרופאים יחליטו מה ייפגע"

"יש הון מספיק לכל אחד מאתנו עבור ילדינו הורינו ומשפחותינו, כדי לקבל את הרפואה המודרנית והמתוחכמת ביותר"

מאת יוסף נבו
סופר "הארץ"

"רמת הרפואה בארץ לא תרד, משום שיש הון מספיק לכל אחד מאתנו עבור ילדינו, הורינו ומשפחותינו, כדי לקבל את הרפואה המודרנית והמתוחכמת ביותר", אמר שר הבריאות, מרדכי גור, בתגובה לדברי שר האוצר כי על התושבים להתכונן לכך שרמת הרפואה שיקבלו בעתיד, תהיה נמוכה מזו שלה הורגלו, וכי המשימה לקבוע היכן וכיצד תבוצע הירידה ברמת השירות הרפואי, מוטלת על הרופאים.

זאת: כן הבטיח, כי בארץ ימשיכו להיות הרופאים המתוחכמים, המתקדמים ובעלי כלי האיבחון הטובים ביותר בעולם. ייתכן כי תהיה ירידה ברמת המלונאות בבתי החולים, הסביר השר, אבל לא ברמה הרפואית.

ענייננה של הממשלה

אשר לדברי הניצוץ הבהיר גור, כי זה ענייננה של הממשלה ולא של הרופאים. לדבריו, על הדרג הממשלתי ועל הכנסת להחליט אם חולה הנזקק לדיאליזה, והוא בן יותר מ-65, יקבל את הטיפול [illegible] 20 מיליון דולר לשנה [illegible] 600 גרם עולה למדינה 15 מיליון דולר לשנה, וזו החלטה של הדרג הממשלתי והכנסת להחליט למנוע טיפול זה מן הפגים, אמר השר.

דוחה על הסף

"אני דוחה עקרונית, על הסף, שעל הרופאים לקבוע מה ייפגע במערכת הבריאות, מה ייעשה ומה לא. זה עולה כסף והממשלה צריכה להחליט אם הכסף ייגבה בהיטל בריאות או בהגדלת המס האחיד", אמר.

מועצת מנהלי בתי החולים החליטה שלשום לדחות את הצעת שר האוצר כי הם יקבעו את הקיצוצים במערכת. המועצה הסמיכה את [illegible] להחליט על סגירת בתי החולים והבינוניים, למעט טיפול בחולים דחופים, אם במועד הקרוב לא יימצא פתרון לבעיית האשפוזה הקשה.

רקע / ראובן פדהצור

בקשות לייצוא מידע ביטחוני מארה"ב טעונות אישור הממשל

פשיטתם של אנשי המכס האמריקאים על משרדי חברת "נאפקו" בסוף השבוע, תוך נסיון לרמוז על הברחות טכנולוגיה ביטחונית מתוחכמת לישראל, הביאה בעקבותיה תגובה מהירה של משרד הביטחון, שהדגישה כי העיסקות כולן התבצעו על-פי הכללים והנהלים.

האומנם, כל יצוא אמריקאי של מוצרים מוגמרים, מרכיבים בפיתוח וטכנולוגיות בעלי אופי ביטחוני, מחייב קבלת אישור מהממשל האמריקאי.

כל בקשה לייצוא ביטחוני מארה"ב מוגשת למחלקת המדינה האמריקאית. את הבקשה צריכה להגיש החברה האמריקאית המבקשת לייצא, כך היה גם במקרה האחרון של יצוא הטכנולוגיה לציפוי כרום של קני תותחים. את הבקשה הגישה חברת "נאפקו" האמריקאית ולא משרד הביטחון או התעשייה הצבאית.

50 אלף בקשות

על-פי הערכה, מגישות למשרד החוץ האמריקאי כ-50 אלף בקשות לייצוא ביטחוני מדי שנה. בתוך משרד החוץ האמריקאי אחראית על הטיפול בבקשה מחלקה מיוחדת המכונה "המחלקה לפיקוח על תחמושת". מחלקה זו פועלת על-פי קוד קבוע של כללי יצוא, המכונה "איטר-אר". אם הבקשה עומדת בקריטריונים של קוד זה, מעביר אותה משרד החוץ לגורמים נוספים בממשל, כדי שאלה יחוו את דעתם. כך מועברות בקשות לייצוא ביטחוני למשרד המסחר, למשרד האנרגיה, למינהל התקציבים של הבית הלבן, וכמובן לפנטגון. למשרד ההגנה האמריקאי יש משקל מכריע באישורן של בקשות לייצוא ביטחוני, בעיקר אלו הקשורות במערכות לחימה מתוחכמות.

בתוך הפנטגון עוסקות מספר מחלקות בבקשות לייצוא הביטחוני. כל אחת מהן בודקת במקביל את הבקשה לגופה, וסביר כי התנגדות אחת מהן תגרום את העיסקה כולה. בין השאר בודקות את הבקשות המחלקות הבאות: המטה הכללי של צבא ארה"ב, משרד תת-שר ההגנה למחקר ולפיתוח, משרד תת-שר ההגנה למדיניות וראשי קהיליית המודיעין.

מגמות נגד מידבול

ממשל רייגן החמיר את נוהלי הפיקוח והאישור של בקשות היצוא הביטחוני, בשל החשש מדליפת מידע אל הגוש הסובייטי. כך הוקמה בפנטגון מחלקה מיוחדת הבודקת את הטיפול בכל בקשות היצוא הביטחוני. מחלקה זו, בראשות תת-שר ההגנה פרד איקלה, הקימה מעקב שלם לבדיקה של כל בקשות היצוא הביטחוני על כל הכרוך בו.

את הטענות שמעלות התעשיות הביטחוניות האמריקאיות נגד סירבול בנוהלים, דוחה הממשל בטענה כי בעבר שררה ליברליות מופרזת במתן האישורים, ויש לעשות הכל כדי למנוע דליפת מסוכנות בתחום הביטחוני.

במספר מקרים, בהם קיים ויכוח בין משרד החוץ למשרד ההגנה על מתן הרישיון, מובא העניין להכרעה במועצה לביטחון לאומי או בבית הלבן.

לאחר מתן האישור חייבת החברה האמריקאית המייצאת להציג את הרישיון בפני המכס האמריקאי, לפני ביצוע העברת הידע או הציוד.

תקדימים ישראלים

נוסף על כל אלה, חייבת כל מדינה אשר רוכשת ידע או ציוד ביטחוני בארה"ב והרוצה למכור אותם למדינה שלישית, לקבל את אישורו של הממשל. במקרה זה מוגשת הבקשה על-ידי המדינה המוכרת ולא על-ידי החברה האמריקאית המייצרת את הציוד. ב-1976 ביקשה ישראל אישור לייצא לאקוואדור מטוסי כפיר, בהם מורכבים מנועים אמריקאים. הממשל האמריקאי לא אישר את הבקשה, והעיסקה בוטלה.

ב-1982 עיכבה מחלקת המדינה האמריקאית את העברתה לישראל של הטכנולוגיה שהיתה דרושה לפיתוח הלביא. את הידע ביקשה התעשייה האווירית, שנציגה בארה"ב באותה תקופה היה דורון סוסליק. העברת הטכנולוגיה עוכבה בעשרה חודשים לערך, והותרה רק לאחר שמשה ארנס החל לכהן כשר ביטחון.

תמיהה בוועדת הכספים על ההצעה לעדכן שכר השופטים ב-20%

מאת יהושע מאירי
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בוועדת הכספים הביעו תמיהה על שר המשפטים, שהביא בפני הממשלה הצעה לעדכן את שכר השופטים בשיעור 20% אחוזים. בחודשים האחרונים כבר עידכנה הוועדה שכר זה בשיעור 25 אחוזים, וגם אז היה הצעד זהיר.

נראה כי מדובר בהצעת חוק לעדכון שכר השופטים שעומד שר המשפטים להגיש לכנסת. ח"כ יגאל כהן שישב ראש בישיבת הוועדה אתמול, אמר, כי בצעד כזה חסר תקדים נוגד את חוק ההסדרים במשק הקובע הקפאת שכר.

יוניפי"ל לא מאפשר לצד"ל להיכנס למובלעות להקים באיזור הביטחון

מרוחקים קילומטרים ספורים מגבול ישראל

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

חיילי יוניפי"ל הקימו מובלעות בתוך איזור הביטחון בדרום לבנון, באיזור הכפרים בלאט ודיבין, והם אינם מאפשרים לחיילי צבא דרום לבנון להיכנס לתחומם.

איזורים אלו מרוחקים קילומטרים ספורים מגבול ישראל, ומקורות ביטחוניים בדרום לבנון הביעו חשש כי בחסות יוניפי"ל עלולים להתארגן במקום תאים חבלנים שינסו בעתיד לפגוע בשטח ישראל.

בצה"ל רואים בחומרה השתלטות יוניפי"ל על אזורים אלו "זהו מצב בלתי נסבל, על חיילי צה"ל לשהות במקום" אמר מקור ביטחוני. במקומות שונים באיזור הביטחון נתגלו אמצעי לחימה שהושלכו מבתיהם של תושבים הגרים באיזור מחשש שיואשמו בניסיון לפגוע בחיילי צבא דרום לבנון. כמה חיילים שעזבו קודם את צבא דרום לבנון חזרו בימים אלו חזרה לשירות בצד"ל.

משלחות של אישים מתוך איזור הביטחון יצאו לאחרונה לביירות כדי לפגוש שם מנהיגים שיעים כגון השר נבי ברי על מנת לנסות לשכנעו שלא יורה לפגוע באיזור הביטחון בדרום לבנון.

משרדי ממשלה יקצצו בתקציבי סיוע לאיזור הביטחון בדרום לבנון

מאת מנחם הורוביץ

משרדי ממשלה שונים החליטו, שבמסגרת הקיצוץ בתקציב שלהם הם יקצצו גם בתקציבים האזרחיים הניתנים כסיוע לתושבי איזור הביטחון בדרום לבנון. מדובר בעיקר במשרדי הבריאות והחקלאות.

צעד זה עלול לפגוע באשפוזם של חולים מאיזור הביטחון בבית החולים במרג'עיון או בבתי חולים בישראל. ישראל הבטיחה בעבר לתושבי איזור הביטחון, כי אם יימשך השקט באיזור, תספק את מירב הסיוע הרפואי והחקלאי האזרחי לאיזור הביטחון. מקורות שונים הביעו חשש שבעקבות הקיצוץ בתקציבים האזרחיים המסייעים לתושבי איזור הביטחון, תיפגע אמינותה של ישראל כמסייעת לתושבי הדרום.

בינתיים הוחלט לפתוח מירפאה גדולה בעיירה השיעית בינת ג'בייל שבדרום לבנון אשר תשרת בעיקר את תושבי הגזרות המערבית והמרכזית. לצבא דרום לבנון הוחלט בינתיים לתת תנאי שירות משופרים לחייליו.

בתי"ח רכשו תרופות במחיר פי 3—4 כיוון שמש' הבריאות לא הקפיד על רמת המלאי

מאת יהושע מאירי

בתי-חולים רכשו תרופות וחומרי רפואה במחירים הגבוהים פי שלוש–ארבע ממחיר קנייה מרוכזת של משרד הבריאות — משום שזה האחרון לא הקפיד על רמת מלאי מוערית של תרופות — כך קובע מבקר המדינה בדו"ח שבו דנה אתמול הוועדה לביקורת המדינה. מ"מ יו"ר הוועדה ח"כ אהרון הראל אמר, כי מערכת הרפואה נמצאת במצוקה אמיתית. בתי החולים נאלצים [illegible] מעלות הרפואה בימים מעוקבים.

דו"ח מבקר המדינה קובע עוד כי המחסור במלאי במשרד הבריאות גרם לעתים תקלות במתן השירות הרפואי במוסדות האשפוז.

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, משה הורביץ, אמר לוועדה כי ספקים חדלו לספק תרופות לבתי-חולים שאינם משלמים להם, וכי החובות שהולכים ותופחים אינם נפרעים בזמן.

ח"כ רן תיכון הציע לבקש ממבקר המדינה שיבדוק אם מדובר במחסור מתוכנן בעת שמערכת הבריאות עומדת בפני התמוטטות.

המשמרת הצעירה בעבודה: כדורגל בשבת — חלק מהסטטוס קוו

המשמרת הצעירה של העבודה הודיעה כי היא דוחה את טענתו של ראש הממשלה, שמעון פרס, כי משחקי הכדורגל בשבת ברמת-גן מהווים שינוי הסטטוס-קוו בנושא הדתי במדינה — על כך נמסר בהודעה לעיתונות.

מזכיר המשמרת אפרים זינגר הדגיש, כי חלק מהסטטוס-קוו הוא קיום משחקי כדורגל בשבת. שיפוץ או בניית מתקן חדש אינם מהווים הפרה.

החלטת צי ארה"ב על ייצור המזל"ט — בסוף החודש

ישראל מתמודדת במכרז בהיקף כ-100 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

החלטת צי ארה"ב בדבר החברה שתזכה במכרז לייצר עבורה את המזל"ט, צפויה בסוף החודש או לכל היותר בתחילת ינואר.

על מכרז זה, בהיקף יותר מ-100 מיליון דולר, התמודדה חברת "מזלט" הישראלית כנגד חברה איטלקית, ואפשר שבסיכומו של דבר ניגשו למכרז גם חברות אמריקאיות, אשר לא פרסמו את השתתפותן.

בחודש נובמבר נערך המבחן המעשי של המזל"ט הישראלי ובשתי חברות האם של חברת "מזלט" הישראלית — חברות "תדיראן" והתעשייה האווירית, צוין בסיפוק את הישגי המטוס הישראלי וביצועיו.

במאבק לתיקון חוק השבות:

בטאון חב"ד מוסר על רב רפורמי במיאמי שעורך גיורי-בזק

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

בטאון חב"ד "כפר חב"ד" מפרסם בגליונו האחרון, תצלום מודעה שהתפרסמה לפני כחודש בעיתון המופיע בעיר מיאמי שבארה"ב. במודעה זו מודיע רב רפורמי, אלן פרנק, על שירותים העומדים במפעל שלו, הכוללים בין השאר עריכת נישואים ליהודים ובני דת כל שהיא וכן — על גיור בזק תוך יום אחד.

חב"ד מפרסמת את הידיעה במסגרת מאבקה לתיקון חוק השבות, במאמר המערכת נאמר: "העובדה שהגיור הרפורמי מוכר במדינת ישראל היא זו שמעודדת את הרב פרנק, ועוד אלפים מעמיתיו לקיים 'גיורים' כגון אלו שהוא פרסם במודעה".

טעות שלנו

בידיעה מאתמול על מועצת מנהלי בתי החולים צ"ל: ד"ר שלומי ענתבי הוא מנהל המרכז הרפואי ספיר, בעוד מנהל בית החולים מאיר הוא ד"ר עמנואל יטאי. באותו בית חולים נסגרו שלושה חדרי ניתוח וגם מחלקה גריאטרית, ולא כפי שפורסם. כן נפל שיבוש בשמו של מנהל בית החולים קפלן, וצריך להיות ד"ר חיים גורדון.

שרון פועל להחליף מנכ"לית המועצה לצרכנות בחברת מרכז חירות

מאת אילן שחורי

שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, מבקש למנות לתפקיד מנכ"ל המועצה לצרכנות, את חברת מרכז חירות, לימור ליבנת (35) שבשנה האחרונה משמשת כעוזרתו של ח"כ יורם ארידור בתפקידו כיו"ר מזכירות תנועת החירות.

לימור ליבנת (שהיא בתה של חוסיה שולמית ליבנת) נמנית עם אנשי מחנהו של שרון בחירות. היא אינה בעלת נסיון בנושא צרכנות אך יש לה רקע בנושאי שיווק ופרסום. בבחירות האחרונות לכנסת שימשה ליבנת כדוברת מטה הבחירות של הליכוד.

בתפקיד מנכ"ל המועצה לצרכנות, שאותה מבקש שרון להעביר מתפקידה, משמשת זה 3 שנים עדה לבנת. קודם לכן כיהנה כסמנכ"ל.

ב"הארץ" מאתמול פורסם כי ביוזמתה של דירקטוריון המועצה לצרכנות דרש אחד החברים החדשים במועצה, שמונה על ידי שרון, לפטר את עדה לבנת.

חדשות חוץ

לאחר שסיים ביקור קצר בבוקרשט:

שולץ בהונגריה; פרשנים: הביקור מדגיש ההבדלים בגוש

(ע"ד ע"צ). מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ פתח אתמול בשיחות עם ראשי השלטון בהונגריה.

ביקורו של שולץ, כך סבורים פרשנים ממדינות המערב בבודפשט, בא להדגיש את העובדה שהונגריה סטתה מדרך הקומוניזם האורתודוכסי ופיתחה שיטות כלכליות חדשות וביצעה רפורמות פנימיות שהביאו לשגשוג יחסי במשק.

ארה"ב, ציינו פרשנים בבודפשט, מדגישה את ההבדלים הקיימים בין מדינות הגוש המזרחי ומנסה לעודד את הרעיון שכל אחת תלך בדרכה שלה ולא תהווה חלק מן הבלוק הסובייטי.

שולץ החל את הביקור בהנחת זר לרגלי מצבת זכרון לזכר הגיבורים ההיסטוריים של הונגריה. לאחר מכן קיים שיחות עם שר החוץ פטר ואריקוני.

שולץ הגיע לבודפשט לאחר ביקור של שבע שעות בבוקרשט בירת רומניה ושיחות "גלויות לב" עם נשיא רומניה צ'אושסקו.

רייגן בא לקונגרס לגייס תמיכה ברפורמה פיסקלית

מנהיגותו בבית הנבחרים תיפגע אם ייכשל בתכניתו

וואשינגטון (ע"צ). הנשיא רייגן עשה אתמול מהלך יוצא דופן וביקר אישית בקונגרס, כדי לנסות ולהבטיח לעצמו את תמיכת אנשי מפלגתו הרפובליקאית בתכנית לרפורמה פיסקלית.

הנשיא ביקש בכך לבטל את ההצבעה הנוהלית ששמה קץ לדיון על תכניתו בבית הנבחרים. 168 רפובליקאים מבין 182 תרמו לקבור את התכנית, שעמדה בראש סולם העדיפויות של הנשיא בתקופת כהונתו השנייה.

חברי הקונגרס הרפובליקאים סרבו לפעול עפ"י הנחיות הבית הלבן, בשל התנגדותם לתכנית לרפורמה פיסקלית, שיש לה כל הסיכויים להתקבל בבית הנבחרים, בו יש רוב לאופוזיציה הדמוקרטית.

"מוטב לאשר התכנית הדמוקרטית"

בעיני רייגן, מוטב לאשר את התכנית הדמוקרטית מאשר לא לבצע רפורמה פיסקלית בכלל. הסנאט, שבו רוב לרפובליקאים, יוכל תמיד להחזיר לחוק אותם סעיפים שהדמוקרטים השמיטו ממנה, טוען הבית הלבן.

אם למרות ביקורו האישי בקונגרס, לא יצליח רייגן להגשים את מטרתו, קרוב לוודאי שמנהיגותו בקונגרס תיפגע בצורה חמורה עד תום כהונתו השנייה בבית הלבן, הדגישו עיתוני ארה"ב.

נדחתה בקשת הפושע הנאצי להישאר בתחומי ארה"ב:

"דמיאניוק יוסגר בהקדם לישראל"

וואשינגטון. (ע"ד ע"צ ארפ"י) דובר משרד המשפטים האמריקאי אמר אתמול, כי פושע המלחמה הנאצי ג'ון דמיאניוק, יועלה על מטוס לישראל בהקדם האפשרי, לאחר שבית המשפט העליון של ארה"ב סלל את הדרך להסגרתו לישראל, שם יעמוד למשפט באשמת סיוע לרצח 900.000 יהודים במחנה הריכוז טרבלינקה שבפולין.

בית המשפט סירב לדון בערעור של הרגע האחרון שלא לגרש אותו מארה"ב.

דמיאניוק, אוקראיני במוצאו שנודע בכינוי "איוואן האיום" יהיה פושע המלחמה הנאצי הראשון שאותו תסגיר ארה"ב לישראל, ויהיה זה המשפט הראשון שיתנהל בישראל על פשעי מלחמה מאז הוצא אדולף אייכמן ב-1961.

ישראל מבקשת זה שנתיים את הסגרתו. אם יורשע כאן הוא צפוי לעונש מוות.

ביקור מוגאבה במוסקווה — לאחר אזהרות דרא"פ בגמול

נתקבל ע"י ראש הממשלה רישקוב והנשיא גרומיקו

מאת אליהו חזבי
סופר "הארץ"

ראש ממשלת זימבאבווה זכה במוסקווה לקבלת פנים ממלכתית והתקבל לשיחות עם גורבאצ'וב, ראש הממשלה רישקוב והנשיא גרומיקו. ביקור מוגאבה במוסקווה חל כמה ימים לאחר שדרא"פ הזהירה את זימבאבווה מפני פעולות גמול אם תוסיף להתיר למחתרת ב"סא לפעול מתחומי זימבאבווה נגד דרא"פ. בימי יאן סמית תמכה מוסקווה בזימבאבווה בנקומו, מחשש לקו פרו-סיני של מוגאבה.

במסיבת עיתונאים במוסקווה בתום הביקור השמיע מוגאבה הכרזות התואמות את הקו הסובייטי: גינוי לאימפריאליזם-קולוניאליזם וכרך את ישראל וארה"ב בהאשמותיו נגד דרום אפריקה.

הסוציאל-דמוקרטים ניצחו בבחירות לרשויות בפורטוגל

(ע"ד). המפלגה הסוציאל-דמוקרטית בפורטוגל זכתה בהישג מרשים בבחירות שהתקיימו לרשויות המקומיות בשלוש הערים הגדולות, ליסבון, אופורטו וקואימברה.

בליסבון הגדילו הסוציאל-דמוקרטים את הרוב שלהם וקיבלו כמעט 50 אחוז של הקולות, על אף ששיעור ההצבעה היה נמוך למדי.

דג'ילס לקה בליבו

מתנגד המשטר נאבק על חייו — הפעם בבית-החולים

בלגרד (ע"ד). מילוואן דג'ילס אושפז בבית חולים ביום שני לאחר התקף לב.

לדברי רעייתו נאבק עתה דג'ילס על חייו. דג'ילס, 74, היה בעבר סגן נשיא יוגוסלביה. הוא הפך עורף לשלטון הקומוניסטי ביוגוסלביה ופירסם מאמרים רבים בגנות המשטר הקומוניסטי.

הודעה לצבור צרכני חלב ותוצרת חלב תנובה

תנובה מצטערת להודיע לצבור לקוחותיה הנאמן והרחב כי רשת הסופרמרקטים קו-אופ ת"א דן-השרון (רשת הרבוע הכחול) צמצמה בצורה ניכרת את רכישת כמויות החלב ומוצריו מתנובה. אי לכך קיים מחסור של מוצרי חלב תנובה בכל הסופרמרקטים שבבעלות הרשת הנ"ל בין חדרה לאילת.

יחד עם זאת צבור לקוחותינו יוכל לרכוש את כל מגוון מוצרי חלב תנובה בכל רשתות השוק האחרות, בכל חנויות המכולת והמינימרקטים ובנקודות המכירה הקמעונאיות בכל הארץ.

תנובה

ליפן, הונג קונג, אוסטרליה*, ניו-זילנד
מחירים מיוחדים וטיסות נוחות במסלולים מהירים דרך צפון אמריקה.
קח פסק זמן מטיסתך הארוכה למנוחה ובילוי בטורונטו, ונקובר, ניו-יורק, לוס-אנג'לס או סן פרנסיסקו.

ללימה, בואנוס איירס, סאנטיאגו
דרך צפון אמריקה בטיסות מיוחדות עם אפשרות לעצירת ביניים בניו-יורק, טורונטו או מונטריאול.
סביב העולם
במסלולים שונים ומגוונים, כולל אוסטרליה החל מ-$1599
* בשיתוף קוואנטאס- נתיבי אויר אוסטרליים.

לקנדה — לראשונה טיסות יומיומיות NON STOP דרך אמסטרדם לטורונטו.

התקשר לסוכן הנסיעות שלך או ישירות לסי.פי. אייר.
CP Air
Canadian Pacific Airlines
Official Airline Expo 86 Vancouver
רח' בן יהודה 1 ת"א טל: 03-652163-6

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חברה ותיקה משכן חדש

בנימין יוחננוף מנכ"ל החברה

מאת ש.טל

רוב שנותיה עברו עליה, על חברת IPE, במשכנה הקודם שהיה ברמת-גן. כבר בשנות השבעים עברו משרדי החברה לרמת-גן. שם היה שקט ונוח יותר. הלקוחות, מנהלי מתקני המחשבים הגדולים, ידעו למצוא את IPE גם שם. לא רבים זוכרים היום כי ההתחלה היתה בתל-אביב, בבית אל-על שברחוב בן-יהודה, בחדר אחד קטן. בימים אלה, 17 שנים מאוחר יותר, חוזרת חברת IPE לתל-אביב, לבית אל-על שברחוב בן-יהודה, לקומת עסקים בשטח של 500 מטרים רבועים. מתקרבים אל הלקוחות, מסבירים לנו בחברה. בשוק המחשבים של היום, שוק המיקרו-מחשבים, צריכים להיות במרכז העניינים כדי לשמור על כושר תחרות. קומה א' בבית אל-על הופכת בימים אלה למרכז העניינים.

משרדיה החדשים של חברת IPE משרים על היושב בהם אווירה עניינית תיכנונית. החדרים מרווחים, מרוהטים במקצועיות, מעוצבים להפליא. לכל חדר ניתן אופי משלו, אופי המוכתב על-ידי הצבע השולט בו: הקירות, השטיח, הריהוט. צבע זה, אגב, מוליך אותך על-גבי השטיח שבמסדרון, מהכניסה ועד לפתח החדר. שילוב של אסתטיקה ופונקציונליות. יש כאן חדרי מנהלים וחדרי ישיבות, חדרי תוכניתנים ומעבדת שירות. באולם התצוגה המשוכלל עומדים כל המכשירים מוכנים להדגמה בכל רגע.

יכולתה של IPE לבצע את ההעברה למשרדים החדשים, ובמיוחד בתקופה שכזו, מרמזת על יציבות פיננסית רבה. חברות רבות בתחום המחשבים עוברות תהליך של הצטמצמות וישנן שאף מפסיקות פעילותן. בחברת IPE אין חוששים בינתיים ממצב שכזה. להיפך, מחזור העסקים של החברה מציב אותה בצמרת חברות המחשבים בישראל, עם שורת מוצרים בלעדיים בתחום החומרה והתוכנה. בחברה רואים את המעבר למשכן החדש גם כהמחשה למחויבות החברה ללקוחותיה הנוכחיים וגם לאלה העתידים להצטרף למעגל הלקוחות.

אחד הגורמים שאפיינו את חברת IPE מאז ומעולם היה הניסיון המתמיד לענות על צרכי השוק הבולטים ביותר. כך חל עם השנים מעבר הדרגתי ממחשבים גדולים למיקרו-מחשבים וכך החלה לפעול בחברה בשנתיים האחרונות חטיבת תוכנה, ובהצלחה ניכרת. בנימין יוחננוף, מנכ"ל החברה, מספר על הפעילות בתחום התוכנה: "העיסוק שלנו הוא בפרויקטים עצמיים ולא בתוכנות שמוזמנות על-ידי הלקוחות. אנו עוסקים בעיקר בתוכנות למיקרו-מחשבים, ואחת מהן, למשל, זכתה להצלחה רבה במיוחד לא רק בארץ אלא גם באירופה. המדובר בתוכנה לאיחזור מידע אותה הצגנו בגירסה רב-לשונית בתערוכות באירופה. האירופים התלהבו מהתוכנה והיקף ההזמנות הנוכחי מאירופה עשוי להגיע לסכום של כשני מיליוני דולרים."

מסתבר כי התוכנה לאיחזור מידע של IPE קלעה בדיוק לצרכי השוק. היא פועלת על מחשבי IBM-PC ותואמיו בסביבת MS-DOS וגם במערכות רבות-משתמשים באמצעות CP/M או UNIX. יתרון בולט נוסף של התוכנה היא מחירה למשתמש — 199 דולר בלבד, כאשר מחיר תוכנה מקבילה נע בסביבות 1000 דולר. טריק שיווקי מבריק או שגיאה ניהולית? דומה שהיקף המכירות מצביע בבירור על האפשרות הראשונה.

אלא שבצד ההצלחות ישנן גם תלונות. אומר יוחננוף: "בתחום החומרה לייצוא התאכזבנו קשות. למרות כל פניותינו לעזרה, נתקלנו באטימות מוחלטת בקרב הגופים השלטוניים אצל כל מי שיש לו יד בנושא. נאלצנו לעשות הכל לבדנו ללא כל סיוע ועזרה, ולפרוץ את חומות ההתגוננות האירופיות. למרבה השמחה גם הצלחנו."

חוסר תשומת הלב הזה הוא רק סימפטום אחד ליחס האדיש לצרכיו של ענף המחשבים בישראל. תנאי עיסקת החבילה הנוכחית, גם הם מקשים על חברות המחשבים השונות. יוחננוף מתריע כי ענף המחשבים כולו עלול להיפגע קשות במצב הנוכחי. כך פועלות חברות המחשבים בשער חליפין המוקפא בגובה 1152 שקלים לדולר בעוד כל ההוצאות העיקריות של החברות נעשות בשער היציג. "מזה חצי שנה אנחנו נאלצים לממן את הלקוחות שלנו ב-300 שקלים לכל דולר," טוען יוחננוף, "הענף כבר תרם את חלקו לעיסקת החבילה. כל מציצה נוספת מהמקורות העצמיים של חברות המחשבים עלולה להזיק קשות בראיה לטווח רחוק. עובדי חברות המחשבים אינם פועלי ייצור. להם יש אלטרנטיבה — הגירה לחו"ל. וכשהאנשים האלה יעזבו עלול שיקום הענף לארוך שנים." יוחננוף כואב את הבעיה הבוערת הזו "איפה המחשבה והתכנון? אם לא תהיה תשובה לזה, ומייד, אני מיצר מאוד על מה שעלול לקרות."

לדברי יוחננוף גם לראשי הענף בישראל חלק באשמה: בגלל חוסר כוח, פיצול במאמצים מול הממשלה וחוסר קולגיאליות עדיין לא הוצגה הבעיה כיאות. למעשה, לא ברור היום כלל מי מייצג את חברות המחשבים ועם מי עליהן לבוא בדברים. "הענף לא צורח" מוסיף יוחננוף, "ובאוצר ישנים."

חברת IPE תחזיק מעמד. חברות קטנות יותר עלולות להיקלע לקשיים ולפשוט את הרגל. ענף המחשבים זעק כבר הרבה זמן זאב זאב. מכל מקום, במשל הידוע הגיע הזאב בסופו של דבר. האם מישהו שם למעלה זוכר זאת?

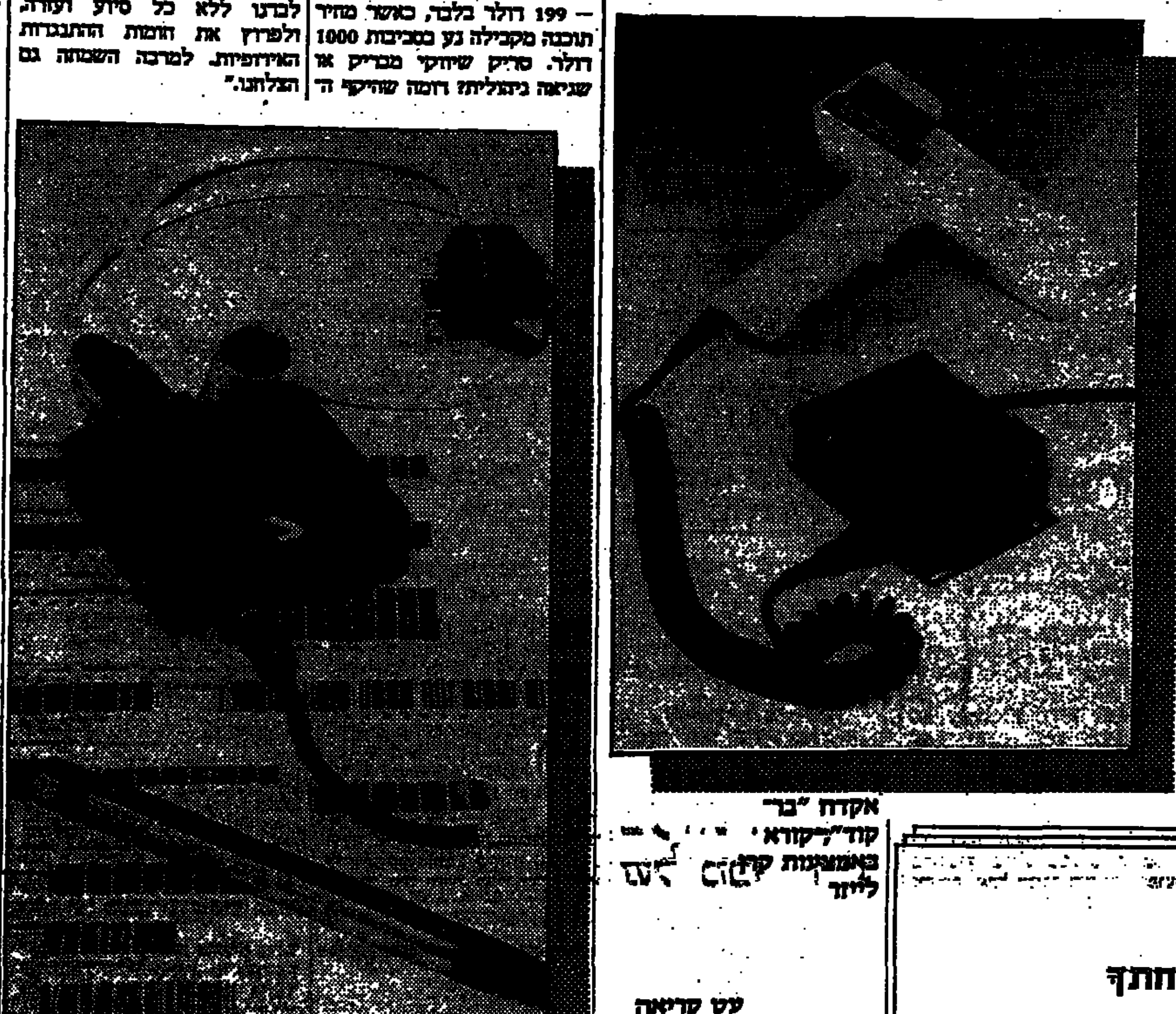
אקדח "בר-קוד"-קורא באמצעות קרן לייזר

עט קריאה לתוויות "בר-קוד", מיועדת לנקודות קופה

לחברת I.P.E
ברכות לרגל מעברכם למשכן החדש
ניבור בע"מ

לחברת I.P.E
המשך פעילות ברוכה
"אגיש" הובלה בין לאומית בע"מ
"AGISH" INTERNATIONAL FORWARDING LTD

לבני יוחננוף
איחולים להמשך הצלחתך
מידידך האמן
ג'קי רונן
המסעדה הלבנונית

לחברת I.P.E
שפע ברכות עם מעברכם למשכן החדש
POLYCRYL
פליקריל בע"מ

לבני יוחננוף ולחברת I.P.E
איחולי הצלחה מקרב לב
גולדה שטיחים וטפטים

לחברת I.P.E
שלוחות מיטב ברכותינו
צמח מפעלים אזוריים

י.פי.אי.
מערכות מחשבים
ציוד הקפי למחשבים
תעשיות תכנה
מודים לכל מברכינו

מצטרפים לברכות עורכי המדור
חוה תפוחי ואילן שמיר ויחידת המחשב של עיתון "הארץ"

לחברת I.P.E
ולמר בני יוחננוף ורצוות עובדיו
מיטב הברכות ואיחולים לרגל מעברכם למשכן החדש
שמעון ברזלי בע"מ
סוכנות סוברו – ירושלים

לחברת I.P.E
עם מעברכם למשרדכם החדש
עלו והצליחו!!
מוטיב בע"מ מיסודם של
אלקטרו משרד
ואינטרסטייל בע"מ
ספקי ריהוט משרדי מוסדי ובתי מלון

לחברת I.P.E.
ברכות נאמנות עם מעברכם למשכן החדש
קבוצת מפעלי פולגת

לחברת I.P.E
צרור ברכות עם הכנסכם למשכנכם החדש
מאחלת
חב' בני משה קרסו בע"מ

ל-IPE מערכות תוכנה
לרגל המעבר למשכנכם החדש,
משנה מקום מגביר מזל,
עלו והצליחו.
מברכים
ק. נ. ביטוחים בע"מ
אליהו
חברה לבטוח בע"מ

מברוק
(דני מעוז)

ספורט

בעריכת יחיאל אריה

ליאון התפטר — לא בא אתמול לאימון מכבי יפו

אוהדים הפגינו על הידרדרות מכבי יבנה

ליגה לאומית

מאת יצחק לביא
סופר "ספורט הארץ"

מאמן מכבי יפו, משה (מוצי) ליאון, ביקש לשחררו מתפקידו — ואתמול לא הופיע לאימון השבועי הראשון של הקבוצה. ליאון, אשר נהנה מתמיכת נשיא המועדון יצחק אסא, למורת הפסדי הקבוצה ומיקומה האחרון בטבלה הלאומית — לא השלים עם העשה מאז התפטרה הנהלה בתחילת העונה.

במכבי יפו כבר התרגלו לשביתות שחקנים, אבל אתמול הופיעו לאימון כל השחקנים, אלא שנאלצו להתאמן לבדם בפיקוחו של המנהל, דודו חלפי ברג. שחקני הקבוצה שבתו העונה פעמים אחדות, ביום רביעי שעבר, לפני המשחק הביתי עם הפועל חיפה, ביקשו למחות על הלנת שכרם במשך חודשים רבים וכן על כך שטרם נבחרה הנהלה מאז תחילת העונה. בכל מקרה, מי שמתפקד ביפו הוא כאמור "האיש החזק" יצחק אסא, שיחד עם אישים אחדים מקרב חבר הנאמנים להוט על ליאון להמשיך בתפקידו וסרבו לקבל את התפטרותו. למכבי יפו גרעון של 80 אלף דולר, והבוות למס הכנסה, לספקים, לשחקנים, למאמני מחלקות הנוער. אמש מסר אסא, כי ביפו מקווים לקבל כספים שהובטחו מקרן התרבות של עיריית תל אביב והמרכז נסים באגן.

אמש התכנס חבר הנאמנים של האגודה היפואית כדי לבחור הנהלה חדשה.

הפגנה ביבנה

שחקני מכבי יבנה לא התאמנו אתמול, לאחר שהמאמן זאב זלצר מימש את איומו משלשום להתפטר ולא הופיע. מחוץ לאיצטדיון הפגינו עשרות אוהדים שביקשו למחות על הידרדרות הקבוצה.

אתמול נפגשו הכדורגלנים עם ראש המועצה המקומית, ח"כ מאיר שיטרית, ועם נציגי מרכז מכבי כדי לבדוק אפשרות לחלץ את הקבוצה מהמצוקה הכספית. ח"כ שיטרית הבטיח סיוע. המנהל שלמה סוויסה אמר: "אם לא תהיה ברירה ושחקנים לא יגיעו לאימונים, נשחק בשבת בליגה עם כדורגלני נוער".

בחיפה: מכבי בפעם ה־7

ניצח בדרבי תחתית את הפועל 99—78 ★ בית"ר סיבך את מכבי רמת־גן 97—83 ★ ניצחונות חוץ לאליצור נתניה, הפועל ת"א והפועל חולון

המאמן החדש של קרית־אונו אברהם חמו (משמאל) מדריך את בוב ואלאס במהלך המשחק עם הפועל תל־אביב. (צילום: עודי קרן)

כדורסל

מאת סופר "ספורט הארץ"

רק שתיים משבע הקבוצות המנסות לברוח מהמקום ה־11 ולהישאר בליגה הלאומית, ניצחו אמש עת נערכו מישחקי המחזור ה־14: מכבי זכה בניצחון מוהיר בדרבי החיפאי (שביעי ברציפות) 99—78 ובית"ר תל־אביב סיבך את מכבי רמת־גן כשניצח 97—83.

קבוצות הצמרת לא עשו אמנם חיים קלים, אבל חזרו הביתה עם ניצחונות חוץ. הפועל חולון עשה זאת בכפר גלעדי 76—69 על הפועל גליל עליון; הפועל תל־אביב ניצח בקרית אונו את אליצור 103—98 ואליצור נתניה ניצחה באולם אוניברסיטת תל־אביב את הפועל רמת־גן 112—102 למרות 46 הנקודות שקלע קארל מקפיים.

דלול שותק, מכבי צלף

ארי רוזנברג חזר לאחר פציעה וכושר שיא סחף את חבריו, כדורסלני מכבי חיפה, לניצחון יוקרתי בקרב תחתית על הפועל 99—78 לאחר 47—37 במחצית.

אווירה מיוחדת שררה אמש בדרבי החיפאי. דגלים ירוקים ואדומים הונפו בשני המגזרים והיכל רוממה שוב היה מלא עד אפס מקום. מכבי המארחת זכה בכל הקופה, הכנסות שיא העונה של כ־20 מיליון שקל. אבל חשוב מכל — זכה בניצחון בקרב התחתית, שהמשיך שרשרת של 7 ניצחונות ברציפות בשלוש השנים האחרונות.

לפני הפתיחה נראה הפועל קרוב יותר לניצחון. הישגיו האחרונים לעומת כשלונות רצופים של מכבי, לא ניבאו למכבים מישחק קל. מכבי הוליך 8—6 ... המשחק היה, יתרון מכבי ... צומק לפעמים אבל לא יותר מזה. מכבי הגדיל ל־43—26 ולקראת ההפסקה צימק הפועל ל־47—37.

הטכנים שמרו היטב על ג'ונתן דלול שכמעט ולא השתחרר לקליעה ובכך הוציאו את העוקץ ממישחק הפועל. לעומת זאת היו שלושת קלעי החוץ של מכבי, רוזנברג, שפע וגודרון, בערב מוצלח. הם צלפו מכל מצב, סחפו את הקבוצה למישחק מהיר ולא הותירו להפועל שום סיכוי. בהפועל בלט לפרקים הרכז איתי שביט בעוד היתר, כולל הכדורסלן שחום העור קומבס, שאיכזב קשות.

מכבי המשיך להוליך 58—68, 64—78 ו־64—85 והגבוה של 53—71, כשנותרו דקה ו־35 שניות לסיום, הוליך המאמן פרץ אוחנלן את כל החמישיה בשחקנים צעירים כשאוהדי מכבי שואגים משמחה מול האכזבה של אנשי הפועל ובעיקר אוהדיהם שלא ראו בהילוך סיטונאי זה מעשה ספורטיבי.

עם השריקה לסיום ראינו את הירוקים מנופפים ברגליהם כשהם יורדים למשטח ומניפים את אליליהם אל־על.

אברהם ציבון

מקפיים לא הספיק

קשה לאמר שהתלהבו מאלו הסכונים "המעופפים המקצועניים" של אליצור נתניה. זה לא היה הערב של שחומי העור שעליהם שמענו רבות באמצעי התקשורת במהלך הסיבוב הראשון. אמנם ניצחון נוסף (112—102) אבל בהחלט ברוחק על שחקנים שכמעט אינם מתאמנים ורואים את מגרש הכדורסל פעמיים בשבוע, אלה של הפועל רמת גן.

שלוש סיבות עיקריות תרמו למעשה לניצחון הלא משכנע של חניכיו של יוסי הדרי: הראשונה והחשובה מכולן — יכולת טובה של הרמת־גני קארל מקפיים, שמלבד 46 הנקודות שקלע, ו־9 הכדורים החוזרים שקלט, ידע להגיע ברגעים הנכונים את חבריו. הסיבה השנייה: חולשה של מרבית כוכבי נתניה, פרט לקארל נוחנדן. הסיבה השלישית: עבירות רבות שנשפקו לחובת הנתניתים במהלך המישחק (26 בסיכום הכללי), כשמרבית השחקנים הסתובבו עם שלוש—ארבע עבירות כבר בדקה ה־15.

הרמת־גנים לא ידעו לנצל עד תום את לוח העבירות העמוס של האורחים והצליחו "לסלק" את נוחנדן בדקה ה־33 ואת סימס רק בארבע הדקות האחרונות.

המחצית הראשונה היתה קודרת ומשעממת. רק לקראת סיומה התעורר מעט המישחק, אולם דבר זה לא חיפה על איבודי הכדור הרבים וההחטאות התגליניות של סימס, פייר וחול. מנגד הצליחו הרמת־גנים לשמור את יריביהם ולא נתנו להם לפתוח את מהירותם הרגילה. בעיקר מצויים הדברים לגבי מקפיים וטונסטאל, קיו בנט נשמר לסירוגין על ידי פל וברכה והיה חולשה. תוצאת המחצית הגבוהה (51—54) נקבעה הרבה בזכות כדורים חוזרים רבים בהתקפה.

הרמת גנים הוליכו 11—10 ו־34—34 עוד בדקה ה־13. והנתניתים "ברחו" קצת לקראת סיום המחצית הראשונה. התעוררות של מקפיים בתחילת המחצית השנייה הפכה הקערה על פיה והנתניתים הובילו ימים ...

הגליל בשיא חולשתו

יצחק לביא

הפועל חולון לא חשש לניצחונו בכל שלבי ההתמודדות עם הפועל גליל עליון. הפער המעט דוחק בסיום (69—76), נבע בעיקר משיתופם של שחקני הספסל החולונים מהדקה ה־24, כאשר הוליך כבר ביתרון 51—32.

שחקני הגליל העליון סיימו למעשה את תפקידם במישחק עוד במחצית הראשונה, שבה קלעו 30 נקודות בלבד, איבדו כדורים רבים ונכשלו במישחק הגנה רופף וחולשה מדהימה של הגבוהים. כל המגרעות האלו סייעו לאלימלך ששיתק את דיסמן, ולטיקמן שמנע חופש פעולה מליף וקוטר, "שעשה צחוק" מסימס וקלט 17 כדורים חוזרים במישחק כולו.

העובדה שכדורסלני הגליל נכשלו בשמירה האישית והאזורית, גרמה כאמור ליתרון חולוני בולט בכל שלבי המחצית הראשונה — 30—19 (11), 41—25 (16).

ארבע דקות מתחילת החצי השני, הרשה לעצמו מאמן חולון, מולי קצורין, לשתף את שחקני הספסל, החלפתו של עושה המישחק ישראל אלימלך בליאור שמרך הצעיר, גרמה למיפנה: 64—61 לחולון (דקה 34) ו־72—69 רגעים מהסיום. המתנה בארלם באה, אולם קוטר ופונקסמה, בחמש נקודות רצופות, דאגו להרגיע בסיום את עצמם ואת מאמנם.

יצחק ברתנא

בעיות הגובה של מכבי ר"ג

במכבי רמת־גן יצטרכו להתרגל לעובדה החדשה והבלתי נעימה: הקבוצה תזדקק ליכולת טובה מאוד ואולי גם לכמה נסים, כדי שלא לרדת לליגה הארצית. עזיבתו של נוראן אנפראס, הותירה חלל גדול מאוד בהגנה ובהתקפה ולרמת־גן אין מה לעשות בירידה.

אמש במישחק ההפסד לבית"ר תל אביב (83—97), שיחקה מהדקה ה־12 ללא גרג קורנליוס, שיצא ב־5 עבירות, ואיבדה בכך כל סיכוי מעשי לזכות בניצחון.

בית"ר תל אביב עלה כפייבוריט ואולי זו הסיבה מדוע היקשה על עצמו את החיים. בעוד שרודייס ג'ונס ובנאס קלעו ללא הפסק, הסתפקו הבריזים בזכויות סימלית על המיגרש והקלו על רמת גן לצמצם מדי פעם ולאיים על הניצחון.

תל אביב הוליכה 22—29 בדקה ה־10, אך איבדה את יתרונה בדקה ה־17, לאחר סל של רכליס, 41—42. רכליס, גורן ותומאס, קלעו השאירו את קבוצתם בתמונת המשחק. עד לסיום המחצית חזרה תל אביב להוליך 52—48. גיל שורצמן, רכז ר"ג, נפצע קשה בקרסולו והועבר לבית חולים.

את המחצית השנייה פתחו בית"ר בצורה מצוינת וקלעו 13 נקודות ברציפות. נפוליאון ג'ונסון, שקלע 2 נקודות במחצית הראשונה, השתלב במישחק התקפה, לצידם של חוזי וג'ונס המצוינים ובדקה ה־25 הוליך בית"ר 65—48. כאן נעלמו האורחים מן המגרש. רמת גן צימצמה, בעיקר בגלל קליעות של אור גורן, ג'ים תומאס ועמי באור, ששיחק היטב ...

מה קרה לג'ון ווילי?

גיא צוקר

אמרו לנו שהשופטים באו מן הצפון הם מעוניינים שאליצור קרית־אונו תפסיד להפועל תל־אביב. כי מה שרע לקבוצת הקריה בהכרח ייעשה טוב לקבוצות הפועל ומכבי חיפה; לא שכנענו בכך אף כי השיפוט היה מקפח במידה רבה. אבל לא זו היתה הסיבה העיקרית להפסד אנשי הקריה להפועל תל אביב 98—103.

לפחות ידענו דקות של משחק מרתק ומעניין בכל הקשור לשינוי פתאומי ביחסי הכוחות. הכל התנהל על מי מנוחות עד להפסקה. הפועל עבר פער קטן של 5 נקודות לקריה בדקה ה־6 (8—13) והוליך בהפרש מכסימלי בהפסקה של 14 נקודות בזכותם של יעקובי, וויליאמס, צימרמן ולארגי שהתחלקו בנקודות כמעט במידה שווה.

כמה דקות לאחר ההפסקה הגדיל הפועל בהפרש של 20 נקודות (43—63). כאן חל המהפך הגדול כאשר שחקני הקריה, במישחק שאפתני, הצליחו לצמצם את התוצאה עד כדי 2 נקודות (80—82).

מהפך זה חל הרבה בזכותם של חנן קרן ... קורבין שקלע כמה סלים של 3 נקודות. אבל הסיום היה של הפועל תל אביב או אם תרצו של עופר יעקובי אשר ידע בשלב קריטי של המישחק לקלוע סלים חשובים ולהשיג בסיום נצחון ועיד של 5 נקודות.

לא נסיים סקירה זו מבלי לציין חולשה בלתי רגילה של הכוכב הקרייתי ג'ון ווילי אשר קלע 4 נקודות במהלך המישחק והיה האשם העיקרי בהפסד קבוצתו.

שמואל קלינר

כדורעף

בת־ים נגד המעפיל

הערב בליגה

מישחק העונה — כך רואים רבים מחובבי הכדורעף את המפגש שיהיה הערב בין המוליך בליגה הלאומית עם מלוא הנקודות (16) הפועל בת־ים, לבין "האלוף הנצחי" הפועל המעפיל, שירד למקום הרביעי לאחר שני הפסדים רצופים. מישחק צמרת אחר יהיה בין הפועל כפר־סבא עם הפועל חניתה/מטה־אשר.

יתר מישחקי המחזור התשיעי: הפועל קרית אתא — עין שמר/ברקאי, אליצור תל אביב — הפועל רמת אביב, הפועל עין המפרץ — הפועל שריד, הפועל העוגן — הפועל שער העמקים. השעה הראשונה — 19.00.

הזינוק הבוקר ב־09.00 ליד מלון פלאזה

יאיר קרני חלה בשפעת ויחמיץ מרתון הכינרת

הסקוטי רוברטסון מועמד לניצחון שני רצוף

מאת משה הרשעש
סופר "ספורט הארץ"

מנקודת מבט ספורטיבית ישראלית נראה שמירוץ המרתון התשיעי של הכינרת הוזל ברגל שמאל. אתמול, פחות מ־24 שעות לפני יריית הזינוק הבוקר ב־9 ברחבת מלון פלאזה בטבריה, התבשרו המארגנים כי יאיר קרני השיאן הישראלי במרתון (2:17.34 ש') חלה בשפעת ויאלץ להחמיץ את המירוץ. קרני, שנעדר גם מהמרתון השמיני, היה עומד לסיים ראשון בין הישראלים בעיקר עקב היעדרו של שמשון שכאב הלוסר בארה"ב שסיים אשתקד השני בדירוג הכללי וזכה באליפות ישראל.

עתה מועמד שלמה אוולאי לזכות באליפות ישראל. אך ספק איזה מקום יתפוס בעשיריה הראשונה לאחר העובדה שלראשונה במרתון הכינרת ישתתפו 7 רצים מחו"ל שקבעו זמן מתחת לשעתיים ו־20 דקות.

ליגרי ורוברטסון מסקוטלנד, מנצח המרתון אשתקד (2:16.28 ש'), הוא הפייבוריט של המרשים לנצח גם היום. נכונות הדיה, שבאו במיוחד, הדקו לרדת מתחום שעתיים ו־14 דקות כדי להיכנס למגל המתכבו משחקי חבר העמים הבריטי, יוקרתו ודאי רבות לכשרון היום, לפחות מבחינה פסיכולוגית.

מתחריו העיקריים יהיו יאן אריק ויאולפן מנורבגיה, ג'ון באולהאר מאירלנד ואלבר שימציאק מרומניה.

במירוץ הנשים נראה שלאמריקאית שרלוט גילברט לא צפויים מכשולים מיוחדים בדרך למקום הראשון לאחר שהפולניה אנה קרול לא הגיעה עד אמש ונראה לא תגיע למרות הצהרות. שעת הערב אמש במלון פלאזה המארח הראשי של המרתון התשיעי, הזכירו את ימי הקיץ העליזים. האירועים המה אנשים בסעודת הפסטה המסורתית הנערכת ערב המירוץ. בליל השפות הורות הוכיח כי מרתון הכינרת אכן נקלט היטב בחו"ל. "עשיתי להם דיל מצוין, 250 דולר לעשרה ימי אירוח בישראל כולל השתתפות במרתון (לא כולל הוצאות טיסות)", הסביר המרתוניסט הוותיק מאיר שוה, הממונה על האורחים מחו"ל.

המירוץ יחול בטבריה, יעבור דרך צמח לעין־גב ויחזור לטבריה. יצחק נבון, שר החינוך והתרבות, העניק את חסותו למרתון זה וכן ראש עיריית טבריה יגאל ביבי, המועצות האזוריות בסביבה והתאגדות בתי המלון בעיר. מזג האוויר סתוי, מעונן אך לא גשום, תנאים אידיאליים לרצים, לפחות מבחינת ... הינה זו החל המירוץ ברגל ימין. בשאיפה השתתפות של יותר מ־500 רצים.

ג'ונסון יחזור לפעילות בעוד שבועיים בלונדון

מאת סופר "ספורט הארץ"

לי ג'ונסון, כדורסלן מכבי תל־אביב, החל כבר אמש באימונים קלים. זאת לאחר שהגבס הוסר מידו, כאשר התברר שהשבר בשורש כף היד התאחה. במקום הגבס הותקן סד על ידו של ג'ונסון שישמור אותה מזעזועים מיותרים.

אודי בהרב, הפיזיותרפיסט של מכבי תל־אביב, אמר אתמול כי ג'ונסון יקבל מדי יום שני טיפולים פיזיותרפיים כדי לחזק את ידו. "אני מעריך שהוא יחזור לפעילות בטורניר השנה החדשה בלונדון", אמר בהרב.

הליגה הלאומית מחזור 14

מכבי חיפה — הפועל חיפה 99—78 (47—37)

★ המצטיין: ארי רוזנברג

● למכבי: שפע 26, א. רוזנברג 22, גודרון 21, באטס 11, י. דוד 7, פיגלס 6, שטיינהאואר 6.

● להפועל: קומבס 21, קסקי 12, פרזנן 12, דלול 11, שביט 11, אופיר 6, נומיאס 5.

שפטו דוד רגן וראובן וזרבניק. 3000 צופים בהיכל הספורט רוממה.

אליצור נתניה — הפועל רמת גן 112—102 (54—51)

★ המצטיין: קארל מקפיים

● לאליצור: נוחנדן 29, סימס 23, חול 21, פייר 19, פל 14, ברכה 4, רביב 2.

● לרמת גן: מקפיים 46, בנט 23, טונסטל 15, שלכטר 14, מוסקוביץ 5.

שפטו נפתלי עובדיה ושי שטריקס. 500 צופים באוניברסיטת תל־אביב.

הפועל חולון — הפועל גליל עליון 76—69 (47—30)

★ המצטיין: ג'ו קוטר

● לחולון: קוטר 25, פונקיסטר 22, באסמר 12, ולוטיקמן 10, אלימלך 5, בוגין 2.

● לגליל עליון: ליף 19, בראון 15, דיסמן 15, חזן 11, ג. סימס 9.

שפטו יצחק רמות ומנשה הרמן. 1,500 צופים בכפר־גלעדי.

בית"ר תל אביב — מכבי רמת גן 97—83 (52—48)

★ המצטיין: רודייס ג'ונס

● לתל אביב: ג'ונס 34, חוזי 31, ג'ונסון 15, שטרסט 11, האוזר 4, סליגה 2.

● לרמת גן: גורן 25, תומאס 19, רכליס 15, קורנליוס 6, ... 6, שורצמן 6, נעמן 4, סמולר 3, שילבצקי 1.

שפטו צבי שגב וישראל גוטליב, 300 צופים באולם אוסישקין.

הפועל תל־אביב — אליצור קרית־אונו 103—98 (57—43)

★ המצטיין: עופר יעקבי

● לתל־אביב: וויליאמס 25, יעקבי 23, לארגי 22, צימרמן 20, מרסר 12, פרישמן 2.

● לקרית־אונו: קרן 26, וואלאס 24, מוסקוביץ 20, אגמי 6, רביד 6, ג. גורן 6, קריין 4, ווילי 4, מגידו 2.

שפטו אהרן בר ומשה חולק, 1,000 צופים בקרית־אונו.

טבלת הליגה

(אחרי 14 מישחקים)

1. מכ' ת"א	1681—1477	26
2. נתניה	1259—1344	25
3. הפ' ת"א	1318—1381	24
4. חולון	1211—1276	23
5. בית"ר	1200—1130	19
6. גליל	1194—1189	18
7. מכ' ר"ג	1278—1207	18
8. מ. חיפה	1273—1228	18
9. הפ. חיפה	1292—1158	18
10. ק. אונו	1460—1314	18
11. הפועל ר"ג	1324—1196	18

• משחק חסר

מלך הסלים

● מאני (מכבי ת"א)	382
● וואלאס (ק. אונו)	363
● ווילי (ק. אונו)	359
● שפע (מכבי חיפה)	326
● ליף (גליל)	317

במחזור הבא

● ביום חמישי: מכבי תל־אביב — בית"ר תל־אביב, מכבי רמת־גן — אליצור קרית אונו, הפועל תל־אביב — הפועל רמת־גן, אליצור נתניה — מכבי חיפה, הפועל חיפה — הפועל גליל עליון.

סופית: בית"ר ירושלים — הפועל ת"א בשבת בר"ג

מאת רוני דיאנן

לאחר כמה חלופות הפכפכות בימים האחרונים, הודיע אמש יו"ר הנהלת בית"ר ירושלים משה דרש, הפעם באורח סופי ומוחלט, כי מישחק הצמרת הלאומי בין בית"ר ירושלים להפועל ת"א יהיה בשבת באיצטדיון העירוני ברמת־גן.

דרש, שקודם לכן הודיע כי קבוצתו לא תעתיק את הביתיות לרמת גן ותשחק בימק"א, שינה את החלטתו לאחר שהתברר לו כי לא ניתן יהיה לגייס בתוך הימים הקרובים כ־40 אלף דולארים, שהקבוצה זקוקה להם ברחישות. המישחק ברמת־גן אמור להכניס סכום גדול.

שמחה מהולה בחשש ברחובי העולם

ואלקרג'י מזהיר את איטליה מפני בולגריה

הגרלה המוצה—מתוקה לאנגליה ★ איפוק בגרמניה, אופטימיות בבראזיל, שביעות רצון בצרפת

גביע עולמי

לונדון (איפ"י). בעוד שיתומי איטליה ורשמי כדורגל שונים בארץ זו הגיבו אתמול בסיפוק גלוי על ההגרלה במכסיקו — שם שובצה אלופת העולם בבית אחד (א') עם ארגנטינה, בולגריה ודרום קוריאה — הזהיר פרנצו ואלקרג'י, מי שהיה מאמן לאומי, מפני שאננות מסוכנת. "מישחק הפתיחה נגד בולגריה ב־31 במאי יהיה בעל חשיבות מכרעת. מפני שאיטליה תמיד מתחילה את מישחקיה בטורניר העולמי בכושר דל ומשתפרת בהדרגה", אמר ואלקרג'י, אשר הוליך את איטליה לגמר העולמי נגד בראזיל ב־1970, כאשר האליפות נערכה לראשונה במכסיקו.

עם זאת אין לשכוח כי בולגריה, אף שהרשימה בשלב המוקדם בביתה האירופי, ניצחה את איטליה רק פעם אחת בשלושה מפגשים. ...

"... להחזות את סיבוב הכדורגל הטוטאלי של הולנד משנות ה־70", אמר המאמן המערב גרמני פראנץ בקנבאואר. "זה לא יכול להיות יותר קשה", הגיב בכותרת ענק היומון הגרמני הנפוץ "בילד".

יומון הספורט הצרפתי "לאקיפ" כותב כי צרפת, האלופה האירופית, נהנית הפעם מהגרלה נוחה יותר מאשר בשתי אליפויות העולם הקודמות — כאשר אין לה יריבות דרום אמריקאיות, אלא ברית"מ, הונגריה וקנדה. הפרשנים הצרפתיים סבורים כי מכסיקו הגרלה לבית הקל ביותר, ממנו עלה לרבע הגמר יחד עם בלגיה.

"הגרלה המוצה־מתוקה לאנגליה", הגיב אתמול ה"דיילי אכספרס" הלונדוני. "הבית הוא ביותר בעיר הגרועה ביותר, מונטריי". העיתון קובע כי מנהל נבחרת אנגליה בובי רובסון יאלץ לשחק בדיוק במקום ממנו ביקש להיות רחוק ככל האפשר, בעיר ... של 350 מטר ...

פרנץ בקנבאואר (מימין), מאמן נבחרת מערב גרמניה שהגרלה לבית הקשה ביותר בשלב המוקדם של הגביע העולמי, מנתח את הסיבובים עם עמיתו הקנדי טוני וויטרס — בפתרת בבניין הטלוויזיה במכסיקו סיטי. (צילום רדיו של איפ"י).

העיתון "איל ג'ורנאלה": לאיטליה — הגרלה נוחה ביותר.

ברוח דומה הגיבו אתמול גורמים שונים בבראזיל, בהם פלה האגדי ונשיא ההתאחדות ג'יוליה קוטיניה, שחוו דעתם כי בראזיל לא תיתקל בשום קשיים מיוחדים בדרכה לרבע הגמר — מסגרת הכולל מלבדה את ספרד, צפון אירלנד ואלג'יריה. "בראזיל היא המועמדת הבולטת. לתאר מבין כל הנבחרות שמבאבים להן סיכויי הצלחה", קובע פרשן היומון הנפוץ "או גלובו". לעומתו כותב הז'ורנאל דו בראזיל: "בראזיל כולה הזוכה. כל מה שדרוש לנו עתה היא נבחרת לאומית".

מאריו זאגאלו, מאמן נבחרת בראזיל 1970, המועמד שוב לתפקיד, סבור כי סיכויי ארצו מצויינים. לעומתו אומר טלה סאנטנה, שאימן את הנבחרת ב־1982: "שום בית אינו חלש ואסור לזלזל".

מערב גרמניה נחשבה מועמדת להפר את המסורת, לפיה לא זכתה בעבר שום נבחרת אירופית בגביע העולמי כשנערכו המישחקים ביבשת אמריקה, אבל ההגרלה — עם אורוגוואי, דנמארק וסקוטלנד — התאכזרה לה. "כל היריבות שלנו חזקות מאוד, בעיקר אורוגוואי" — בעלת הכישורים הטכניים ה...

"זו הגרלה מזהמת. היא מתאימה לפורטוגל, הרגילה לחום הכבד", אמר כוכב העבר של אנגליה, בובי צ'רלטון. רובסון עצמו נשמע לדוד זה לאחר ההגרלה ואמר: "שולץ תמיד ראויה להערכה בגביע העולמי. את פורטוגל אני מכיר, אבל אינני יודע דבר על מארוקו".

מאמן קנדה טוני ווייטרס, שנבחרתו תופיע לראשונה בשלב הגמר, הגיב: "יהיה קשה מאד. אבל זה גם אתגר גדול בשבילנו".

הגרמנים יבחנו כוחם נגד איטליה ובראזיל

פרנקפורט (איפ"י). מערב־גרמניה מתכננת 5 מישחקי מיבחן לפני שתבוא למכסיקו. מאמן הנבחרת, פראנץ בקנבאואר, ביטל מישחק רעים נגד דנמארק מאחר והיא הוגרלה באותו בית עם הגרמנים.

המישחק הראשון יהיה ב־5 בפברואר באוולינו, נגד איטליה. ב־12 במארס תארח גרמניה את בראזיל בפרנקפורט וב־9 באפריל תשחק נגד שוויץ בבאזל.

ב־5 במאי תיבחן הנבחרת למונה אימון, כעבור שבוע תשחק נגד יוגוסלביה בבוכום וב־15 במאי תתמודד נגד הולנד בדורטמונד. ב־19 במאי תמריא הנבחרת למכסיקו.

ניצחון 2—1 לנוער על אור יהודה

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל, המתכוננת לטורניר המוקד הבינלאומי, גברה אתמול 2—1 במישחק אימון על הפועל אור יהודה, הסוגד את ליגה א' דרום. את השערים לנוער הבקיעו: טל בראל ומשה אייזנברג בבעיטת 11 מטר. היום ישחקו הכדורגלנים הצעירים עם מכבי רמת־השקמה, גם היא מליגה א'.

אופק מציע חוק מיסוי לספורטאים חובבים

מנכ"ל הפועל, יצחק אופק, פנה לשר האוצר יצחק מודעי בהצעה לתת הנחות מיוחדות לספורטאים ומאמנים באגודות הספורט, בענפים החובבים.

טניס

מנסדורף לסיבוב השני באדלאיד

אדלאיד (איפ"י). הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף, העפיל כאן לסיבוב השני של אליפות דרום־אוסטרליה כשגבר על שחקן נבחרת הולנד הבנאקרוסקל 6—4, 7—6, 4—6, 6—4.

טניסאי הולנד אחר, מיכאל סחיפרס, ניצח את הגרמני היקי אוסטרתון 6—7, 6—3, 6—1. שניים משחקני נבחרת בריטניה הודחו: הארגנטינאי רוברטו סעאר גבר על ג'רמי בייטס 6—3, 7—6 והבריטי מאריק בכהאוצילס ניצח את קולין דאודוול 6—2, 6—4, 7—6.

חדשות המשק

בנק ישראל הפסיק לגייס הון באמצעות אג"ח דולריות "אדמון"

מועד פרעון האגרות — בעוד שנתיים ★ הן הונפקו בראשונה במאי השנה ונועדו לשמש אפיק השקעה חליפי למשקיעי הפת"ם החסום

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בנק ישראל הפסיק באחרונה לגייס הון באמצעות אגרות חוב דולריות מסוג "אדמון". האגרות, שמועד פרעונן הוא בעוד שנתיים, הונפקו בראשונה במאי, ונועדו בין השאר, לשמש אפיק השקעה חלופי למשקיעים שמכרו את פקדונות הפת"ם.

הסידרה האחרונה מסוג זה בהיקף של 40 מיליארד שקל הונפקה על ידי בנק ישראל בסוף אוקטובר, בעת פדיון מניות הקשישים. הפסקת גיוס ההון באמצעות אגרות־חוב זו, נועדה למנוע לחץ פיננסי בשוק ההון בעוד שנתיים, עם פדיון מניות הבנקים שנוסמו משך ארבע שנים.

מדובר בפדיון מניות בנקאיות בהיקף מיליארד דולר. שיקול נוסף שלא לגייס הון ב"אדמון" הוא הרצון להימנע מגיוס הון באמצעות אגרות קצרות מועד, כיון שמיחזור החוב הפנימי לתקופות קצרות מייקר את מחיר ההון, ומקשה מאוד על תכנון המדיניות המוניטרית.

בצמרת משרד האוצר ובבנק ישראל התקיימו בעת האחרונה דיונים בנושא מיחזור הפירעונות הגדולים לדצמבר, שהיקפם נאמד ב־600 מיליארד שקל. בנושא זה נחלקו הדעות: בבנק ישראל הציעו לנצל את עליות השערים בבורסה ולגייס הון בהיקפים גדולים ביותר. לעומת זאת, באוצר המליצו שלא להיחפז, ולפזר את גיוס ההון לאורך כל החודש, תוך שימת לב, למתרחש בשוק המשני. גישת האוצר התקבלה בסופו של דבר.

גורמים באוצר ובבנק ישראל הסבירו כי הפסקת גיוס ההון באמצעות "אדמון" היא זמנית, וייתכן כי בעתיד, עם השתנות התנאים, יחודש גיוס ההון באמצעות אגרת חוב זו.

מוכרי דירות מהוונות לא ישלמו עוד "דמי הסכמה" למינהל

שינוי הבעלות ייעשה רק בדרך של רישום בטאבו

מאת אברהם צהר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בעלי דירות מהוונות בבתים משותפים, הבנויות על אדמת מינהל מקרקעי ישראל, שירצו למכור את דירותיהם לא יזדקקו — אחרי 1 בינואר — לאישור המינהל, ויוכלו לעשות את העברת הבעלות, ללא תשלום "דמי הסכמה", באמצעות שינוי הרישום במשרד רישום הקרקעות (טאבו).

על פישוט תהליכי הרישום של העברות בעלות על דירות מסוג זה, הוחלט בתיאום עם הנהלת משרד המשפטים. בעקבות שינוי זה בתהליך הרישום, ייחסכו ימי עבודה של פקידי המינהל ותרווח מבעלי הדירות.

"יוניברסל סמיקונדקטרס" תקים מרכז תכנון למעגלים בישראל

החברה שמרכזה בקליפורניה תייצר מעגלים משולבים בהרצליה

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת "יוניברסל סמיקונדקטורס" מסן חוזה (קליפורניה), הודיעה השבוע על כוונתה להקים מרכז תכנון למעגלים משולבים בישראל. המרכז יקום בהרצליה ויעסוק בייצור מעגלים משולבים, על פי דרישות חברות ישראליות ואירופיות, שיתאימו לדרישות אותן חברות.

נשיא החברה ג'ורג' סטפן, אמר, כי מרכז זה ישמש כבסיס החברה למכירות באירופה וישרת את התעשייה הישראלית. עד עתה נזקקה ליצרנים אמריקאים כדי לרכוש את המעגלים המיוחדים הדרושים לה.

חברה זו אינה מתחרה ישירות במרכזי תכנון של החברות האמריקאיות הגדולות שכבר פועלות בארץ — "אינטל", "מוטורולה" ו"נשיונל סמיקונדקטורס", שעיקר עיסוקן בפיתוח מעגלים מודפסים לשם ייצור המוני, אלא תתמקד בפלח שוק של הזמנות בודדות.

הרווח הנקי של חב' "טבע" גדל ב־86% במחצית השנה האחרונה

הגידול ברווח — למרות עלייה מתונה מאוד של המכירות באותה תקופה

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הרווח הנקי של חברת "טבע" גדל במחצית השנה השנייה של השנה בשיעור של 86% והגיע ל־2.2 מיליון דולר, לעומת רווח של 1.2 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח בולט במיוחד על רקע העובדה, כי מכירות החברה באותה תקופה גדלו בשיעור מתון של 1.7% בלבד והגיעו לסכום של 35 מיליון דולר לעומת 34.5 מיליון דולר במחצית השנה הראשונה של שנת העסקים הקודמת. הגידול ברווח הושג, לדברי אנשי החברה, ע"י הורדה בהוצאות על המכירות ביחס לתקופה אשתקד.

לדברי הנהלת "טבע" הצליחה החברה לשמור על רווחיותה למרות פיגורים בתשלומים מצד לקוחות, צמצום הזמנות ממשרד הבריאות, הקפאת מחירי המוצרים והגדלת תשלומי המסים.

בדיקת ההרכב הפנימי של מכירות הקבוצה מורה, כי לעומת עלייה ניכרת במכירות חטיבת הפרמצבטיקה בשוק המקומי, מסתמנת ירידה משמעותית במכירות חטיבת הכימיה.

ח"כ אפריים שלום ממזכירות תנועת המושבים:

"אלפי משפחות חקלאים ייפגעו מהצטרפות ספרד לשוק המשותף"

"הערבים מעניקים לה מימון זול ועם ההצטרפות לשוק ייהנו הספרדים גם ממימון הקהילה האירופית" ★ הנזק צפוי בעיקר ליצוא האבוקדו, הענבים וההדרים

מאת אברם צהר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

אלפי משפחות המתפרנסות מייצוא חקלאי ייפגעו קשות, עם הצטרפות ספרד לשוק האירופי המשותף — כך אמר אתמול ח"כ אפרים שלום (מערך) חבר ועדת הכספים של הכנסת ומזכיר תנועת המושבים בכנס חירום של חקלאים בתל אביב.

לדבריו, זוכה ספרד במימון זול מצד מדינות ערב, ועם כניסתה לשוק יהנו חקלאיה מסבסוד נרחב גם ע"י השוק עצמו. בהמשך דבריו עמד ח"כ שלום על הנזק הצפוי מהתחרות הספרדית בעיקר לענפי ייצוא האבוקדו, הענבים וההדרים.

כנס החירום נערך לקראת הצטרפותה הרשמית של ספרד לשוק האירופי המשותף מ־1 בינואר. החקלאים הספרדים, ייהנו עוד בשנת הכספים הבאה ממערכת הסובסידיות הענפה של השוק, אף כי המכס על המוצרים החקלאיים של ספרד יופחת בהדרגה עד לביטולו בעוד חמש שנים. במקביל יופחת עד לביטולו המוחלט גם המכס על יבוא התוצרת החקלאית הישראלית לארצות השוק.

"כור" ממשיך להתנגד ליבוא צינורות מדרא"פ בגלל מחירים

חברת "פקר פלדה", שנגדה הגיש הקונצרן ההסתדרותי תלונה על יבוא היצף, טוענת כי "מדובר ביבוא משלים" ★ משרד המסחר והתעשייה מקבל את עמדת "כור" ורישיון היבוא מדרא"פ הוקפא עד סיום הדיון בנושא

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קיפאון השתרר במגעים שהתנהלו לאחרונה בין החברות "צינורות המזרח התיכון" של קונצרן כור ו"פקר פלדה" על האפשרות לבטל תלונה שהגישה "צינורות המזה"ת" נגד יבוא צינורות מדרום אפריקה על ידי "פקר פלדה".

התלונה הוגשה לפני כחודשיים לוועדה למניעת יבוא־בהיצף שבמשרד התעשייה והמסחר, ואשר בה נערכו פגישות על האפשרות לבטלה, בתמורה להפסקת יבוא הצינורות מדרום אפריקה.

במגעים אלו הבהירו נציגי קונצרן "כור" שלא ייסוגו מעמדתם, שלפיה יש להפסיק לחלוטין את יבוא הצינורות מאחר שמחיריהם אינם בני־תחרות בתוצרת המקומית, בשל סיבסוד ממשלתי בדרום אפריקה. בפגישות אלו הובהרה עמדת "כור", כי "פקר פלדה" כחברה יצרנית אינה צריכה לתת ידה ליבוא מתחרה, המזיק לייצור המקומי. נציגי "פקר פלדה" טענו שמדובר רק ביבוא משלים שאיננו מתחרה בתוצרת מפעל הצינורות של קונצרן כור.

בשלב זה, נראה כי משרד התעשייה והמסחר מקבל את עמדת "כור" ורישיון היבוא של הצינורות לחברת "פקר פלדה" הוקפא עד סיום הדיונים.

שופט מחוזי דחה פירוק "טתה" — רשת השיווק של תשלובת אתא

כונסי הנכסים ומנהלי התשלובת דורשים להמתין עד שיסתיים המו"מ עם קבוצת ז'אק נאסר

(ע). בית המשפט המחוזי בחיפה דחה אתמול את החלטתו לגבי בקשת הנושים לפרק את רשת השיווק "טתה בע"מ", שפעלה כרשת שיווק של תשלובת "אתא".

השופט אליעזר דוד כר, דוחה את החלטת בית המשפט ל־10 ימים, עד אשר יתבררו תוצאות המו"מ עם התעשיין ז'אק נאסר, המבקש לרכוש את התשלובת כולה.

בקשת הפירוק הוגשה ע"י עו"ד הבריק רוזנטבייך מתל־אביב בשם שבע חברות ויחידים, הטוענים כי טתה חייבת להם סכום כולל של 95 מיליון שקלים. המבקשים הם בבחינת נושים בלתי־מובטחים של רשת השיווק.

כונסי הנכסים והמנהלים של תשלובת "אתא" עורכי הדין יואל סלומון וד"ר מאיר ליפא, הביעו התנגדות למתן צו־הפירוק. הם טענו בבית המשפט כי בימים אלה עומדת על הפרק הצעה של התעשיין ז'ק נאסר, המייצג קבוצת משקיעים המבקשים לרכוש את התשלובת. לצורך כך, ציינו הכונסים, נפגש ז'ק נאסר עם שר האוצר יצחק מודעי ומנכ"ל הסתדרות ישראל קיסר. מתן צו־פירוק בשלבים אלה עלול לפגוע במו"מ המתנהל בימים אלו.

עורך את העמוד: יצחק לאור

בנק הפועלים־קנדה הגדיל רווחיו ב־21% ב־84—85

מאזן הבנק קטן והגיע ל־163 מ' דולר לעומת 172 מ' דולר בשנה הקודמת

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הרווח הנקי של בנק הפועלים־קנדה, גדל ב־21% בשנת הכספים שהסתיימה בסוף אוקטובר 1985 והגיע ל־367 אלף דולר קנדיים, לעומת 302 אלף דולר בשנה הקודמת.

מהדו"חות הכספיים עולה כי הרווח לפני מס גדל בשיעור של 22% והגיע ל־764 אלף דולר לעומת 627 אלף בשנה הקודמת.

מאזן הבנק קטן במקצת והגיע ל־163 מיליון דולר קנדיים לעומת 172 מיליון דולר בשנה הקודמת.

שנת 1985 הינה השנה הרביעית שבה פעל בנק הפועלים בקנדה.

הבנק מתמחה במתן שירותים לגופים עסקיים.

בנוסף לחברת הבת, מפעיל בנק הפועלים בקנדה גם נציגות במונטריאול העוסקת ביצירת קשר עם ארגונים כלכליים קנדיים והידוק הקשרים עמם.

هكذا من الأصل

כלכלה ועסקים

70 איש מיותרים פותחים מכתבים

במאבק על קיצוץ תקציב המדינה תופס שר הביטחון מקום של כבוד. לא זו בלבד שלא ניתן לקצץ שקל אחד נוסף בתקציב, הוא טוען, אלא שכבר עברנו את הקו האדום והביטחון ילדינו בסכנה. מול טיעון כזה, התשובה הטובה ביותר היא מציאת אי קטן של בזבוז.

אי כזה סיפק לנו באחרונה דו"ח השרים ארנס-הורביץ, שהמליץ לבטל את הצנזורה האזרחית במשרד הביטחון. בצנזורה האזרחית עובדים 70 איש, הבאים כל בוקר לעבודה ובמשך שמונה שעות פותחים מכתבים של אזרחים — לפי מפתח מסוים שאותו מספקים להם שירותי הביטחון.

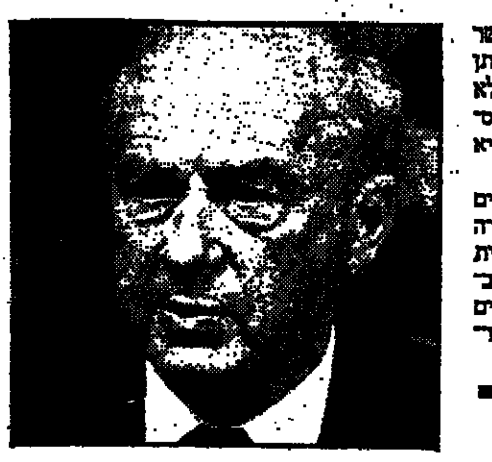
יצחק רבין — לא מוותר

יומן כלכלי
נחמיה שטרסלר

שאלתי את דובר משרד הביטחון מהם תפקידי הצנזור האזרחי. הוא ענה לי בלאקוניות, שתפקידיו מסווגים וממילא לא ניתן למסור על כך פרטים, ולכן גם אי אפשר לנקוב במספר העובדים ביחידה. איתרע מזלו של משרד הביטחון ולפני כחצי שנה פירסם יעקב גריש, לשעבר הממונה על התקציבים באוצר, כי ביחידה המיותרת עובדים 70 איש. אז נמסר לי ממשרד הביטחון שהם נכונים לוותר על היחידה — במסגרת הקיצוצים בתקציב. אך בינתיים חלפו שישה חודשים, היחידה לא בוטלה וגם דעת המשרד השתנתה. כיום אין הם נכונים לוותר אפילו על איש אחד מיחידת הצנזורה.

במשרד הביטחון גם לא רצו להתייחס לנושא הפגיעה בזכויות האזרח. עצם פתיחת מכתבים — לפי רצון צנזור אלמוני, הפועל על פי קריטריונים שרירותיים — משאיר בידי הרשות את האפשרות לחטט בחייו הפרטיים של כל אזרח. אך זה מעבר להתעניינותה של מערכת הביטחון.

מעניין אם יצליחו הפעם ארנס והורביץ — שני שרים שאינם חשודים חלילה בהפקרת ביטחון ישראל — לבטל ולו יחידה קטנה זו שבמשרד הביטחון.

דחיית פדיון המניות בכור תפגע בשאר בעלי המניות

הנהלת כור: רצינו למנוע הוצאת 1.5 מ' ד'

מאת יהודה שרוני

לקונצרן כור יש שבעה סוגי מניות, ורק סוג אחד נסחרת בבורסה. השבוע נשלחה לבורסה הודעה ובה נמסר כי בישיבת הנהלת כור מיום 24.11.85, הוחלט להמליץ בפני האסיפה הכללית כלא מן המניין, ואסיפת בעלי "מניות הפדיון", לאשר תיקון שלפיו יידחה פדיון "מניות הפדיון" בחמש שנים — לשנת 1990.

"מניות הפדיון" הינן אחד מסוגי המניות של כור. הן צמודות לשער הדולר לפי בסיס של 0.18 שקל לדולר, ואמורות היו לצאת לפדיון עד סוף דצמבר.

לכאורה, הודעת כור לא היתה צריכה לעניין את בעלי המניות שמניותיהם נסחרות בבורסה. ואולם לא כך הדבר. לדחיית הפדיון תהיה השלכה ישירה על שווי החזקתם. "מניות הפדיון" מהוות 5.9% מהון המניות הכולל בקונצרן, ובעת הפדיון היו אמורים בעלי מניות אלה לקבל 1.5 מיליון דולר. ואולם השווי הממשי של מניות אלה גבוה הרבה יותר. אם שווי השוק של מניות כור הוא אומדן לשווי החברה, הרי הוא עומד כיום על 155 מיליון דולר. ו-5.9% מסך זה שווים 9 מיליוני דולר. כלומר, לבעלי המניות האחרות בכור היה משתלם להוציא את המניות לפדיון, שכן הם היו נהנים מגידול בשווי החזקתם בחברה. דחיית הפדיון פוגעת במי שרכש את מניות כור לפני תקופה קצרה מתוך הכוונה ש"מניות הפדיון" אכן ייצאו לפדיון.

מקונצרן כור נמסר בתגובה, כי ההחלטה על דחיית הפדיון נועדה למנוע הוצאת 1.5 מיליון דולר מקופת החברה. בקונצרן לא היו ערים לטענה שהועלתה לעיל. בכור מוסיפים כי פדיון המניות במועד לא היה משפיע באופן מהותי על שווי המניות הנסחרות כיום בבורסה.

איך לשווק עצים ננסיים לאירופה בשיטות יפניות

מאת אברים צור

חברת "בונסאי ישראל" אימצה שיטות ייצור ושיווק יפניות, הצליחה לשבור את המונופול של יפן בשוקי העולם, בתחום שעד כה היה סגור בפני מתחרים מן החוץ. "בונסאי ישראל" הוקמה לפני כשנה וחצי על ידי איש העסקים אורי אריאלי, בנו של אמנון (פיבס) אריאלי, והמושבניק אמנון יוסטינג. החברה מייצרת עצים ננסיים ("בונסאי") ומשווקת אותם לאירופה. שם נמכרים מדי שנה כחצי מיליון עצים מסוג זה. עד לפני כשנה היה שוק זה בשליטה בלעדית של היפנים, ולצדם פעלו יצרנים מעטים מסין העממית ומטייוואן.

ייצור עצי הבונסאי נעשה במשתלות קטנות יחסית ומצריך עבודת-ידיים של עובדים מיומנים. התפוקה הממוצעת של משתלות מסוג זה היא כמה אלפי עצים בשנה בלבד. בשל אופי הייצור, מחירי עצי הבונסאי הקלאסיים, מתוצרת יפן או סין, גבוהים מאוד. בין 100 ל-5,000 דולר לעץ יחיד.

השותפים אריאלי-יוסטינג הצליחו לפרוץ את המונופול היפני הודות לייצור המוני של עצים במחירים נמוכים מאוד, ש"שברו" את השוק. כבר בשנה שחלפה ייצאה חברת "בונסאי ישראל" לאירופה כ-40 אלף עצים ננסיים מתוצרת הארץ במחיר כולל של 300 אלף דולר. השנה צפוי יצוא — על סמך הזמנות בפועל — של 150 אלף עצים בתמורה כספית של 1.2 מיליון דולר. היצוא של "בונסאי ישראל" מתבצע ללא כל סיוע של הארגונים החקלאיים ותוך עקיפת מערכת השיווק של אגרקסקו.

"את הידע איך לגדל את עצי הבונסאי השגנו מהיפנים", אומר אריאלי. שותפו אמנון יוסטינג בילה כארבע שנים ביפן ושם גם נשא יפנית לאשה. הוא חזר עימה — היא עובדת בחוות הבונסאי של החברה במושב בניציון — ועם הידע היקר. בחווה זו, המשתרעת על כ-12 דונמים של חממות, יש כבר כיום כ-200 אלף שתילי עצים. לדברי אריאלי, גידול של בונסאי יפני קלאסי מצריך שלוש עד חמש שנים, וגידול של פריטי אספנים גם כעשרים שנה.

250 דירות נמכרו לדיירי עמידר

מאת שלמה מעוז

250 דירות נמכרו בחודש האחרון במבצע מיוחד שערכו משרד הבינוי והשיכון וחברת עמידר. מרבית הדירות נמכרו לדייריהן, שעד כה התגוררו בהן בשכר דירה נמוך שלא עודכן זה זמן רב. יתרת הדירות שנמכרו היו דירות ריקות אשר במשך הזמן נהפכו למטרדים סביבתיים.

בניסיון ובבדיקות לאורך שנים עולה, כי בעלי דירות דואגים לתחזוקת דירותיהם ברמה גבוהה הרבה יותר מאלה השוכרים אותן. דבר המביא גם לעליה ברמת הדיור באזור ולמודעות סביבתית ותרבותית גבוהה יותר.

רוכשי הדירות קיבלו סיוע לרכישה בשיעור של עד 80% מערך הדירה בתנאי החזר נוחים ביותר. יצוין כי במקומות מסוימים, כגון דימונה, טבריה ומגדל-העמק, קיבלו הרוכשים גם סיוע לשיפוץ דירותיהם. מרבית הדירות שנרכשו נמצאות בעיירות הפיתוח. כך למשל, נמכרו 33 דירות בבית שמש, 25 דירות בבאר-שבע ו-17 באילת.

במשרד הבינוי והשיכון הובעה שביעות רצון רבה מתוצאות המבצע, במיוחד לנוכח הידיעות שפורסמו בעיתונות, כאילו הממשלה מתכוונת למסור את הדירות ללא תמורה כספית לדיירים השוכרים אותן מחברת עמידר. לנוכח הצלחת המבצע, החליטו משרד הבינוי והשיכון וחברת עמידר להאריך את המבצע עד לסוף חודש דצמבר.

תוספת ריבית בכל תכניות החסכון הדולריות

★ הכנסה חודשית מוגדלת בשיעור 0.7% לחודש ב"מטמון דולרי להכנסה חודשית"

★ תוספת ריבית של 1% לשנה ב"מטמון צמוד דולר"

★ תוספת ריבית ב-6 החודשים הראשונים לחסכון ב"מטמון דולר מדד"

לתקופה מוגבלת בלבד

פרטים בכל סניפי בנק הפועלים ובנק אמריקאי ישראלי.

שרות השקעות מקיף אצלך בסניף

בנק הפועלים בע"מ

אנשים ועסקים / אריה לביא

בעלי נקה מבקשים למכור השליטה בחברה

בעלי חברת נקה כימיקלים בודקים אפשרות למכור את החברה, לנוכח המפולת הכבדים בתקופה האחרונה. נודע שהם פנו לכמה חברות בתעשייה שנים כדי לבדוק אפשרות זו, אך בשלב זה ללא תוצאות. השליטה בנקה היא בידי בני משפחת חון. היו"ר ומנכ"ל החברה הינו הד"ר דן חון. בשיחה עם "הארץ" הוא טען, שאמנם היו מגעים בעניין זה, אך הם נבעו מפניות של גורמים אחרים לבעלי נקה בניסיון לרכוש את החברה. אגב, הד"ר חון הוא איש מחשבים במקצועו וחלק ניכר מזמנו הוא מקדיש דווקא לחברת י.ב.מ. שבה הוא משמש חוקר בכיר.

חיים שטסל יחליף את מאיר חת

ממגעים המתקיימים מאחורי הקלעים של "ועדת מינוי נציגי הציבור" עולה, כי הד"ר מאיר חת, יו"ר דירקטוריון הבורסה, לא יציג את מועמדותו לתקופת כהונה נוספת. עמדה זו הציג חת בשיחות עם מקורביו.

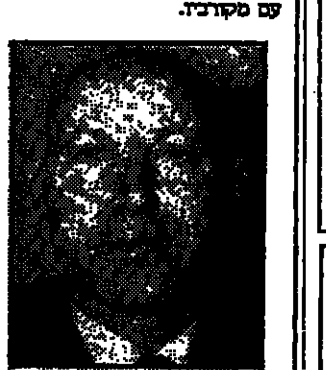
חיים שטסל — בורסה

בינתיים צפויים שינויים בדירקטוריון הבורסה. "ועדת המינויים" בת ארבעה חברים שבה חברים מאיר חת, הפרופ' יאיר אורגלר מאונ' ת"א, ידידיה גרינברג מבנק לאומי ודוד ויסברג מחברת הברוקרים אי-בי-איי, מגבשת רשימת מועמדים לדירקטוריון. אחד התנאים שנקבעו היה, שתקופת כהונתו של חבר דירקטוריון בורסה לא תעלה על שש שנים. בדירקטוריון שני חברים: חיים שטסל ויוסי שחק, המכהנים חמש שנים. על פי אחת ההערכות, אחד מהם, יוסי שחק, יוחלף ובמקומו יכהן רואה חשבון אחר — יצחק סוארי.

חיים שטסל לא יוחלף, לנוכח הערכות כי הוא יהיה המועמד להחליף את הד"ר חת בתפקידו כיו"ר דירקטוריון הבורסה. שטסל הינו מועמד מקובל על מרבית חברי הבורסה. מאיר חת יעבור כנראה לנהל את קונצרן טבע, במקומו של אלי הורביץ אשר יעבור לבנק לאומי. אם "תעלה ביוסקי" קומה את חת, הוא יתמודד על תפקיד הנגיד, כמועמדו של שר האוצר יצחק מודעי. במקרה זה מתחרהו על התפקיד יהיה עדי אמוראי, סגן שר האוצר.
(יהודה שרוני)

בסאיטקס ויתרו על ארוחות הערב

פרסום ידיעה במדור זה לפני שבוע, האומרת כי סאיטקס מתכוונת לערוך ערב עיון לחשבים במלון קולסון, במסגרת קידום המכירה של הנפקת המניות של החברה, גרמה להעתקת ערב העיון לחדר האוכל של המפעל. אריה יו"ר דירקטוריון החברה מסר ל"הארץ", כי לא ידע שערב העיון ייערך בקולסון, ולאחר שקרא את הידיעה הוליט להעתיקו לחדר האוכל של המפעל. לדבריו, קיום ערב העיון בבניין החברה יאפשר להציג בפני המשתתפים את סאיטקס, וגם ישמור על מסגרת הוצאות מצומצמת יחסית. כזכור, סאיטקס נמצאת בעיצומה של הנפקת מ"פ לגיוס 14 מיליון דולר מהציבור, וערב עיון זה נועד לשכנע חברות לרכוש את מניות החברה כאפיק השקעה דולרי.
(יונתן שרמן)

לורנס קליין לביקור בישראל

לורנס קליין, חתן פרס נובל לכלכלה, ובנו מנדלברוט, ראש המחקר המדעי של י.ב.מ. באו אתמול לישראל להשתתף בכינוס בין-לאומי הנערך במלון מנדרין בתל אביב מטעם המועצה הלאומית למו"פ שליד משרד המדע והפיתוח. הכינוס דן בבעיות יסוד של יישום מדע הסטטיסטיקה בתחומי התעשייה, החברה והרפואה. השר גדעון פת נפגש אתמול עם באי הכינוס ובתוכם גם 80 אורחים מחו"ל.

הארגונים הכלכליים מתנגדים לתאריך מאזן אחיד

לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים מתנגדת להצעה הנדונה בימים אלה בנציבות מס הכנסה, אשר לפיה יחויבו כל הנישומים במשק לעבור לשנת מס שתחילתה בינואר וסיומה ב-31 בדצמבר. כך מתברר מתוכו שלמה דן גילרמן, נשיא איגוד לשכות המסחר המכהן גם כיו"ר ועדת המסים והכלכלה של לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים. בפניה של גילרמן לרבינוביץ נאמר, בין השאר, כי בשום מדינה במערב אין דיווח אחיד. ההצעה אם תתקבל, תגרום נזקים והוצאות כבדות לחברות, אם אלה יתחייבו לפעול לפיה.

יוגבר הפיקוח על תאגיד הביטוח אבנר

אברהם טיבר — אבנר

הפיקוח על תאגיד הביטוח אבנר יוגבר עם צירופם של אנשי ציבור לדירקטוריון של אבנר. המועמדים שיוצעו הם הפרופ' זאב נויקן, דיקן בית הספר למינהל עסקים באוניברסיטת תל אביב, ועורך הדין ברוך גרוס. אחד מהשניים יצורף גם לכל המוסדות הפעילים של אבנר. צירופם של אנשי הציבור לדירקטוריון אבנר ולמוסדות האחרים של אבנר, נעשה על בסיס המלצות ועדה בראשות חיים שטסל, מי שמכהן עדיין כיו"ר החברה לישראל ואשר בחן את מצבו של תאגיד אבנר. בינתיים הוחלט למנות את אברהם (רמי) טיבר, מנכ"ל קבוצת הביטוח ציון, ליו"ר הוועד הפועל של אבנר במקומו של אלפרד גולץ, מנכ"ל תאגיד הביטוח הסנה ששימש בתפקיד זה חמש שנים.

הורוביץ מאציל סמכויות כהכנה לפרישתו

אלי הורוביץ, נשיא התאחדות התעשיינים, שומר באחרונה על פרופיל נמוך ומעביר חלק ניכר מהמטלות, אשר מסורתית הוטלו על הנשיא, לידיים אחרות. מגמה זו בלטה במיוחד בשבוע שעבר במהלך דיוני המועצה הכלכלית החברתית: הורוביץ השתתף בהם, אך עמדת התעשיינים הוצגה על ידי ממלא מקומו — דב לאוטמן. באחרונה ממעט הורוביץ להתראיין ומותיר מלאכה זו ללאוטמן, ולארנון סיברג מנכ"ל ההתאחדות. התנהגותו זו תואמת את החלטתו להוסיף ולתפקד כנשיא רק כל עוד נדרש ארגון מחדש של האחריות והסמכויות של תפקיד זה, לאחר מכן יפרוש ובמקומו ימלא לאוטמן.

נראה, כי הורוביץ משתדל לסיים את הארגון מחדש של תפקיד הנשיא בהקדם, על מנת שיוכל לוותר ולהקדיש את זמנו להנהלת מפעל טבע, שנזנח במרוצת השנים האחרונות.
(יונתן שרמן)

מינויים

★ חיים כהן מונה לתפקיד ראש מינהל הסניפים של בנק דיסקונט במרכז הארץ. במסגרת זו יהיה אחראי לשישה מבין תשעה מאזורי בנק דיסקונט. עד כה מילא תפקיד זה שמואל רקנאטי, סמנכ"ל בכיר שפרש לגמלאות.

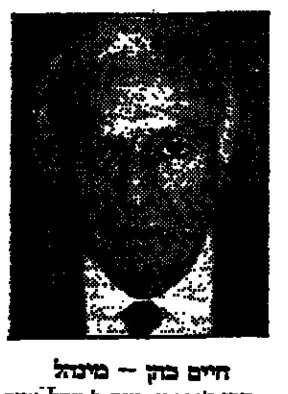
חיים כהן — מינהל

★ יוסי ליברמן מונה למנהל אזור ירושלים של בנק דיסקונט. עד כה ניהל את הסניף הראשי של דיסקונט בירושלים.

צבי ברק — תקציב

★ צבי ברק נכנס לתפקיד מנהל אגף התקציבים בסוכנות היהודית ובהסתדרות הציונית, לבד מתפקידו כיועץ הכלכלי לגזבר עקיבא לוינסקי. בעבר שימש כלכלן בכיר ביחידה לכלכלה ולכספים ברשות השידור.

"אומן" חתמה על הסכם מכירות עם "בלומינגדייל"

מאת יונתן שרמן

"אומן" חתמה באחרונה על הסכם למכירת מוצריה לרשת השיווק האמריקאית הנודעת בלומינגדייל, שלפיו הם יימכרו תחת מותג מיוחד של "אומן". זה הסכם יוצא דופן, שכן בדרך כלל מכירות בלומינגדייל נעשות תחת המותג של הרשת האמריקאית. ההסכם הינו אחד משורה של הסכמים, אשר באמצעותם מקווה "אומן" לבסס את מעמדה בשוק האמריקאי. בין אלה, הסכם שיווק עם חברת "ליז קליבורן".

"אומן" גם חתמה באחרונה על הסכם מכירות עם הרשת האמריקאית "מייסי", ועל פיו תרכוש "מייסי" מוצרים מ"אומן" בסכום של כשני מיליוני דולר בשנה הבאה, לאחר שנתיים של הזמנות ניסיוניות מצד הרשת. הסכמים אלה יאפשרו להנהלת "אומן" להגדיל את יצואה לארה"ב בשנה הבאה בחמישים עד שישים אחוזים, לסכום של כ-3.5 מיליוני דולר בהשוואה לכשני מיליוני דולר אשתקד. תשלובת "אומן" נמנית עם קבוצת "פולגת" והיא כוללת ארבעה מפעלים — באופקים, בקריית גת, באור יהודה ובבני ברק — ומעסיקה כאלף עובדים. מכירות התשלובת השנה יסתכמו ב-23 מיליון דולר, מזה כ-18 מיליון דולר יצוא.

מנכ"ל קריית הפלדה ייפגש עם שרון לדון בנושא יבוא הברזל

מאת יונתן שרמן

אורי ברנע, מנכ"ל קריית הפלדה, והשר שרון ייפגשו בשבוע הבא כדי לדון על מדיניות משרד התעשייה והמסחר לאפשר יבוא של מוצרי ברזל מגומרים. הפגישה נערכת על פי בקשת ברנע, אשר מתעתד להציג בפני השר שרון את מצב תעשיית הפלדה בארץ ואת השפעת היבוא על מפעלי קריית הפלדה ותעסוקת העובדים במפעלים אלה. השר שרון מתכוון להציג את עמדת משרדו, שלפיה יש לאפשר יבוא של כמויות מוגבלות של חומרי גלם, על מנת לאפשר תחרות בענפים שפועלים בהם מפעלים מונופוליסטיים.

הפגישה תתקיים על רקע החלטת משרד התעשייה לפני כשבועיים להעניק שלושה רשיונות ליבוא ברזל בכמות כולל של 7000 טונות. בתנאי שהמוצר המיובא יימכר במחיר הנמוך ב-25 אחוזים ממחיר התוצרת המקומית.

צפויים שינויים נוספים ב"עלית"

מאת יונתן שרמן

בדירקטוריון של הנהלת "עלית" צפויים שינויים נוספים בחודשים הקרובים — כך מעריכים גורמים עסקיים המקורבים לחברה, בעקבות הודעת הפרישה של אבי פילוסוף כמנכ"ל משותף בחברה. פילוסוף אינו מכחיש כי פרישתו קשורה לכניסתה של קבוצת פרדמן ל"עלית", ובשיחה עם "הארץ" אמר, כי לא הפעלו עליו כל לחצים, אבל הוא סבור שלחצים כאלה היו מופעלים בעתיד ולכן החליט להקדים את פרישתו עוד טרם ייפתח המאבק בין בעלי המניות.

פילוסוף, וכמותו דוד מושביץ, סירבו להתייחס לשאלה אם דוד פרדמן, המוביל בקבוצת פרדמן, לוחץ למנות דירקטורים נוספים מטעמו בחברה — אבל כאמור, הערכת מקורבים היא ששינויים נוספים צפויים בחודשים הקרובים. קבוצת פרדמן מחזיקה בחבילת המניות הגדולה ביותר ב"עלית" כיום — 34 אחוזים, בהשוואה ל-7.35 אחוזים של משפחת מושביץ. הם הגיעו להחזקה זו באמצעות רכישה של מניות בבורסה. קבוצה זו, שאין לה כל קשר למשפחת פרדמן השולטת ברשת מלונות דן, היא גם בעלת מפעל "סוגת" לייצור סוכר. רכישת מניות ב"עלית", שהיא אחת מצרכניות הסוכר הגדולות במדינה, נועדה גם לקשור את שני המפעלים זה לזה. כיום יש לקבוצת פרדמן רק נציג אחד בדירקטוריון, דוד פרדמן, המשמש סגן יו"ר מועצת המנהלים. דירקטוריון עלית מונה 12 חברים.

"מיכשור ובקרה" מנסה לפרוץ לשוק האמריקאי

מאת כתבי "הארץ"

חברת "מיכשור ובקרה" נתונה בימים אלה במשא ומתן מתקדם עם אחת מחברות השיווק האמריקאיות הגדולות — חברת "אבראידי תקשורת" לשיווק מוצר מתקדם שפיתחה החברה. המוצר שבו מתמקד כיום המשא ומתן הינו בתחום מוצרי האינפרה. אם יצלח המו"מ, תיפרץ הדרך לשוק העולמי לחברת "מיכשור ובקרה", הממוקמת בחיפה.

החברה האמריקאית מייצגת בין השאר חברות ענק דוגמת "ג'ונסון את ג'ונסון" ו"אבוט". ל"מיכשור ובקרה" חברה-בת בקונטיקט, ארה"ב, ובאחרונה היא קיבלה שתי הזמנות לפיתוח מערכת מכשירי מדידה ומערכת בקרת-מצב בעבור חיל האוויר האמריקאי. החברה עצמה מתמחה במחקר ופיתוח של מוצרים בהשקעות גבוהות, חמישים עד מאה אלף דולר.

"דובק" מתכננת הפסקת ייצור סיגריות מסוג סילון ומרום

מאת יונתן שרמן

"דובק" מתכוונת להפסיק את ייצור הסיגריות מסוג מרום וסילון במהלך השנה הקרובה, בשל מגמה של הקטנת מגוון הסיגריות המיוצרות על ידי החברה והפסקת ייצור סיגריות הנצרכות בכמות קטנה במיוחד. זורח גהל מנכ"ל "דובק" מסר ל"הארץ", כי עדיין אין תאריך להפסקת הייצור של הסיגריות הללו והדבר תלוי במידה רבה בתקינותן של המכונות המשמשות להכנת סיגריות מסוג מרום וסילון. אבל כאשר מכונות אלה יתקלקלו, ייפסק הייצור של הסיגריות הללו. לדבריו, מכונות אלה מתפעלות רק כחמש עד שש שעות בחודש לייצור כל התפוקה הנדרשת משך אותו חודש, ובתנאים אלה אין כדאיות כלכלית להמשך הייצור של מוצרים אלה. "דובק" מייצרת כיום 16 סוגי סיגריות שונות, בהשוואה ליותר משלושים סוגים בעבר. הצמצום סוגי הסיגריות המיוצרים עונה על שינוי בטעם הצרכנים, העוברים מסיגריות זולות יחסית לסיגריות יקרות יותר.

העורך: נחמיה שטרסלר

INSEAD

המכון האירופאי למינהל עסקים
פונטנבלו — צרפת

האגודה הישראלית לאינסאד

מציעה

מספר מילגות לישראלים

לשנת הלימודים 1986/87

(לקבלת תואר MBA — מוסמך במינהל עסקים)

הדרישות:
1. תואר ראשון אקדמי לפחות.
2. ידיעת השפות: אנגלית וצרפתית (רצוי גרמנית)
3. מעבר מבחני GMAT (מבחני פרינסטון) ו-TOEFL (מבחני אנגלית). על המעוניינים להרשם מיד למבחנים אלה בשגרירות האמריקאית.
4. ידיעת יסוד בכלכלה ובסטטיסטיקה
5. נסיון מעשי (רצוי)
6. גיל בין 22 ל-32.

(הסדרן פה בדרישות 2 ו-4 הנ"ל אפשר יהיה להשלים בין מועד בחירת המועמד ועד מועד יציאתו. וכן בקורסי הכנה מטעם המכון).

תנאים לקבלת המילגה:
עבודה בישראל מיד עם סיום הלימודים במשך 5 שנים לפחות.

הגשת המועמדות:
המועמדים יפנו בכתב עד 31 בדצמבר 85 בצירוף קיצור תולדות חיים באנגלית, פרטים אודות מילוי הדרישות הנ"ל ושמות 3 אנשים בישראל שמהם אפשר יהיה לקבל חוות דעת ואיתות. כן יש לצרף 50,000 שקל כדמי הרשמה (שלא יוחזרו) בצ'ק לפקודת "האגודה הישראלית לאינסאד" ת.ד. 29660, בית רוטשילד תל-אביב מיקוד 61296 (לציין עבור "האגודה הישראלית לקבלה למכון האירופי למינהל עסקים").

ZODIAC

בנק אגוד לישראל בע"מ

הודעה לבעלי הסטוק הרגיל

ניתנת בזאת הודעה כי אסיפה כללית שלא מן המנין של הבנק תתקיים במשרדו הרשום של הבנק ברחוב אחוזת-בית 6, תל-אביב ביום 8.1.86 בשעה 12.00 בצהרים לשם דיון בהחלטות הבאות, ובאם הדבר יחשב כראוי, קבלתן בתור החלטות מיוחדות:

החלטות מיוחדות

1. תומרנה כל יחידות הסטוק הרגיל המונפק של 0.1 שקל כ"א למניות רגילות בנות 0.1 שקל כ"א.
2. יאוחדו כל המניות הרגילות בנות 0.1 שקל הרשומות אותה עת בפנקס החברים וכל המניות הרגילות הבלתי מונפקות בנות 0.1 שקל, ויחולקו למניות רגילות בנות 1 שקל חדש באופן שכל 10,000 מניות רגילות בנות 0.1 שקל מלפני האיחוד והחלוקה יהפכו למניה רגילה בת 1 שקל חדש.
3. בזכאויות לשברים שתיווצרנה מהאיחוד והחלוקה מחדש יטפלו בהתאם לתקנה 53א' והסכומים המגיעים בגינן יחולקו לא יאוחר מיום 10.2.86.
4. כל מניה רגילה מונפקת בת 1 שקל חדש וסך כל השברים שיווצרו מהאיחוד והחלוקה הנזכרים לעיל, יומרו לסטוק רגיל הניתן להעברה ביחידות בנות 1 שקל חדש כ"א.

אם תוך חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה לא ימצא המנין החוקי, תדחה האסיפה לאותו יום בשבוע הבא באותה שעה ובאותו מקום, ובאסיפה נדחית זו יהוו החברים הנוכחים מנין חוקי.

הערה: חבר הזכאי להיות נוכח ולהצביע באסיפה הנ"ל זכאי למנות בא כוח ... זה נוכח ויצביע במקומו.

בפקודת הדירקטוריון

י. עופר
מזכיר

תל-אביב, 17 בדצמבר 1985

תכנון עסקי זה עניין רציני.

חב' רעיונות פותחת בסידרת מפגשים חודשיים בנושאי - תכנון עסקים.

מנכ"לים, רואי חשבון, עורכי-דין, חשבים וכלכלנים מוזמנים.

המפגש יתקיים במלון הילטון ת"א ביום ה' 26.12.85 מ-09:00 בבוקר ועד 15:30.

נושאי המפגש: חוק שפיינברג, תכנונים למנהלים ... עסקיים. הקצבה בגישה לבעלי שליטה בחברות מעטים. ... במשפט מסחרי, חידושים מעשיים במשפט העבודה. היבטים אקטואליים בשוק ההון.

המרצים: פרופ' יוסף גרוס, נחום פיינברג, עו"ד. עזרא שמש, רו"ח. שמואל לב, מנכ"ל אגליסט. ירון לבנשטיין, עו"ד, אבי פישר, עו"ד.

המנחים: דניאל הרון, רו"ח, שלמה סמולסקי, רו"ח.

המפגש כולל שתיה בעת ההתכנסות, כיבוד של ארוחת צהרים מלאה. המחיר: 92,000 שקל.

המעוניינים ליטול חלק במפגש, יטלפנו ל-

רעיונות

03-204029.

* מספר המקומות מצומצם.

חב' רעיונות מוציאה לאור את ידע ליודע ואת התקופון ...

שר העבודה והרווחה

הודעה על כוונה למתן צו הרחבה לפי חוק הסכמים קיבוציים התשי"ז — 1957

בתוקף סמכותי לפי סעיף 25 לחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז — 1957, אני מודיע על כוונתי לתת צווים לפי סעיף 25 לחוק, המרחיב את תחולת ההסכמים הקיבוציים הבאים:
1. הסכם קיבוצי כללי (7027/85) שבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל מיום ד' בכסלו התשמ"ו (17 בנובמבר 1985) בדבר תשלום תוספת יוקר.
2. הסכם קיבוצי כללי (7029/85) שבין התאחדות התעשיינים בישראל לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל, הארגון הארצי של עובדי הקרמיקה והזכוכית מיום כ"ה בתשרי התשמ"ו (10 באוקטובר 1985) בענף הקרמיקה והזכוכית.
3. הסכם קיבוצי כללי (7/3658) שבין התאחדות ענף הקולנוע בישראל לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל האיגוד הארצי של מכונאי הקולנוע מיום ז' בכסלו התשל"ג (14 בנובמבר 1972) כפי שתוקן בהסכם מיום כ"ה באייר התשל"ה (1 ביוני 1975) מס' 3020/75.

י"ט בכסלו התשמ"ו
2 בדצמבר 1985
(ס"ה התשי"ז עמ' 63)

משה קצב
שר העבודה והרווחה

בוגר כיתה ח' ט'

מה אתה רוצה להיות כשתהיה גדול?

בוא לפנימיה הצבאית

שליד ביה"ס הריאלי העברי בחיפה והישיבה התיכונית "אור עציון" במרכז שפירא

ותהיה גדול!

ההרשמה לפנימיות הצבאיות
תחל ב-29 בדצמבר 85 ותסתיים ב-14 בפברואר 86

מוזמנים להרשם לכיתות ט', י' תלמידים ומצטיינים, בעלי אזרחות ישראלית, הלומדים בכיתות ח', ט'. פרטים והרשמה בכל לשכות הגיוס האיזוריות בימים א'-ה' בשעות 07.30-12.30 וביום ו' בשעות 07.30-10.00.

בעת ההרשמה על המועמדים לבוא עם הוריהם (או אפוטרופסים) ולהביא עמם תעודות זהות וכן מקור + צילום של תעודות: כיתה ז' ושליש א' כיתה ח' — מועמדים לכיתה ט'. כיתה ח' ושליש א' כיתה ט' — מועמדים לכיתה י'.

הפנימיות הצבאיות מזמינות את תלמידי כיתות ח', ט' והוריהם ליום פתוח בפנימיות, אשר יתקיים בשתי הפנימיות הצבאיות בתאריכים 24 ו-25 בדצמבר 85 בין השעות 15.00—19.00.

הפנימיה הצבאית בחיפה ליד "בית בירנר" אחוזה, חיפה (קווי אוטובוס 21, 24, 37, 91 מתחנה המרכזית בחיפה).
הפנימיה הצבאית "אור עציון" במרכז שפירא, קווי אוטובוס מתל-אביב קו 103, מירושלים קו 437.

חוברת הסברה, ניתן לקבל ע"י פניה ללשכות הגיוס או לד"צ 19105 צה"ל

אילת אוברסים בע"מ

שיטות חיסכון בהובלת מטענים בינלאומיים

אילת

אילת אוברסים בע"מ
דרך שלמה 61, תל אביב 66089
טלפון 03-899311, טלקס 35652

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

הוחרפה מגמת מימוש הרווחים

מגמת מימוש הרווחים בשוק המניות התחרפה אתמול. היצעים כבדים במיוחד נרשמו בניירות-הערך בעלי רמת הסחירות גבוהה. סוחרי הבורסה לא גילו התלהבות לקלוט את ההיצעים, ושערי המניות ירדו בדרך כלל עד 5 אחוזים. הפעילים העיקריים בבורסה היו נציגי קרנות הנאמנות, שהתקשו בקליטת ההיצעים. העתודות הכספיות הגבוהות שצברו קרנות אלה, הקלו את מלאכתם. מגמת מסחר זו הפתיעה במידה מסויימת את סוחרי הבורסה. אולם ההיצעים שהופיעו בשוק אגרות-החוב, לא היו מפתיעים כלל ועיקר. המדד הנמוך מהצפוי, שפורסם שלשום, הפחית את אטרקטיביות ההשקעה באפיקים צמודי מדד. בבורסה מעריכים, כי רמת התשואה לפידיון בחלק מהאיגרות הם נמוכות, ולכן רכישת איגרות אלה אינה כדאית.

זאת בגלל הדוחות הכספיים של חברת מלל, שפרסמו אתמול והצביעו על הפסדים כבדים. למניות מלל מוהבכים ודמה מיכון נרשם מוכרים בלבד. היצעים כבדים במיוחד למניית גינגר 1 נקלטו בירידת שער של 10.1 אחוז. ואילו המניה בת 5 שקל נקלטה בירידת שער של 11.3 אחוז.

היצע של 2 מיליארד שקל למניות ההסדר

מניות הבנקים בהסדר ספגו אתמול היצע בהיקף של 2 מיליארד שקל. היצע זה נקלט בירידות שערים קלות. מניית איי.די.בי. ירדה ב-0.1 אחוז, בנק הפועלים ירדה ב-0.6 אחוז, ובלל סטוק ירדה ב-0.7 אחוזים. רמת התשואה לפידיון על מניית איי.די.בי. נותרה העמוכה ביותר מבין מניות הבנקים הגדולים.

בנק	תשואה שנתית דולרית באחוזים
בל"ל 0.1	12.34
הפועלים ש	12.50
איי.די.בי. רג	12.02
דיסקונט א	12.25
המזרחי ש	12.16

היצע של 12.5 מיליארד שקל לאיגרות-החוב

בשוק איגרות-החוב נרשמו היצעים בהיקף של 12.5 מיליארד שקל, מרביתם באיגרות-חוב צמודות מדד. היצעים אלה הביאו לירידות שערים של 2—1 אחוזים באיגרות צמודות המדד, ולירידות של עד 3 אחוזים באיגרות-החוב הדולריות. אחת הסיבות לירידות השערים בשוק האג"ח קשורה להנפקות, שביצע אתמול בנק ישראל. לאיגרות-החוב המדדית מסוג שג"א נרשם ביקוש של 52.1 מיליארד שקל. והיא נמכרה במחיר של 87 נקודות. לאיגרת החוב הדולרית מסוג רמון נרשם ביקוש של 53.3 מליארד שקל. והיא נמכרה לפי 93.5 נקודות. לאיגרת-החוב מסוג גליל נרשם ביקוש של 14.5 מיליארד שקל. והיא נמכרה לפי מחיר של 80.5 נקודות.

היקף הפעילות במק"מ לא השתנה מהמסחר

בשוק המלוות קצר-המועד נרשמה אתמול פעילות נמוכה ביותר, שהיקפה עמד על 1.9 מליון דולר. היקף נמוך זה התקבל בהפתעה מסויימת, כי היו שסברו שלאור המדד הנמוך תגבר אטרקטיביות ההשקעה במק"מ. רמות התשואה לפידיון על המלוות השונים נותרו גם אתמול ללא שינוי משמעותי.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
235	1	הפסקת	מסחר
245	8	99.25	2.90
116	16	89.70	2.52
126	22	98.25	2.47
136	29	97.95	2.20
146	36	97.25	2.38
156	43	93.85	2.20
216	50	96.30	2.32

התייצבו ירידות השערים

מגמת ירידות השערים בשוק המניות החריפה אתמול, למרות שקרנות הנאמנות המשיכו גם אתמול לצבור כספים. אתמול נצברו 10 מיליארד שקל. ביקושים למניות פופולריות להשקעה בעת האחרונה, כמו קופסאות פח 1, דלתא גליל 1, כלל נדל"ן וים המלח, סופקו במחירות וללא שינוי שער. היצעים נקלטו בדרך כלל בירידות שערים קלות. כך למשל נקלט היצע למניית כלל אלקטרוניקה בירידה של 0.7 אחוז, כלל תעשיות בירידה של 0.8 אחוז, דלק בירידה של 2.4 אחוזים. לעומת זאת, היו מניות אחרות, ששערן ירד בצורה חריפה יותר. מניית איי.די.בי. פיתוח ירדה ב-4.6 אחוזים, היצע גדול למניית הסנה נקלט בירידה של 4.8 אחוזים.

ריבוי רישום שער מוכרים בלבד

כשם שבעת עליות השערים בשוק המניות, "הגגה" אלה שהחזיקו במניות בעלות רמת סחירות נמוכה, הרי אתמול, בעת ירידות השערים, הם נפגעו יותר מכל. בשערים של רבות מהמניות נרשם מוכרים בלבד. כך היה במניות גולדפרוסט, אורגד, אופנת ברוך, מים גליקו, כבלי ציון, פרד טאראם ואסאס. גם מניות המחשבים סבלו אתמול מהיצעים כבדים-יחסית.

הודעות בורסה

* האסיפה הכללית של טבע, שהיתה אמורה להתקיים ב-26.12.85, נדחתה ליום 31.12.85. כל יתר סעיפי סדר היום נשארו כפי שהם.

* סיב טוב הודיעה לבורסה, כי בתאריך 16.12.85 מונה לחברה כונס נכסים על ידי בית-המשפט המחוזי בחיפה, על-פי בקשת בנק דיסקונט.

אינטר ישראל
סוכנות לנכסים בע"מ

בנית מגדלור!
משרדים להשכרה ולמכירה
בתנאים מיוחדים!
ובמקומות מרכזיים אחרים.
03-294141
בית אל-על, רח' יהודה 32, ת"א

דנות רוזנוזר בע"מ (בכינוס נכסים)

כתור כונסי נכסים של חברת דנות רוזנוזר בע"מ שהינה חברה העוסקת בייצור תכשיטי זהב הננו מזמינים הגשת הצעות לרכישת ציוד ומתקנים של מפעלי החברה באזור יהודה האשדוד.

המעוניינים בקבלת מידע ולתנאי ובטפסים על גביהם יש להגיש ההצעות יפנו לפי המען: עו"ד י. גפני, בלפור 48 תל-אביב, טל' 03-623737. ההצעות בכתב יש להגיש לכונסי הנכסים במסירה אישית לא יאוחר מיום שישי — 27.12.85 שעה 12.00 לפי המען דלעיל במעטפה סגורה בציון המילים: "דנות רוזנוזר בע"מ (בכינוס נכסים) — הצעות רכישה". כל הצעה תהיה נתמכת בערבות בנקאית או בהמחאה בנקאית כמפורט בטופס ההצעה בשיעור שלא יפחת מ-10% מסכום ההצעה.

כונסי הנכסים אינם מתחייבים לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי. כל הצעה שתתקבל כפופה לאשור בית המשפט.

י.גפני, עו"ד ג.לב.
עו"ד ע.היינסקי, עו"ד
בתפקידם ככונסי נכסים של דנות רוזנוזר בע"מ
רחוב בלפור 48, תל-אביב 65226 — טל. 623737

אזהרה

להווי ידוע כי שיקים מס' 385563 ו-385564, שנמשכו על הבנק הבינלאומי הראשון, סניף מס' 043, שד' ירושלים יפו, לפקודת נצה גרף בע"מ, על-ידי דורעץ בע"מ, הינם בטלים ומבוטלים. וכל המקבלם שם כספו על קרן הצבי.

דורעץ בע"מ

שערים יציגים של מטבע חוץ

16.12.85

	המטבע	שער
ארה"ב	דולר	1483.3
בריטניה	לירה	2133.0
גרמניה מע'	מרק	588.32
צרפת	פרנק	192.50
הולנד	גילדן	522.22
שוויץ	פרנק	703.40
שוודיה	כתר	192.64
נורווגיה	כתר	193.02
דנמרק	כתר	162.30
פינלנד	מרק	269.67
קנדה	דולר	1065.4
אוסטרליה	דולר	1012.4
דר"א	רנד	— —
בלגיה	10 פרנק	288.41
אוסטריה	10 שילינג	837.08
איטליה	1000 לירה	862.26
יפן	100 ין	732.40
אירלנד	פאונד	1815.6
ספרד	100 פזו	948.74
ירדן	דינר	3908.5
לבנון	לירה	81.560
מצרים	לירה	838.06

שערי מטבע-חוץ 16.12.85
בנק לאומי

המטבע	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	מזומנים קניה	מזומנים מכירה
1 דולר ארה"ב	1472.8116	1491.1884	1448.66	1513.85
1 לישט"ג	2114.2211	2140.6009	2074.35	2167.70
1 מארק גרמני	584.1014	591.3894	574.52	600.38
1 פרנק צרפתי	191.0757	193.4598	185.12	196.40
1 גילדן הולנדי	518.4131	524.8815	509.91	532.86
1 פרנק שוויצרי	698.6772	707.3949	687.22	718.15
1 כתר שוודי	191.2742	193.6608	188.14	196.60
1 כתר נורווגי	191.6476	194.0388	188.50	196.99
1 כתר דני	161.1832	163.1944	158.54	165.67
1 מרק פיני	267.7839	271.1252	263.39	275.25
1 דולר קנדי	1058.0543	1071.2560	1040.70	1087.54
1 דולר אוסטרלי	1004.4575	1016.9905	958.89	1054.78
1 ראנד דרא"פ	555.9864	562.2936	493.41	542.75
10 פרנק בלגיים	286.3999	289.9734	— —	— —
10 שילינג אוסטרי	831.3924	841.7660	817.76	854.56
1000 לירט' איט'	856.2858	866.9700	838.03	884.55
100 ינים יפן	726.9554	736.0259	715.04	747.21
1 דינר ירדני	— —	— —	3859.79	4098.55
1 לירה מצרית	— —	— —	804.16	854.10

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (100% הצמדה)

3601	29760	-82
3602	27395	-42
3603	25634	+17
3604	23001	+39
3605	20714	-66
3606	19513	-62
3607	18123	-488
3608	17500	-51
3609	16883	+13
3610	15223	+19
3611	14702	+24
3612	14271	+29
3613	12831	-319
3614	12300	-303
3615	11349	-283
3616	10379	-260
3617	10107	+115
3618	9587	+114
3619	8813	-97
3620	8462	+61
3621	8034	+61
3622	7241	+58
3623	6612	+5
3624	6222	+4
3625	5845	-35
3626	5404	-31
3627	5009	-28
3628	4553	+109
3629	4263	+104
3630	4028	+101
3631	3721	-83
3632	3579	+4
3633	3379	+4
3634	2954	-83
3635	2791	-79
3636	2687	-76
3637	2574	+75
3638	2395	+71
3639	2192	+66
3640	1710	-47
3641	1480	-40
3642	1414	+42
3643	1227	+9
3644	1028	-60
3645	926.3	-53.7

4.25% מלווה מדינה

3701	831.8	-8.4
3702	620.3	-21.7
3703	550.7	-24.7
3704	471.6	-21.4
3751	250.3	-7.2
3752	98.5	-5.6
3753	94.3	-5.4
3901	98.4	— —
3902	93.7	+0.1

4.25% שג"א

4101	273.3	-0.3
4102	106.3	-0.7
4103	102	-0.6
4104	98.7	-0.5
4301	98.4	-0.6
4302	93.6	-0.6

4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)

3101	275000	— —
3102	269500	— —
3103	265000	— —
3104	255000	— —
3105	249000	+2500
3106	233760	+100
3107	251315	— —
3108	226488	+181
3109	221108	-1642
3110	223896	+1418
3111	215798	-1601
3112	215193	+1131
3113	217434	+171
3114	209942	+49
3115	207369	+163
3116	199744	-587
3117	208135	-1427
3118	204616	+162

7% ,6% ,4% פיתוח (80% הצמדה)

3201	172538	-1196
3202	173473	-3870
3203	174601	+144
3204	170970	+428
3205	168674	-429
3206	166868	-682
3210	162755	-470
3211	158475	+1047
3212	155904	+1289
3213	147926	-364
3214	142125	-197
3501	144014	-1116
3502	140971	+111
3503	126037	+103
3504	123367	+230
3505	120269	-2719
3521	121800	-2577
3524	109915	-2055
3522	117574	-1960
3523	110996	-1789
3525	109568	+81
3526	109473	+102
3527	107256	+137
3528	104389	+254
3529	101902	-1998
3530	99519	-1951
3531	99187	-1934
3532	96281	-1877
3533	96131	-1922
3534	90504	-1673
3535	91608	-827
3539	86418	-902
3536	91325	-914
3537	91164	-855
3538	85806	-803
3540	85615	-795
3541	82697	-742
3542	82587	-2920
3543	78488	-2706
3544	82359	-1104
3546	80362	-1125
3547	80078	-1022
3548	79936	-971
3550	75864	-1038
3551	75395	-869
3545	79859	-699
3549	75386	-631
3552	69148	-550
3554	68994	-544
3555	68994	-544
3553	68335	-638
3571	59133	-502
3556	65921	-557
3558	65839	-573
3559	63468	-513
3560	60079	-500
3561	59814	-406
3557	65512	-1728
3572	59386	-1511
3573	59912	-594
3574	55226	-530
3577	55205	-563
3578	50932	-457
3575	54487	-514
3576	54245	-428
3579	50018	-365
3580	47926	+698
3581	43595	+658
3582	40187	+653
3583	37348	-287
3584	36073	-494
3585	34152	-441
3586	30915	-402
3588	30870	-415
3587	30713	-774
3591	27961	-704
3592	27911	-686
3593	27836	-659
3589	28523	+20
3594	27180	+33
3590	27948	-491
3595	26601	-457

5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)

2001	119798	+89
2002	119281	+284
2003	113991	-831
2004	115853	+92
2005	107179	-913
2006	107060	-924
2007	104933	-840
2008	103510	-755
2012	101291	-729
2015	98636	-671
2009	106656	+90
2010	104368	-1173
2011	102342	-1148
2013	102306	-1204
2014	99567	-1047
2016	100802	-1400
2018	98156	-1319
2021	94918	-1201
2017	97965	+86
2019	97703	+160
2020	94842	+157
2022	101188	+1083
2023	90069	+71
2024	84561	-863
2027	81550	-802
2031	77923	-740
2025	84570	+64
2026	84127	+226
2028	81554	-2213
2030	77568	-2128
2029	78096	-4009
2033	74233	-2053
2035	68151	-1894
2032	78860	-2156
2034	74491	-2037
2036	68375	-1870
2037	67403	+669
2052	56808	+670
2038	64379	+46
2040	61948	+109
2051	58605	+126
2039	63585	+47
2041	60259	+41
2053	55741	+45
2054	53982	-1569
2056	50128	-347
2058	47048	+32
2060	43790	+34
2055	52751	+598
2057	50802	+43
2059	45540	+29
2061	35506	+34
2062	33976	+22
2063	32579	+18

רמון

7001	237.1	-4.3
7002	229.9	-4.1
7003	219.6	-3.4
7004	209.6	-2.9
7005	194.6	-3
7006	185.4	-0.8
7007	172.3	-2
7008	163.7	-1.9
7009	158.1	-3.5
7010	148.2	-3.1
7011	141	-1.5
7012	136.1	-1.5
7013	128.4	-1.3
7014	111.5	-1.5
7015	96.4	-2
7016	95.9	-2

גלבוע

6101	12595	+56
6102	7456	+27
6103	6620	-84
6104	6203	-3
6105	5871	-6
6106	5631	-55
6107	5424	-53
6108	3905	-65
6109	3745	-60
6110	3682	-59
6111	3069	-38
6112	2977	-37
6113	2043	+7
6151	810.3	-9.9
6152	776.6	-9.5
6153	666.2	-17.8
6154	654.4	-17.5
6155	429.1	-25.1
6156	346.4	-0.2
6157	260.5	-0.1
6158	247.4	-0.2
6159	207.2	-5.8
6160	192.5	-1.5
6161	187.3	-1.3
6162	170.1	-2.1
6163	157.9	-1.2
6164	151.9	-1.1
6165	143	-4
6166	135.2	-2.1
6167	132.2	-2
6168	130.2	-2
6169	122.2	-3.2
6170	115.1	-2.6
6171	94.8	-2.9

ארמון

2501	156	-0.2
2502	153.4	-0.1
2503	148.5	-0.1
2504	145.3	-2.8
2505	139.7	-2.8
2506	135.7	-4
2507	131	-3.9
2508	105.9	-3

אחרים

אלסינט	60.8	— —
תדיראן	47.1	— —
דסק הש	200	— —
כור הת	183.5	+3.5
כלל הת	489.9	— —
מ'צפ ד	331	— —
מ'צפ כ	390	— —
כ'צפ י	425	— —
מול בנק	204.5	— —
תיעוש	170	+2

שערי קרנות הנאמנות

שם הקרן	מחיר הוצאה	מחיר הפדיון
אגב	3580.12	3563.65
אבוקה	21764.92	21554.49
אביב	25179.34	24929.49
אגוד	1105.68	1084.01
אגיד	1185.14	1161.49
אדים	1284.53	1260.32
אופיר	1402.48	1374.62
אור	410.61	402.00
אורין	333.56	326.76
אחיליי	18018.10	17796.18
אקדן	8466.19	8300.95
אייל	2767.09	2712.71
אילת	3583.67	3306.01
אירים	3856.34	3771.31
איתן	1060.53	1038.74
אלון	7632.03	7471.15
אלמוג	2784.84	2750.83
ארז	521.10	511.20
אש	112.15	109.77
אשל	490.83	481.18
אתגר	1051.67	1041.29
בדולח	1426.49	1398.81
ברוש	5199.96	5099.15
ברק	5285.48	5175.77
ברקת	11620.22	11392.47
גבים	1006.53	986.62
גבען	769.98	758.30
גורן	7729.27	7579.30
גיא	6997.39	6892.76
גיל	1824.03	1789.09
גלית	477.44	471.58
דובדבן	1402.56	1389.05
דוכיפת	3185.22	3122.91
דולב	1113.86	1089.51
דורן	1151.65	1129.21
דותן	207.76	203.68
דליה	310.05	303.94
דן	—*	—*
דנית	—*	—*
הדר	2973.28	2914.85
הדקל	3406.53	3340.43
הדס	24380.27	24149.58
הוד	350.45	343.55
זהבית	2054.17	2006.05
זוהר	14594.26	14377.52
זיו	13948.62	13741.56
זמיר	2817.69	2763.36
חוחית	125.57	122.85
חלמיש	8747.49	8576.70
חמן	1095.47	1069.08
טל	3239.91	3192.43
יובל	3992.26	3945.57
יהלום	1249.68	1225.82
יסודות	27890.94	27617.95
יקרה	1020.25	998.43
כוכב	3486.42	3420.07
כחל	117.70	116.29
כלנית	341.02	334.31
כספית	9475.05	9379.59
כרמל	110.19	107.89
כתר	810.88	794.61
להט	2938.62	2881.70
למשקיע	85919.20	84204.50
לפיד	7367.30	7223.51
לקט	1360.12	1332.31
לשם	11440.38	11216.53
מאיר	32644.44	32325.44
מבחר	—*	—*
מגמה	—*	—*
מגד	192.62	189.83
מגוון	—*	—*
מגל	1098.42	1077.99
מגר	912.25	899.45
מורן	547.85	542.77
מנח	22190.74	21503.35
מיטר	—*	—*
מנוף	2452.00	2404.70
מעיין	—*	—*
מקשה	11797.99	11572.57
מרגלית	834.88	818.67
מרום	—*	—*
נגה	18925.60	18644.08
נטיף	7467.22	7325.84
נטע	307.37	301.06
נילי	2948.48	2903.55
נציון	324.04	317.97
סגולה	113.22	111.00
סלע	11858.47	11626.01
סנונית	3570.47	3500.50
ספיר	3812.99	3773.88
סמיר	8595.37	8552.61
עדיף	7160.58	7028.60
עידית	22300.43	21869.61
עידן	5885.52	5013.32
עינבר	1173.35	1146.28
ענת	1950.90	1932.78
עפרוני	1001.40	981.34
ערמון	314.04	307.87
פיא	1077.05	1055.57
צבר	1079.19	1057.86
צבעוני	1189.34	1166.27
צמיר	761.82	750.65
צמרית	5463.79	5388.12
צפורה	1397.71	1370.58
קליע	1475.07	1467.43
קרנות	15034.61	14875.23
רקפת	350.35	343.45
רשף	4244.79	4186.27
שגבים	3469.97	3402.54
שוהם	12653.41	12387.79
שירה	26522.08	26001.29
שמיר	61336.69	60575.93
שקד	447.19	440.92
שחף	13925.31	13585.15
שפיר	641.80	626.96
תאנה	1553.58	1518.87
תבור	700.80	690.71
תדהר	4817.55	4791.50
תירוש	375.72	371.24
תמר	1012.05	992.23
תפוז	1032.11	1024.47
תרשיש	1214.62	1900.71
תשרי	340.71	339.10

שערי המניות 16.12.85

שם החברה	השער אתמול	קוד	המחזור אלפי ש' ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	היצע/ביקוש אלפי ש' ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
א.ה.ב. ש	13999	שב		-501	-3.5	-27.4
הכספנות 0.1	1140	תב	217.7	-69	-5.7	-406.7
הכספנות א 0.5	422		1891	+2	+0.5	+229.9
כללי לא בהסדר	34000		14	-200	-0.6	-11.7
בנק צפאטר' 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאטר' 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאטר' אופ			—	הפסקת	מסחר	—
דנות א 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
דנות 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
דנות שה 2			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	2410	תב	2973	-160	-6.2	-3820.9
ב.כ.ב. 0.5	2480		5961.5			-1044.3
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אדיבי רג 100.0	77620		239.9	-80	-0.1	-469.3
אדיבי ב 100.0	79200		9.7	-200	-0.3	-11.8
אדיבי בב א	471950	שב		-1000	-0.2	.9
אגוד 0.1	57600		47.8	-520	-0.9	-411.6
דיסקונט ב	99990		5.2	-10		-14.5
דיסקונט א	98485		167.8			+215.9
דיסקונט שה ב	11699		30.6	+49	+0.4	+23.3
המזרחי ש	31818		852.9			+102.6
המזרחי ב	31800		1	-700	-2.2	-49
המזרחי שה 9	14630		6.8	-20	-0.1	-33.9
הפועלים מבב	125235	תב	1.9	-13915	-10	-21.4
הפועלים ש	52080		945.9	-320	-0.6	-1264.4
הפועלים ב	52120		255.5	-330	-0.6	-416.2
כללי א 1.0	134700		7.7	-1900	-1.4	-15.1
כללי אפ 9	130000		.2			.2
כללי שה 5	102139	שב				
כללי שה 7	6715		73.7	+310	+4.8	+271.2
כללי 0.1	53230		1301.9	-230	-0.7	-1103.6
כללי שה 9	45560		25.3			-21
כללי שה 11	12600		111.9	-130	-1	-87.2
מימון ומסחר 1.0	44800		32.5			-12.5
מימון ומסחר 5.0	22800		.9	-1200	-5	.9
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	7202		60	-100	-1.4	-82.6
לאומימשכ' ש	3855		264.5	-5	-0.1	-95.5
לאומימשכ' ב	3830	תב	32	-320	-7.7	-162
כרמל ש	3400		89.4	-100	-2.9	-35.8
כרמל שה 1	2749	תב	24	+250	+10	+23.3
בנין ב 5.0	3100	תב	41.2	-250	-7.5	-53
פת מבב ש	770	תב	400	-75	-8.9	-1184.2
משכן ב ש	1890	תב	181.5	-210	-10	-225.7
עצמאות 0.1	3500		73.7	+40	+1.2	+6.1
טפחות מבב ש	12500		15.5	-200	-1.6	-6.9
טפחות רג ש	11000	תב	8.7	-699	-6	-25.3
טפחות שה 1	6441		90.2	+1		+59.8
טפחות שה 2	3271		41.1	+21	+0.7	+709.7
יעסור 1.0	604	תב	69	-44	-6.8	-79
יעסור 5.0	320	תב	199.3	-33	-9.4	-409.3
מירב 1.0	1650		1067			-356.4
מוסדות מימון						
שילוח אש	278	תב	3266.5	-26	-8.6	-9803.1
החקלאות מבוכ א	27500	שב	2.7	-1000	-3.5	.7
החקלאות מבוכ ג	168500	שב				
לאומי העצ' א ש	3690		106	-50	-1.3	-128.3
פתוח תעצ' מבב	66870	לנ				
פת תעצ' בב ג	350000	לנ				
פת תעצ' בב גג	205000	לנ				
פת תעצ' בב גג1	204000	לנ				
פת תעצ' בב ד	209268	לנ				
פת תעצ' בב דד	63694	לנ				
מרכז קבלנים 5.0	520		810.1			+224.5
תיירות בב	171000	שב				
כלל ליסינג 0.1א	4030		51.9			+19.6
כלל ליסינג 0.5ב	1935		108			+35.5
כלל ליסינג אגחו	10789		30	+88	+0.8	+7.3
ביטוח						
אריה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אריה אפ ב			—	הפסקת	מסחר	—
אריה שה 1			—	הפסקת	מסחר	—
אררט 0.1	2400		167	+100	+4.4	+225.1
אררט א 0.5	1475		949.8	+15	+1	+211.2
בטוח משנה 0.1	960	תב	350	+60	+6.7	+520
בטוח משנה 0.5	415		800	+15	+3.8	+476.6
הדר 1.0	1057	תב	524	+90	+9.3	+966.9
הדר 5.0	480		2349.2	+9	+1.9	+50.3
הסנה ש	2065		1263.4	-103	-4.8	-7955.7
הפניקס 0.1	3530	תב	275.7	-320	-8.3	-373.1
הפניקס 0.5	2200		138.4	+100	+4.8	+102.4
המבטח-הראל 1.0	4430		153	-22	-0.5	-32.7
המבטח-הראל 5.0	1965		405	-25	-1.3	-284.1
ירדניה 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
ירדניה 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
מנורה 1.0	12981		10.8	+281	+2.2	+24.3
מנורה 5.0	4800		21.5	-240	-4.8	-36.1
סהר ב 1.0	2548	תב	29.2	-220	-8.6	-57.8
סקורטס 0.1	4508	תב	160	+250	+5.9	+110.5
צור ש	1255		64.9	-10	-0.8	-82.4
ציון החזקות 1.0	5750		7.1			-18.2
ציון החזקות 5.0	1360		63	-10	-0.7	-87.2
מסחר						
אינטר גאגא 1 ש	3000		30			-30
אינטר גאגא 5 ש	960		30	+30	+3.2	+30
אינטר גאג אפ 1	471		149	+1	+0.2	+98
כאור עורא 1.0	3925		10.8			-10.8
כאור עורא אפ 1	3550		.1			.1
כתה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כתה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
כלל כחר	1722		951.6	+70	+4.2	+604.7
קריסטל 1.0	3000		239	-100	-3.2	-66.7
רפק 0.1	24750	שב				-3
רפק 0.5	4256	תב	35.9	-300	-6.6	-37.2
שופרסל א 2.0	4495		1177.2	-230	-4.9	-1127.2
שופרסל ב 10.0	2575		1192.8	-100	-3.7	-722.2
שירותים						
דלק ג ש	3750		2069	-91	-2.4	-1834.9
הראל 1.0	2100		37.7	-57	-2.6	-32.9
הראל 5.0	850		200	-20	-2.3	-97.5
מפעת הספקה 0.1	9340		74	-380	-3.9	-146.9
מפעת הספקה 0.5	4285	תב	418.8	+390	+10	+321.2
קרור 0.1	801	תב	204	-59	-6.9	-247
קרור 1.0	200		4173			+2412.5
חברת החשבל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
כאס' ערובה 0.1	2100		118.7	-40	-1.9	-17.8
כאס' ערובה 0.5	712	תב	538.3	-79	-10	-656.7
כאס'ערובה אפו	355		1340	-78	-16.5	-1304.7
קונטרום 0.1	760		677.6			+54.6
קונטרום 0.5	340		1735.6			+1205
מלונות ושירותי תיירות						
קופל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קופל אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0	10200	תב	22.3	+498	+5.1	+80.7
גלי זהר 5.0	3610	שב	8.2	-53	-1.5	-28.5
מלונות דן 1.0	3450		75			+40
מלונות דן 5.0	2200		75			-75
חוף האלמוג 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כגם כר 1 ש	1720	שב	12.1			+50
מלונות הירדן	2150		48	+99	+4.8	+36.1
מלונות יהלום 1	427	תב	542.6	+22	+5.4	+1925.6
מחשבים ושירותי מחשבים						
דטה מימון 1.0	1273	מב		-67	-5	-272.5
ה.ד.ס. 1.0	5000	תב	25	-310	-5.8	-25
יענא 1.0	2400	תב	20	-200	-7.7	-20
יענא אפ א	2260	שב				-5.1
כלל מחשבים 1.0	3549	תב	50	+280	+8.6	+92.7
ב.ל.ל. 1.0	4845	מב		-255	-5	-443.2
ב.ל.ל. 5.0	2400		20	-55	-2.2	-45
משכב מחשבים 1.0	1978		126.3	+70	+3.7	+176.3
ניקוב מחשבים 1	3961		25	+100	+2.6	+6.9
ניקוב מחש' 5	1612		20.2	+2	+0.1	+13.3
תים מחשבים 1.0	1280		200	+10	+0.8	+211
תים מחש' אפו	12700		2.8	+200	+1.6	+3.8
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אבוהם ביגוי רש	393	תב	419.4	-44	-10.1	-450.2
אבוהם ביגוי בש	236	תב	300	-30	-11.3	-1509.4
אורן 1.0	540		1057.8			+9.3
אורן 5.0	237		1195.2			+454.8
אזורים 1.0	2318		2293.5			+60.8
אילון 1.0	980		637.9	+8	+0.8	+892.9
אילון אפ 1	920		306.6			-106.6
אל-רוב 1.0	1770		375.3			+250.6
אל-רוב 5.0	1682		30	+17	+1	+253.4
אבנתים 1.0	730		50	-20	-2.7	-96.6
אבנתים אפ 1	638	שב		-20	-3	-78
אפריקה 0.1	30800		178	-900	-2.8	-241.4
אפריקה 1.0	22400		141	-700	-3	-245.4
ארים	730	תב	332.9	-80	-9.9	-737.1
אילנין 0.1	7350		10.7	+350	+5	+52.4
אילנין 0.5	4200		56.9			+41.9
בן-יקר גת 1.0	2030		46	-60	-2	-59.1
ברובוין 1.0	1689	תב	291	+154	+10	+243.5
ברובוין 5.0	790		140	+3	+0.4	+160
ברובוין אפ 1	692	תב	10.4	-40	-5.5	-10.4
דניבר 1.0	3435	תב	396.7	-200	-5.5	-231.7
דורקר 1.0	310	תב	417.6	-20	-6.1	-417.1
דורקר 5.0	180	תב	200	-18	-9.1	-183.7
דורקר אפ 1	135		150			-50
דרעד 0.1	2919		34.8	-81	-2.7	-4.8
דרעד 0.5	1596		20			+30
ה.ל.ב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
ה.ל.ב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	4000		1571.5			+279.4
גבים 0.1	5980		190.1			+131.9
גבים 0.5	4872		500			+126.2
הכשרת הישוב ש	26500		479.9	-700	-2.6	-264.8
ישפרו 0.1	1770		393	-70	-3.8	-241.9
ישראלום 1.0	5462	שב				
ישרס 10.0	7200		35.6	-255	-3.4	-99.3
כנף פיתוח 1.0	4057	תב	30	+369	+10	+62.8
כלל נדל"ן	815		5022.7			+1419.2
לוביר 1.0	1685		47.2			+18.4
לוביר 5.0	813		70			+30
מ.ת.ב. 1.0	1431		395	-30	-2.1	-304.8
מאורי בניה 1.0	276		2320.5	-9	-3.2	-2346.1
מאורי בניה אפו	207	תב	308	-28	-11.9	-400
מגדל בטון	1343	שב		+30	+2.3	+172.9
מישבאל 5.0	459		1078.2	-20	-4.2	-2028.9
מנרב 5.0	320	תב	1204.1	-32	-9.1	-1324.1
פרילו 1.0	500		338	-2	-0.7	-88
פרילו אפ 1	3001	שב				
לוינשטין 1.0	2600		27.5	-34	-1.3	-27.5
לוינשטין 5.0	584		180			+38
לוינשטין אפ 1	410		750			-89
ליפשיץ 1.0	560	תב	598.2	-33	-5.6	-838.1
ליפשיץ 5.0	290		66.1	-8	-2.7	-66.1
ליפשיץ אפ 1	191		523.6			+246.7
נאות אביב 0.5	15950		37.2	-300	-1.9	-37.2
נכסי אחזים	2900	תב	1225	-210	-6.8	-1540.9
סהר החזקות 1.0	6800		83.4	-200	-2.9	-83.4
סהר החזקות 5.0	4590		.8	-10	-0.2	.8
סולל בונה מבב א	4500		274.6			-274.6
סתף 1.0	1386	תב	114	-154	-10	-346
סתף 5.0	813		380	-5	-0.6	-270
סתף אפ 1	555		332			+325.7
עפר וסלע פר-1 ש	6800		716.8	+26	+4	+766.8
קיסריה 0.1	980	תב	260.4	-55	-5.5	-1177.5
קיסריה 0.5	415		1500	-20	-4.6	-3945.6
רובינשטיין 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
רובינשטיין 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
רגנבין 1.0	1575		123			-7
רגנבין 5.0	1015	שב				
רסקו מבב	2855		96	+130	+4.8	+20.9
רסקו רג	2900		118.7	-10	-0.3	-59
רסקו אפ 1	2650		52.5	-120	-4.3	-33
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2317		105.4			-70.4
מטעי הדר 0.5	845	תב	374	-94	-10	-573.4
כנודרין 0.1	8550		179.6	-450	-5	-179.6
נכסי הדרים 1.0	1595	תב	797	-90	-5.3	-643.3
פרי אור 0.5	3180		63.3			+17.3
שכרוד 5.0	7200		186	-30	-0.4	-265.5
מזון וטבק						
אסאס	1181	תב	276	+107	+10	+519
אסאס אפ 1	5180	לנ				
אטלנטיק 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
גולדפרוסט 1.0	3090	תב	49.7	-305	-9.2	-49.7
גולדפרוסט 5.0	1110	מב		-58	-5	-1230.1
גולדפרוסט אפ 1	660	תב	265	-90	-12	-365.7
דובק מב ש	2660		267.8			+11.3
דובק מב ב	2553		455.7	-110	-4.1	-388.7
תלכל 1.0	869	מב		-46	-5	-1626.7
תלכל 5.0	407		1225	+2	+8.5	+1199
פרי-זה 1.0	4280		387.4	-40	-0.9	-253
פרי-זה 5.0	2130	תב	453.4	-120	-5.3	-302.8
סמפו בירה 1.0	7500		30			+12.9
סמפו בירה 5.0	4570	שב				+4
יצור 1.0	1090		788.4	-30	-2.7	-648.4
יצור א 5.0	640		503.3	-30	-4.5	-621.2
בן 1.0	10640		10.8			+4.4
בן 5.0	5000		29.5	-50	-1	-1.5
סנפרוסט 1.0	5170		40.4	-20	-0.4	-40.4
עלית	9700	תב	25.4	-600	-5.8	-88.5
עסיס ב 0.5	19000	תב	28.2	+1911	+11.2	+80.2
אנגל סקל 1	1988		15	-10	-0.5	-10
שמן מבב א	4130	שב	62.2	-9	-0.2	-136.1
טכסטיל והלבשה						
ארגד פר 1 ש	480	מב		-25	-5	-271.6
ארגד אפ א	1820		40	-100	-5.2	-40
אופים 1.0	1070		159			+41
אופים אפ 1	1958	שב				
אופנת ברוך 1.0	1250		195	+50	+4.2	+584.8
אופנת ברוך 5.0	827	מב		-43	-4.9	-602.3
אפתן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אפתן אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
ארגמן רג ש	3970	שב				
אתא ב 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אתא ג 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
דלתא-גליל 1.0	3290		522.6			+131.4
דלתא-גליל א 3.0	2504		233.9	-100	-4.2	-212.9
מטוית מאוחד 1			—	הפסקת	מסחר	—
מטוית מאוחד 5			—	הפסקת	מסחר	—
מטוית מאו אפו			—	הפסקת	מסחר	—
ויסלגו 1.0	2060		790.3			-532.7
ויסלגו 5.0	1490		415.8			-396.1
הודיגן 1.0	3100		27.6	+140	+4.7	+151.1
ויקית 1.0	3470		221.5	+72	+2.1	+290.8
ויקית 5.0	2194		467.4			+104.7
טיב-טוב 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
טיב-טוב אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
יוגאר 1.0	1544	תב	30	+140	+10	+105
לודזיה 0.1	1300	שב	199.9	-16	-1.2	-181.9
לודזיה 0.4	409	תב	777.3	-46	-10.1	-1778.7
ליגית 1.0	460		3078.4			+829.5
מים גליקו	641	מב		-34	-5	-1645.9
מים גליקו אפ 1	1186	מב		-84	-6.6	-306
מקס 0.1	23950		6.5	+200	+0.8	+5.8
מקס 0.5	5860		165.7			-107
עים 1.0	9100		12	+300	+3.4	+22
עים 5.0	3970		187.6			-42.6
עמק פרינה 1 ש	1300	תב	150	+71	+5.8	+355
פולגת א 0.1	7780		218.9			+125.6
פולגת ב 0.4	4195		873.5			-329.5
פולינגן א 0.5	3281		102.7			-46.2
פרגוד	912		259.2	+35	+4	+55.5
שלגינה 1.0	8355		165			-131.6
תעש רוגוזין 1.0	4209	תב	549.3	-240	-5.4	-1067.8
מתכת ומוצריה						
אוקטגון 5.0	1435		509.1	+58	+4.2	+593.6
אוקטגון אפ 1	1215		335	+30	+2.5	+335
אורדן 0.1	13400		107	-250	-1.8	-72
אורדן 0.5	10550		18.5	-150	-1.4	-19.3
כבלים ש	10500		14.8			-7.8
התכוף 1.0	4990		40.4			-20.4
התכוף 5.0	3100		150.9			+14.1
קופסאות פח 1.0	784		7021.1			+5324.3
קופסאות פח 5.0	579		1034.3			+651.4
מרגן 1.0	504		267.5	-16	-3.1	-284.8
מרגן אפ א	405	בז	165	+5	+1.3	+47.5
מתכת סרום 1.0	1853		55.4	-97	-5	-105.4
מתכת סרום אפ 1	1499		290.6	+75	+5.3	+158.6
כבלי ציון 1.0	1989	מב		-105	-5	-1851.8
כבלי ציון 5.0	622		4352.7	-8	-1.3	-723.8
כבלי ציון אפ	620	תב	1243.1	-125	-16.8	-2416.1
קימני 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קימני 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
נחושתן 0.1	7510	תב	50.1	-600	-7.6	-70.1
נחושתן 0.5	2800		134.1	+48	+1.7	+197
עוד 3.0	1250		317.6	+18	+1.5	+277.6
פקר פלדה 1.0	3783		109.9	+34	+0.9	+139.7
קינג 1.0	7260		30.2			-30.2
קינג 5.0	3765		104.1			+20.9
קליל 1.0	2530		8.5	-83	-3.2	-8.5
קליל 5.0	1150		237.1	+25	+2.2	+192.9
כלורות 5.0	1441	שב				
תעשיות לכיש 1.0	1055		143.7			-22.9
תעשיות לכיש 5.0	585		195			-45
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 5.0	443000		23.8	-2000	-0.5	-16.7
אלקו 0.1	3498		92.8	+11	+0.3	+4
אלקו 0.25 ש	2630		316.6	-50	-1.9	-224.6
אלקו 0.25 ב	2547		27			+27
אלקטרה 0.1	12080		5			-1.6
אלקטרה א 0.5	6610		60	+10	+0.2	+23.7
אלרון 3.0	395000		19.2	+3000	+0.8	+23.5
אריית 1.0	32500		193.6	-400	-1.2	-77.1
כלל תעש אלק'	2800		4266.6	-20	-0.7	-1339.4
ספקטרוניקס 1.0	1710		980.7	+36	+2.2	+1308.9
ספקטרוניקס 5.0	1205		1283.3	-20	-1.6	-647.1
פריכסוגר 1.0	1800		401.3			+210.3
פריכסוגר 5.0	830		859.5			+350.5
ציקלון 1.0	4600		51.9	-100	-2.1	-54.7
ציקלון 5.0	2380		108.1			-108.1
קנססוון אולר 1.	3256		25	+121	+3.9	+32
קנססוון אולר 5.	1640		150.4			-150.4
ת.א.ת. 1.0	3040		55.6	-160	-5	-246.2
ת.א.ת. 5.0	1155		752.3	-5	-0.4	-803.5
ת.א.ת. אפ 1	8700		33.5			-23.5
תדיראן	3800		65			+52.8
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1.	2769		673.5			+1214.5
אלקול 5.0	4220		31.6			-16.4
אקרשטיין 1.0	9800		99.1	+100	+1.1	+64.3
אקרשטיין 5.0	7700		69	+110	+1.5	+57.7
כמון הדר 1.0	7550	לנ				
כמון הדר 5.0	4200	לנ				
בר-סון 1.0	1656	שב				+96.9
בר-סון 5.0	589		120	-1	-0.2	-350
בר-סון אפ 1	430		150	+3	+0.7	+323.5
המסלול 1.0	902		219.4			+219.4
המסלול 5.0	486		54.6			-109.2
פרומאסטק 1.0	5490	שב	1.1	-209	-3.7	-1.1
פרומאסטק 5.0	1270		120	+34	+2.8	+38.3
מ.ל.ם. 1.0	810		175			+119.4
מ.ל.ם. 5.0	372		175			+70.9
מודל השק מועצ	1523	תב	210.5	-169	-10	-262.9
מוזאיקה ולמכן 1	11781	לנ				
מוזאיקה ולמכן 5	7315	לנ				
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.0	13760		104.1	-100	-0.7	-55.6
אליאנס ב	760	תב	220.1	-60	-7.3	-525.8
גל תעשיות 1.0	4580		128.3	-120	-2.6	-135.7
גל תעשיות 5.0	2450		300	+10	+0.4	+185
דקסטר 1.0	3395	תב	32	-250	-6.9	-62.7
דשנים 0.1	8740		40.7	-460	-5	-11.9
דשנים 0.5	3430		176	-70	-2	-124.4
חיפה כימי 10.0	780		3489.3	-34	-4.2	-3490.1
מבע ש			—	הפסקת	מסחר	—
מבע אפ 4			—	הפסקת	מסחר	—
ליפסקי 1.0	951		218.6	+1	+0.1	+37.5
ים המלח	12500		1163.7			+739.5
פטרוכימיים 10.0	320	תב	6051.5	-20	-5.9	-12952.8
מקסימה 1.0	3380		9.5			-9.5
מקסימה 5.0	1370		209.5			+99.5
מקסימה אפ 1	1565	שב				.2
מקה כימיקל 1.0	4142	תב	150	+377	+10	+278.1
סנו 1.0	7000		40.4	+50	+0.7	+35.4
סנו 5.0	3500		9	+130	+3.9	+209
קום כימיקל 1.0	4700		80	-50	-1.1	-122.3
קום כימיק אפ 1	4490		30			+30
ת.נ.ל. 1.0	1410		61.5	-70	-4.7	-31.5
ת.נ.ל. 5.0	761		198	-19	-2.4	-248.3
תיא 5.0	4740		93.1	+90	+1.9	+65.9
פוטואדום 10.0	8074	שב		-425	-5	-93.6
תרז א 5.0	2860		135.8			-13.1
עץ, נייר ודפוס						
רפורן 1.0	4135	שב				
רפורן 5.0	2080	שב		+9	+0.4	+48
ת.ת.ג. 1.0	2365	תב	611.9	+215	+10	+806.9
ת.ת.ג. אפ 1	2200	תב	234	+215	+10.8	+219
יאה 1.0	3600		40	-50	-1.4	-143.7
לבידי אשקלון 1	305		851.9			.7
לביאשקלון אפ1	424		255	-6	-1.4	-76
מולט ב 0.5	17800		22.2	+800	+4.7	+8.7
מפעלי נייר 10.0	133500		87.7	-1500	-1.1	-90.8
סקאנדיה 1.0	1150		145	-60	-5	-155
רים 0.1	2400		50.8	-100	-4	-34.2
רים 0.4	1130	תב	236.3	-70	-5.8	-508.2
תעל ב 0.2	11750		344.5			+234.1
תעשיות שונות						
אלומות 1.0	4000		60.8	+100	+2.6	+74.2
אלומות 5.0	1910		25	+50	+2.7	+75
אמרין 1.0	2042		75.5	+90	+4.6	+32.6
אמרין 5.0	920		187.5	-40	-4.2	-190.9
אמרין אפ א	640	תב	170.8	+49	+8.3	+375
המישה יוד	7500		34.6	+200	+2.7	+14.6
ויקה 1.0	4888	תב	94.7	+577	+8.4	+76.6
ויקה 5.0	2200		80.4	-5	-0.2	-4.9
הגבפלק 1.0	6384	מב		-336	-5	-62.7
הגבפלק 5.0	2700		257.5	+63	+2.4	+292.5
השקעות בתעשיה						
מרכזת ב 0.1	5201		349.3	-169	-3.2	-221.4
כור בב' ש	4998000	שב	.1			.2
כלל תעש' 1.0	1174		11030.3	-10	-0.8	-5618.6
מאגרי טכנולוגיה	473		1686.2	-12	-2.5	-2168.5
מאגרי טכנו אפו	360		1222.2	-10	-2.7	-5518.4
חברות השקעה						
אתיקו ש	3781		225.3	+1		+5
אידיבי פתוח 2.0	2835		2440.5	-135	-4.6	-4523.5
אינקורה 0.1	1599		56.7			-20.3
אינקורה 0.5	754		126	+35	+4.9	+90.1
אלגר ש	4085	מב		-215	-5	-687.3
אלגר ב	4056	מב		-214	-5	-209.8
אלרן ש	1880	תב	333.3	-100	-5.1	-811.8
אלרן ב	1850	תב	152	-120	-6.1	-202
אמישר בב'	29070	תב	10.7	-3230	-10	-18.7
אפיק 1.0	688		577.5	-2	-0.3	-123.5
אפיק 5.0	550		474	-9	-1.6	-474
גולת 1.0	1510		33			-60.4
חברה לישראל 1.0	2550		648.6	+118	+4.5	+731.9
חברה לישראל 5.0	1176	קב		+56	+5	+6340.5
הלפמן 0.1	58000	שב				.1
הלפמן 1.0 ש	15000		3			-3
מגמא א 0.5	7718		69			+6.8
פועלים השק ש	3890		1726.1			+799.9
כלל השק	3960	תב	756.4	-360	-8.3	-1068.7
דיסקונט השק ש	3800		5703.1	-208	-5	-4596.2
מזרחי השק ש	7562	תב	66.4	-500	-6.2	-46.4
מור השקעות 124	8501	שב		+42	+0.5	+50
חירון 1.0	2314		141	-10	-0.4	-101
חירון 5.0	402	תב	1196.7	-28	-6.5	-890.7
יצוא ש	7200		31.7	-100	-1.4	-46.7
ירדן א 0.1	1840		483			+90
כלל 10.0	1945		2572.2	-35	-1.8	-1503.9
כלל 50.0	1130		1151.7	-48	-3.4	-285.5
לנדקו 0.1	6000		14.5			-14.5
לנדקו 0.1	1900		111.2			-84.3
מגדל 0.1	5700		10	+28	+0.5	+50
מגדל א 0.5	2904		117.8			-4
עוז השק ב 0.1	2200	תב	114.9	+121	+5.8	+203.2
עוז השק ג 0.5	625	תב	279.6	+75	+10	+372.5
פז השק ש	18340		165.3	-200	-1.1	-112.8
פמה א 0.1	5395		121.9	-58	-0.9	-375.9
פמה 0.5	2251		619.5			+186.1
פריון ב 2.5	1198		709.7	-51	-4.1	-470.6
מחקר ופיתוח						
אמבטים מחוגל	1970		25.7	+20	+1	+1.5
אמבטים אפ 1	1641		28.3	+30	+1.9	+61.7
גליל טכנולוגיות	369		5441.5	-16	-4.2	-4120.4
חיפושי נפט						
דלק חיפושים 1.0	2946		87.9			-45
דלק חיפושים 5.0	1580	תב	215.5	+100	+6.8	+144.6
פז חיפושי נפט	10800		43.3	-200	-1.8	-47.3
סראויל 1.0	1558		45.7	-80	-4.9	-45.7
סראויל 5.0	570		88	-28	-4.7	-94.2
סראויל אפ 1	489		110	-10	-2	-153.1
י.נ.א.ל 5.0	1050		735.4	-10	-0.9	-616.7
מ.נ.ן. 1.0	1750		78.3	+50	+2.9	+54.3
מ.נ.ן. 5.0	750		1210			+220.8
סיסמיקה 1.0	1313	קב		+63	+5	+846.2
סיסמיקה 5.0	419		761.6	-1	-0.2	-136
סיסמיקה אפ 1	302		536.7	-1	-0.3	-18.1
פראויל ב 0.3	1950		122.3			+32.8
צפ'אמריקנפט 1.0	219		1567.9			+615.2
צפ'אמריקנפט 5.0	155		1947.6	-6.5	-4	-4313.4
צפ'אמ.נפט אפ 2	405		839			+340
נפטא ש	830100		.3			.3
נסחרות במט"ח						
גזית ם	232	שב	.1			+1.5

פק"מ נייר
השקעה כדאית
לטווח קצר בריבית משתנה
בנק לאומי

מחזורים (במיליוני דולר)

מניות והמירות	2.4
בנקים בהסדר	1.2
אגרות חוב צמודות מדד	2.4
אגרות חוב צמודות דולר	1.8
מלווה קצר מועד	1.9
סה"כ מחזור	9.7

מדדים

	מדד יומי	שינוי ב-%
מדד מניות כללי	298.50	-0.76
כללי ללא בנקים	305.15	-1.38
מדד אג"ח כללי	248.13	-0.80

מקרא לבורסה

קוד	הסבר	קוד	הסבר
רג	שער רגיל	אק	אקס
סג	שער סגירה	תב	תנועה בלתי מוגבלת
קב	קונים בלבד	בח	ביצוע חלקי
מב	מוכרים בלבד	2ק	קונים בלבד יום שני
שב	שער בלבד	3ק	קונים בלבד יום שלישי
לנ	לא נסחר	3מ	מוכ' בלבד יום שלישי
המ	הפסקת מסחר	מק	מוכרים, קונים
		קמ	קונים, מוכרים

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אור טוכדי Samuel SHOES
נעלי שמואל

יצרן נעלי נשים אורטופדיות

* קפקפים
* מגפיים
* נעלי קפר
* סנדלי גברים (קליפורניה)

מפעל: בני ברק 20 ת"א
טל. 371515, 374631

משרד הפנים משנה את ההוראות:

יוחמרו התנאים לקבלת נשק והמבקשים יצטרכו להתאמן

1000 אקדחים נגנבים מדי שנה בארץ ★ בידי הציבור 188,000 כלי נשק ברישיון

(ע). 1000 אקדחים נגנבים בישראל מדי שנה — מסר המשנה למנכ"ל משרד הפנים, יעקב מרקוביץ, במסרו על אמות־מידה חדשות לקבלת רשיונות לנשק.

בידי הציבור כ־188 אלף כלי נשק ברישיון, מהם 148 אלף אקדחים ו־60 אלף כלי נשק אחרים המוחזקים במפעלים ובמוסדות. זוהי עלייה של עשרה אחוזים לעומת מספרם של כלי הנשק לפני שנתיים.

לדברי מרקוביץ, שדיבר במסיבת עיתונאים בירושלים, ריבוי כלי הנשק שבידי הציבור מעורר דאגה, באשר יותר אקדחים נגנבים מדירות ומכוניות ומגיעים ברוב המקרים לידיים עוינות או לפושעים; יש ריבוי תאונות, כגון התאבדויות או פציעות פליליות כדורים. ההאלימות הגואה בחברה גורמת לכך שמחזיקים להשתמש בנשק גם כאשר אין צורך בכך. גם הגידול בצריכת הסמים בארץ משפיע על שימוש בלתי מבוקר בכלי נשק.

התנאים לקבלת רישיון נשק יוחמרו החל ב־7 בינואר.

★ מבקשי רשיון־נשק יחויבו לעבור השתלמות של כמה שעות לשימוש באקדח, על חשבונם, נוסף לאישורים הרגילים שיש להמציא ממשרד הבריאות והמשטרה.

★ ההשתלמות תיערך במועדוני קליעה ומטווחים מורשים שיוסמכו לכך.

★ מי שאין לו רשיון־צייד יחויב להפקיד את רובהו.

★ רשיונות לרובה 0.22 ("טוטו") יוצאו מעתה רק לשם אימוני קליעה ולא להגנה עצמית, ורק לחברים במועדון קליעה.

מנהל המחלקה לרישוי במשרד הפנים מר משה רייס גילה, כי בימים אלה עורך משרדו מיבצע לאיתור מאות בעלי נשק אישי, אשר בבדיקה מאוחרת עם משרד הבריאות נתגלה שיש להם בעיות נפשיות. משטרת ישראל העבירה באחרונה שמות של 500 בעלי עבר פלילי, שיחויבו להחזיר את הנשק שברשותם.

יבואני הרכב יפסיקו היבוא בגלל סירוב האוצר להפשיר מחירים

קורפו הבהיר כי הוא מסכים עם תביעותיהם ואולם ידיו "כבולות"

מאת סופר "הארץ"

יבואני הרכב עלולים להפסיק יבוא רכב בעקבות חוסר נכונות מצד משרד האוצר להפשיר את מחירי כלי הרכב. החלטה על כך התקבלה אתמול בישיבה של איגוד יבואני הרכב אחרי פגישה עם שר התחבורה, חיים קורפו.

בפגישה זו הבהיר השר קורפו, כי הוא מקבל את טענות היבואנים בדבר אי כדאיות היבוא של הרכב כיום, אך ידיו כבולות בגלל חוסר נכונות של משרד האוצר להפשיר את המחירים.

היבואנים החליטו בתום הפגישה למתן חופש פעולה לכל יבואן שירצה להפסיק יבוא רכב בגלל חוסר רווחיות אך לא תהיה החלטה קולקטיווית, ולפיה כל יבואני הרכב יפסיקו יבוא מאורגן.

סיסמיקה חיפושי נפט (1983) בע"מ

הודעה לבעלי המניות של החברה על קיום אסיפה שנתית של בעלי המניות בחברה

אשר תתקיים ביום שלישי 24.12.85 בשעה 12.00 בצהריים, במשרדי החברה בת"א רח' קויפמן 6 (בית גיבור) ת"א

על סדר היום:
1. דיון בדו"ח הדירקטוריון ובדו"ח רווח והפסד והמאזן ליום 31.3.85 ואישורם
2. מינוי רואה חשבון
3. שונות

על בעלי מניות הרשומים בפנקס החברים הרוצים להשתתף ולהצביע באסיפה ע"י שליח להפקיד במשרדי החברה יפוי כוח בנוסח המקובל לא יאוחר מאשר 48 שעות לפני המועד שנקבע לאסיפה כדילעיל.

בפקודת הדירקטוריון
אורדון כהן
מזכיר החברה

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הוועד הפועל

הקרן לעידוד המחקר ע"ש דוד בן־גוריון מודיעה בזאת על קבלת בקשות למענקי מחקר מטעם הקרן לשנת תשמ"ו 1986 בענפי המדע הבאים:

★ מדעי הרוח והחברה
★ מדעי הטבע
★ מדעי החקלאות
★ מדעי הרפואה

★ הבקשות תתקבלנה אך ורק מחברי ההסתדרות
★ מענקי מחקר יינתנו לעבודות מחקר בשטחי המדע העיוני והשימושי
★ המענק ניתן לתלמידי מחקר לתואר שלישי
★ הקרן פועלת במשותף עם קרנות מחקר ומוסדות מדע
★ המענק יינתן לעבודות מחקר הנעשות במסגרת מוסדות מוכרים להשכלה גבוהה מחקר ומדע
★ המענק יינתן לאחר עיון ובדיקה ע"י ועדת מומחים בענפי המדע השונים

לשם קבלת מידע וטפסים יש לפנות בגלויה לקרן לעידוד המחקר ע"ש דוד בן־גוריון, הועד הפועל של ההסתדרות, רחוב ארלוזורוב 93, תל־אביב, 61000 או לרשויות המחקר במסגרת האוניברסיטאות.

המועד האחרון להגשת הבקשות הוא — 15.1.86.

"ביטוח הדדי" סוכנות לביטוח של המושבים
אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

הודעה לציבור המבוטחים

● בישיבת הנהלת הביטוח שהתקיימה ביום ד' ה־11.12.85 הוחלט שלא לטפל בחידושי ביטוח כלשהם.
● בהחלטה הנ"ל אין משום החלטה על הפסקת פעילות "ביטוח הדדי"
● למען הסר ספק, ההחלטה הנ"ל לא באה לפגוע בפוליסות הביטוח המהוות הסכם בין המבוטח לחברת הביטוח.

מרבית החנויות ברשתות השיווק הסבו את הקופות לשקלים חדשים

המשביר לצרכן יעגל את המחירים "כלפי מטה"

מאת אברם צהר
סופר "הארץ"

מרבית החנויות של רשתות השיווק הסבו אתמול את הקופות שלהם לשקלים חדשים. בשבועיים הקרובים יוכלו הלקוחות לשלם בשקים הנקובים גם בשקלים ישנים, אך מאותו השקילה וכל התמחירים יחושבו על פי שקלים חדשים בלבד.

ברשת קראוס בוצעה אתמול ההסבה בכל חנויות הרשת. ברשת השקם הוסבו הקופות הרשומות רק בחנויות שבאיזור הצפון.

לדברי רב בראל מרשת השקם קדמה להסבה פעולות הדרכה אינטנסיוויות של העובדים על השימוש בשקל החדש.

יהודה צרה, מנהל אגף הארגון של קראוס מסר שהחל מהיום כל המחירים יהיו נקובים בשקלים ישנים ובחדשים.

מרשת המשביר לצרכן נמסר כי על פי החלטת ההנהלה, במעבר משקלים ישנים לחדשים יעוגלו כל המחירים כלפי מטה. בשקם, יעגלו את המחירים כרגיל חוץ במקרים של מוצרים שבפיקוח. יעוגלו המחירים כלפי מטה, כדי שלא לעבור את "הקו האדום" של המחירים המרביים, הקבועים בחוק.

על פי ההערכות, הסבת המערכת משימוש בשקלים ישנים לשקלים חדשים תעלה לרשת הכל־בו כ־2 מיליון דולר.

מרכז הרבעה לחיות בר ע"ש אברהם יפה החל לפעול

5 זאבי מדבר ושני קרקלים הובאו למרכז ובקרוב יצטרפו אליהם שועלים, נמרים וצבועים

(ע). חמישה זאבי מדבר ושני קרקלים (חתול מדבר), הם הדיירים הראשונים שהובאו באחרונה אל מרכז הרבייה החדש לחיות בר, ליד יטבתה.

אל חבורה זו יצטרפו בקרוב טורפים אחרים מבני מינם וכן ארבעה סוגים של שועלים, נמרים וצבועים. מרכז הרבייה ייקרא על שמו של אלוף אברהם יפה ז"ל, מייסד רשות שמורות הטבע.

המקום ייפתח למבקרים בחודש מרס הקרוב, במעמד נשיא המדינה חיים הרצוג, שהיה ידידו הקרוב של אברהם יפה.

רשות שמורות הטבע החליטה להקים את מרכז הרבייה ב"חי בר", כדי שישמש גרעין רבייה לחיות שנשקפת להן סכנת הכחדה. המרכז ישמש גם מקום־מקלט לחיות פצועות ולטיפול בהן, עד שיתאפשר לשחררן שוב אל החופש. בשלב מאוחר יותר, יובאו למרכז גם עופות דורסים וזוחלים נדירים.

ירידה ניכרת בחבילות תיירות לישראל ומצרים מאז אכילה לאורו

גם תנועת התיירות מישראל למצרים דלילה מאד ★ חברה נורווגית הודיעה על ביטול לוח ההפלגות למזה"ת ב־1986

מאת זוהר בלומנקרנץ ואליהו זהבי, סופרי "הארץ"

ירידה ניכרת בתנועת חבילות הסיור המשותפות לישראל ומצרים נרשמה עד היום ממועד חטיפת האנייה "אכילה לאורו". הירידה ניכרת בעיקר מארה"ב. תנועת התיירות המאורגנת מישראל למצרים אף היא דלילה ביותר. מספר הקבוצות המאורגנות שיצאו בתקופה האחרונה, כולל בימי החופשה, היה נמוך בהרבה מהמתוכנן. בימים אלה היו אמורות לצאת למצרים 20 קבוצות מאורגנות של ישראלים. באמצעות אחת מהחברות המתמחות בתנועת תיירות למצרים, בפועל יצאה קבוצה אחת בלבד בימי החנוכה. בראשית השבוע הבא מצפים בארץ לקבוצה מאורגנת ראשונה בת 30 תיירים ממצרים, לאחר הפוגה ממושכת. הקבוצה תבוא באמצעות סוכנות הנסיעות המצרית "סאקארה טורס" ותסייר בארץ שבוע ימים.

באוסלו מסרה אתמול חברת "נורדסק קרוז" על ביטול לוח ההפלגות ליעדים באגן המזרחי של הים התיכון לעונת 1986. בסיבה לצעד זה הוזכרה תקרית "אכילה לאורו" שגרמה לירידה תלולה במספר הנרשמים לסיורי קרוז הכוללים את מצרים־ישראל־קפריסין. החברה עשויה למחוק מלוח ההפלגות גם את טנג'יר. החלטת חברת "נורדסק קרוז" משקפת את המצב בשוק סיורי הקרוז ביתר המדינות המערביות המפעילות סיורים לאגן המזרחי של הים התיכון.

התגלה שלד — מוזהית לנתניה; כנראה של המודיע צורי איטח

איטח הביא להפללתם של 13 עבריייני סמים והיה ידוע כעבריין רכוש

מאת נדירת אמיתי
סופרת "הארץ" בשרון

שלד האדם, שנתגלה שלשום מזרחית לנתניה הוא, ככל הנראה, של צורי איטח — סוכן משטרה שהופעל בשטח הסמים ונעדר מאז חודש אפריל השנה. השלד יועבר לזיהוי סופי במכון הפתולוגי באבו־כביר.

שלשום הודיע אדם למשטרת נתניה על עצם שגילה בשדה, מזרחית לעיר. חוקרים שהגיעו למקום גילו את השלד.

צורי איטח, גרוש בן 25 ואב לילד בן 5, יצא את ביתו ב־12 באפריל. אמו סיפרה ששני אנשים קראו לו לצאת מביתו ומאז הוא נעדר.

מפקד מרחב השרון ניצב משנה ניסים מעוז, אמר אתמול במסיבת עיתונאים, כי יוקם צוות חקירה נוסף כדי לאתר חשודים ברצח וסיבות להיעלמות.

איטח היה מוכר למשטרה כעבריין רכוש והביא להפללתם של 13 עברייני סמים, שנאסרו לתקופות מאסר שונות.

הרבנים הראשיים תומכים בהקמת ועדה לחקירת "ילדי תימן"

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

הרבנים הראשיים לישראל תומכים בהקמת ועדת חקירה ממלכתית בנושא גורלם של 500 הילדים הנעדרים מקרב עולי תימן. על עמדתם זו הודיעו הרבנים הראשיים לוועדה הציבורית לגילוי ילדי תימן, שנפגשה עמם אתמול.

בסיום הפגישה פורסמה הודעה רשמית, שבה נימקו הרבנים את החלטתם לסייע לוועדה הציבורית: "להעדרותם של ילדים אלו ואי ידיעת זהותם המשפחתית, יש השלכות חמורות הן מבחינה לאומית והן מבחינה הלכתית", אומרים הרבנים.

עובדי "יקבי המרתף" ישביתו את המפעל בגלל הסירחון ממפעל "מור כימיקלים" הסמוך

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

עובדי "יקבי המרתף" בפתח־תקווה מאיימים להשבית את המפעל, אם לא יימצא פיתרון למטרדי הריחות הרעים ממפעל הסמוך "מור כימיקלים".

הדברים כלולים במכתב ששיגרה הנהלת היקב לראש עיריית פתח־תקווה דב תבורי שבו נאמר בין השאר כי המטרד נמשך זה שנים.

עוד נאמר שם כי מ"מ ראש העירייה וראש מינהל שיפור העיר, דוד לוי, הודיע ליקב במכתב בסוף אוקטובר, כי התקן ב"מור" מתקן שאמור לנטרל את הריחות הנפלטים בזיקוק. אולם גם לאחר התקנתו, ממשיכים להיפלט הריחות הרעים.

מנהל השירות לשמירת איכות הסביבה, ד"ר אורי מרינוב, אמר כי פנה בנושא לראש עיריית פתח־תקווה, והלה הבטיחו לו שיינקטו אמצעים נגד המפעל.

עורך את העמוד: יצחק לאור

1986
יומן מהודר
לשנה האזרחית
שי מרשים
ללקוחות
ספקים וידידים

לפרטים: מד"ן — מפעלי דפוס נצרת בע"מ.
יצחק שדה 34,
תל־אביב
טלפונים: 03/339243
337565/33625

מרכז נעמת
מזרח ירושלים
מאחל בהצלחה
למסיימות מחזור 1985
במגמת ספרות
ולמצטיינת
נידה אלקואסמי

"דראגאיה רחל" הובאה למנוחות

השחקנית רחל מרכוס נקברה לא הרחק מבעלה נתן אלתרמן ובתה תרצה אתר

מאת סופר "הארץ"

השחקנית רחל מרכוס־אלתרמן הובאה אתמול למנוחות בבית העלמין בקרית שאול, לא הרחק מקברותיהם של בעלה נתן אלתרמן ובתה תרצה אתר. קהל רב של מוקירי זכרה, עבר על פני ארונה, שהוצב לפני מסע ההלוויה על במת התיאטרון הקאמרי, שם שיחקה משנת 1947 עד פרישתה לגמלאות.

לפני צאת מסע ההלוויה ספדו לרחל מרכוס נתן חלך, בשם עיריית תל־אביב, השחקן יוסף ידין וסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון.

אולם התיאטרון הקאמרי היה מלא בקהל רב — ותיקים שזוכרו את ימיה הראשונים על במה וצעירים רבים. אותם ליוותה קריאת שירה. חלך הזכיר בדבריו, כי מרכוס זכתה לתואר יקירת תל־אביב. השחקן יוסי ידין, ששיחק את תפקיד בעלה ב"שתי שבא הקטנה" של וויליאם אינג', אחד התפקידים הידועים בקריירה שלה, שבקטעים ממנו הופיעה גם במופעים שקיימה עד ימיה האחרונים לפני קהלים שונים, דיבר על עצמת הרגש והסבל שהיתה בה בתפקיד זה ובתפקידים אחרים בהם ראה אותה.

ידין פתח את הספדו ב"דראגאיה רחל" — כפי שנהג לפנות אל מרכוס הבמאי אלך שניידר, כשביים אותה ב"בן הדובדבנים".

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון סיפר כי רק לפני כחודש ראה את מרכוס מדפיעה וקוראת משירי אלתרמן בתיאטרון ירושלמי קטן. "היא היתה אחת האחרונות מבני דור הנפילים". השחקנית עדנה פליידל קראה שיר של אלתרמן מתוך "כד כבים בחוף" והשחקן שלמה וישינסקי אמר קדיש.

בבית הקברות קרית שאול ספד לרחל מרכוס השחקן דדי בן עמי, וסיפר כיצד היתה לו מרכוס "אמא שניה", כשלמד תיאטרון בתל אביב והמשיכה בקשריה עימו ועודדה אותו בכל מעשיו, גם כאשר חזר בתשובה. בשם שחקני התיאטרון הקאמרי נפרד ממנה השחקן אורי לוי, והזכיר את מאבקה של מרכוס נגד כוונת הפרישה מסיבות גיל — "עתה שבת לקאמרי" — אמר. על הקבר הונחו זרים מטעם התיאטרון הקאמרי, אמנות לעם, החברה למתנ"סים ואגודת חיים ביילינסון. שבוע לפני מותה הקימה מרכוס ספריה על שם בתה, תרצה אתר ז"ל במחלקת ילדים בבית חולים ביילינסון. על חלקת הקבר שהיתה צמודה לקברו של נתן אלתרמן, ויתרה רחל מרכוס בשעתו, לבתם תרצה הקבורה ליד אביה.

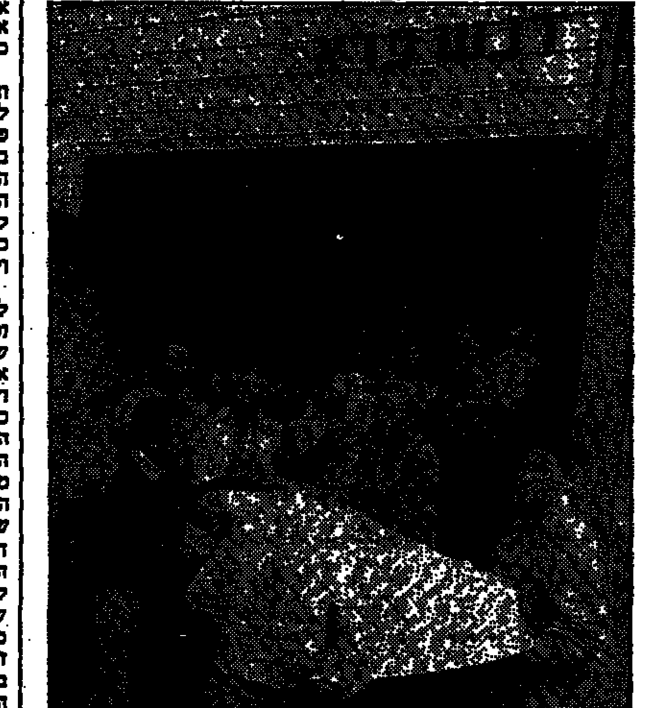

אנשי התיאטרון נושאים את ארונה של השחקנית רחל מרכוס בפתח התיאטרון הקאמרי בתל־אביב. (תצלום עוזי קרן)

המפכ"ל קראוס: המשטרה תבקש את הסגרתו של משה שטרן

מנכ"ל בנק צפון־אמריקה בירושלים ברח לחו"ל לאחר שהתגלתה מעילה בסניפו ★ המשטרה החליטה גם לחקור את פרשת בלאס

מאת שלמה מעוז
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בכוונת המשטרה לבקש את הסגרתו של משה שטרן, מי שהיה מנהל סניף בנק צפון אמריקה בירושלים וברח, לאחר שהתגלתה המעילה בבנק — כך אמר אתמול מפכ"ל המשטרה, דוד קראוס בפגישה עם כתבים לענייני כלכלה בירושלים.

עוד אמר המפכ"ל, כי לגבי האחים משה ויגאל גינדי, אין המשטרה נמצאת בשלב שבו היא מבקשת הסגרתם. כן אמר, כי לאחר שהמשטרה קיבלה את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה השבוע הוחלט לחקור את פרשת כספי התק"ם ובלאס. קראוס ציין, כי המשטרה לא התעמקה מתקירת הנושא, והעבירה ליועץ המשפטי את החומר כדי שיחווה את דעתו.

שר המשטרה חיים ברלב אמר באותו מעמד כי עד לפני שבועיים לא היה מקרה שבו דמויות פוליטיות מרכזיות בכנסת ובסיעת השלטון בכנסת השמיעו ביקורת על המשטרה, על היועץ המשפטי ועל בתי המשפט. בשעתו, נשמעה ביקורת על פעולות המשטרה כי היא פועלת מתוך שיקולים עדתיים (במקרה של אבו־חצירה), אך לא מפי אישים מרכזיים בשלטון, ואילו כאן נשמעת הביקורת זו פעם ראשונה מפי חברי הכנסת חיים קאופמן ורוני מילוא, ולא נגד אישיות פוליטית כמו שר המשטרה, אלא נגד המשטרה.

גידול בעבירות שוחד

קראוס מסר כי בשנה האחרונה חל גידול של כ־95 אחוזים בעבירות שוחד. לעומת זאת חלה ירידה של 5—6 אחוזים בעבירות רכוש, אך עליה של 55 אחוזים בפריצות לכלי רכב, בעיקר לשם גניבת מכשירי רדיו וטייפ.

בצער רב אני מודיע
על פטירת אשתי
[illegible]

בריסל, 13 בדצמבר 1985
לסלי פלדון

במלאת שנתיים לפטירת
עו"ד **אביבה נאמן** ז"ל
ממייסדי קבוצת מ.ב.ע
תערך אזכרה לזכרה
בבית הקברות בקרית־שאול
היום יום שלישי, ה' טבת תשמ"ו, 17.12.1985 בשעה 15.00
ידידיה ומוקירי זכרה מוזמנים
קבוצת מ.ב.ע. בע"מ
והמשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה
בשיבה טובה של אמנו היקרה
מרגלית (גרטה) **זומר**
ההלויה תתקיים היום יום שלישי ה' טבת תשמ"ו 17.12.85 בשעה 2.00 אחר הצהריים בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים. נפגשים על יד השער החדש
המתאבלים: בנותיה: מרים קליין
שולמית דוד
רות ועודד ירקוני
נכדיה ונינה
נא להמנע מבקורי תנחומים

לידידנו **אורי אבן ומשפחתו**
אתכם באבלכם בהלקח ללא עת
הרעיה והאם
רות ז"ל
דבורה וישעיהו לנדאו
חירם לנדאו בע"מ
ההנהלה והעובדים

לרפי וחיה
אתכם באבלכם
ג'ניס ודני

במלאת שנתיים לפטירתה של יקירתנו
חנה לוכסמבורג ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה, ביום חמישי, ז' בטבת תשמ"ו (19.12.85) בשעה 3.30 אחה"צ, בבית העלמין בכפר־שמריהו.
המשפחה

אזכרה במלאת שנה לפטירתה של
רעייתי ואמנו היקרה
מרת **אסתר פייגל יוסקוביץ**
עליה השלום
בת ר' מרדכי מנחם הבר ז"ל
נעלה לקברה בבית הקברות בנחלת יצחק ת"א מחר יום רביעי ו' טבת תשמ"ו 18.12.85 בשעה 12.15 בדיוק.
נפגשים ליד השער.
בעלה: הרש לייב יוסקוביץ
בנותיה: לאה וראובן ביברינג ומש'
רחל ובנימין שרף ומש'

השתתפותנו באבלו של
אורי אבן
במות רעייתו
רותי ז"ל
מרכז רשת ההיפרשוקים
של "תנובה"

לגבי, לרפי ולמשפחה
השתתפותנו באבלכם הכבד עם
פטירתה של אם המשפחה,
ידידתנו הותיקה
בלה ז"ל
המגן — חברה לביטוח בע"מ
סוכנויות פלתורס ביטוח בע"מ

האוניברסיטה העברית בירושלים
[illegible]
אבלים על מותו של
פרופ' **הלל קליין** ז"ל
פרופסור בפסיכיאטריה
מורה וחוקר
ומשתתפים בצער המשפחה

הנהלת משרד הבריאות
הנהלת ביה"ח "איתנים"
וחבר העובדים
אבלים על פטירתו של
פרופ' **הלל קליין** ז"ל
מנהל ביה"ח "איתנים"
ומשתתפים בצער המשפחה

מלאו שנתיים למותו של יקירנו
אלי גרא ז"ל
נקיים אזכרה ביום חמישי ז' בטבת תשמ"ו, 19.12.85, בשעה 15.30 בבית הקברות בחולון
נפגשים על יד השער הישן
המשפחה

אנו משתתפים בצערו של עובדנו הנכבד
אורי בנימין במות אמו
ברכה ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה
בתי זיקוק לנפט חיפה בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למשפטים
משתתפת באבלה של חברתנו
פרופ' רות בן־ישראל במות אביה
גדליהו ז"ל
סגל ההוראה
והמזכירות הפקולטה

אבלים וכואבים
על מות
גדליה נאמן ז"ל
סיניבר משאבות
ההנהלה והעובדים

הארץ

יום ג', ד' בטבת, תשמ"ו
17 בדצמבר 1985

ירושלים: רח' התבצלת 2 טל' 224245־6, ת.ד 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב נורדוי 20 טל' 661166־8, ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן העורך האחראי: מתי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel — P.O.B 233. Tel. 824261

קיצוץ בתקציב חיוני להצלחת התוכנית

העגבניה, שמחירה ירד בנובמבר בכ־50 אחוז, היתה פעם נוספת גיבורת־היום. כמו שהיתה "אשמה" במדד הגבוה־יחסית של אוקטובר, הפעם רק תרמה תרומה חשובה לדיכוי מדד נובמבר, שהיה הנמוך ביותר זה 9 שנים — חצי אחוז.

אם מקזזים את השפעת הירקות באוקטובר ובנובמבר, מגלים, שהמדד החודשי עומד על 2 אחוזים — קצב שתוכנן מראש לחודשים אלו בתוכנית הכלכלית.

האם יש לראות בכך הצלחה מלאה? קשה לראות במדד נובמבר הצלחה כזו, אך ודאי שיש כאן הצלחה חלקית, שהרי רק לפני חצי שנה עמדנו על קצב אינפלציה של 15 אחוז לחודש — עם סימנים מובהקים של היסחפות לעבר היפר־אינפלציה נוסח גרמניה של שנות העשרים.

המדד הנמוך סיפק את האיתות הדרוש לשרים, המתנגדים לקיצוץ בתקציב, כאילו הגיע המשק לחוף מבטחים, ולכן אין טעם בקיצוץ נוסף. אך אין שגיאה גדולה מזו. בחודשים הקרובים תתבצע העלאה ריאלית בשכר העבודה, שתביא ללחץ על המחירים. אם יגדל הלחץ על משרדי הממשלה לבצע "תפר" של עליית מחירים, יעמוד כל הישגי התוכנית בסכנה.

"תפר" שכזה — אפילו יהיה נמוך, יחייב מדיניות פיחות בסדר גודל דומה, ואז נהיה עדים פעם נוספת להנעת ספירלת המחירים.

בכוונת האוצר למנוע תהליך כזה על־ידי החלפת התוספות בהורדת מסים על השכר. הורדת מסים פירושה פחות הכנסות למדינה — ולכן חייבים, מהצד השני, להוריד גם את הוצאות הממשלה — וזוהי אחת ממטרות הקיצוץ המתוכנן. בעיה שניה, המיוחדת לשנת 1986, היא ביצוע המלצות עציוני. לפי הסכם עם המורים, הם עתידיים לקבל את תוספת עציוני החל משנת הכספים הבאה — ופירושו של דבר הוצאה נוספת של 60 מיליון דולר. ואם נוסיף לזה גם את הגידול הטבעי באוכלוסיה, המוסיף סכום לא קטן להוצאות הממשלה, נגיע למסקנה, שהקיצוץ המוצע בתקציב הממשלה הוא תנאי בל יעבור להצלחה מלאה של התוכנית הכלכלית.

סיכויי האופוזיציה בפיליפינים

מה שנראה כביטחון בטוח לנשיא מרקוס בבחירות לנשיאות הפיליפינים, שייערכו ב־7 בפברואר, הפך עתה — לאחר צירוף שתי מפלגות האופוזיציה העיקריות לרשימה אחת — לסימן־שאלה רציני.

ממש ברגע האחרון נמצאה הפשרה בין שני המנהיגים: סלוודור לאורל, מנהיג "אוניד" ("הארגון הלאומי הדמוקראטי המאוחד"), ביטל את מועמדותו לנשיאות, והסכים להסתפק במועמדות לסגן נשיא, כשיריבתו לשעבר, הגב' קורזון אקינו, אלמנת מנהיג האופוזיציה הנרצח, תשמש מועמדת לנשיאות. בתמורה הסכימו גב' אקינו ומפלגתה, "מאבק העם", שהיא תתמודד בראש רשימת "אוניד", במקום ברשימה עצמאית של מפלגתה.

שני גורמים עיקריים תרמו לאחדותה החדשה של האופוזיציה. הראשון היה המאמץ של הקרדינל סין, ראש הכנסיה הקתולית בפיליפינים ומבקר גלוי של מרקוס. הוא שיכנע את שני המנהיגים, שבפירודם הם מסכלים כל אפשרות לנצח את מרקוס. הגורם השני היה צעד מפתיע של מרקוס עצמו: הוא מינה למועמד כסגן נשיאות את ארתורו טולנטינו, בן 75, שר החוץ לשעבר, שייצג את האגף האפור ציוני במפלגתו של מרקוס — "תנועת החברה החדשה". מרקוס פיטר בעבר את טולנטינו בשל דבריו הבוטים אך בהחזירו אחד המבקרים הפוליטיקאים הפופולריים במפלגה הבירה, הוליט מרקוס להשלים עמה. צירוף זה המחיש לשני מנהיגי האופוזיציה את נבונות אזהרותיו של הקרדינל סין.

כוחו של מרקוס בשליטתו על המנגנון הממשלתי ועל מנגנון מפלגתי משומן היטב. לגב' אקינו עומדת הפופולריות ההמונית של בעלה שנרצח, כמו גם המכונה המפלגתית והניסיון הפוליטי הרב של סלוודור לאורל ומפלגת "אוניד". צירוף זה משפר מאד את סיכויי האופוזיציה.

אצל שמיר אין כל חדש

חל שינוי מסוים בעמדת מצרים בפרשת טאבה וזה מה שמרתיע מאד את הליכוד

מאת דן מרגלית

בוקר אחד יתעורר חוסני מובארק וידביק על שימשת מכוניתו את הסיסמה "טאבה — חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל": אך שר החוץ יצחק שמיר ימהר להגיב כי אין כל חידוש בעמדת מצרים. שכן אצל שמיר, ההודעות השליליות מודפסות מראש. עוד לפני שנועד המגבלים משתי המדינות למשא ומתן, כבר ידע ממלא מקום ראש הממשלה כי דבר לא השתנה ביחסה של מצרים למחלוקת. הוא לא יניח לשום עובדה סותרת לשנות את מסקנתו.

לאחר ההקשחה שאיפיינה את משלחתם תבעו שמיר ומקורביו שהדיון עם מצרים לא יתמקד רק בעתיד המלון השלוש על קטע מן החוף. צריך לשוחח גם על נידמול וחיפוש נעדרים והחזרת השגריר לתל־אביב. שמעון פרס קיבל את דעתם, והוא מצא במובארק יריב קשוח ומקמקם וסרבן. הנשיא המצרי היסס. השנה האחרונה התאפיינה בהתקרבותו אל יאסר ערפאת ובניסיונו לחזור אל העולם הערבי. אולם לאט התפכח מובארק מן התקוות שתלה בערב הסעודית ובעיראק ובאש"ף. נוצרה הזדמנות חדשה להבנה עם ישראל.

מלכתחילה, רצו המצרים לקבוע את הגבול על־פי מפה שהתוואי שלה מסתמך על משולש־אבן, שהוזנח לאחרונה על־ידי ממשלת המנדאט. הבריטים הניחו את משולש־האבן על סמך התוואי הקודם, מימי השלטון העותומאני, אך ללא מדידה נוספת במכיעת־עין בלבד. קהיר טענה כי צה"ל הזיז את האבנים ממקומן. ירושלים השיבה כי לכל אורך הגבול ניתן לקיים קשר עין מנקודה לנקודה, ובדיקה כזאת תוכיח כי הגבול הזה למעשה את טאבה, ובפישור או בבוררות יהיה אפשר להגדירו ביותר פירוט. זה לא בדיוק מה שרצתה ישראל: זה גם לא מה שתבעה בתוקף מצרים: אבל שינוי כלשהו נרשם.

לקהיר היה גם עניין להגביל את משך הזמן העומד לבירור. ישראל שי־בצה אותה להרחיב. ירושלים להוסף להציג את המפה ששרטטה ב־1906, כשהבריטים טרם חלמו לקבל מנדט הלאומים את המנדט על ארץ־ישראל. קהיר התנגדה, אך עכשיו הביעה נכונות לדון גם בה.

מובארק באמצעות שר הנפט שלו לוחץ לבוררות בלבד. עמיתו משה שחל הציע טיוטה שהרחיבה את שטר הבוררות: נכלל בו פישור שיקדים את הבוררות ואחר כך ילווה אותה. אולי אין זה שינוי מספיק, אך אי אפשר בשום פנים לראות בו קיפאון מוחלט. תחילה ייתכן פישור. אחר כך תגיע שעת הבוררות. גם במהלכה לא מן הנמנע שייעשו ניסיונות לפשרה. המצרים אינם נעולים עוד על הובת הבוררות.

האופנה במסדרונות הדיפלומטיים היא לדבר על "פשרה מחייבת". בפועל הבעיה שהיתה ועודה קיימת היא זאת: ישראל תציג בפני צוות הבוררים־מפשרים את תביעתה, וכן תעשה מצרים. האם הבורר־המפשר יחויב לאמץ אחת משתי הגירסות, כבחינת "כזה ראה — וקדש", או שיינתן לו להעלות סיכום עצמאי משל עצמו, כלומר שיאכל מן העוגה ויניחה שלמה? המצרים לא נטו לאפשרות כזאת. הם רצו הכרעה חדה וחלקה בינם לבין תביעת ישראל. עכשיו רמזו לנכונותם שהבורר יגיש סיכום מקורי.

הגם בזה אין חידוש? פרס טען כי אינו מתנגד לבוררות מפני שלישראל סיכוי טוב לזכות בה. עמית שמיר הוסיף שמא הוא יודע דבר־מה העומד בסתירה לאופטימיות של ראש הממשלה. במהלך הבירורים האחרונים טרם כי יובטחו גם זכויות הצד המפסיד בבוררות. זה מעין הסדר מראש שנועד להגן על האינטרס הכלכלי של ישראל, שכבר בנתה את מלון "סונסטה". מה עוד נחוץ למי שבכנות רוצה להתקדם להסדר?

הסיכום אינו סופי המצרים עלולים עדיין לחזור בהם. תוכנו אינו אידאלי, אך משופר מכפי שציפו לפני כמחצית השנה. במידה רבה יכול הליכוד לזקוף לזכותו את הטבת תנאי הבוררות. יש לו יסוד לטעון כי השיפור הוא תגמול על תקיפותו המדינית. אך הישגו תלוי בכך שהויתור המצרי יוערך כראוי וינוצל בהקדם. אם גם הוא יידחה המשא ומתן לא ייפתח, ייצא שכר התקיפות שכפה הליכוד על הממשלה בהפסדו.

עתה עומדת מול ישראל ממשלה מצרית שניאותה להגמשת הדיון על טאבה, למינוי שגריר חדש בתל־אביב, לחיפוש נעדרי הצוללת "דקר", ולה חלות עוד שורה של הסכמי סחר ותיירות. בתנאים אלה תיוודע לסרבנות ישראלית משמעות קטלנית אפילו יותר מן הלאו של ממשלת שמיר בעבר. שכן עד כה היו המצרים שותפים־בפועל להקצנה ביחסי שתי המדינות ולא ניכרה מצדם כל מחווה של רצון טוב. עתה ילמד כל ישראלי וכל ערבי וכל אמריקאי כי למעשה שמיר אינו מעוניין בשום משא ומתן. תהיה תמורתו אשר תהיה. הוא תמיד יבוא בתביעות נוספות, עד שיווכח כי הגיע אל הקו האדום המצרי שכל ממשל בקהיר יהיה חייב לדחותו.

שמיר שלל בעקביות כל התקדמות ושינוי ופתרון. הוא תהה "מה בוער" לצאת מלבנון או להזדרז לחתום על הסכם השלום בקמפ דייויד. רצוי לו להקפיא כל מצב, גם בטאבה. אך רווח־עכשיו אינו רק מציאות מצב רע. היא אף מרעה את יחסי ישראל־מצרים בכך, שכל מה שנחשב קודם למיקוח לגיטימי נוקשה יוצג עתה כעיקשות ישראלית מהולה בהונאה.

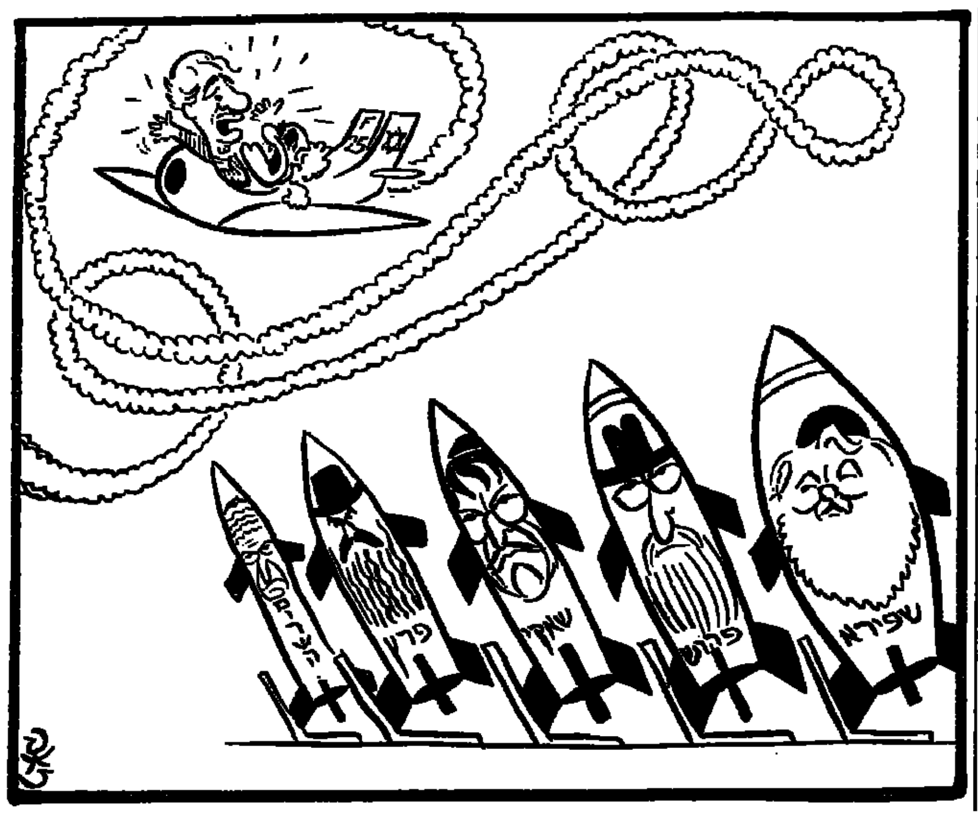

מי מולך בשטחים?

ראש הממשלה ושר הביטחון הם הנושאים באחריות למדיניות בשטחים ולדרכי ביצועה

מאת יהודה ליטני

בספרו "אבני דרך" כתב משה דיין, כי מיד לאחר מלחמת ששת הימים "נוסף נושא חדש ב'עבודה' — הטיפול בערביי השטחים. וראש הממשלה החליט כי לא אני שאעסוק בכך. בשיחה שהיתה בינינו ב־19 ביוני הודיעני כי הוא, אישית, יהיה אחראי לניהול המדיניות באזורי הממשל הצבאי ולשם כך יהיו לו מגעים ופגישות עם המנהיגים הערביים שבגדה וברצועת עזה. נוסף לכך, נקבע שר האוצר לישב ראש ועדת תיאום, שתפקידה להנחות את משרדי הממשלה והזכות הכלכלה והפנים בפעולה בשטחים המוחזקים".

בהמשך כתב דיין, כי "לא ראש הממשלה ולא שר האוצר, לא טיפלו — ולא היו מסוגלים לטפל — בעניינים אלה. מעייניהם היו נתונים לישראל היהודית. שמעבר לקו הירוק, גם הם, כמו רוב המנהיגים הוותיקים, עיצבו את השקפותיהם על הערבים לא על יסוד מגע אישי, ישיר ומתמיד אתם, אלא בדיונים ובחילופי דעות בינם לבין עצמם. לאמיתו של דבר, היה העניין הערבי זר להם ורחוק מלבם. המציאות עשתה את שלה. התעניינותי והתמסרותי האישית מזה, והעובדה שהשלטון בשטחים המוחזקים (הוא) בידי הממשל הצבאי מזה, הביאו לידי ריכוז הטיפול בערביי השטחים בידיי".

בגלל הפקיד הבכיר

הנה, לאחר תשע־עשרה שנה כמעט של שליטה ישראלית בשטחים, מתאר עקיבא אלדר ("הארץ" 14.12, "מקורות מרגיזים", "שמולייק מלך השטחים") מצב דומה, בחילוף תפקידים. בהתאם לתיאורו, הן ראש הממשלה שמעון פרס והן שר הביטחון יצחק רבין היו מבקשים לעשות למען מהפך בשטחים, אלא שעומד למכשול בדרכם שמואל גורן, מתאם הפעולות בשטחים.

"אין זו חלילה מדיניותם של שמעון פרס או יצחק רבין". כותב אלדר. "שניהם הבטיחו לאמריקאים (וגם לעצמם) מהפכה במה שכונה פעם 'שיטת הגזר' תהפוך לאיכות החיים בשטחים". שמואל גורן המכונה באותה כתבה "ראש ממשלת הגדה ורצועת עזה", אחראי ל"עשבים השוטים". והיינו: מעצרים מינהליים, גירושים, סגירת אוניברסיטאות. העיקר "דיכוי ניסיונות לצמיחת מנהיגות שפרס נהג לכנותה 'אותנטית' ומגע פתוח עמה".

בעוד שמעון פרס מנסה בכל יכולתו, בהתאם לתיאור זה, לעשות למען תושבי השטחים ושיפור איכות חייהם, למען מגעים פוליטיים עם כל גוני המנהיגות הפוליטית שם, עושה שמואל גורן ככל העולה על רוחו בשטחים, בשיטת "תן וקח" כמיטב מסורת השירותים החשאיים — "מי שמשתף פעולה זוכה להטבות, מי שאינו משלף יכול להיות רק מגורש". כדי להגיע אל המנהיגים ה"אותנטיים" צריך פרס לעבור את גורן. וכל זאת מדוע? משום שהשר הממונה על גורן, יצחק רבין, "אינו מגלה עניין רב בשטחים ואפשר שראשו בעניינים אחרים".

מכאן, שראש הממשלה אינו מסוגל ושר הביטחון אינו מתעניין. שניהם הבטיחו לאמריקאים לשנות ולגרום למהפך, אולם אינם יכולים, מפני שפקיד במשרד הביטחון אינו מניח להם לעשות כך. כל הצעדים המצטיירים כשליליים מבוצעים בהוראתו של אותו פקיד, שהיה למלך, וכל הניסיונות החיוביים לשינוי ושיפור המצב נחסמים, גם כן בהוראת אותו פקיד, בכיר ככל שיהיה.

גם בימים ששמעון פרס היה מנכ"ל וסגן שר הביטחון הוא לא החזיק כוח כה רב בידיו כמתואר במקרהו של שמואל גורן. גם בימים שיצחק רבין כיהן כשגרירנו בוושינגטון במעמד של "שגריר־על", תוך חילוקי דעות נוקבים עם השר הממונה עליו, לא יכול היה לשנות את מדיניותה של ישראל בנושאים שונים, למרות מעמדו הרם. הנה כאשר נושאים פרס ורבין בתפקידים הבכירים ביותר במדינת ישראל, מתייצב מולם פקיד. שעד לפני שנתיים היה עלום־שם, ומונע יישום מדיניות שנקבעה על ידם.

תיאור המצב דלעיל אינו מדויק, בלשון המעטה שבהמעטה. שמואל גורן מבצע מדיניות הנקבעת בעיקר על ידי ראש הממשלה ושר הביטחון. הוא יכול ליזום צעדים חדשים, להתנגד להצעה כזאת או אחרת ולהביע את דעתו. ה"ה פרס ורבין יכולים להתחשב בהסתייגויותיו ובהצעותיו, וכך אכן קורה: אך באחריות למדיניות הן של הגזר והן של המקל, נושאים ראש הממשלה ושר הביטחון. ולא רק נשיאה באחריות — שמעון פרס מקיים, מאז תחילת כהונתו כראש ממשלה, מפגשים עם פלשתינאים תושבי השטחים.

בין הגזר והמקל

לא היה מקרה שמר פרס ביקש להיוועד עם אישיות כלשהי ומבוקשו לא ניתן לו. ראש הממשלה מבקש משמואל גורן, כמו גם מגורמים ביטחוניים אחרים, התוודעות מוקדמות על אותם אישים. פרס יכול להסכים עם ההמלצות או להתעלם מהן. המעצרים המינהליים והגירושים, כמו צעדים אחרים של המינהל האזרחי וצה"ל בשטחים, הינם נושא פתוח לוויכוח. בשנה האחרונה אכן מצטיירת הקשחה בתחום זה. המתנחלים בשטחים, אנשי תנועת התחיה ואחרים, סבורים כי אלה אינם צעדים מספיקים. אחרים, ובהם כותב שורות אלה, סבורים כי אלה צעדים מיותרים וקשוחים ולטווח הרחוק נזקם רב מתועלתם. שמואל גורן, כמו הממונים עליו במשרד הביטחון ובמשרד ראש הממשלה, סבור כי יש לקשור קשרים עם חלק המוגדר מתון יותר מקרב מנהיגי השטחים. המדובר בעיקר באותם בעלי אוריינטציה ירדנית.

זו מדיניות כוללת, שגובשה והוחלט עליה על ידי ראש הממשלה ושר הביטחון. בהתאם למדיניות זו עשה גורן למען מינויו של זאפר אל־מצרי לראשות עיריית שכם. בהתאם למדיניות זו ימשיכו אנשי המינהל האזרחי ותיאום הפעולה בשטחים לפעול למען מינוי אישים אחרים, בעלי אוריינטציה דומה, לראשות ערים אחרות שבהן מכהנים עתה ראשי ערים ישראלים. הן הגירושים המעצרים, סגירת האוניברסיטאות הטלת עוצר בערים, והן מינוי ראשי ערים וקיום מגעים עם אישים כאלה או אחרים, הם במסגרת המדיניות הכוללת של ממשלה זו. ניסיון להפריד בין הפעולות החיוביות לשליליות, בין הגזר למקל, ולצייר תמונה כאילו מתאם הפעולות בשטחים אחראי לכל הרע והשרים הממונים עליו אחראים רק לצד החיובי, הוא ניסיון מופרך בעליל.

הצל וההרים

בעקבות פרשת פולארד והחקירה בדבר העברת קני הטנקים, הממשל והציבור בארה"ב חשודים אצלנו עתה באנטי־ישראליות, באנטישמיות, בציד מכשפות ועוד כהנה. האם לא כדאי לבחון שוב את חלקנו בפרשה?

מאת צבי בראל

עיתונאי המסקר את משרד המשפטים האמריקאי סיפר לי, שאחרי שהתפוצצה פרשת פולארד והולה מערכת התגובות של היהודים האמריקאים, אמר לו פקיד בכיר במשרד המשפטים: "תראה את ההשתופפות של היהודים סביב הדגל; אבל השאלה היא סביב איזה דגל מסתופפים, האמריקאי או הישראלי?" העיתונאי הוסיף מיד, ש"זו כמובן אינה הדעה הכללית, אבל דע לך שאנטישמיות חבויה נמצאת בכל מקום. היא רק ממתינה להזדמנות מתאימה לפרוץ החוצה. תמיד היו ויהיו עובדי מדינה שיסתכלו פעמיים ושלוש על כל יהודי שעובד בממשל, ותמיד היו כאלה שהיחסים הקרובים עם ישראל לא נראו להם. עכשיו יש להם הזדמנות לומר: 'אמרנו לכם'".

גם אצלנו יש נטיה לראות אנטישמים, שונאי ישראל וצידי מכשפות אורבים מעבר לכל פינה. וכאשר דובר רשמי מתבטא באופן שאינו נושא חן בעינינו, קמה צווחה. שליחים רשמיים משגרים עצמם לממשל כדי לבקש הסברים, ומתעוררת לתחיה מערכת לחישות האומרת: רודפים אותנו.

אך מה, בעיני האמריקאים, קרה בשבועות האחרונים? אזרח אמריקאי יהודי העובד בצי בגד במולדתו והעביר סודות לישראל. "איני יודעת מדוע העיתונים קוראים לו מרגל!" שאלה אותי אישתו של פקיד ממשל בכיר, "הוא פשוט בוגד. ורק לפני שנים לא ארוכות היו מוציאים בוגדים להורג".

אילו היה דובר רשמי אומר את הדברים הללו מעל בימת חדר העיתונות, היתה ודאי מוגשת מחאה ישראלית רשמית. אבל אותה אישה אינה דיפלומטית ואינה נושאת באחריות מדינית. הדובר הרשמי חיכה שבוע ימים לפני שהעיר על אי שיתוף הפעולה של ישראל עם חוקרי הפרשה.

האם היתה כאן מזימה של משרד החוץ האמריקאי ה"אנטישמי" לסכור על פניה של ישראל? אם כן, כיצד אפשר להסביר את התגובה החמה של שר החוץ שולץ על התנצלותו של ראש־הממשלה. "זוהי הודעה מצוינת", אמר שולץ, ומיהר למנות לא אחר מאשר את אברהם סופר, היהודי יוצא עיראק המבלה את חופשותיו בישראל ואשר אינו מסתיר דעותיו בעניין ישראל מאיש, לעמוד בראש צוות החוקרים. "זה אינו מקרה שסופר מונה למשימה זאת", אמר לי פקיד במשרד החוץ: "אחרי הכל, אם רוצים להשיג שיתוף פעולה, רצוי לשלוח אנשים המקובלים על כל הצדדים. אם היו רוצים להביא לפיצוץ היו שולחים מישהו אחר. או אולי רק את הצוות ממשרד המשפטים".

המינימום ההכרחי

עניין החקירה העמיד בדרך הטבע את ישראל במבוכה. זה מקרה ראשון שבו מדינה זרה מבקשת לחקור אנשי מודיעין של מדינה אחרת. אבל כאשר שתי מדינות מקיימות מערכת יחסים אינטימית כמו ארה"ב וישראל, הדבר נתפס כמובן מאליו. כפי שאנו איננו תמהים כלל על העזרה האמריקאית בכל תחום אפשרי, כך האמריקאים אינם רואים דבר תמוה בכך שחוקרים אמריקאים יחקרו אנשי מודיעין שהפעילו בוגד אמריקאי. זהו לפיכך גם המקרה הראשון שבו בקשה כזאת נענית. צוות החוקרים האמריקאי עושה עתה בישראל. אך בעוד שבארץ מעורר הויתור הישראלי ויכוח ציבורי, סבורים הממשל והציבור בארה"ב שזה המינימום ההכרחי שעל ישראל לעמוד בו.

לפני יומיים נודע בציבור כי הממשל החליט לסגור את הברז המודיעיני בפני ישראל. לא לגמרי, רק חצי סיבוב. גורמי מודיעין ישראליים אינם יכולים עוד להביט בכל התמונות המגיעות מן הלוויינים האמריקאיים, דיפלומטים ישראלים התבקשו לצמצם את ביקוריהם במחלקת המחקר של משרד החוץ האמריקאי, מידע סודי עובר במסננת מוקדמת שלא היתה קיימת קודם, וביקורו של מפקד חיל המודיעין נדחה למועד בלתי ידוע.

האם זוהי פעולת עונשין, או תגובה זהירה המעידה על השרדות יתר בעקבות היכוות ברותחין? הממשל איננו אוהב לדבר על הצעדים הללו. הוא לפחות לא יזם הודעה רשמית בנושא. עוזר שר ההגנה ריצ'רד ארמיטג' אישר בהודיות את ההחלטה לצמצם את שיתוף הפעולה האינפורמטיבי באוזני ריצ'רד שיפלר כתב "ניו יורק טיימס". שיפלר אומר כי את הראיון עם ארמיטג' הוא קבע עוד לפני פרוץ הפרשה והעניין אחר לגמרי. רק בסוף הראיון הוא שאל את ארמיטג' על הנושא, ותשובתו של עוזר השר צוטטה בהרחבה.

אך לא היה זה ארמיטג' שיזם את ההודעה הציבורית. מכיוון שהראיון היה לציטוט ולייחוס, לא יכול היה דובר הסטייט דפארטמנט, למחרת, שלא להגיב על דבריו של ארמיטג': הוא אמר, כי על רקע פרשת פולארד הוחלט לצמצם את שיתוף הפעולה. היא "הגיונית ונבונה". הדובר, צ'ארלס רדמן, יכול היה לנהוג בנוקשות רבה יותר ולנקוט לשון בוטה. הוא גם לא העלה את הנושא כהודעה רשמית, ולולא נשאלה שאלה על כך לא היינו יודעים מהי דעתו.

יתר על כן, תשובותיו של הדובר מוכנות מראש, ומה שאינו בגדר "אין תגובה" עובר מערכת שלמה של אישורים וניסוחים עד שהוא מגיע לתיק התגובות של הדובר. אילו ביקש משרד החוץ להיות גס, היינו שומעים זאת בלשון ברורה. אצלנו עוררה תגובתו הד קשה. "משרד החוץ (האמריקאי) ישב לנו על הגב", אמרו גורמים ישראליים. מנגד, התגובה האמריקאית על דברי הדובר היתה: "זוהי תשובה עדינה, בלתי פוגעת, ובנסיבות אלה אין לכם על מה להתלונן".

אלה המגיבים מציעים להבחין בין דרג "המדיניות" לדרג האישי. כמדיניות, אין מדובר בציד מכשפות או בתגובה נגד ישראל, גם לא בניצול הזדמנות לבוא חשבון עם ישראל. במישור האישי מתפלגות התגובות בהתאם לתחושות האישיות. החל מהרגשת אי נוחות, עלבון, השפלה מצד תומכי ישראל וידידיה וכלה בדווגו רשאית נקם חשבון מצד אלה שתמיד היה תיפער לכך. ברור שכאשר פורצת פרשה כמו ריגול או גניבה בדיעות, מתחודדים הרגשות משני הצדדים. "וכי מה רציתם", שואלים כאן, "שהאמריקאים יעברו על כך לסדר היום, שילטפו את ראשיכם ויאמרו לא נורא שובבים. בפעם הבאה תיזהרו יותר?"

ואז יצאה לאור פרשת קני הטנקים. בידיעת משרד החוץ ומשרד ההגנה החלו שלטונות המכס לפני שלושה חודשים לחקור העברת ציוד לבניית בית חרושת לציפוי קני טנקים ברום, במפעל בקונטיקט לישראל. החקירה הזה ביוזמת הצבא. שאחד ממבקריו מצא כי במפעל האמריקאי מתחות תוכניות הנושאות את הכותרת "התעשיה הצבאית הישראלית". מי שהכריעה שלמות היתה דווקא רשת אן־בי־סי, "בעלת הסקופ". אחר ההכנה על ידי אנשי המכס לצלם את המסמכה ועירבה את ישראל בכל כבפס בכי תבותיה. אך אן־בי־סי עשתה את תפקידה, כפי שכל עיתונאי היה נהפז למקום כדי לזכות בסיפור. אלא שאז הולו השאלות הישראליות. מדוע לא סיפרו לנו על כך שמתבצעת חקירה. מדוע רודפים אותנו בעוון פשע שלא עשינו, האם הממשל מתחשבן אתנו על פרשת פולארד באמצעות קני טנקים?

הודעה מרגיעה

גם כאן יש להבחין בשתי רמות מחשבה. כמדיניות, מתייחסים חוקרי המכס לחקירה זאת כמו לכל חקירה אחרת. הם פתחו בה ברגע שקיבלו את המידע, והזמינו צלמי טלוויזיה כדי לזכות בתהילה. בדיוק כפי שהם עושים כאשר הם חושפים רשת מברחי סמים. אין בכוונתי להגן כאן על שלטונות המכס, או משרד המשפטים האמריקאי. אבל למען הדיוק, לא הם יזמו את החקירה, אלא שלטונות הצבא. הזמנת הטלוויזיה שהיתה ביוזמתם, לא נבעה לדברי גורמים במכס מרצון "לדפוק" את ישראל, אלא נועדה להעלות את המוראל של החוקרים. הווק מזה, "אתה רוצה שחוקרי מכס ייחשבו כמו דיפלומטים? משום כך אלה עובדים במכס ואלה במשרד החוץ".

האמנם האגף הדיפלומטי — משרד החוץ האמריקאי — הוציא כבר למחרת היום הודעה מרגיעה, האומרת כי לפי שעה אין כל גורם ישראלי מעורב בחקירה. הבית הלבן הוציא הודעה נוספת לאנשי המכס על הזמנת צוותי הטלוויזיה. מנגד, יהיה זה תמים לחשוב שבקרב אנשי המכס לא מצויים כאלה השׂשים על כל גילוי המכוון נגד ישראל. על כל הזדמנות להכפיש את שמה או לגרום לה נזק. אך האם יהיה זה נכון להאשים את משרדי הממשל האמריקאי באנטי־ישראליות או באנטישמיות מכוונת? התשובה החד־החלטית לכך תהיה: אין בפרשיות האחרונות אותות לכך. האם יש בממשל, או בציבור האמריקאי, אנטי־ישראלים או אנטישמים גלויים או חבויים? התשובה בעולם לא תשתנה.

הפטריוטיות האמריקאית, יש לזכור, אינה כוללת את ישראל. כמדיניות, ובאורח הכרתי, התמיכה בישראל ככל שתהיה מאבת ונרגשת, בייחוד כשהיא באה בדרך של הלוואות עתק, מובנת ומקובלת (עדיין) בציבור האמריקאי. גם אם לא כל אזרח יכול לתת את ההסבר בדיוק מדוע ארה"ב תומכת בישראל. אבל זו אינה תמיכה בערבון בלתי מוגבל. דריכה על יבלות, כמו פרשת פולארד, סוחטת זעקה גם פה. ובדברי האימרה החבוטה: הגר בבית זכוכית אל יידה אבנים.

השופט סופר בארץ: לא בחירה מקרית

מבט אחר / הדה בושס

המין ונעמ"ת

סקר לא נחוץ ולא מהימן, סנסציה לרגע. האם אין לנעמ"ת נושאים דחופים יותר על סדר יומה?

מאה וחמש נשים הצליחו בשבוע שעבר לשגע את המדינה. מאה וחמש נשים ענו על שאלון, שהוצג להם על ידי שתי חוקרות מהמגמה ללימודי האישה באוניברסיטת חיפה, ומיד עלו לכותרות ונעשו לנושא המדובר ביותר באמצעי התקשורת.

"האישה הישראלית לא גומרת", הכריזה כותרת ב"מעריב". ומאיר שלו בטלוויזיה מוסיף, "נראה התכוונו שהיא לא גומרת את החודש". לפחות זה נשמע כמתקבל על הדעת. "77% מהישראליות אינן מסופקות בחיי המין שלהן", סיכמה הכותרת ב"הארץ", ואני בוחנת את הנשים בסופרמרקט, ברחוב, במספרה ורואה אותן מתייסרות, רצות ברחוב ולשונן שלוחה. 51% מספרות שהן לוקחות לפעמים את היוזמה בקיום יחסי מין. נניח למלה יוזמה. המעוררת בי אסוציאציות שאין להן כל קשר עם מין, אלא עם סוג פעילויות עסקיות שונות לגמרי, אני עדיין מנסה לנחש מי הן אותן נועזות כביכול, ומי אלה ששוכבות כמאוהבות, ועל מה הן חושבות. האם במנה יעצה המלכה ויקטוריה לנתינותיה, שהורתה אותן, לשכב ולחשוב על בריטניה הגדולה. מה אפשר לייעץ לנשים ישראליות — אם לא לחשוב על ארץ ישראל השלמה?

כבודה של המיטה

אבל מי שכבש את הכותרות הן אותן נשים — 32% לשם דיוק — המעדיפות לקיים יחסי מין באמבטיה או במקלחת. ושוב אני תוהה, אם אלה בנות האמבטיה אינן אותן המתגוננות בר־מין מקורי. שלאחר החוויה פתחת מיד לתחום יצירתי אחר — קרמיקה, ציור, כתיבת שירה. ובכל זאת איש לא טרח להאיר את עינינו — האם נשות האמבטיה הן המסופקות מבחינה מינית, או אולי הן ממשיכות לאחר מכן לנקות ולהבריק את האמבטיה בחוויאקי מבוש הוד בהשכלתנו המינית. מתברר גם, שכבודה של המיטה ירד פלאים. ואפילו הרצפה והשטיחים מועדפים עליה. האמבטיה הביסה אותה במבחני מנוץ.

אולי הבעיה היא של מורים, מה גם שאני מבינה כי באחרונה חולו חברות מורים להעניק את הסוגן לתוכניות טלוויזיה. אולי זו הסיבה לאובדן הפופולאריות שלהן?

לזהר אבידן שהתראיין "בשיחת היום" ב"הארץ", נקודת־מבט מקורית. הוא סובר שהלוד העליות בן האמבטיה, חוצות כנראה לרמוז שהן מאוד נקיות, ורוצות שגם בזיונן יהיה נקי. אם כך, זו באמת שינה מקורית מאוד.

אני רוצה סקרנית לדעת, מהו אחוז הנשים האוהבות להתעלס ביום או בלילה, בחושך או באור, וכיוצא באלה תהיות ושאלות. אבל לא נותר לנו אלא להתאזר בסבלנות עד לסקר הבא, ואז ודאי נגלה אתרים ומחוזות חדשים שיש בהם כדי לשמש השראה למי שמחפש סיפוק מיני ויש לו גם דמיון יצירתי.

נערת האמבטיה

אלא שלא הנשים המתעלסות במקלחת או על שפת הים, טורדות את מנוחתי. אני קוראת שהסקר הוזמן על ידי נעמ"ת, וגם התפרסם במלואו בירחון נעמ"ת. אני קוראת גם שמאשה לובלסקי, מזכ"ל נעמ"ת, הבריזה שהיא היתה עונה על השאלות אילו הגיע השאלון לידיה. למרבה הצער, עכשיו לא נדע כבר אם היא נערת אמבטיה אם לאו. מדוע שאין צורך להשיבותנו.

אמנם אין כמו סקרים בענייני מין להלהיב את הדמיון, המוכס מדי יום. אבל בעצם למה נועד סקר זה? ואם נניח שאנחנו יודעים עכשיו — זה מידע מהימן — שכך וכך נשים מסופקות, וכך וכך נשים מתעלסות באמבטיה, על שטיחים ורצפות, או אפילו כדי לספק את אבידן — במטבח או על יד מכונת־כביסה. מה אנו אמורים ללמוד מכל האחוזים הללו? האם הכוונה להמציא הוראות־ביצוע לגברים, ואם כן, כיצד עליהם לנחש מי אוהבת מה?

בעצם אני נפלאת רוחמים על הגברים, שאיש אינו בא ושואל אותם מה הם אוהבים, היכן, ולמה הם מסתופקים בסתר לבם. האם נשות האמבטיה והשטיח מספקות אותם. אם באמונה עלי עיתונו של אבידן, הרי ש־80% מן הגברים הישראלים אינם מסופקים בחיי המין שלהם. ולדעתי כולם רוצים. חיי מין טובים יותר (ואפילו יש להם חיי מין מספקים) — ועל אחת כמה וכמה אם הם קוראים רב־מכר מסוג מכוים וצופים בסרטים ובסדרות, שם כולם מתגשמים ומתבשמים. וגם מעיינים בסקרים מאלפים כמו זה שלפנינו.

ביני לביני אני מהרהרת, שעם סקרים מרבאים כאלה, נשים לא מסופקות. הוראות־ביצוע פסקניות ותמרוני ים ויבשה, הרי הגברים האומללים עלולים עוד להפוך לאימפוטנטים; ובאמת, מי מסוגל לעמוד ברמת ציפיות כזאת? לבי לגברים.

שיאו של סיפוק

מה גם שכל עניין הסקר נראה מפוקפק. בעצם מי מבטיח לחוקרות המלומדות שהתשובות שקיבלו הן אכן אמת, וכל האמת? הרי השאלות משמשות מקור השראה למעשי ליצנות, ואילו לידי היה נפל שאלון כזה, הייתי עונה עליו כיד הדמיון הטובה עלי. ובאמת, לשם איזו מטרה קדושה עלי לשתף אנשים זרים בעניינים אינטימיים, שבהם אני נבוכה, במקרה הטוב, לשתף פרטנר אחד ויחיד.

השיטה היא כמובן כולה אמריקאית. השאלות הן חיקוי למנטאליות אמריקאית. האמריקאיות — בניגוד לישראליות — ששות לענות על שאלות הנוגעות לחיי המין שלהן. בזמנו, כשהתפרסם "דו"ח הייט", קראתי בו, ומה שהדהים אותי היו תשובות הנשים, שכמו ציפו לרגע שיינתן להן לפרוש ולחשוף חוויות אינטימיות לפרטי פרטיהן. דומה היה שהסיפוק המיני הגדול ביותר של נשים אלה הוא לדווח על חוויותיהן המיניות — המוצלחות והכושלות כאחד — ושיאו של סיפוק היה לראות את סיפורן מתפרסם בדו"ח זה או אחר.

סקרים אלה נועדו לקטלג את המין האנושי ולהגדיר במגירות מתאימות. כך נוצרים סטריאוטיפים של נשים וגברים, דווקא בתחום אינדיבידואלי מובהק כל כך, שבו לא שליטים אחדים ומספרים וכל אחד הוא אדם בפני עצמו. אלא שלחוקרים למיניהם קל יותר לעסוק במספרים, ולא ביצורי אנוש, שלכל אחד מהם רצונות ותשוקות נסתרות — ובמיוחד בתחום חיי־המין. מה גם שאני כופרת שאפשר לקבוע ממצא בתחום זה.

ועדיין מציקה לי השאלה, מה מטרתו של סקר זה, גם אם היה מדויק ואמין — ומדוע הזמינה אותו נעמ"ת, שיש לה בעיות אחרות בלתי פתורות: ומה הלקחים שאמורות להפיק ממנו נעמ"ת והנשים בישראל. או אולי הוא נועד ליצרני אמבטיות ומקלחות, למטרות פרסומת?

הנה גם באים מומחים — אם עדיין לא באנו למסקנה בכוחות עצמנו — וקובעים במפורש, שמאה וחמש נשים אינן מדגם מייצג, וכי המספרים והאחוזים אינם תקפים כלל ועיקר. אם כן, מה טעם מצאה נעמ"ת לבוא ולפרסם ברבים ממצאים מטעים אלה — אלא אם כן המטרה היא סנסציה לרגע, וכותרות בעיתון. אם זו המטרה, הצלחתו של הסקר עלתה על המשוער. אבל כבר הצגה נעמ"ת כגוף מאוד לא רציני, שאינו הולם אותה. ולפני שמאשה לובלסקי תענה על שאלות על חיי המין שלה, מוטב שתענה מה לסקר מטעה זה ולנעמ"ת.

هكذا من الأصل

מרים ויוסקה גרוף: בשביל מה היינו צריכים להעמיס על עצמנו את כל זה?

מרים גרוף, אמו של השבוי המשוחרר יוסק'ה גרוף:

״לא אצפה בסדרה על השבויים; לנוכח התוצאה, אני מרגישה שנוצלתי בצורה מחפירה״

מורתיים.לאחר בדיקה מדוקדקת במיוחד של הצנזורה, תתחיל הטלוויזיה בהקרנתה של סדרה בת חמישה פרקים, העוסקת בשבויים ובנעדרים של מלחמת לבנון. חמשת הפרקים, על־פי תסריט של אורי גולדשטיין ובבימויו, חושפים תוך כדי התרחשות ממש, תהליך שלם של מיקוח ממושך ואכזרי של ישראל לאתר נעדרים ולשחרר שבויים. את שלבי המיקוח עם המחבלים, צילומי הסדרה החלו בספטמבר 83, והסתיימו ביום השחרור אחרון השבויים, במאי 85. חמשת פרקי הסדרה פורסים לראשונה בפני הציבור עלילה המתרחשת לעתים בעת ובעונה אחת בכמה מהמדינות באיזורנו ובאירופה, מגעים סודיים, כבך פוליטי ופן נוסף של מלחמת לבנון. אך מעל לכל, זה סרט על אנשים. על החיילים ומשפחותיהם, הם שהעניקו לסרט את שמו כבעל המשמעות: "חיילים יקרים".

בינתיים כבר צפה שר הביטחון, יצחק רבין, בשני פרקיה האחרונים של הסדרה. הוא לא העיר דבר. אלא קם ולחץ בסיום את ידו של אורי גולדשטיין. לקראת שידור, ביקשנו לראות איך נערכות משפחות השבויים לקראת הצפייה, שהיא ללא ספק חוויה מורכבת להן. פנינו אל מרים גרוף, אמו של יוסקה שהיה מוחזק בכבי ג'יבריל, ושוחרר בעסקה השנייה במחלוקת ציבורית. במשך שנות השבי, היתה מרים גרוף ה"דינמו" שמאחורי הפעילות של משפחות השבויים, פעילות שגם עליה

אורי גולדשטיין: חמישה פרקים

נגזרה אז צנזורה מוחלטת בשמו של המשא והמתן. פנייתנו אל הגב' גרוף נענתה בתשובה מפתיעה, תשובה מורה פייכמה לנוכח יחסיה המטשיכים והאוהדים של מרים גרוף עם התקשורת: "הסרט לא מעניין אותי; אנחנו לא מתכוונים לצפות בו". בקשתנו להסבר, להבהרה, לא זכתה במענה ממצה. אחרי "אין תגובה" בלתי־אופייני למי שניהלה רומן הדדי עם התקשורת, אמרת מרים גרוף: "שכותי מהסרט; עשיתי אותו מתוך אידיאלים, כי לי אישית הסרט לא נותן כלום. אחרי שיוסק'ה חזר הביתה, רציתי שאנשים ילמדו ודרכו לקח. עכשיו, הוא לא קיים לגבי". משפחת גרוף, מרים, אבא צבי והבן יוסקה, צפתה בסרט בהקרנה מוקדמת. תגובתה של מרים מבוססת על הצפייה, ואת מה שראתה — לא אהבה.

להערתי כי היא נשמעת פגועה מאד, אמרת מרים גרוף: "לא פגועה, אבל אני מרגישה שנוצלתי בצורה מחפירה. עשיתי את הסרט מתוך מניעים טהורים, אידיאליים לשמו. והתוצאה שראיתי טופחת על פני. הסרט עצמו לא השיג את מטרתו, ואני שואלת את עצמי לשם מה עשיתי אותו, למרות התנגדותם של כמה מבני המשפחה. לאחר שצפיתי בתוצאה, אני שוב שואלת את עצמי בשביל מה היינו צריכים להעמיס על עצמנו את כל זה? לא מעניין אותי איך יגיבו הצופים, מעניין אותי רק איך הרגשנו אנחנו. צבי, יוסקה ואני היינו שותפים בדיוק לאותה תגובה. שלשום בערב, החלטנו סופית להעלים מהסרט לגמרי; לא נצפה בו בשום פנים ואופן, בשבילנו, התפספסה כל המטרה של עשייתו. לגבינו, הוא לא קיים, וכל אחד שיבין זאת כאוות לבו".

בינתיים, כחודש־שנה לאחר שחרור הבן, עמלה מרים גרוף בהבאה לדפוס של פרקי יומן שכתבה במשך כל ימי שביו של הבן. יוסקה כיום בקיבוץ. בין לבין, היא אומרת, "לומדים להיות מחדש".

זה היה השבוע שהיה

אי־אפשר לומר, שהשידור הממלכתי שלנו מספק רק חדשות רעות, הוא שותרת ומעכיר את מצב הרוח הלאומי. הנה, קחו לדוגמה את השבוע האחרון — הרדיו והטלוויזיה שימשו מקור לאראכוב להומור, סאטירה, ולעתים אפילו פארסה פרועה.

נתחיל במינוי למנהל הטלוויזיה. זוכרים איך זעם הוועד המנהל, איך התגייסה המליאה, בבואתה להגן על כבודה הרמוס של ההשכלה האקדמית המושלמת? כן, זו ההשכלה שאת השלמתה חסר המועמד־לשעבר למנהל הטלוויזיה, דן שילון. זוכרים איך קמו להם פוליטיקאים חסידי אקדמיה, ופרופסורים עתירי־מדע במוסדות הרשות, ונשאו נאומים חוצבי־להבות על חשיבותה הבלתי־מעורערת של ההשכלה, וכי לא יתכן מנהל טלוויזיה שאין לו תעודת בי־איי העובדה שכל שומרי הגחלת האקדמית נמנו על מוצא פוליטי אחר, ובדיוק מוצא זה התנגד למינויו של שילון "המערכניק" — היא כמובן שלא ממין העניין.

ומה קרה להם בשבוע שעבר? דבר מצחיק, מינו להם מנהל טלוויזיה, יאיר אלוני, שדווקא השכלה אקדמית מושלמת אינה בין מעלותיו המובהקות. לא בי־איי, ואפילו לא בלתי־מושלם. הוא מורה מוסמך לספרות והיסטוריה מסמינר גבעת־השלושה. ומה עשו מגיני האקדמיזם בידכו על המינוי. זה מה שקרוי "חשיבותה של רצינות" בטלוויזיה הממלכתית. ומי היה בין ראשוני המברכים את אלוני? שילון, כמובן, שעשה את זה קבל עם ועדה בתוכנית "נכון לעכשיו", שהוא מגיש פעם בשבוע בגלי־צה"ל. הרי עד לאחרונה, היה אלוני בין פעילי הלובי הבולטים למינויו של שילון לתפקיד מנהל הטלוויזיה.

וזה עוד לא הכל. מינוי המנהל אמור להשכין שלום — קר אולי, אבל משמעותי — באוהליה המסוכסכים של הנהלת רשות השידור. המנכ"ל לא יכול בלי הוועד המנהל, הוועד המנהל לא יכול עם המנכ"ל, אבל גם לא בלעדיו, והכלם למוד לקח. אורי פורת לא היסס לבטא את ההפשרה במערכת היחסים. משאיחר רפאל קלצ'קין לבניין תיאטרון ירושלים, להדליק את נרות החנוכה בפתיחתו של הטלתרום, עשה פורת מחווה מפתיעה: במקום הציע ליו"ר הרשות, מיכה ינון, להחליף את קלצ'קין בהדלקה, לעיני מצלמות הטלוויזיה, ולעיניה הנפעמות של האומה. ינון ביצע את המשימה בכבוד, ובהולם ייחס משקל סגולי הולם למחווה שעשה כלפיו המנכ"ל. אולי צעד קטן לאדם, אבל צעד גדול למערכת היחסים בהנהלה.

גם הרדיו סיפק לנו פינות הומור ובידור השבוע. לא תמיד מכוונות. אבל דווקא מצליחות. ב"שבע אפס שבע" של גלי־צה"ל, קרא הקריין מתוך העיתון "חדשות", ידיעה ארוכה ומפצה, ולפיה אירחו בני הזוג יצחק ולאה רבין פרסים בביתם. כן, בהגייה מלעילית, מלה נרדפת לאיראנים. תוך כדי קריאת הידיעה, לא היה ברור על מה זכו אותם הפרסים להתארח בביתו של שר הביטחון, ומדוע זכה האירוע לסיקור עיתונאי בעמוד הראשון של העיתון. עד לסופה של הידיעה, לא הבחין המגיש, כי אין הפרסים שלו אלא פרסים ריבוי של פרס (שמעון). הידיעה דיווחה כמובן על ביקור ממלכתי שערכו ראש הממשלה ורעייתו בביתם של לאה ויצחק רבין, יחד עם כל הכבוד ליוצאי פרס, כבר סיפור שונה לגמרי.

גם קול־ישראל לא פסח השבוע על פינות ההומור. ביום שישי אחר־הצהריים, יכלו המאזינים לשמוע את החדשות מפי כרמית גיא בקול עמום ונעלם, ששבצו לפתע בבהירות ובצלילות שתי המילים המונומנטליות: "אתם השתגעתם?" השאלה נותרה ללא מענה, אך הסיפור דווקא זכה להסבר: בירוק לא מוצלח של מיקרופון אחר סגור, ואחר פתוח: משנסגר הפתוח, ונפתח הסגור, לאחר שהמרכבאים טיילו חופשי־חופשי בנוזר, יצא מה שיצא לאוויר העולם. עכשיו מבררים איך זה קרה.

ציתותים

★ מאבקים צפויים במחלקת החדשות על משרות בכירות העומדות להתפנות בקרוב: יאיר שטרן עומד לסיים בפברואר קדנציה בת שלוש שנים כמנהל החדשות; מיכאל קרפין יסיים ביולי קדנציה כעורך "מבט", ואלימלך רם עומד לשוב אלינו משליחותו ככתב הטלוויזיה בארה"ב. על כל אלה צפויה התמודדות קשה. לשטרן, המסיים קדנציה ראשונה, סיכויים טובים לזכות בהארכה. אם לא לכל התקופה שנית, הרי לפחות לחלקה. לשם כך, די בהבעת רצונו, ובתמיכה של הממונה הישיר, כלומר מנהל הטלוויזיה. עם זאת, יש גם מועמדים אחרים לתפקיד. בהקשר זה, מוזכרים מיכאל קרפין, אלי ניסן ואיש קול־ישראל, איתן אלמוג.

שטרן עצמו ידוע כמעוניין דווקא להחליף את אלימלך רם בארה"ב. הארכה מוגבלת של כהונתו תאפשר עמדת־המתנה נוחה לשובו של רם. אלא שהשמועות גורסות, כי את תפקיד הכתב בארה"ב הבטיח פורת לנסים משעל. אבל איש אינו מוכן להתערב על כך, ולשים את כספו על קרן הצבי. לאחר שכמה הבטחות קודמות לא זכו להגיע לכדי מימוש.

המועמדים הטבעיים להחליף את קרפין בעריכת "מבט", הם עורכי־המשנה רפיק חלבי ויעל חן. הפוליטיקאים של רשות השידור — אלה מהימין — רומזים כבר בהגדרות תמציתיות כמו "על גופתנו". כך או כך, העתיד צופן חודשים חמים בחדשות.

יאיר שטרן: משרה פנויה

★ מתח במחלקת החדשות בטלוויזיה, עקב שינויים צפויים באיוש תפקידים: השינוי הבולט הראשון הוא הפסקת העסקתו של חנן עורן כעורך מהדורת החדשות הלילית המאוחרת. לעורן, שביקשו להעבירו מתפקיד כבר פעמים אחדות, הוצע לשמש ככתב בתחום הרווחה, אך העולם היהודי. עורן רצה להצמדה דווקא לדסק המדיני, ובינתיים, לא ברור מה יעשה. שינויים צפויים אחרים: שרי רז — כתבת תרבות; איתן אורן — תקשורת ותחבורה; רמי גוברניק — גוש דן; רמי דיך — בריאות; בני ליס — דתות, ארכיאולוגיה ורווחה. השינויים לא אושרו עדיין סופית, אך עקרונית הם אמורים להיכנס לתוקפם באחד בינואר.

★ בעקבות הפרסום ב"הארץ" על כוונת שרים במערך לפעול להחלפתו, וגם עקב הלחצים המופעלים עליו מהליכוד, נשא המנכ"ל, אורי פורת, נאום הגנה לוהט בפורום החדשות (ובכללם את בכירי החדשות והמנהלים מהרדיו והטלוויזיה). פורת אמר לבכירים, כי לא הליכוד ולא המערך יפחידו אותו. הוא איזכר את 25 שנות ניסיונו כעיתונאי, את שמונה השנים שעשה כיו"ר ועדת האתיקה של האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, הוסיף כי "אותי לא ילמדו איש מה זה אתיקה", וכי אין הוא מתכופף לפני אף אחד ושום מפלגה.

★ מלחמות פנימיות בטלוויזיה: במבצע בזק שערכו העובדים בבניין הטלוויזיה ברוממה, נאספו בתוך יומיים כשני מיליוני שקל למימון ניתוח השתלת הכבד לילד מאיר זורע.

שמעון, תן כותרת למחר

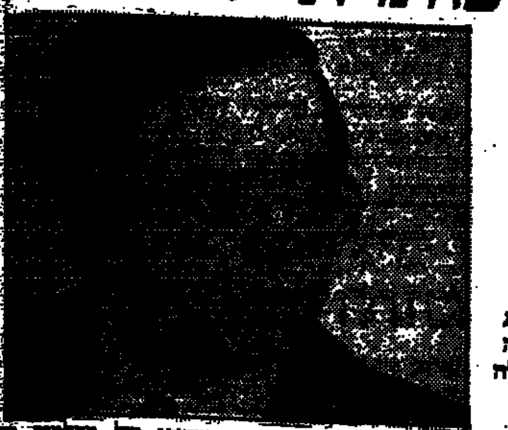
אורי סביר: יחסי ממשל ותקשורת — קירבה ונגישות שאין דומה לה ומתיחות גדולה באותה עת.

איגוד צלמי הטלוויזיה בישראל, המאגד בתוכו את הצלמים הטכניים העובדים בשירות הטלוויזיות הזרות בישראל, התכנס בסוף השבוע שעבר מעיסוקיו הבוערים, והקדיש את יום השישי לעיון בבעיות המקצועיות מחוויותיהן השונות.

בין האורחים שהוזמנו ליום העיון, היה גם יועץ ראש הממשלה לתקשורת, אורי סביר, שמטבע עיסוקו, הרחיב את הדיבור בעניין יחסי ממשל ותקשורת. את היחסים האלה, בגרסתם הישראלית, הגדיר כ"סכיזופרניה": קרבה ונגישות שאין דומה להן במדינות אחרות, ומתיחות גדולה באותה עת. לאחר המצב, אמר סביר כי "להיכנס מעבר לדלת הזכוכית של לשכת ראש הממשלה קל יותר מאשר להיכנס ל"מייסיס", ומדהותם, ישראל היא המדינה היחידה שבה ראש הממשלה מקבל בחצות טלפון מתחנן מעיתונאי: "שמעון, תן לי כותרת למחר". והוא לא פירט, אם ראש הממשלה מספק את הכותרת הרצויה.

מעט מסודות המקצוע, חשף סביר כשהציג את הפתיחות המובנית בתחום של יחסי ממשל ותקשורת, והטלוויזיה בפרט. הממשלה — כל ממשלה — מעוניינת להשפיע על הסיקור בזווית הרצויה לה ביותר. הטלוויזיה, מעצם אופיה, מעוניינת בדרמה. הפתרון החלקי נעוץ בהגברת מודעות הממשלה לעשיית המסרים, בהתאם לצרכים התרשותיים של השוק שאליו היא מופנית.

אלא שיש מצבים, וכהם, ניגוד האינטרסים בין התקשורת המעוניינת במירב המידע לבין הממשל המעוניין במידע סלקטיבי ואף בהסתר־מידע, אינו ניתן לגישור. להמחשת התופעה, הביא סביר דוגמה מביקור חסוי שערך ריצ'רד מרפי אצל ראש ממשלתנו, בתום סיבוב שיחות באיזור. בסופה של הפגישה, שאל שמעון פרס את מרפי איך ידאגו למניעת דליפת המידע על הביקור. מרפי, שאינו כידוע תוצר של מקצוענותנו, השיב בתמימות לאיש־שר אליו: "לא נדווח עליו". אלא שבלשכת ראש הממשלה ידעו ששיטה זו אינה ישימה בישראל. את העיצה לא קיבלה, ובמקומה יצאה לשכת ראש הממשלה בהודעה סתמית כי "מרפי ביקר בירושלים, ודיווח לראש הממשלה על סיורו במזרח התיכון".

"התגובה היתה מדהימה", סיפר סביר, "ההודעה עוררה יותר תרעומת מכל הודעה אחרת. רוב התגובות העיתונאים היו בנוסח עוקצני של "זה הכל? בתקופת הליכוד הצגנו יותר". כפעולת תגמול, אף עיתונאי לא השתמש בהודעה, והידיעה על ביקורו של מרפי לא פורסמה כלל. לטריקים מסוג זה נדרשים במדינה שיש בה סימביוזה מופלאה בין התקשורת לממשל, ובה כל פוליטיקאי הוא עיתונאי בפוטנציה, וכל עיתונאי — פוליטיקאי בפועל.

להיבט אחר של העשייה הטלוויזיונית, נדרשה הד"ר לתקשורת דינה גורן, שהתייחסה לשאלה: האם באמת משפיעה נוכחותן של מצלמות הטלוויזיה על הקצנת האלימות בשטח? תשובה חיובית לשאלה זו, מסתיימת בדרך־כלל בהזעקת צוותי הטלוויזיה, או בהכרזת אזור כ"שטח צבאי סגור". אם המדובר בשטחים, אלא שגורן גורסת כי בד בבד עם ההתמקמות במפריהן של מצלמות הטלוויזיה, החדשות, ההתערבות אל המרוים, מצטמצמות גם השפעת נוכחותן של המצלמות על התנהגות המצולמים בקרב. הבטיחה גורן, יהיה הקשר למצלמות הטלוויזיה דומה לקשר הקיים היום כלפי מצלמות התמונה הדוממת: כלומר, התעלמות כמעט מוחלטת. צוותי הטלוויזיה, החייבים למלא את חובתם העיתונאית גם לפני מימושו של חזון אחרית־ימים זה, הפנו את מצוקותיהם העכשוויות אל אלוף פיקוד המרכז, אמנון שחק, שהיה אורחם בחציו השני של יום העיון. מהדרישה בין הצדדים, היה אפשר ללמוד, כי רוב הדחיות לסגירת השטח ומניעת הסיקור, הם יוזמה מקומית של מפקדים בשטח, ולא פרי מדיניות־על. האלוף הבטיח לבדוק ולטפל.

עולם אחר

רשות שידורנו הממלכתית, בעלות התקציב המתדלדל, יכולה להתקנא בטלוויזיה וברדיו הירדניים. הנתונים בעיצומה של תנופת־התפתחות בעלות של למעלה מ־10 מיליון דינר. כבר־כים נאמנים של התקשורת הירדנית, נביא כאן פירוט של ההשקעות הצפויות, שהרי על כל הקשר לשידור הירדני, אפשר להחיל את תשדיר השירות האומר: "גם אני שותף". וכך מדווח העיתון "אלדסתור" על פרויקט הפיתוח בתחום הטלוויזיה: "הגברת שידורי הטלוויזיה לדרום. מסגרת הפרויקט, הקמת תחנה בהספק גבוה בדרום המדינה, שתקיף את דרום ירדן, דרום הארמה הכבושה, והחוף המצרי. עלות הפרויקט מליון וחצי דינר. בשני פרויקטים אחרים, יוקמו אולפני חדשות ברבת־עמון, ותושלם אספקת תחנת שידור לאזורים הסובלים מבעיות קליטה בשידורים. הידיעה אינה מבהירה אם אזורים קשי־קליטה בישראל כלולים במסגרת תוכנית השיפורים. הטלוויזיה הירדנית המתפתחת תזכה גם במבנה נוסף בן חמש קומות באום־אלחיירן. בבניין יהיו אולפן טלוויזיה מצויד היטב, ספרייה לשימור הסרטים והקסטות, מחלקת קולנוע וצילום, אולפן מיוחד לדיבוב.

אלא שקנאתו של הישראלי השבוי במחלוקת הפוליטית בעניין הערוץ השני והטלוויזיה בכבלים, תתעורר בוודאי למקרא ידיעה זו: "פרויקט כבלים לשידורי טלוויזיה: למנויים בלבד, ישודרו תוכניות טלוויזיה שונות (מספרן עשוי להגיע ל־30). השכבות לא יהיו מוגבלות לתוכניות ירדניות בלבד, אלא תוכניות נבחרות שאפשר לקלטן ישירות באמצעות לוויני תקשורת, או באמצעות רשת המיקרוגל במדינות ערב השכנות.

עד כאן תמצית הידיעה, ודומה שההשלכה הישירה עלינו היא דווקא בתחום המאבקים על עובדי השידור, העלולים להתפתות ליותר מוקדי המשיכה באזורנו.

מודעה אחת שלך מגיעה לכל אדם במדינה

דחפון
השירות המקצועי והזול ביותר למסירת מודעות בטלפון.
• מודעות לוח • מודעות משפחתיות • מודעות דחופות (24 שעות ביממה)
דחפון של דחף
חברת הפרסום הגדולה בישראל.
מחלקות דחפון:
ת"א מרכז-טל. 03-611001
ת"א דיזנגוף-טל. 239952 (24 שעות ביממה)
חיפה-טל. 04-645333-4
ירושלים-טל. 02-226335
גם לבעלי כרטיסי אשראי
פקידים/ות · מוכרים/ות · מגרשים · דירות למכירה · הצעות עבודה · ביקוש עבודה · עסקים · מכוניות למכירה · מכירות
03-611001
דחפון: שש...אחד...אחד...אפס...אפס...אחד.

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת ההגנון ת.ד. 92 ירושלים 91920
משרה פניה מס' ח' 234/85/
מתכנן/ת חברתי/ת
סוציולוג/ית חבלי/ת
מקום: צפת המחלקה להתיישבות
הכישורים הדרושים:
1. בעל/ת תואר שני בסוציולוגיה או אנתרופולוגיה או בעל/ת תואר ראשון באחד התחומים האלה. הלומד/ת לקראת תואר שני באותם מקצועות.
2. בעל/ת נסיון מעשי בקהילות קטנות בסקטור הכפרי.
3. בעל/ת נסיון בהכנת סקרים חברתיים ישומיים.
4. בעל/ת רשיון נהיגה. בעל/ת רכב פרטי.
5. יתרון לבעל/ת רקע התיישבותי.
6. המועמד/ת שיתקבל/תתקבל יידרש/תידרש לגור בצפת או בסביבתה הקרובה.
הדרגה המוצעת: 5-6 בדרוג המקצועי.
מועד אחרון להגשת מועמדות — 31.12.85.

בס"ד
בית חולים קרית צאנז
ע"ש לניאדו נתניה
053-36077
דרוש
מנהל בית מרקחת
תנאים טובים מובטחים לבעל נסיון
ראיונות ניתן לקבוע טלפונית 053-36077.

דרושה
פקידה
★ דינאמית, עצמאית ובעלת יוזמה ליום עבודה מלא.
★ ידיעת הדפסה מושלמת בעברית — הכרחית.
○ ○ ○
לפנות בין השעות 8.00 עד 16.00, למלי, מעליות ישראליפט, רחוב הקישון 31, בני־ברק, אזור התעשיה, ליד מוסך צמפיון, טל' 706161.

למפעל מזון במרכז הארץ דרוש
מנהל מפעל
• רצוי נסיון בהקמה
לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 582 תל־אביב 61004 עבור "מנהל מפעל".

דרושים לחברה הנדסית המפתחת את סניפה בדרום
★ מהנדס כימיה בכיר
בעל נסיון של 4 עד 8 שנים עם רקע בהנדסת תהליך ובתפעול מתקנים.
★ מהנדס מיכשור בכיר
בעל נסיון של 4 עד 8 שנים בפרוייקטים תעשייתיים ובאחזקה שוטפת.
נא לפנות לת.ד. 3156 באר־שבע, מיקוד 84131, ליד' המנכ"ל. בפניה לציין תולדות חיים ופרטים אישיים.
— סודיות מלאה מובטחת —

לסבנה, נתיבי אויר בלגיים
דרוש/ה
מקדם מכירות
כישורים נדרשים:
★ עד גיל 35.
★ שליטה בשפות עברית, אנגלית וצרפתית.
★ נסיון בענף הנסיעות והתיירות.
פניות בכתב, בשפה הצרפתית, יש להפנות לסבנה, רח' שלום עליכם 5, תל אביב, 63806.

לחברה העוסקת בהפקת ארועים ומופעי בידור
דרוש
מפיק
בעל יכולת לניהול מו"מ, עצמאי, כושר ארגון והפקה, הכרת שוק הבידור הישראלי, נסיון רב במכירות.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 50239 תל־אביב, מיקוד 61500 עבור מס' 46.
רק פונים מתאימים יענו.

לביה"ס תיכון בת"א — דרוש
עוזר למנהל
בעל נסיון חינוכי או הדרכה בצה"ל.
מודים לאנגלית ולשון עברית
טלפון: 339017, ובערב: 449335.

לחברה ליבוא ושווק מוצרי אלקטרוניקה בת"א
דרושים/ות
★ מזכירה אנגלית־עברית
ידיעת השפות על בורין כולל הדפסה
★ קלדנית למחשב
★ מנהל חשבונות ראשי
מדופלם (או סוג ד')
★ מנהל מעבדת שרות
★ מכנאי
מערכות סטריאו - רדיו - טייפים
★ מכנאי טלוויזיות
★ מוכר מנוסה למוצרי חשמל
★ סוכן מכירות
בעלי נסיון בלבד יטלפנו 204262-6

גרבי דלתא
DELTA Socks
למשרדנו בתל־אביב דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג 3
★ נסיון של שנתיים
(רצוי ידע בהבנת שכר במחשב).
★ המשרה מלאה.
נא לפנות טלפונית לניב 03-663635

קיטק
המרכז הישראלי לניהול
יום ד', 18.12.85
מלון רמת-אביב, ת"א
סדנא למנהלים:
מחוללי היישומים ובסיסי הנתונים
כלי סיוע בניהול בעקבות "משבר התוכנה"
* הרצאת רקע
* דיון בישימות הכלים
* תרגול במעבדת מחשבים אישיים
מנחה: מר ישראל הרפז
להרשמה ולקבלת פרטים נוספים: המרכז הישראלי לניהול, רח' הנרייטה סולד 4, ת.ד. 33033 ת"א 61330, טל. 03-257202.

אילת בעיניים סקנדינאוויות

מאת אליהו זהבי

סופר "הארץ" נלווה לקבוצת תיירים סקנדינאווים בטיסתם לאילת

בוקר של חורף מושלג בקופנהאגן. בדרך לנמל התעופה עומדים ה' דחפורים את השלג עריכות־עריכות לקראת המעטה על משאיות לצורך הובלתו הימה. העיר כולה בלבן. ברחובות נראים אנשים עטופי ארדות. השנה הקדים השלג לרדת, ומרבית מדינות אירופה צפונה להרי האלפים יודעות קור שמתחת לאפס מעלות. סוכני הנסיעות מתחרים זה בזה בפרסום הצעות פיתוי לנופש. בניגוד לנתוני הבסתר הפתוחים במכירה כי ללית מיד לאחר חג המולד, שלושה–ארבעה השבועות לפני חג המולד הם עונת השפל במשרדי הנסיעות. רוב רובם של הלקוחות רוצים את באותם לנופש לימי החג וראש השנה האזרחי. הצעות "מטורפות" של נופש בטנריף או אילת, במחיר שבין 150 ל־200 דולר, לרבות טיסה ומלון לשבוע ימים, מתפרסמות מדי יום בעיתונים. המחיר זול לפחות ב־50% מן המחיר שישלם הלקוח הזה בשבוע חג המולד.

תיירות החורף נחלקת לתיירות־שלג ותיירות־שמש. בתיירות השלג מתחרות שוויץ, אוסטריה, צרפת, איטליה, נורווגיה, יוגוסלאוויה ועוד מדינות. בתיירות־שמש, בטווח טיסה עד חמש שעות, מתחרים רק שלושה–ארבעה אתרי־תיירות. לנופשים הבאים ממערבה ומצפונה של אירופה: האיים הקנאריים (טנריף), מרוקו (אגאדיר), בצדים ואילת, או תרים ברוחקים יותר, כמו קניה, גאמביה, איי סיישל, סרי־לאנקה או איי הודו המערבית. מחירים יקר: מחיר החבילה (טיסה ומלון) מ־700 דולר ומעלה. למעשה, גם מצרים, הגבולית לכאורה עם המעגל הקרוב לאירופים, יקרה: מרבית חבילות הנופש הכוללות שיט בנילוס, מחירן מ־700 דולר ומעלה.

אתר תיירות־השמש הראשון ב־מעלה הגורף את המיליונים — תיירים וכסף — הוא האיים הקנאריים. מרבית תיירי מערב וצפון אירופה מעדיפים לנפוש בחודשי החורף באיים הקנאריים, המצויים בטווח טיסה של חמש שעות. אילת נוגסת רק בחלק מזערי של תיירות זו, הגם שבעונת החורף 1985/86 משתווים מחירי הנופש של אילת לאלה של טנריף.

באילת היה חם יותר

מטוס הבואינג של חברת התעופה הדנית "סטרלינג" מקפיץ את נוסעיו מקופנהאגן לאילת בארבע שעות ו־15 דקות. לצדי במטוס יושבת דנית כבת 50. זהו לה ביקורה הראשון בישראל. אני שואל מתוך סקרנות, מדוע העדיפה לנפוש באילת? היא משיבה, פתחתי את העיתון וחיפשתי את אתר התיירות החם ביותר במסגרת אפשרויותי הכספיות. בטנריף היו מעלות החום 22, באילת — 25. מאחר שהמחיר היה שווה, בחרתי באילת.

שעה קצרה לפני הנחיתה מבשר קברניט המטוס כי באילת מעלות החום הן מעל 25. התגובה — מחיאות כפיים. יורדים מן המטוס — את המעילים והסוודרים נושאים על הזרוע יחד עם תרמיל־היד, כמשא מיותר.

רוב רובם של נוסעי טיסה זו רואים את אילת בראשונה, וזהו להם גם ביקור ראשון בישראל. רבים מן הנוסעים היו חייבים לצאת בשעת לילה מביתם בדרום שוודיה או במחוזי האי יוטלאנד (דנמרק) כדי להצטרף לטיסה מקופנהאגן. את אילת יראו רק למחרת בבוקר — לאחר שיקיצו משנתם. הרושם הראשוני, כאשר לאור שמש בוקר נפרש המפרץ הכחול מבעד לחלון בית המלון: הפתעה. אילת נהפכה לעיר תיירות.

לאחר היעדרות של שש שנים השינוי מוחשי ביותר. בתי המלון החדשים, הדקלים שגבהו, הלאגונה שהושלמה, המסעדות, החנויות והמלונים המקשרים את אזור בתי המלון עם העיר. אבל יותר מכל — קצב החיים של עיר תיירות: שלטי המסעדות, בני הנוער המהלכים בעיר ועל גבותיהם תרמילי־גב. הבוחרים של היום הם התיירים של מחר. בליל השפה הזרות הנשמע ברחובות. כל אלה משווים לעיר נופך של אתר תיירות בינלאומי. אין צורך להיכנס ללובי של בית מלון כדי לגלות את פינת המודעות לנוסעי "נקרמאן" ו"טורי" מגרמניה, "פריטיד" משוודיה, "קראוני" משוויץ — סודיים שבסוף לסיורים האירועים, כמו בכל אתר תיירות בינלאומי.

אזור סחר חופשי — גימיק?

לרוב התיירים הבאים בעונת חורף זו לאילת, הפרסומים על הכרזת העיר לאזור סחר חופשי אינם בעלי משמעות; מרביתם שומעים בראשונה על מתנה זו כאשר הם נועדים לפגישת היכרות עם נציגי משרד הנסיעות שאירגן את נסיעתם ולמרבית חברות התיירות באירופה נציגים היושבים דרך קבע באילת. בעולם יש כיום קרוב ל־420 ערים ואתרי נופש המצויים עצמם כאזור סחר חופשי. בתי התוצרת העיקרית של אילת, טנריף, מוכרת בעולם בזכות ההיצע העשיר, במחירים נמוכים, של מצלמות, טלוויזיות, שעונים, תכשיטים, ועד לטבק ור משקאות. המצטברים במחירי תגוד פטורות רק ממע"מ, ואילו ההוזלה במחירי המסעדות בעיר אינה משמעותית לתייר, מאחר שאינו יכול להשוות את מחירי השנה למחירי השנה הקודמת.

בכיכר העיר, ליד משרד הדואר, אני פוגש בסטייקיה "חבות וחצי" דני הלוגם בזה אחר זו פחיות של בירה "מכבי". את היושבים לצדו הוא מזמין כמנהג הדנמרק לסיבוב שתיה. מחיר פחית "מכבי" — 798 שקל. כשטוב לבו בבירה הוא מספר לי: הבירה באיכותה טובה כמו ה"ירוק" הביתי ("ירוק" הוא הכינוי לבירה של טובורג) המחיר זול עד למחצית מחיר הבקבוק בקופנהאגן. מבעל המזנון, ציון אריה, אני שומע כי אורח זה נכנס אליו ביום הראשון לבואו לאילת, ומאז אינו מחסיר ארוחה. המחירים לארוחת בשרים נעים בין 3360 שקל לעוף בגריל — שישליק — קבב ועד ל־5040 שקל לאומצת בקר. במחיר זה יוכל הדני לקבל באוסלו או בהמבורג נקניקיה בלחמניה.

בתחום המסעדות יכול התייר הפוקד את אילת לבחור בין אוכל זול ליקר. בחוף האלמוג מצויות זו מול זו שתי מסעדות כאלה. "מסעדת הדייג", אוכל כאוות נפשך במחיר 6750 שקל. ארבעה סוגי דגים (תוספת ואורז, טרנים, חצילים וכו'), הגשה עצמית, איכות עממית למי שרוצה לשבוע בזול. מולה, המסעדה "המפלט ה אוחוך": מיטב דגי הים בגריל פתוחים, מעשה ידי טבחאמן. הדג גדול מן הצלחת: אורכו 35 — 40 ס"מ. אחר גרות חיזוק שום וחמאה. מחיר המנה 15 אלף שקל. מקבלים תוספת, תפוח אדמה אפוי ולחם חם מן התנור.

במלון "קראואן" אני פוגש את סוזי, שוודית כחולת עיניים בת 23. זה ביקורה הראשון בישראל. לאילת באה בהשפעת אחותה, שביקרה בעיר לפני שלוש שנים. "נהניתי מכל רגע", היא מספרת לי. "הבחירה הקשה ביותר היתה בין סיור מרכזי בסיני לבין סיור בירושלים. התלבטתי קשות. מחיר סיור בן יומיים בסיני עלה 125 דולר. בחרתי בסיני רק משום שאחותי כבר ביקרה בירושלים ולא רציתי להיפרד. היו אלה יומים חלומיים. הרכיבה על גמלים, הלינה בשקי שינה מתחת לכיפת השמים, זה היה השיא של הנופש. היה שווה כל סנט. אבל אשוב לישראל — לראות את ירושלים, ולי חוף ימה החמים של אילת".

ובכל זאת, אני שואל את אחותה של סוזי, האם לא חסר לך שום דבר באילת? היא משיבה: "חסרה אווירת הבידור של 'שופינג'. לו היה ניתן להעביר את השוק המזרחי של ירושלים לאילת" דברים דומים אומר אלפונסו, איש המכירות של מלון "נפטון": "ה'שופינג' הוא בידור לתייר, המשוטט מתנות לחברות".

יש לנו כסף, תנו לנו לבזבז אותו, אומרים תיירים. בימי חורף מעוננים, כאשר אין מה לעשות, התיירים מסתובבים מעוצבנים בלובי ואינם יודעים איך "להרוג את הזמן". תיירת שוודית שאני פוגש בלובי אומרת לי: "בבוטיקים הבינוך אין דבר שאיני יכולה למצוא בשטוקהולם או קופנהאגן".

לא להשמין ולבעוט

חלפו שבעה ימים. ביום האחרון אני יורד לחוף לטבול במים החמים. לצדי יושב תייר השב גם הוא היום לשוודיה הקרה: "15 פעמים ביקרתי בטנריף. השנה החלטתי לנסות את אילת. בדצמבר מי האוקיאנוס בטנריף קרים. מידת חום המים אינה עולה על 14 מעלות. וכאן באילת, לפחות 20 מעלות. בטנריף אתה יכול רק להביט במים, כאן אתה יכול לרחוץ בהם. זה ההבדל".

האם יש הבדל במחירי המזון המשקאות? "בטנריף התייקרו ה מחירים והם משתווים כיום לאלה של אילת", הוא משיב לי. "לא באתי לאילת לרבוץ מצלמות כי אם ליהנות מן השמש והים. מצאתי את מה שחיפשתי: טיילתי לירושלים. (רוב תיירי הטיסה מסקנדינאוויה מבקרים בירושלים במסגרת הנופש באילת, לדברי נציג חברת "פריטיד" השוודית — א"ז). את עיקר זמני בילית כאן בעיר. השתתפתי בסיורי צלילה. המחיר לשבוע 120 דולר. בשוודיה המחיר לפחות כפול ואין מקום להשוואה. כל מפרץ אילת הוא אקוואריום ענק".

שעה אחרונה לפני העליה למטוס, במשרד לשכת התיירות הממשלתית. מנהלת הלשכה רנה מאור טרודה בארגון אירועים ובאיחוד מבקרים. הצלקת של אילת היא שדה התעופה, כמו עצם בגרונה של העיר. "תוך שלוש שנים יחוסל מטרד זה", אומרת מאור. "כל גורמי התיירות מודעים לבעיה. בניית שדה תעופה חדש זה פתח אוצר שדה התעופה הקיים לאור קריות התיירות, יתבצעו בסיוע הון בינלאומי".

מנהל לשכת התיירות הממשלתית של ישראל בשטוקהולם, יורן סון, מזהיר את המלונאים באילת "לא להשמין ולבעוט". כל תייר מרוצה מהווה פרסומת חיה לאילת. המלצה מפה של תייר עשויה להגדיל את מספר התיירים מעונה לעונה בסדר גיאומטרי. דווקא משום כך יש להיזהר שלא למעוד. ממש בראשית עונה זו סיכמה חברת תיירות פינית הסכם בעל פה עם מלון ידוע באילת, אך כאשר באו לחתום על החוזה, התנער בעל המלון. רק במאמץ משותף של משרד התיירות בירושלים ולשכת התיירות בשטוקהולם נמצא מלון ברירה דומה שהסכים לקבל על עצמו את ביצוע החוזה עם החברה הפינית. החשוב ביותר הוא, כי עונת התיירות הנוכחית 1985/86 תהווה שנת מפנה ותעלה את אילת על מפת התיירות הבין־לאומית. שמש החורף היא מתנת שמים, כל השאר בידי האילתיים — אם ישכילו לטפח את עירם כעיר תיירות.

בדין ובצדק / צבי הראל

פרופ' קולצ'אר: מרמה של פסיכיאטר

פרופ' קולצ'אר: כרה לעצמו בור

אחד הרופאים המרבה להופיע בשנים האחרונות כעד־מומחה במשפטים פליליים הוא הפסיכיאטר, הד"ר ראובן מאייר, שהיה בשעתו מנהל בית־החולים הממשלתי לחולי־נפש בבאר־יעקב. בית המשפט מתח עליו לא־פעם ביקורת חריפה מאד. סגן נשיא בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, הד"ר אליהו וינוגרד, כתב עליו כעבר כי "נתן הסות לשקרים של הנאשם... שתי חוות־הדעת שנתן יש בהן כדי להטעות את בית המשפט... עדותו של הד"ר מאייר העלתה כי ההודים נוגים על 'מומחים' המוכנים לשמש 'חרב להשכיר'".

לפני כשבועיים, הוטל דופי חמור יותר בפסיכיאטר ותיק אחר: הפרופ' שלמה קולצ'אר (בן 84) מרמת־גן שהורשע בפלילים. קולצ'אר היה בעבר מנהל בית־החולים לחולי נפש בעכו ומנהל המחלקה הפסיכיאטרית בבית החולים על שם שיבא בתל־השומר. כן היה חבר בוועדות רפואיות, ביניהן ועדות מטעם משרד הביטחון, והיה מרצה בבית־הספר לרפואה בתל־אביב. סיפור זה ממחיש את השימוש לרעה שעושה רופא בסמכותו ובמוניטין שיצאו לו.

הפרשה שנדונה בתיק זה היא חלק מפרשה שנחקרה לפני חמש שנים במשותף על־ידי מצ"ח (משטרה צבאית חוקרת) והיחידה לחקירות הונאה במטה הארצי. בסוף אותה חקירה, הועמדו לדין כמה פסיכיאטרים. למרפאות הרופאים הגיעו אז חוקרים שהתחזו למשתמטי־שירות וביקשו להשתמט משירות בצה"ל. משתמטי־שירות אלה נשאו על גופם בהיחבא מכשירי־הקלטה ועידית. ביוני 1980, ביקרו שני החוקרים במרפאתו הפרטית של הפרופ' קולצ'אר. האחד מהם היה זה שביקש מהפסיכיאטר להשתמט משירות בצה"ל. האיש שליווה את המשתמט־המתחזה היה "מיסטר איקס", שהיה מעורב בפרשת התיק הראשון של אהרן אבוחצירא. "מיסטר איקס" הציג עצמו כבן־דודו של המבקש להשתמט משירות בצה"ל. בעד ביקור זה שולמו לקולצ'אר 3000 לירות.

בעקבות הביקור, כתב הפרופ' קולצ'אר אל לשכת הגיוס הארצית בתל־השומר פרטים על אותו "בחור ישיבה": "בבדיקה — הנבדק יושב ומתנועע כדרך בחור ישיבה בעת הלימוד והתפילה... לא מצאתי בו כל סימן הרומז לתהליך פסיכוטי. אף על פי כן, לפי התנהגותו ואורח החיים שהוא מנהל, קשה לתאר אותו כחייל. אפילו בתפקיד כלשהו ברבנות הצבאית".

הפרופ' קולצ'אר כרה לעצמו בור, כאשר בשיחה המוקלטת עם שני החוקרים־המתחזים אמר, כי יעשה למענם "דריי" — מלה שמשמעותה באידיש תחבולה. הפרופ' קולצ'אר אמר לשני החוקרים, כי הוא ימצא איזה "דריי", שכן, לכתוב "שהוא חולה־נפש, זה אסור לי".

על התחבולה של הנאשם ("הדריי") כתב השופט ארמנד לוי: "מסקנתי היא, איפוא, שהנאשם לא רק ידע על כוונתם של השניים, אלא אף הוליך לסייע בידם. מחד גיסא, הוא הבהיר שהוא לא יכול, עקב האיסור שבחוק, לכתוב שהוא סובל ממחלת נפש, ומאידך גיסא, הוא לא רצה לשלח את השניים בלא כלום, ולצורך זה היה זקוק לתחבולה ("דריי")".

הפרופ' קולצ'אר הורשע בכל העבירות שהואשם בהן על־ידי התובעת עו"ד ליה לביאה: מתן תעודה כוזבת, סיוע לניסיון לקבלת דבר במרמה וסיוע להשתמטות משירות ביטחון. בנימוקי גזר־הדין, מציין השופט לוי, כי היה גוזר על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של ממש. אולם בשל גילו ומצב בריאותו הרופף של הנאשם הוא מקל בעונשו. כדי להביע את סלידתו ממעשיו של הנאשם כלפי צה"ל וכלפי מקצועו, גזר עליו השופט יום מאסר אחד בפועל.

פרשת בלאס: התנאים להעמדתו לדין בעבירת שוחד

המשטרה העבירה באחרונה לפרקליטות המדינה כמה תיקי־חקירה נגד איש־העסקים דוד בלאס. באחד התיקים הובאו ראיות־לכאורה, כי בלאס נתן לנחום פז טובות־הנאה שהסתכמו בכ־75 אלף דולר. פז, חבר קיבוץ עין חרוד, הוא מבעלי חברת־הביטוח "שרגה" ובמקביל, שימש עובד בכיר בתק"ם. עוד חשד שהועלה נגד פז הוא, כי סייע לבלאס בגיוס כספים מגופים השייכים לתק"ם.

אילו היה פז עובד ציבור — עובד משרד ממשלתי, עובד רשות מקומית, או עובד במוסד מבוקר אחר — היה אפשר להאשימו בקבלת שוחד, ואת בלאס — בנתינתו. אפשרות אחרת להאשים את בלאס ופז בעבירת שוחד היתה מתקיימת אם התק"ם הוא "תאגיד המספק שירות לציבור". בשבועות הקרובים, כאשר תכריע הפרקליטות בתיקים שקיבלה לידיה בפרשת בלאס, עשויה להיות תפנית בפרשה: אם תחליט הפרקליטות כי התק"ם הוא "תאגיד המספק שירות לציבור", יואשמו בלאס ופז בעבירת שוחד. אם לאו, לא יואשם בלאס במתן טובות־הנאה לפז. נגד פז יוגש כתב אישום בכל מקרה, מפני שהוא חשוד בביצוע עבירות אחרות.

בשנים האחרונות הרחיב בית־המשפט העליון את מעגל הגופים שקבע כ"תאגיד המספק שירות לציבור". ברשימה זו נכללים: קופת־חולים, חברת החשמל, הקואופרטיבים לתחבורה (אגד ודן) והבנקים המסחריים: בנק לאומי, בנק הפועלים, בנק דיסקונט, בנק המזרחי המאוחד, הבנק הבינלאומי, בנק איגוד ובנקים מסחריים אחרים.

שופטת שטרסברג־כהן

אחד מפסקי־הדין המקיפים ביותר בנוגע לאמות־המידה של "תאגיד המספק שירות לציבור" ניתן לפני כשנה. המדובר בערעור שהגיש משה מצגר, עובד בבנק איגוד בבורסת היהלומים ברמת־גן, שהורשע בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בקבלת שוחד. ערעורו של מצגר נדחה על־ידי בית־המשפט העליון. פסק־הדין נכתב על־ידי השופטת טובה שטרסברג כהן (מינוי בפועל) ולקביעותיה הצטרפו נשיא בית־המשפט העליון מאיר שמגר והרב לוין (פסק־הדין פורסם בקובץ פסקי הדין, היוצא לאור מטעם בית המשפט העליון – כרך לח חלק רביעי).

כך ניסחה השופטת שטרסברג־כהן, בין השאר, את קביעתה כי הבנק הוא "תאגיד המספק שירות לציבור" ולכן חלה על עובדיו עבירת השוחד: "חלק גדול מן הציבור מקבל את שכרו באמצעות הבנקים ומשלם באמצעותם הסכמות שונות, כגון מים, חשמל, טלפון וכיוצא באלה. הסכמותיו של הציבור מושקעים בבנקים, ענייניהם הכספיים של הציבור בכלל ושל כל פרט הינם מנוהלים באמצעות הבנקים ובעזרתם, ואין לך שטח בניהול המשק הכספי של המדינה ואזרחיה, שאין הבנקים מעורבים בו. הבנק ופקידיו אמורים לפעול בכל מה שקשור לכספי לקוחותיו המצויים בידיו, כשהם מונחים על־ידי שיקול של טובת הלקוח. יחסי הבנק והלקוח הינם יחסי תלות של הלקוח בבנק... בגלל מעמדו המיוחד של הבנק, ובגלל התלות של הלקוח בייעוץ פקידי הבנק וביושרם שהם מעניקים, יכולה להיווצר זמינות למעשי שחיתות... התנהגותם של עובדי הבנק מצריכה רמה גבוהה של ניקיון כפיים והימנעות מלהיות נתונים להשפעות בלתי עינייניות בהקשר מילוי תפקידם כלפי כל פרט".

באשר לעניין התק"ם: האם אפשר להשוות בין נאמנות הבנק ללקוחותיו לבין התק"ם והקיבוצים שהם "לקוחותיו"? על שאלות אלו ואחרות תצטרך הפרקליטות לתת את הדעת בקרוב. אם תחליט הפרקליטות, כי התק"ם הוא "תאגיד המספק שירות לציבור", זה רק השלב הראשון — מכאן, יצטרך בית־המשפט לומר את דברו.

זמן בית המשפט שווה כסף: עו"ד קאזיס חויב בהוצאות

בשבוע שעבר דיווחתי כאן כי בית־משפט השלום בפתח־תקווה חייב בהוצאות את עו"ד יוסף רפפורט מי־הוד. עו"ד רפפורט ייצג תושב יהוד בתיק שלקוחו הורשע בו, כי השתמש בבית־מגורים כבמסעדה. השופט ראובן ג'יג'י נימק את החלטתו בכך שעו"ד רפפורט בזבז את זמן בית־המשפט לריק. בית המשפט המחוזי שדן בערעורו של עו"ד רפפורט, ביטל לפרקליט את ההוצאות וציין, כי הוצאות אפשר להטיל לפסוק — נגד פרקליט — במשפט אזרחי ולא במשפט פלילי.

לפני ימים אחדים, הסבה תשומת לבי, כי בית־המשפט העליון חייב בהוצאות פרקליט, במשפט פלילי, לאחר שביזבז את זמנו של בית־המשפט. החלטה נדירה זו ניתנה לפני כחצי־שנה על־ידי שופט בית־המשפט העליון גבריאל בך. ההוצאות בסך 250 אלף שקל נפסקו נגד עורך־הדין הוותיק חיים קאזיס, שלא התייצב לדיון בקשר לבקשה להארכת־מעצר מעבר לשנה. אכן, הנסיבות בשני המקרים שונות: הביקורת על עו"ד רפפורט לא היתה על שלא התייצב לדיון זה או אחר.

החלטתו של השופט בך יכולה ללמד לקח עורכי דין המזלזלים את הזמן מעבר לסבירות. השופט בך ציין בהחלטתו, כי עו"ד קאזיס לא הופיע פעמיים באותו יום: פעם בשעה תשע בבוקר ופעם בשעה 12 בצהריים. "צריך להיות כבוד לציבור עורכי הדין", כתב השופט בך. "כי אסור לנהוג בא־איכפתיות כזאת. לא כלפי בית־המשפט ולא כלפי נציגי הצדדים היריבים".

כפל הכשל החיסוני

מאת לורנס אלטמן

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

קורבנות זן חדש ותוקפני של סרטן נדיר, סרקומת קאפוסי, נחשפו גם לאיידס

לוסאקה, זמביה

סרטן נדיר, סרקומת קאפוסי, עבר שינויים מהירים באפריקה וממלא תפקיד מדאיג במגיפת האיידס הכלל־עולמית. הסברה היא שהסרטן פוגע באפריקאים צעירים, בשיעור גבוה בהרבה מאשר אי־פעם בעבר. הקשר בין תסמונת הכשל החיסוני הנרכש ובין צורה חדשה זו, תוקפנית יותר, של סרקומת קאפוסי, התגלה מאז פותחה בדיקת דם לגילוי איידס לפני שנתיים. הבדיקה הראתה, שמרבית קורבנות הזן החדש של הסרטן נחשפו לנגיף האיידס. רופאים מבקשים לדעת, מדוע סרטן שמעטים מהם נתקלו בו אי־פעם, היה לחלק אינטגרלי מאיידס, ומהן השלכותיו של מצב המחלה באפריקה על חולי איידס וקאפוסי בחלקים אחרים בעולם.

בעיני מדענים רבים נודעת חשיבות מיוחדת אפילו לרמז בדבר קשר גומלין בין נגיף האיידס לבין זן של סרטן, מכיוון שהוא מוסיף חוליה לפענוח חידת ההיווצרות של גידולים סרטניים. התיאוריה היא, שהזן החדש של קאפוסי מתפתח כסרטן אופורטוניסטי, המנצל את המערכת החיסונית המחולשת של חולי איידס. כמה שינויים התחוללו בטבעו של סרטן זה בארה"ב ובמקומות אחרים, אך מבחינות רבות ההתפתחות באפריקה שונה לגמרי. מחקר מקרוב של הקורה לחולי קאפוסי, גורסים מדענים, עשוי לספק תובנות באשר לאופיו וטבעו של האיידס, ולעזור להנחות את החוקרים לקראת טיפול יעיל במחלה.

מומחים שטיפלו בחולים הסובלים מסרטן זה מדברים כעת על שינוי יוצא מגדר הרגיל בכמה מתכונותיו. הד"ר אן ביילי, מנתחת בריטית העובדת בזמביה זה 14 שנים ושהינה מומחית לקאפוסי, דיברה על כך באחרונה כאשר ערכה ביקור רופאים בבית החולים האוניברסיטאי בלוסאקה. היא נזכרה בתגובתה כאשר זיהתה בראשונה את השינוי ב־1983. "היה זה כאילו חוזר אדם הביתה מעבודה ומוצא שכלב הספאניאל שלו נהפך לזאב. זה היה בניגוד לכל הציפיות שלך". קודם לכן, אמרה, הגיבו באופן חיובי כ־90 אחוז מחולי הקאפוסי שבהם טיפלה בלוסאקה על שילוב של שתי תרופות לסרטן, אקטינומיצין די ווינקריסטין. אבל לפני כשנתיים, שמונה מבין 13 חולים שאיבחנה אצלם את זן הסרטן החדש, מתו בתוך שישה חודשים חרף הטיפול הזה. החולים היו בשנות העשרים או בתחילת שנות השלושים שלהם.

הצורה הקלאסית של סרטן זה נדירה. היא נוטה לפגוע בגברים ממוצא איטלקי, יווני ומוצא אירופי־יהודי בשנות השישים עד שנות השמונים שלהם. היא גם תוקפת בצורה אגרסיבית גברים אפריקאים. בארה"ב ובאירופה היא פוגעת בדרך כלל בגברים פי עשרה יותר מאשר בנשים. צורה מוכרת ובכל הנראה עוד נדירה יותר של מחלה זו הורגת ילדים צעירים באפריקה, אף כי אין שום נתונים סטטיסטיים מדויקים המעידים באיזו מידה נפגעים גילאים שונים מהזנים השונים של הקאפוסי.

כתמים ארגמניים

סרקומת קאפוסי היתה ככל הנראה המפתח החשוב ביותר לגילוי איידס בניו יורק ב־1981. כמה פקידי בריאות סבורים, כי מה שהיה למגיפה עולמית בעולם לא היה מתגלה לולא השיעור הגבוה החריג של קאפוסי בקרב צעירים הומוסקסואליים בניו יורק. באותה תקופה החלו רופאים ברודזיה אפריקה להבחין בשינויי המחלה אצל חוליהם. הד"ר ביילי שבדקה חולי קאפוסי וחולי איידס בארה"ב, אמרה כי לחולי הקאפוסי בלוסאקה היו "תוחלת חיים קצרה יותר ומהלך מחלה תוקפני יותר מאשר למרבים מהמקרים האמריקאיים". רופאים חוששים שמקרים רבים יותר של קאפוסי אובחנו מאז גילוי האיידס ב־1981 מכפי שאותרו בכל ההיסטוריה הקודמת של הסרטן עד לגילויו ב־1872.

הסרטן מתגלה בראשונה בצורת כתמי־עור ארגמניים קבועים, בדרך כלל לא כואבים. הופעתם של כתמים אלה סייעה להוביל לאבחון האיידס בקרבם מבין יותר מ־15,172 המקרים הידועים של חולי איידס בארה"ב. ובמשך הזמן התפתח סרטן זה בקרב חולי איידס נוספים רבים. למעלה מ־90 אחוז מאותם מקרי קאפוסי בארה"ב הם של גברים הומוסקסואליים הסובלים מאיידס; לעתים נדירות לקו בו מזריקי סמים, חולי המופיליה וילדים הסובלים גם הם מאיידס. באפריקה חולים באיידס גם גברים הטרוסקסואליים ונשים, אך הסרטן הזה פוגע בראש ובראשונה בגברים.

כאשר פותחו בראשונה בדיקות הדם לגילוי איידס, מיהרו החוקרים לבדוק דגימות מחולי קאפוסי. הם מצאו שבקרב מרבית החולים שסבלו מצורה חדשה זו של הסרטן, התגלו נוגדני איידס. כמה מומחים צופים שהוכחה כזאת תימצא גם בקרב חולים הסובלים מזן הקאפוסי הפוגע בילדים, אך להפתעתם לא נגלה קשר כזה, אף כי הם אומרים שנדרשים מחקר ובדיקות נוספים. רופאים סבורים זה כבר שמספרם של מקרי הקאפוסי הקלאסי באפריקה עולה בהרבה על זה שבמקומות אחרים, אף על פי שגם בעניין זה אין נתונים סטטיסטיים המאששים את הדבר. באפריקה פורצת המחלה בעיקר בסביבות קו המשווה, במיוחד סמוך לאגמי ויקטוריה וקיוו והאזורים ההרריים במרכז אפריקה.

ככל הנראה, המחלה כבר היתה קיימת הרבה לפני שזיהו אותה רופאים ב־1872 באמצעות תיאורו של הד"ר מוריץ קפוזי, שעבר לווינה מקאפוסי עיר מולדתו בדרום הונגריה, שאת שמה אימץ וכך נודע כאחד מרופאי העור הטובים ביותר של זמנו. סקירת גילויו נראית חיונית להבנת השינויים המתחוללים כיום בצורה זו ותוקפנית יותר של הסרטן, שככל הנראה נגרמת על ידי נגיף, ובצורה החדשה התוקפנית שככל הנראה נגרמת (אם גם לא במישרין) על ידי איידס, שמחוללה הוא נגיף.

כתמי העור החלקים המאפיינים את הקאפוסי מתוארים על ידי רופאים כ"קשרירים", "לוחות" ו"כתמים מטושטשים". הם שונים בגודלם, מקטנית עד למטבעות גדולים. לפעמים אלה נקודות מבודדות, המתפתחות לצורה כדורית בולטת. יש מהם המתקבצים יחד תשאירים שטוחים. לעתים קרובות, התסמין הראשון הוא נפיחות ברגליים ובכפות הרגליים, שבעקבותיה מופיעים קשרירים ארגמניים, אדומים או חומים באותו אזור. במשך הזמן מתעוותות כפות הרגליים והידיים, בגלל עיבוי אזורי העור הנפגעים. הפצעים יכולים גם להופיע על הגולגולת, בפה, בגרון, בקיבה ובמעיים, ולעתים רחוקות יותר בעיניים. לפעמים הקשרירים נעלמים רק כדי לחזור, לאחר חודשים או שנים, או הם גדלים ויכולים להתפתח לכיבים ולהיעשות זהומים.

הד"ר קאפוסי דיווח, שעד זמן המוות התסמין המתמיד ביותר שהצריך טיפול אצל חוליו, היה "הרגשת מתיחות וכאב בידיים ובכפות הרגליים". כמה אנשים דיברו על תחושת בוערה ועקיצה.

קשיים בגילוי

מלכתחילה הבחינו רופאים כי סרטן זה נבדל ממרבית צורות הסרטן האחרות בכך שהופיע בכמה אזורים בגוף. מרבית צורות הסרטן, כך חשבו, מתפתחות מאזור אחד, מתא מסוים יחיד. במשך השנים התייחסו רופאים לסרטן הקאפוסי כאל אחת הצורות המשונות ביותר של סרטן, שאפשר להסתגל אליו לאורך זמן, אפילו עשרות שנים, מבלי שהגידול המפאיד יהיה יותר מאשר בעיה קוסמטית. אבל הד"ר קאפוסי עצמו כתב, ש"המחלה קוטלת במהירות במשך שנתיים או שלוש". שנים רבות תהו רופאים מדוע, בעיקר באפריקה, התפתחה בקרב כמה ילדים צעירים צורה קשה במיוחד של מחלה זו. היא אופיינה בנפיחות של צומתי הלימפה ובמיעוט כתמי העור הסרטניים. לעתים קרובות היתה צורה זו של מחלה כה סמויה, עד כי רופאי ילדים לא זיהו אותה. הד"ר קאפוסי תיאר ילד בן שמונה־עשר שנים מצריך שמנת שנה לאחר שהופיעו אצלו פצעי עור כאלה; תיאור זה שכוח כיום בדרך כלל. הרופא חשב אז שהילד חלה בסרקומת קאפוסי. כמה מומחים לסרטן זה שראיינתי, בהוסו לשמוע על תיאוריו של קאפוסי את התפתחותה המהירה של המחלה ואיבוד הילד הזה כקורבנה.

הד"ר ביילי אמרה כי במשך מרבית שנותיה הראשונות בזמביה טיפלה ב־8–12 מקרים בשנה של אנשים שחלו בקאפוסי קלאסי או בצורתו המקומית כפי שהיא מוכרת באפריקה, בלי לאתר כל שינוי בתדירות או בחומרה. אולי ב־10–20 אחוזים מהשיעור הכולל, הרג הסרטן הזה במהירות ובתוקפנות. כמו כן, בכמה מקרים, מצבם של אנשים שסבלו מאותם כתמי עור במשך שנים הרע לפתע.

ב־1982, כאשר הד"ר ביילי קראה את הדיווחים הראשונים על סרטן הקאפוסי שאינו ניתן לטיפול בקרב חולי איידס בארה"ב, היא נדהמה. היא לא יכלה להבין את הדיווחים. אמרה לעצמה: "זה אינו הקאפוסי שאני רואה בלוסאקה. האם האמריקאים אינם יודעים איך לטפל במחלה? אני יכולה להיפטר מקאפוסי. הם בוודאי מטפלים בתרופות הלא נכונות". אך, אמרה, "דברים השתנו באורח דרמאטי ב־1983". מוקדם יותר באותה שנה הפנה אליה רופא בבית־חולים אחר אדם שחלה בצורה ניכרת. הוא נזקק לביופסיה של בלוטת לימפה נפוחה. כאשר בדקה אותו הד"ר ביילי, אמרה כי היא לא מצאה פצעים בעור אך הופתעה להיווכח מדו"ח הפתולוג שבצומת הלימפה של החולה התגלתה עדות לקאפוסי. הד"ר ביילי בדקה שוב את האיש. הפעם גילתה כתם ארגמני בפיו. ושוב נדהמה להיווכח שהטיפול הכימי לא השפיע על החולה.

באותה תקופה עמדה על העובדה, שבטיפולה היו תשעה חולי קאפוסי, מספר גבוה שלא כרגיל. בסוף 1983 כאשר הציגה נייר מדעי בכינוס מנתחים בקמפלה שבאוגנדה אמרה, כי היתה ערה לכך, שמה שראתה באותה תקופה בלוסאקה דמה למה שתיארו רופאים אצל חולי איידס בניו יורק ובקליפורניה, בהבדל אחד: שהזן האמריקאי נראה מוגבל לגברים הומוסקסואליים. גברים הטרוסקסואליים ונשים חלו בסרטן זה באפריקה, אמרה, אף כי נראה היה שהמחלה נדירה בהרבה בקרב נשים ולפעמים היא פחות חמורה אצלן.

מבין 23 המקרים החדשים של קאפוסי שאיבחנה הד"ר ביילי באותה שנה, ל־13 היו תסמינים חריגים: אובדן משקל עד לשליש המשקל הקודם, קשיי נשימה, צומתי לימפה נפוחים ופצעים במקומות בלתי רגילים, למשל הפה, הפנים והירכיים. רובם היו צעירים יותר מאשר חולי הקאפוסי המקומי שבהם טיפלה. בזן החדש של הסרטן פצעים נטו להופיע על הפנים, לפעמים בקצה האף, לעתים קרובות יותר מאשר בסרטן הקלאסי. אותם כתמים גם באחורי האוזניים, על הזרועות ובגו. לפעמים נוצרים הפצעים בריאות ומובילים להצטברות נוזל היכול לגרום קשיי נשימה. לפעמים הם חלשים יותר ושומרים יותר מאשר הקשרירים בצורתם הקלאסית, הם יכולים להיות קשים מאוד לגילוי, אלא אם כן רופא בודק בקפידה את החולה מדי יום ביומו. אפילו כך, אמרה הד"ר ביילי, יש מקרים שבהם אין מאתרים שום כתמים.

מומחים יכולים להתקשות לאתר את הקאפוסי ללא בדיקת פתולוג — בדיקה של פיסת עור במיקרוסקופ. סיבה אחת היא, שהפצעים מלאי־הדם של הקאפוסי יכולים להיחשב תגובות על עקיצות רמשים, פציעות ומחלות אחרות, כגון עגבת. אפילו פתולוג עלול לטעות בהם.

התפתחויות בלתי מוסברות

ב־1984 טיפלה הד"ר ביילי ב־37 חולי קאפוסי חדשים. 22 מהם היו חולים בזן החדש התוקפני יותר. "כחצי שנה לאחר מכן נעשיתי לפתע מודעת לעובדה, שאני מדברת עם החולים האלה באנגלית, שהם בעלי השכלה טובה יותר ובאים ממעמד חברתי גבוה יותר", אמרה. בעבר היו קורבנות המחלה בעיקר פועלים, איכרים ועירים ואחרים מהמעמדות הנמוכים, שעמם דיברה בשפת ניאנג'ה, אמרה. לא היה זה המסתורין היחיד. במשך כמה חודשים לא יכלה למצוא סימנים לפטרת הפה, הנגרמת על ידי פטריה, או לזיהומים אופורטוניסטיים אחרים כפי שהם מכונים, הפוקדים לעתים קרובות חולים בסרטן זה. בסביבות דצמבר 1983, החלה לאתר זיהומים אלה, בעיקר פטרת הפה והשלבקת חוגרת. באותה שנה הוסיף לעלות מספרם של חולי קאפוסי ומספרם של חולי איידס. התסמינים אשר בדרך כלל מביאים כיום חולה למרפאתה של הד"ר ביילי הם נפיחות בצומת לימפה בשני צדי הגוף. כתגובה שאספה באמצעות שאלות ששאלה כל חולה, נראה לה שהרים נדבקו במחלה באמצעות יחסי מין הטרוסקסואליים. רבים מהחולים הללו קיימו יחסי מין עם בני־זוג אחרים רבים.

מקרים של מה שנראה כקאפוסי באפריקה תוארו כבר ב־1914. ההתעניינות במחלה התחדשה באפריקה לאחר מלחמת העולם השנייה, כאשר רופאים איבחנו שיעור גבוה שלא כרגיל של חולים בה בקרב בני הבאנטו בדרא"פ. הרופאים גם נוכחו שהמחלה היתה נפוצה בקרב שבטים אחרים. דיווחים מדעיים נקבו בנתונים מספריים שונים באשר לגבי שיעור הקאפוסי באפריקה לעומת סרטנים אחרים, מ־12.8% בזאיר ל־2.9% בקניה. באותן שנים היה שיעור הקאפוסי פחות מ־0.1 אחוז בקרב כל חולי הסרטן בארה"ב.

הד"ר רוברט גאלו, חוקר בכיר של איידס במכון הסרטן הארצי בבאתסדה, מרילנד, אמר כי למרות מחקרים אפידמיולוגיים הקושרים בין נגיף האיידס לקאפוסי, כמו גם סוגי סרטן אחרים הפוגעים לעתים קרובות בחולי איידס, נגיף האיידס "אינו גורם במישרין קאפוסי" או סרטן אחר. לדברי ג'ון קיק, מנתח שעבד באפריקה לפני שעבר לאדינבורו וכותב עבודה על קאפוסי, לפני שנים רבות חשדו כמה מדענים באפריקה כי הקאפוסי נגרם על־ידי סוכן זיהומי. אך הם לא יכלו לקשור את הקאפוסי האפריקאי עם גורמים גיאוגרפיים, אתניים או סביבתיים. התיאוריה בדבר הסוכן הזיהומי נחקרה גם משום שסרטן אחר, לימפומת בורקיט, התגלה כנפוץ באותם אזורים באפריקה שבהם נפוץ הקאפוסי.

מאוחר יותר כאשר חוקרים קשרו את נגיף אפשטיין־בר ללימפומת בורקיט, הם בדקו את היחסים בין נגיף זה ולימפומת בורקיט לבין סרקומת קאפוסי. לא התגלו שום קישורים. הד"ר פול וינט מהמכון לרפואה טרופית בבלגיה, שלמד את הקאפוסי באפריקה, דיווח בחודש שעבר בכינוס בבריסל בנושא האיידס, כי בניגוד לדיווחים בעיתונים רפואיים, הוא מצא ש"החלוקה הגיאוגרפית של קאפוסי באפריקה שונה לגמרי מהחלוקה של לימפומת בורקיט".

התפתחות לא מוסברת אחרת בקאפוסי, שאינה קשורה במיוחד לאזור גיאוגרפי כלשהו, חלה ב־1969, כאשר השתלת כליות היתה לעניין שבשגרה. רופאים זיהו שיעור גבוה בלתי רגיל של קאפוסי בקרב מושתלים שגם קיבלו מינונים גבוהים של תרופות אשר נועדו לדכא את המערכת החיסונית שלהם, לבל תדחה את הכליה המושתלת. המחלה נוטה להתפתח כשישה עשר חודשים לאחר ההשתלה. במקרים מסוימים יכול להיווצר רק פצע אחד. במקרים אחרים עשויים הגידולים להיעלם עם ההורדה במינון הסמים המדכאים את המערכת החיסונית. אף כי סרקומת קאפוסי יכולה להתנהג בצורות שונות מבחינה קלינית ואפידמיולוגית, עובדה מעניינת אחת לדברי הד"ר א' ברנרד אקרמן מבית־הספר לרפואה באוניברסיטת ניו יורק היא, שפתולוגים יכולים להבחין בין רקמות הלקוחות מכל צורות הקאפוסי. לשון אחר, פתולוג יכול להתבונן בעין המיקרוסקופ ולהבדיל בין צורה אחת לאחרת.

דמוקרטיזציה של החקיקה המינהלית

מאת ד"ר ברוך ברכה

הנחיה חדשה של היועץ המשפטי לממשלה מסדירה את התחום הרגיש של חקיקת המשנה

בימים אלה הופצה בין משרדי הממשלה הנחיה של היועץ המשפטי לממשלה, הקובעת נוהל חדש בתחום החקיקה המינהלית. ההנחיה קובעת עקרונות, מסגרת והוראות אופרטיביות בכל הנוגע לתחום הרגיש של חקיקה על ידי רשויות מינהליות (המכונה "חקיקת משנה", להבדיל מ"החקיקה הראשית" של הכנסת).

סוד גלוי הוא שבמשפט הישראלי — כמו בשיטות משפטיות אחרות — הולך מרכז הכובד בתחום החקיקה ומועתק ממשכן הרשות המחוקקת ללשכותיהם של גורמים בכירים ברשות המבצעת: שרים, מנכ"לי משרדים, פקידים בכירים, תאגידים סטטוטוריים ועוד. הדבר נכון לא רק מהבחינה הכמותית, כמובן זה שמספר החוקים של הכנסת בטל ומבוטל מול ים התקנות והצווים ה"חקיקתיים" של המינהל הציבורי, אלא גם מהבחינה המהותית־איכותית: רשויות המינהל הולכות ותופסות את מקומה של הרשות המחוקקת בכל הנוגע לעיצוב תוכנם של ההסדרים הנורמטיביים במדינה.

אשליה רווחת היא, שהכנסת קובעת את עקרונותיו של ההסדר התחיקתי, את תוכנו ואת הקריטריונים להפעלתו ושהיא מותירה למחוקקי המשנה למיניהם אך את "פרטי הביצוע" השוליים. בתחומים רבים מצטמצמת תרומתה של הכנסת לניסוחם של סעיפי מסגרת רחבים בחוק, סעיפים המסמיכים את רשויות המינהל למלאם תוכן כראות עיניהן בדרך של חקיקת משנה. כדוגמה נזכיר את חוק המפגעים (החוק למניעת מפגעים, תשכ"א־1961), האמור להתמודד עם בעיות קשות שעניינן איכות הסביבה. בהתייחסו לחוק זה הדגיש בית המשפט העליון, ש"החוק כולו הוא 'חוק מסגרת' טיפוסי. הכנסת לא עשתה בו את מלאכת החקיקה עד תומה, אלא קבעה רק מסגרת או שלד והשאירה למחוקקי המשנה את התפקיד להעלות עור וגידים על השלד, בדרך התקנת התקנות (...) הכנסת הביעה את דעתה מראש שללא התקנת תקנות יישאר החוק ערטילאי ובלתי שלם".

מס — בתקנות

מחוקקי המשנה חודרים בפסיקה גסה גם לאזורים, שלפי מושכלות יסוד חוקתיים לא יכירם מקומם בם. כך, בתחום המיסוי מקובל העיקרון ש"אין מס ללא חוק", היינו, הוצאת כספים מכיסו של האזרח יכולה להיעשות רק באמצעות חוק של המוסד הנבחר. אך במשפט הישראלי עוות העיקרון והמציאות היא ש"יש מס בתקנות". כללים שונים בתחום המיסוי הישיר והעקיף אינם זוכים כלל לטיפולה של הכנסת וכל כולם הם פרי יצירתם של מחוקקי משנה למיניהם. כך גם בכל הנוגע לחירויות היסוד של הפרט, שלגביהן ציין נשיאו הנוכחי של בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, כי "נכון היה לו כל הגבלה על חירויות היסוד היתה בגדר סמכות אותה מייחד המחוקק הראשי לעצמו בלבד, היינו לו ההגבלות — וכמובן גם האיסורים — היו נקבעים אך ורק במישרין מחקיקתה של הכנסת".

הלכה למעשה, גם בתחום רגיש זה מרבה הכנסת לאצול סמכויות חקיקה למחוקקי משנה, שבכוחם להטיל מגבלות על אותן חירויות. נושאים, שעקב רגישותם המיוחדת מן הראוי להסדירם על ידי הרשות המחוקקת הנבחרת, לאחר דיון פומבי, מועברים אף הם לטיפולה ולהכרעתה של הפקידות הממשלתית הממונה. מה לך נושא רגיש יותר בימינו מזה העוסק בניסויים רפואיים בבני אדם? מכלול עצום של שאלות מוסריות־פילוסופיות־רפואיות־ציבוריות מתעורר לגבי הסדרת הבעיה. והנה, במקום לדון בה מעל במת הכנסת, נקבע ההסדר התחיקתי לגביה בתקנות של המנהל הכללי של משרד הבריאות.

השתחררותה הגוברת של הכנסת מסמכויות החקיקה שלה, פוגעת אנושות בתכונות היסוד של הדמוקרטיה הייצוגית. הנחות אלה קובעות, שאת ההסדרים הנורמטיביים הראשוניים בחברה קובעת רשות נבחרת, האמורה לשקף בתחיקתה את רצון העם. והנה הולכת רשות זו ומעבירה מסמכויותיה לגופים מסוגים למיניהם בשרשרת האצלה המרחיקה את ההסדר המחוקק מהעם ומנבחריו. הסכנה היא, בלשון בית המשפט העליון, "של פגיעה בעקרון שלטון החוק (...) חקיקת משנה בעניין עקרוני ורב חשיבות, מכוח חוק הסמכה, עלולה להביא עלינו משטר דמוקרטי פורמלי גרידא. משטר דמוקרטי־פרלמנטרי אמיתי מחייב שחקיקה תיעשה בבית המחוקקים".

החוק יקבע ההסדרים הראשוניים

אמת, גם בשיטות מערביות אחרות הולכת החקיקה המינהלית ותופסת את מקומה של מקבילתה הפרלמנטרית. אך באותן שיטות, פותחו בצד האצלת סמכויות החקיקה אמצעים לריכוך רוע הגזירה. במשפט האמריקאי, למשל, ניתן להטיל הגבלות מסוימות, מכוח החוקה, על היקף הסמכויות שמעבירים למחוקקי המשנה. חוק סדרי המינהל משנת 1946 פותח את הליכי התקנת התקנות למעורבות הציבור הרחב, שרשאי לעיין בטיוטת התקנות לפני אישורה ולהגיב עליה בפני הרשות המתקינה. בארץ, בהעדר חוקה, אין כל מגבלה חוקתית על המוסד המחוקק להתפרק לחלוטין מסמכויות החקיקה שלו. האבסורד בשיטה שלנו הוא, שמכוח ריבונותה התחיקתית רשאית הכנסת להתערטל לחלוטין מריבונותה.

באנגליה, בקנדה ובאוסטרליה קיימת שיטה מפותחת של פיקוח פרלמנטרי על התקנות. בארץ, הגם שוועדות הכנסת משתתפות לא פעם באישור התקנות, טרם הגענו להסדר שיטתי של פיקוח מטעם הכנסת על תקנות הקובעות הסדרים נורמטיביים ראשוניים.

הפרופ' זמיר, במאמר מנחה שפירסם לפני שנים אחדות, ביקש למלא את שהחסיר המחוקק בכל הנוגע לקביעת קריטריונים מנחים להאצלת סמכויות חקיקה, במגמה להביא לדמוקרטיזציה של הליכי התקנת התקנות. בראש ובראשונה מדגיש היועץ המשפטי: ש"העיקרון המנחה לעניין זה הוא, שראוי כי החוק עצמו יקבע את ההסדרים הראשוניים, ככל שהדבר ניתן על פי מהות הנושא בנסיבות העניין. אילו מתקין התקנות יוסמך לקבוע בתקנות גם הסדרים ראשוניים (...) באופן מיוחד ראוי להימנע מחקיקה כזאת (...) לצורך קביעת הסדרים ראשוניים בתקנות. בנושאים בעלי חשיבות מיוחדת או רגישות מיוחדת, כמו חירויות היסוד של האדם, בדרך כלל ראוי כי שלילה או אף הגבלה של אחת החירויות תיעשה על ידי חוק ולא על ידי תקנה".

עוד קובעת ההנחיה, שבתחומים בעלי חשיבות עקרונית מן הראוי להביא את טיוטת התקנות לידיעת הציבור, כדי שיוכל להגיב עליה עוד לפני גיבוש הנוסח הסופי. אם אכן יפעלו רשויות המינהל בדרך זו, תהא בכך משום מהפכה קונסטיטוציונית בתפיסת היסוד באשר לתקנות, תפיסה שהתאפיינה עד כה בסגירות הליכי התקנה בפני הציבור. פתיחת הליכי התקנה תבטיח דמוקרטיזציה של ההליך ותקרבו, לעניין זה, אל החקיקה הפרלמנטרית.

ככלל, מתבקשים מחוקקי המשנה שלא לקבוע לתקנותיהם תחולה רטרואקטיבית ולפגוע כך בזכויות מוקנות. לכלל זה חשיבות ממדרגה ראשונה, שכן הן החוק והן הפסיקה מכירים בכוחן של התקנות להיכנס לתוקף במועד הקודם לתאריך פרסומן. חידוש נוסף בנוהל הוא הכנת "נוסח ערוך" של תקנות, שילקט ויגבש במסמך אחד את כל התיקונים שהוכנסו במשך השנים בתקנות נתונות. כך ייקל לעקוב אחר נוסחן המחייב, הסופי והמעודכן.

הנחייתו של הפרופ' זמיר (76 עמודים) היא תולדה של עבודת ועדה שבראשה עמד, שעסקה בנושא משך שנים, בחנה אותו על כל היבטיו ולבסוף הגישה המלצותיה ליועץ המשפטי לממשלה. למותר לציין, שהנחיה כמו זו — שאין לה מעמד של דין — אינה יכולה לשמש תחליף לחוק כנסת שיקבע הסדרים מחייבים באשר להליכי התקנה. אך מכיוון שהכנסת אינה מתעניינת בנושא, יש בהנחיה, המכוונת אל נסחי הצעות החוק והתקנות (קרי היועצים המשפטיים במשרדי הממשלה), כדי להציב בלמים על התהליך המואץ של התפרקות הכנסת מסמכויות החקיקה שלה. בה במידה יש בה, כדי להכניס מימד דמוקרטי להליכים, שנחשבו עד כה כמצויים בתחומם הבלעדי של מחוקקי המשנה.

קראקסי נגד בית־המשפט

מאת חולדה ליברנומה

פירנצה

זו הפעם הראשונה מאז קום הרפובליקה האיטלקית ב־1946, פרץ משבר גלוי בין הפוליטיקאים ובתי־המשפט. ראש הממשלה, בטינו קראקסי, נקלע לעימות בפרלמנט, עד לחשש של משבר ממשלתי, על רקע ביזיון בית־הדין

"אני מזדהה עם חברי המפלגה שהוטחו נגדם האשמות בלתי־צודקות ויומרניות. הנפסקו להם פסקי־דין לא־צודקים... פרק שחור נכתב בדברי ימי הרפובליקה האיטלקית ונעשה משפט עוול, בעקבות חקירות כזאיגות, שלא הצליחו לשפוך אור על הפרשה".

במלים אלו התבטא ראש ממשלת איטליה, בטינו קראקסי, ב־22 בנובמבר, וב־7 בדצמבר חזר ואמר במכתב לעיתון היומי "קוריירה דלה סרה" (בבעלות משפחת אניילי־פיאט) כי הוא מוכן לחזור על דבריו הקשים כלפי בית־המשפט המחוזי ברומא. ב־21 בנובמבר נשפטו בבית־משפט זה בן עורך ביטאון המפלגה הסוציאליסטית "אוואנטי" ושני חברי פרלמנט מאותה מפלגה. הם נשפטו על ביקורת חריפה שמתחו על פסק־הדין שניתן במשפט רוצחו של וולטר טובאגי, עיתונאי ב"קוריירה דלה סרה", שנרצח באפריל 1980 בידי אנשי הבריגדות האדומות במילאנו.

על הנאשמים ברצח, בהם אחד ממנהיגי הבריגדות האדומות, הוטלו עונשים קלים, בין השאר, על־סמך החוק המקל בעונשם של חברי קבוצות טרור המשתפים פעולה עם השלטונות. (החוק התקבל בקיץ 1978, אחרי רצח נשיא מפלגת הדמוקרטיה־נוצרית אלדו מורו, בידי אנשי הבריגדות), עם הצלחות מאבקה של המשטרה נגד הטרור הפוליטי, לפחות הטרור השמאלי, גברה באיטליה הביקורת על החוק, הנוגע בעקרונות צדק אלמנטריים. מטרתו העיקרית של חוק זה היתה בשעתה שבירת אורחותם של חברי ארגונים כאלה. אין ספק שהחוק עודד שיתוף פעולה עם השלטונות.

"את בני רצחו פעמיים, פעם הבריגדות האדומות ופעם השופטים במילאנו", אמר בזמנו אביו של וולטר טובאגי, העיתונאי שכתב על הבריגדות ושילם על כך בחייו. תמכה בדברי האב המפלגה הסוציאליסטית.

בית־המשפט תבע את עלבונו תעגה. ואז יצא ראש הממשלה בכבודו ובעצמו להגן על חברי מפלגתו לדברים, לא כראש ממשלה אלא כמנהיג המפלגה וכאורח.

הבעייה המשפטית סבוכה. כדי להבדע את ראש־הממשלה למשפט על ביזיון בית־הדין, זקוק בית־המשפט לאישור הפרלמנט. בנסיבות הפוליטיות באיטליה כיום, הפרלמנט לא יסיר את חסינותו של בטינו קראקסי. ובכך איפוא, קראקסי הנאבק נגד מה שקרוי בפיו, מעמדם של השופטים מעל לחוק ויכולתם להשתמש בו גם למטרות פוליטיות, נמצא בעצמו עומד מעל לחוק. על השגותיו של ראש הממשלה בדבר התביעה נגד עיתון מפלגתו, מיחו לא רק שופטי רומא אלא גם הוועד המרכזי של השופטים, ש־19 חבריו התפטרו. זו הפעם הראשונה, מאז קום הרפובליקה האיטלקית ב־1946, פרץ משבר גלוי בין הפוליטיקאים ובתי־המשפט. קראקסי, האיש שנתן לראש החזית העממית הפלשתינית לברוח מאיטליה (למרות בקשת הסגרה אמריקאית) וחולל בכך משבר ממשלתי (באוקטובר), שנקלע לעימות בפרלמנט עד לחשש של משבר ממשלתי נוסף, בעקבות תמיכתו במעשי אלימות פלשתיניים נגד ישראל (בנובמבר), גרם כעבור חודש משבר חמור לא־פחות.

בינתיים פירסם השבועון הפוליטי "פנורמה" מסמך חסוי, "המייעץ" לפקידים לשתוק במהלך חקירות משטרתיות עדויות הנוגעות למדינה, כלומר, כאשר מתנהלים משפטים נגד־לים נגד ראשי המאפיה וקשריהם עם העולם הפוליטי. לשכת ראש הממשלה, שהוציאה את המסמך המסווג, הודיעה שאינה מתנגדת לפרסומו, אך דעת הקהל הדורשת לא דיונים פורמליים בתוכנו אלא תשובות לגופו של עניין — כיצד יתכן שלשכת ראש הממשלה מגבילה למעשה את פעולתם של השופטים?

לאור התפטרות ועד השופטים, קרא להם נשיא המדינה לחזור בהם, בטענה שאין זה מסמכותם לדון ביחסי הפוליטיקאים ובתי־המשפט, אלא בסמכות הפרלמנט. הוועד קיבל את טיעוני הנשיא, בעיקר מפני שהוא כבר עומד לפרוש. אבל משעה לשעה גדל מספר השופטים המביעים הזדהות עם הוועד ועם שופטי מילאנו (משפט רוצחי טובאגי) ורומא (משפט ביזיון בית־הדין במילאנו).

ראש הממשלה תומך ברפורמה חוקתית, שתרחיב את סמכויות הממשלה, תגדיר ותגביל את סמכויות הפרלמנט ובתי־המשפט כדי לייעל את פעילות הממסד. רבים תומכים בכך. אבל סגנונו של האיש מפחיד. מדי יום ביומו מתפרסמים מאמרים וקריקטורות, גם בעיתוני השמאל, המשווים את בטינו (קראקסי) לבניטו (מוסוליני). ראש הממשלה שהעמיד עצמו מעל לחוק הוא אבן קשה מאד לפיצוח. בכך התנסו כבר כל מדינאי איטליה. אבל הוא מייצג מפלגה הנתמכת על־ידי 11 אחוז בלבד מקהל הבוחרים, לעומת הדמו־נוצרים ששיעור התמיכה בהם 39 אחוז. עם זאת, ממשלתו כבר שברה את שיא ההישרדות של ממשלה בשלטון. האם יוכלו לו השופטים?

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

יצוא (כלי) משחית

על פי עיקרון שנקבע בימי בן־גוריון, אין מקום לשיקולים מדיניים ומוסריים כשמדובר ביצוא צבאי. סחר נשק מן הסוג האפל עלול לסבך קהילות יהודיות בתפוצות

מאת ח"כ מתי פלד

הרחק מן העין הציבורית מנהלות ממשלות ישראל בזו אחר זו — ללא הבדל מי העומד בראשן — סחר נשק מן הסוג האפל. עם משטרים וכוחות מהחוכים בתבל. רק לפני ימים אחדים נודע, כי המורדים בניקרגואה, אותם המכונים "קונטראס", הפילו מטוס־תובלה — כל 14 הנוסעים נהרגו — באמצעות טיל קרקע־אוויר מארה"ב. ממשלת ארצות־הברית הכחישה כי סיפקה טילים כאלה למורדים, שהרי הקונגרס האמריקאי אסר עליה זה כבר לעשות כן; אולם שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ אמר: "תודה לאל שהשיגו כמה כלי־נשק שיכולים להפיל מטוסים". לדברי השבועון "טיים", מקור הטילים הללו הוא בשלל־מלחמה שנפל בידי ישראל במלחמת לבנון.

מה לישראל ולאנשי ה"קונטראס", הלוחמים להפלת הממשלה ולמיגור המשטר בארצם? אפשר לשאול שאלה זו לגבי עוד עשרות מדינות, והתשובה רשמית — אין. לא מכבר ניסיתי ליזום דיון על כך במליאת הכנסת, אך הקואליציה הגדולה שילחה לעומתי את ח"כ שרה דורון וזו, בנאום־תשובה קצר בן 16 מלים, הורידה את הצעתי מסדר־היום. האופוזיציה משמאל לא היתה נוכחת באולם באותה שעה. אכן, רחוק מן העין רחוק מן הלב.

"הכל הולך לכולם"

הסיוע הצבאי של ישראל למשטרי דיכוי בעולם השלישי הוא נושא שמרבים לדון בו ולכתוב עליו ברחבי העולם: הסיוע הצבאי הוא נושא פרק: מעורבות בו עשרות ממשלות (כ־50 במספר) ואישי־מדינה ישראלים נותנים לו לפעמים פומבי, אולי כדי לרכוש לעצמם נקודות זכות. כך דיין על אתיופיה (1977) וכך שרון על אירן (1982); אפילו מנחם בגין גילה פעם סוד רכש של... שוודיין, ואולץ אותה בבלי שהתכוון לכך להודיע מיד על ביטול.

היקף היצוא הצבאי־ביטחוני של ישראל הגיע לכדי 1.5 מיליארד דולר בשנה (באחרונה חלה ירידה, עקב המצב בשוקי העולם). בייצורו מועסקים כ־60 אלף עובדים, בכ־150 מפעלים. היצוא הצבאי־ביטחוני תופס כרבע מכלל הייצור התעשייתי שנועד ליצוא. אין פלא, איפוא, שממדים מרחיקים אלה משכו תשומת־לב של חוקרים רבים וכמה פרסומים בנושא זה יצאו גם מתחת ידם של ישראלים המשמשים מרצים באוניברסיטאות בארץ. מתבייעת מקצועיים ומכוני מחקר יוקרתיים בחו"ל עוסקים בנושא זה בהרחבה.

כאשר כלכלתה של מדינה מתוקנת נסמכת במידה כה גדולה על ענף יצוא מסוים, מחייב הדבר קביעה של מדיניות ברורה, על פי עקרונות גלויים, שהציבור — באמצעות הפרלמנט ועיתונות — שותף לעיבודם ולביסוסם. לא כן בישראל. אף כי נגיד בנק ישראל הודה פעם כי בשנת 1982 היצוא הביטחוני מנע התמוטטות כלכלית, ממשיכה הממשלה במדיניות־סוד בנושא זה והכנסת — ברומה לשלושת הקופים המפורסמים — עוצמת עיניה, אוטמת אוזניה וסוכרת את פיה.

ליצוא ביטחוני — לא רק בישראל אלא בכל אתר ואתר — יש השלכות מדיניות מן המעלה הראשונה. הנה, חרף מושכל בסיסי זה, לא זו בלבד שהכנסת אינה שותפה בסוד הנושא, אפילו הממשלה לא. כפי הנראה, לא רק הממשלה מרוחקת מן הטיפול בנושא, גם משרד החוץ אינו בתמונה. ההסבר לכך טמון בעיקרון שקבע עוד דוד בן־גוריון, כי אין לכפוף את היצוא הביטחוני לשום שיקול מדיני או מוסרי ויש לראותו כ"ערך" העומד לעצמו. פועל־יוצא: משרד הביטחון לבדו מופקד על עניין רגיש וחשוב זה.

שמן על גלגלי האיבה

אחד החוקרים הישראלים שטיפלו בנושא קבע, כי לישראל אין עדיפויות כלשהן ביחס לשוקי היעד של היצוא הביטחוני, וכי העיקרון הנוהג בתחום זה הוא "הכל הולך לכולם". אלא שעיקרון להוד תתונים אובייקטיווים להוד. העולם הערבי והגוש הקומוניסטי, כמו גם צפון־אמריקה ומערב־אירופה, חוסמים ברוך כלל בפני יצוא צבאי מישראל. מי נותר? מאפייני הלקוח של ישראל הם אלה:

שרה דורון: הורידה את ההצעה

שלטון צבאי או שלטון הנתון להשפעה צבאית מכרעת; בעל השקפות ימניות ואידאולוגיה חשוכה; משרת מיעוט בקרב האוכלוסיה ומעורר התנגדות מתמדת; חשוף בעיקר לסכנות מבית ולא מחוץ; מעורר ביקורת אפילו בקרב תומכיו וסלידה בקרב הקהילייה הבין־לאומית. אמור לי מי הם ידידיך ואומר לך...

כאשר מתמוטט שלטון־לקוח כזה, אין לפתות בממנו מי שיפרע את חובותיו. אנשי השלטון החדש נוטרים לכל גורם מבחוץ שסייע בידי קודמיהם להתמיד בשלטון: כך קרה לישראל באירן, באתיופיה ובניקרגואה. כך קורה, כנראה, בעצם הימים האלה בגואטמלה.

כותרתו של מאמר שפורסם ב"הארץ" (ב־25 בנובמבר) אמרה הכל: "גואטמלה: חלום ישראלי שהפך סיוט". בכותרת המשנה נאמר, כי "עליית ממשלה דמוקרטית בגדולה שבמדינות אמריקה התיכונה עלולה להזעם ידידות רבת־שנים עם ישראל. הטעם: התפקיד שמילאה ישראל, על פי מקורות זרים, בתוכנית של ג'נוסייד פיסי ותרבותי נגד הרוב האינדיאני בגואטמלה". בעל הדברים הוא ויקטור פרזה, מרצה באוניברסיטה בארה"ב, יליד גואטמלה ובן למשפחה ספרדית מירושלים, לא שונא־ישראל ולא אנטישמי חלילה. במקרה זה לא מדובר רק בנשק שגרתי — "עוזי" ו"גליל" — אלא באמצעים מתוחכמים, לרבות מחשב של תדיראן, שעקב אחר רמת הצריכה של מים וחשמל בבירה, כדי לגלות מקומות־מסתור של אנשי גרילה ובתי־דפוס מחתרתיים. בסכום ממשלתי זה נהרגו בין 100 ל־150 אלף איש ו־38 אלף מחוקים בגדר "נעלמים" — מספר־שיא, גם במושגים של אמריקה הלטינית. כמה ימים לאחר פרסום המאמר כבר דיווח יואב קרני, כי הנשיא החדש הבטיח לחקור את פעילות ישראל בארצו ("הארץ", 10.12).

ממשלות ישראל פרקו מעליהן כל עול של מוסר, ועל כן אין לבוא אליהן בטענות ממין זה. גם התבונה המדינית מהן והלאה. הן נוהגות כשור נגח, שאינו מרחיק ראות. אפשר היה להבין, לפחות, כי על רקע הדברים הרמים על הדאגה ליהודים, תגלה כל ממשלה בישראל רגישות למעמדם ולמצבם. אך גם זוהי, מתברר, הנחה־שווא. כך בגואטמלה, כך בארצות אחרות שבהן משליכה ישראל את מלוא יהבה על משטרים אפלים, שאחריתם ידועה. כי מציון ייצא זיון ודבר החימוש מירושלים.

שירותי בריאות וקיצוץ בתקציב

כיצד ניתן להביא לקיצוצים בתקציב הבריאות בלא לעשות שינויים מפליגים במערכת הבריאות ובלי לפגוע בבריאות האוכלוסיה

מאת ד"ר אסא הראל

הכותב היה מנהל בית־החולים הדסה בעין־כרם, ירושלים.

40 מיליון דולר. זה סך כל הקיצוץ הנדרש ממשרד הבריאות בהצעת התקציב שמגיש האוצר לשנת 7/1986.

בהתחשב בעובדה שהקיצוץ האפקטיווי במשרד זה בשנת 1985/6 התקרב לאפס, הרי שמדובר בקיצוץ של 40 מיליון דולר מתוך חיסכון כללי של כ־2 מיליארד לשתי שנות תקציב, שני אחוז.

הדיון בתקציב משרד הבריאות הפך לדיון דמגוגי מהו, כאילו יביא כל קיצוץ בהכרח להורדה ברמת השירותים הניתנים לאוכלוסיה, ולמאבק על מוקדי כוח שבו משולבים שיקולים הנוגעים למעמדה של קופת החולים, וחיזוקה כמנוף פוליטי, מאידך.

ממשלת ישראל, למעשה כלל הציבור בארץ, לא נדרשו מעולם לשאלה איזה שיעור מהמשאבים הלאומיים ניתן להקדיש לצורכי בריאות. מכאן אולי גם הרתיעה מהתמודדות עם סוגיה זו. יותר עם זאת, לרמת הקיצוצים הנדרשת היום ניתן להגיע גם בלי להתמודד עם בעיית היסוד, התמודדות שמנה אולי עוד יבוא.

קל לפיתים לתת עצות. קשה יותר לבצע שינויים. קיצוצים וייעול במערכת שמרנית, שבה קיימים הרבה אינטרסים מנוגדים, פוליטיים ומקצועיים, המשתמשים, ללא היסוס, בציבור כבנשק אפקטיווי לקידום מטרותיהם.

למרות זאת, ולו רק בכדי להראות עד כמה גלש ותוכחות מפסים עניינים, יובאו תריסר דוגמאות, תריסר מתוך הרבה, כיצד ניתן בכל זאת להביא לקיצוצים ללא פגיעה בבריאות האוכלוסיה. הדוגמאות אינן בהכרח לפי סדר חשיבות, אלא רק מייצגות תחומים שונים.

יישום החלק קטן מהם יביא לחיסכון גדול מהנדרש. כל שדרוש הוא רק ששרי הממשלה, ולו רק בנושא זה, יתנהגו כמדינאים, ולא כפוליטיקאים.

א. מס אחיד. המס האחיד הנגבה ממבוטחים בקופות החולים הוא מס רגרסיווי. יחיד המשתכר 400.000 שקל לחודש, ישלם 15.600 שקל כדמי חבר, 3.9%. יחיד המשתכר 1.800.000 שקל יתחייב ב־47.650 שקל. 2.65%.

ממה נפשך. אם מדובר בפרמיה ביטוחית, הרי שיש להתאים את דמי החבר לרמת הסיכון של כל מבוטח. ואם מדובר במס סוציאלי, בערבות קיבוצית, היכן ההצדקה למס כה רגרסיווי ולהעדפה כה בולטת של מי שיש להם יותר.

הפיכתו של המס ליחסי ליניארי, וביטול תקרת ההכנסה לחבות בדמי החבר יכולה להכניס סכומים גבוהים לקופתה של קופת החולים, ולעזור לא מעט באיזון הגירעון האמור על ידה בכ־300 מיליון דולר.

ב. איחוד הגביה. קופות החולים מחזיקות היום במנגנוני גביה גדולים. עלות מנגנונים אלה נאמדת בכ־11% מכלל ההכנסה.

מה פשוט יותר מאשר לאחד את גביית המס האחיד עם זאת של המס המקביל, הנגבה זה מכבר על ידי הביטוח הלאומי.

ג. בתי ספר לרפואה. ארבעה בתי ספר לרפואה יש היום בישראל. בירושלים, בתל־אביב, בחיפה ובבאר־שבע. ארבעתם מכשירים יותר משלוש מאות רופאים מדי שנה.

מצב התעסוקה של רופאים צעירים הוא מכי רע. חלק נכבד מהם אינו מוצא מקום להתמחות. עוד חלק מחפש את עתידו מעבר לים.

העלות של הכשרת רופאים היא גבוהה: מעבדות, מרצים, ימי אשפוז, סגל אקדמי, הטבות שכר, מנגנון מנהלי ומה לא. אם תופסק, לתקופה קצובה, הכשרתם של רופאים באחד מבתי הספר, או שיצומצם מספר הסטודנטים המתקבלים מדי שנה, יהיה הנזק שייגרם לרמת שירותי הבריאות, מועט, והתועלת הכלכלית — גדולה.

ד. רשות אשפוז. בתי החולים אמורים, לכאורה, לכסות את הוצאותיהם על ידי הכנסה מדמי אשפוז, בעיקר מקופות החולים. למעשה, הם מהווים, כולם, חלק ממערכת תקציבית שלמה, אם ממשלתית ואם של קופת חולים, שבתוכה תקציבם הוא סעיף מכלל ההוצאות.

הקמת רשות אשפוז עצמאית וסטטוטורית, שתפעל כמשק סגור, עם תקציב נפרד ומאוזן, תוכל להביא ליתר יעילות, לקביעת קריטריונים וסדרי עדיפות ולאיזון בין משאבים וצרכים בחלקי הארץ השונים.

ה. כפילויות בציוד. הרבה כפילויות וציוד עודף נמצאים במערכת. כבר נכתב על כך שמכשירי רנטגן וחדרי ניתוח פועלים רק משמרת אחת ביום. היכן ההצדקה שלידות מבתנה יקרות יבוצעו בשבעה בתי חולים. מדוע פעילויות כמו השתלות איברים, ניתוחי לב־פתוח וטיפולים מיוחדים אחרים יהיו מפוזרים בין כל כך הרבה מרכזים רפואיים, הנמצאים לעיתים בשכנות זה לזה. מדוע לא יותקנו פריטי ציוד שעלותם עשויה לעלות על מיליון דולר, שלא לדבר על הוצאות אחזקתם, במספר קטן של בתי חולים וישרתו כל אזור אזור ברוחב.

ו. מרפאות חוץ. ברוב אזורי הארץ קיימת היום הפרדה בין מרפאות החוץ לבין בתי החולים.

חולים הנשלחים לאשפוז ממרפאות החוץ לא רק שעוברים עיכוב מעבדותי חוזר ויקר. אלא שרופאים מומחים במקצועות השונים מאבחנים את מחלתם ומטפלים בהם בשתי מערכות שונות.

הצמדתן של מרפאות החוץ המקצועיות לבתי החולים באזורים השונים לא רק שתוסיף מימנם של החולים ותשפר את השירות. היא גם תביא לחיסכון ניכר הן בכוח אדם רפואי והן במעבדות ובמכוני רנטגן.

ז. התמחות. כמעט כל המחלקות בכל בתי החולים בארץ הן אוניברסיטאיות, או מוסמכות לצורכי התמחות. מדוע אי אפשר לנהוג כמו לגבי חלק מבתי החולים בארץ כפי שנהוגות הרבה ממדינות המערב, ולהופכם לבתי חולים שירותיים גרידא, בלי הוראה ומחקר.

ח. ימי אשפוז. ימי אשפוז מבוזבזים הם חזון נפרץ. אנשים ממתינים לניתוחים במחלקות עד שמתפנה מקום בחדר הניתוח. יש אשפוז מיותר, עקב המתנה לתוצאות בדיקות מעבדה ורנטגן.

פיקוח ובקרה מתאימים יכולים להביא לצמצום במספר ימי האשפוז (עלות יום אשפוז — יותר ממאה דולר ליום).

ט. שכר. על הנעשה בתחומי השכר במגזרים השונים של המערכת הרפואית אפשר להתבונן רק כעל ג'ונגל. לשם דוגמא, הסכמי השכר של הרופאים.

שכרם היסודי הוא נמוך. לפי כל קנה־מידה. אבל לשכר זה נוספות תוספות משישה סוגים שונים: כוננויות משמונה סוגים. ימי הכוננות מתפרסים מ־7 ועד ל־60 כוננויות לרופא לחודש, תלוי בתפקיד ובמעמד. רכב, טלפון, תוספת בית חולים, קרנות השתלמות מסוגים שונים, תוספות למקצועות מיוחדים, תוספות אקדמיות, תוספות ניהול, שנתונים, ייקצר הבצע מלפרט.

האם לא הגיע הזמן, כאשר יחסי העבודה בישראל מוסדרים כמעט בתוקף חוק, להכניס סדר בהסכמי שכר אלה. ואין המדובר ברופאים בלבד. אלא גם כן באחיות, בטכנאי רנטגן ובבי לא.

י. חולים כרוניים. המצב היום הוא, שהרבה מיטות יקרות בבתי החולים הכלליים תפוסות על ידי חולים במחלות כרוניות.

הרחבת המערכת של בתי החולים הכרוניים, שבהם עלות האשפוז נמוכה יותר, תביא לשחרור מיטות יקרות בבתי החולים הכלליים. אולי לא חיסכון כספי רב. אבל תמורה יותר נאותה ושירות עדיף עבור אותה הוצאה.

יא. רפואה פרטית. המצב העובדתי הוא כזה שלא מעט מיטות בבתי חולים ציבוריים תפוסות על ידי חולים פרטיים המשלמים תמורת הזכות להיות מאושפזים. הדבר לא רק שהוא מקובל במדינה אסית, אלא שמבדרכת המקרים הוא גם נוגד את החוק.

רפואה פרטית צריך שתהיה מבוצעת במוסדות פרטיים, ותמורת תשלום מתאים. כלל הציבור אינו צריך לסבסד אותה, ולאפשר שימוש במתקנים ממלכתיים הממומנים בתקציב לאומי לצרכים פרטיים.

יב. זכויות יתר. אי אפשר לסיים מבלי להתייחס לזכויותיהם של "המרוסים מעט". הידיעה על מימון אמצעי למניעת הריון לבתו של אחד מהם, היא שיא שבשיאים ליוהרה ולעזות מצח. לסיכום: לא היה בכוונתנו לתת פרוגרמה לשינוי במערכת הבריאות. הכוונה היא רק להראות שניתן, ללא קשיים מרובים, להביא לקיצוץ של 40 מיליוני דולר מתקציב המדינה, שעליהם כמעט נעות אמות הסיפים.

האדריכלות הישראלית בעיניים זרות

שני כתבי־עת חשובים בעולם האדריכלות מעמידים למבחן את מה שהתרחש בישראל בתחום זה, ומסקנותיהם עגומות. בארץ ממשיכים לפעול, בממסד ומחוצה לו, אנשים האחראים לפגיעה באיכות חייהם של מאות אלפי תושבים וביפי הנוף הטבעי

מאת זיוה שטרנהל

האדריכלים הישראלים התרגלו לפעול במשך השנים מחוסנים מפני שבט הביקורת ובלי שנדרשו להגיש דין וחשבון על מעשיהם. לפרקים, אמנם עולים קולות זעקה מבין דפי העתונות, אך בדרך־כלל אלה דברי תוכחה המוטחים על דרך ההכללה. בלי לנקוב בשמות ומבלי להביא דוגמאות ספציפיות. כדי לחשוף את מחדליה של הבנייה הישראלית, אין די בהגיגיו של אדריכל זה או אחר החושש לפגוע בעמיתיו. ביקורת קונסטרוקטיווית חייבת להיות מבוססת על עובדות מוצקות, על מחקר מדעי הכולל השוואות עם מדינות אחרות ועל בדיקת ההשפעה של הזרמים הבין־לאומיים. חסרונם של מחקרים שיטתיים כאלה התגלה שוב בימים אלה, בהתפרסם ביטאון אגודת הארכיטקטים הבין־לאומית, [illegible] ברובו לישראל.

קשה להניח שחוברת זו תצליח לנער את התממה שבה מסתופפים האדריכלים בארץ. העורך היגג בק והתוקיקין גרהאם דאן, אמנם הגיעו מאנגליה ועשו בארץ כמה שבועות. אך פרק־זמן קצר זה לא הספיק להקיף את מכלול הבעיות; מה גם שהחומר העיוני שעמד לרשותם היה דל מאוד. עיקר הטקסט חובר איפוא בידי ישראלים ואין בו חידושים רבים. עם זאת, יש בסימוכים הקצרים שתרמו האורחים, ובהערות הצלות לשישה פרויקטים של אדריכלים, שאת עבודתם בחרו להציג, כדי להעלות על הפרק נושאים מהותיים שאינם מגיעים אצלנו לכלל דיון.

בק ודאן נראים כמגששים באפלה, כאשר הם מנסים למקם את ישראל בהקשר הבין־לאומי. מבחינתם, העניין העיקרי הוא לבחון כיצד יושמו עקרונות התנועה המודרנית, בארץ שיכלה לספק תנאי־מעבדה ליישום ניסיונות חדשניים. בניגוד למקובל אצלנו, הם התחקו לא רק אחר השפעתם הישירה של לה־קורבוזיה או מורי ה"באוהאוס", אלא גם ניסו לבדוק כיצד חילחלו השפעות עקיפות, כמו רעיונות תנועת Arts and Crafts והתורה שיצאה מבית מדרשו של ויליאם מוריס.

יתכן שחלק ממסקנותיהם אינן מדויקות ואחרות אינן מבוססות דיין. אפשר למשל להתווכח על הנחות ספקולטיביות בנוגע לתכנון ערים חדשות (מידת השפעתם של הקונגרסים הבין־לאומיים לארכיטקטורה מודרנית, או יישום [illegible] של הקיבוצים במגזר העירוני), הם נושאים הטעונים בדיקה נוספת. אך אפשר בהולם ללמוד מהדרך שבק מנסה להתמודד בה עם נושא חדש, מהחשיבות שהוא מעניק לרקע ההיסטורי, משאיפתו להחדור ולהעמיק מעבר למציאות הפיזית הנחשפת לעין.

תכנון הפוך ויעיל מדי

מאמרו של הגיאוגרף, הפרופ' אריה שחר, הפותח את החוברת, מספק מידע חשוב לכל דיון. חומר רקע מסוג זה אינו מופיע כלל בפרסומים הישראליים. אצלנו האדריכלים אינם נזקקים לדיסציפלינות אחרות. הם הרי יודעים הכל בעצמם.

הגישה השטחית וחוסר העניין האינטלקטואלי שמגלים רבים מאנשי המקצוע בארץ אינם מתבטאים רק בכתיבה ובמחקר. בסופו של דבר, שטחיות זו מתורגמת בבנייה עצמה. גם בק ודאן הבחינו בעובדה, שהאדריכלים הישראלים מסתפקים בעיסוק פשטני בשפת הצורות, בלא להתעמק במימד המושגי שצורות אלו מבטאות. לכן, תפישות חדשות מגיעות אלינו באיחור, רק אחרי שישנו פיגיח בשטח ואפשר להעתיקן בלא להשקיע מחשבה יתרה. אם האדריכלים בארץ היו עוקבים גם אחרי דיונים תיאורטיים, שהתנהלו באינטנסיוויות רבה בעשרות השנים האחרונות, יתכן שהיו נמנעים כמה ביזיונות.

באירופה החלו לצוץ, כבר בשנות החמישים, ספיקות בדבר התכנון העירוני, המבוסס על אידיאולוגיה רציונליסטית. חלוקה פונקציונלית [illegible] אצלנו התעוררו לנושא בכוח זה רק בשנות השבעים. ובינתיים הצליחו אדריכלים זריזים להקים עשרות יישובים ושכונות, שאינם מספקים לתושביהם יותר מאשר קורת־גג. התכנון המכני החפוז מדי וה"יעיל" מדי מנע מראש התפתחות אורגנית של חיי־קהילה בריאים. המדינה שלקחה עליה, כפי שטוען אריה שחר, לתכנן תכנון טוטאלי את חיי תושביה — לספק להם מקומות מגורים, מקורות תעסוקה ושירותי בריאות, תרבות וכד' — לא הצליחה להקים ברוב המקרים יותר מאשר יישובים אנונימיים ועיירות־שינה מנוכרות.

האם ישתנה משהו בעתיד? בק ודאן מבטאים אופטימיות זהירה. הם מציגים שלושה בתים פרטיים שנבנו בשנים האחרונות (של קולקר ואפשטיין, של עדה כרמי ושל פאולה קאופמן ולנקה צדרבאום) והבתים הם מגלים תפישות חדשניות וניסיונות רציניים להתמודד עם שפת הבנייה המקומית. משני פרויקטים של תכנון עירוני, פסגת זאב בירושלים ותכנית מתאר של עכו מאת עורה ויעקב יער והם כרמי) הם לומדים שגם אצלנו שבו להאמין בערכים הישנים והטובים של העיר המסורתית.

סימנים מעודדים

האורחים מאנגליה נקטו לשון זהירה והביקורת שלהם מנוסחת במתינות רבה. נראה שהם ביקשו להציג לפני הקוראים תמונה כללית, בלא לגלוש להתנשאות. מעניין להשוות את התרשמותם ואת מסקנותיהם לאלה של פאולינגס פיטרס, עורך העיתון הגרמני "באומייסטר", שהקדיש את גליון מרס 85 לירושלים. פיטרס ביקר בארץ פעמים אחדות והוא מעורה בעשייה כאן. אף שהוא מקורב לממסד, כחבר הוועד לירושלים, הוא יוצא בתקופה חריפה. ביקורתו מופנית הן כלפי הממסד והן כלפי האדריכלים, הן כלפי התפישה הכללית והן כלפי דרך ביצועה בהלכותיה השונות. הוא תוקף את הממסד העירוני הממשלתי את צביונה המיוחד של העיר. למען מטרות פוליטיות מיידיות; והאדריכלים שהסתפקו במס שפתיים — קישטו את הבתים בפרטים דקורטיביים חיצוניים, והתעלמו מעקרונות הבנייה של המרקם העירוני הישן. לדעת פיטרס, הספיקו לבוני ירושלים 15 שנים כדי לעשות להלוסין את קנה המידה של העיר ולגרום לה נזק שלא יתוקן.

שכם ביקורתו של פיטרס מופנה בעיקרו כלפי השכונות החדשות, אשר תוכננו על־פי תפישות מיושנות של שנות השישים, שהספיקו כבר להותיר צלקות קשות בערים אחרות בעולם. גם ההחלטה לבנות את האוניברסיטה על הר הצופים היתה מוטעית מכל בחינה. אמנם, לדעתו, הסגנון הארכיטקטוני כאן מוצלח יותר מאשר בשיכונות החדשות, אך מסת הבניינים האדירה מגמדת את העיר העתיקה ואת הר הבית. הוא מתריע גם על תוכניות שעדיין לא הוצאו אל הפועל, כמו בניית תחנת אוטובוסים מול שער שכם או שיקום רחבת הכותל. אלו תוכניות מגלומניות, המלמדות כי מתכנני העיר לא למדו מן הניסיון והם מתכוונים להוסיף חטא על פשע. עם זאת, כעמיתו האנגלי אף הוא מבחין בסימנים מעודדים. אם כי הם מעטים מדי והופיעו באיחור מדי. בין השאר, הוא מציין את שיקום שכונת מוסררה ואת התוכנית להרחבת בית צפפה, המלמדות על גישה חדשה המבוססת על קנה־מידה אנושי והתייחסות בכבוד למרקם העירוני הקיים ולתרבותו.

למרות השוני בין שני כתבי־העת, ולמרות הבדלים בגישה, הגיעו עורכיהם לאותה מסקנה: התכנון האדריכלי בישראל הוא בחזקת כישלון, שאותם מבחינים את. העובדה שאצלנו [illegible] לבנות בשנות השבעים על־פי תפישות של שנות השישים, אף כי היה אפשר ללמוד מכישלונן במקומות אחרים.

זו האשמה חמורה, החייבת לחדור לתודעת הציבור. האם היינו עוברים לסדר היום אם הרפואה או כל תחום אקדמי אחר היו מפגרים בעשרים ואף בעשר שנים אחר העשייה במרכזי תרבות אחרים? בארץ ממשיכים לפעול בתוך הממסד ומחוצה לו אנשים האחראים ישירות לפגיעה באיכות חייהם של מאות אלפי תושבים ושלא לדבר על הנזק שגרמו לנוף הטבעי, בלא לתת על כך את הדין. בתוך קהילת האדריכלים, מכירים היטב עובדות אלו. אך שומרים על קשר של שתיקה. תולדות הבנייה בארץ, מאז קום המדינה, הן עדיין נושא אסור בעיסוק קרב. יותר מכל, דרוש מחקר מקיף ויסודי. שיובא גם לידיעת הציבור. עד אז, אנו עלולים להישאר נתונים לחסדיהם של מאחורי־עיניים, העלולים לקבוע את צורת חיינו — ולא יהיה פוצה פה ומצפצף.

מבחנים פסיכומטריים בבית־הספר

צמצום השימוש במבחנים קבוצתיים — הישג או הפסד?

מאת ד"ר שולמית לוינסון

הכותבת היא מנכ"ל השירות הפסיכולוגי בעיריית תל־אביב

מקריאת כמה כתבות בעיתונות על מבחני האינטליגנציה הקבוצתיים, הניתנים בבתי־הספר, נודע לי כי קבוצת־הורים מסוימת ראתה כהישג בשמה את הכוונה לצמצם את השימוש במבחנים אלה. יותר מזה: מתוך אותן כתבות עלו קולות של ביקורת ואף ביטויי גנאי כלפי ה"יישות" הזאת הקרויה "אינטליגנציה", כאילו עומדים לחסל אויב העומד בפתח.

בטרם ניכנס לאופוריה, ונתבשם מהישגים מדומים, רצוי להתייחס לאמת עובדות הנוגעות להבנת עצם המבחנים והשימוש בהם. בדרך זו נוכל לעמוד על היתרונות הרבים של העברת מבחנים קבוצתיים בבתי־הספר — בלא להתעלם מן הבעיות הקשות הכרוכות בהם.

מה יש בהם ומה אין בהם? המבחנים המועברים בקבוצות של תלמידים באים לבדוק את כלל היכולת השכלית של הפרט: חשיבה מופשטת, הבנה, מושגים מספריים, כשרים תפיסתיים ספציפיים, כשרים ויזו־מוטוריים וכו'. מבחנים אלה הם קטגוריה המכונה מבחני כושר קבוצתיים. הם נותנים לנו מידע על התכונות הקוגניטיביות ו/או הביצועיות שנמצאו למעלה, כלומר, צילום כמצב קיים. אף יש בהם יכולת ניבוי לגבי הישגים והסתגלות לימודית של התלמיד לשנים הקרובות. תכונות אלו — צילום מצב עכשווי וכושר ניבוי — כמובן אינן בעלות ודאות מושלמת. יש בהן אפשרויות טעות המובאות בחשבון בעת סיכום התוצאות. חשוב שהסבר התוצאות ייעשה על־ידי אנשי מקצוע שהוכשרו לכך והתמחו בכך — הם הפסיכולוגים. שכן, בהערכת התוצאות נשקל ההקשר הכללי שהתלמיד פועל בו, ובכך מצמצם הפסיכולוג את גורמי הטעות.

מבחני־כושר קבוצתיים מקנים מימד אחד ומיוחד, ואין הם מתארים את כלל התנהגות הלימודית של התלמיד. מימד זה משקף את פוטנציאל הכשרים של התלמיד בזמן נתון. המבחן אינו נותן תשובה — ואינו מתיימר לתת תשובה — על שאלות כגון: כיצד הגיע התלמיד לפרופיל ציונים מסוים, או: מה הסיבות המשפחתיות והסביבתיות שגרמו לתוצאות. המבחן אינו אלא כלי אחד בהערכה הכוללת של התלמיד, הוא חלק מתמונה, אשר כדי להשלימה, יש צורך עוד בנתונים חשובים, והם ההישגים הלימודיים והממשיים, גורמי אישיות כגון מוטיווציה והתנהגות ליצירה, מצב בריאות פיסית וכו'.

העיקרה של מבחני הכושר הקבוצתיים בבית־הספר היסודי ובחטיבת־הביניים טמונה בשימוש הרב־תכליתי של התוצאות טולן, בשמתה עת, לתועלת הפרט והקבוצה:

א. המבחן מסייע להבנת הילד ומאפשר ייעוץ יעיל לתלמיד עצמו, למחנכיו ולהוריו, לשם קידום התפתחותו הכללית;

ב. הוא מסייע לגילוי קבוצת שונות בכיתה — מחוננים, תת־משיגים, [illegible] ואף ילדים מתקשים, ברמות שונות של קושי לימודי.

יש לציין שקבוצה אחרונה זו, לאחר זיהויה, זקוקה למבחנים אינדיווידואליים שיכולו למקד את בעייתם ביתר דיוק.

המבחנים הפסיכומטריים הם כלים חסכוניים מאוד. בזמן קצר ובמשאבים כספיים מצומצמים יחסית, אפשר להגיע לאוכלוסיות רחבות ולתת שירות לכל.

כמובן, יש גם בעיות וקשיים. השימוש במבחנים למטרות מיון הכרוך לימודי טעון ידע וגישה פסיכולוגית מקצועית. ומי שרשאי לעסוק בכך הם אלה שהוכשרו לביצוע מיומנות זו.

בנוסף לכך, יש בעיות אתיות, הקשורות לזכויות הפרט: כגון שמירת סודיות המידע והסכמת ההורים לעריכת מבחנים לילדיהם. אלו שאלות נכבדות, שבירורן המעמיק הוא דבר בעתו. כאשר קורה והשימוש במבחנים לא נעשה בהתאם לנדרש, ואנשים נפגעים, יש להעמיד את הפועלים כך על אחריותם ולמצוא דרכים יעילות יותר לפיקוח ולשיפור הליכים.

יש ביקוש רב למבחני אינטליגנציה קבוצתיים מצד האקדמיה. חוקרים רבים, המשתייכים לדיסציפלינות מדעיות שונות — כגון אנשי חינוך, סוציולוגים ופסיכולוגים העוסקים במחקר בנושאי התפתחות ולמידה ובהקף מערכת חינוך — נזקקים במחקריהם, לסוג זה של מבחנים ומשתמשים בו. אין זה סוד, שמבחני האינטליגנציה ומבחני כושר קבוצתיים שייכים לאותו תחום בפסיכולוגיה הנחשב למדעי יותר, מבחינה זו שהוא ניתן למדידה, הוא מהימן יותר ותקף יותר. ביחס לתחומים אחרים. מדוע, אם כן, ישתמש המחקר בכל הטוב הזה, והעשייה החינוכית לא תיהנה מזה, לטובת הפרט והמערכת החינוכית?

עד שמגבשים עמדות חד־צדדיות, ועד שמצמצמים את השימוש במבחנים אלה, כדאי לכולנו לעשות את מאזן היתרונות והחסרונות בנושא זה, כדי שלא ניהפך כאותה קבוצת כדורגל מתוסכלת, המצליחה להבקיע לה שער עצמי. בלהט המשחק.

מדיניות ממשלתית לעידוד השקעות במחקר ופיתוח

יש ליצור מצב שיהיה תמריץ לבעלי הכנסות גבוהות להשתתף בסיכון הכרוך בפעילות מו"פ. התמריץ המובהק הוא הכרה בהשקעה כזאת כהוצאה מוכה ממס

מאת יגאל ארליך

הכותב הוא המדען הראשי במשרד התעשייה והמסחר

שאלה מרכזית החוזרת ועולה בימים אלו היא: האם נכונה מדיניות הממשלה לעידוד השקעות במו"פ (מחקר ופיתוח), ושמא דרושה הערכה מחודשת? בקדהמתא, הכל יסכימו שמדינה מתקדמת בשלהי המאה ה־20 חייבת לפתח את מקורות הידע והטכנולוגיה שלה. כדי לשמור על מקום של כבוד במירוץ הטכנולוגי, יש לכונן תשתית מתאימה, ולהשקיע בה משאבים לאומיים. הדבר נכון שבעתיים לגבי מדינת ישראל, שיש לה מגבלות בייצור ושיווק מוצרים לייצוא — לעומת יתרון יחסי בולט המאפשר לה קיום תעשייה בעלת כושר תחרות — הידע ושפע הרעיונות לפיתוחים מקוריים.

היסוד העיקרי במדיניות הנוכחית תמיכה במו"פ הוא — השתתפות בסיכון, כדי לעודד יזמים ומפעלים להתחיל או להגביר את עיסוקם בחדשנות. עד עתה, נהגה הממשלה מדיניות אחידה בכל הקשור בעידוד מו"פ תעשייתי. האמצעים נמסרו למשרד התעשייה והמסחר, התמיכה באמצעות המדען הראשי, בפיתוח טכנולוגיות ומוצרים חדשים, בתעשייה ובאוניברסיטאות. המדיניות הברורה היתה אי־התערבות או ניטרליות, בכל הקשור בהכוונה של תחומי המחקר. ההשתתפות הממשלתית היא אחידה, בגובה 50 או 50 אחוז מעלות המחקר. עם זאת, הוגדרו קריטריונים לבחינת בקשות המו"פ, וכן הוגדרה מסגרת ההוצאות שבהן משתתפת הממשלה. באופן כללי ביותר אפשר לומר שהקריטריון המרכזי לאישור מענק הוא: חדשנות שיש לפיתוחיה פוטנציאל לייצוא ממשי.

ניצול פירות המחקר

עם השנים, התברר בדיעבד כי למרות המדיניות הניטרלית, התפתחו בישראל כמה ענפים שהתמיכה בהם רבה יותר, עקב יוזמות עצמאיות של תעשייה ומשקיעים: ענפי הציוד הרפואי, האלקטרוניקה, התקשורת, אלקטרו־אופטיקה ולייזרים, ביו־טכנולוגיה ומיכון חקלאי הם המובילים בארץ, ועומדים בשורה אחת עם המפותחות בארצות העולם.

כיום יש מקום להערכה מחודשת של מדיניות המו"פ. במרכזה יש להעמיד שאלות אלה: האם הממשלה צריכה להתערב יותר בקביעת התחומים הטכנולוגיים בעדיפות לפיתוח? האם יש להפנות משאבים לטכנולוגיות שבהן אפשר לרכז מאמץ של כמה מפעלים? האם להרחיב את היקף התמיכה לכל נושא ולהכיר בהוצאות נוספות, בעיקר אלו הקשורות בשיווק תיהולי? האם לתמוך בשיתוף פעולה עם מדינות אחרות במו"פ — כאשר מצד אחד, יש שיתוף בסיכון ובידע, ומצד שני, אין בלעדיות לייצור בישראל?

מעבר לשאלות אלה, עומדת השאלה הביצועית: איך לעודד השקעות במו"פ?

הד"ר גלאי, במאמרו ב"הארץ" מ־22.9, מבקש התערבות ממשלתית בפעולות מסוג זה. אולם הוא טועה גם בזיהות העניין וגם בעובדות. ההולך פתח שהוא מציע סותרות מבססים המדיניות.

אמנם כיום המדיניות ניטרלית, ואולם הקריטריונים קובעים אבחנה בין פרויקט מחקר אחד למשנהו. קריטריונים אחדים, שלפיהם נתמך רק פיתוח בעל סיכויי ייצוא, יכול ליישם רק גוף אובייקטיווי ממלכתי. גם עצם קיומה של מגבלת תקציב מחייב קביעת סדרי־עדיפויות, על־פי קריטריונים אלה, וזה יכול להתבצע על־ידי אותו גוף. בנוסף לכך, מבטיחה התמיכה הממשלתית, במסגרת החוק, ניצול מלא של פירות המחקר בארץ ואיסור על העברת הידע. שיקול דעת בנושאים אלה אין להשאיר בידי המפעל או היזם, שהאינטרסים שלהם עלולים להיות שונים מהאינטרסים של המדינה. העובדה שהיזם משקיע 50 אחוז מכספו בפרויקט המו"פ שלו אכן משפיעה על מקבלי־ההחלטה בקשר לתמיכה מקבילה ממקורות ממלכתיים.

חשיבותו של האמון

החלופה שמציע הד"ר גלאי — העברת מענק לכל פרויקט, על־פי אישורו של רואה חשבון — מפקיעה את האפשרות לשמור על מסגרת הקריטריונים, ומשאירה את ההחלטה בידי היזם ובידי רואה החשבון: אפילו ידווחו במסגרת הכללים, ייפתח פתח גם לסיבסוד פעילות שאינה מו"פ, או תמיכה בפעילות מו"פ שאינה מובילה במישרין לייצוא.

הכותב טועה גם בעובדות. החלטות על מתן מענקים בלשכת המדען הראשי מבוססות על קריטריונים ברורים, המפורסמים בחוברת המתעדכנת על־פי הצורך. התהליך המתואר במאמרו של הד"ר גלאי כמסורבל וארוך, שופר בצורה משמעותית והיום הוא עובר בלוח־זמנים סביר. תהליך זה דומה מאוד (במקרים מסוימים טוב יותר) מהנהוג במדינות מערביות אחרות. הנוקטות דרכים דומות לעידוד מו"פ: פרק־הזמן הממוצע לבדיקת תוכנית אינו עולה על חודשיים. הזמן העובר מההחלטה ועד לביצוע הכספי קצר לפחות מחודש. בנוסף לכך, נעשות הכנות להתחיל בקרוב בשיטת פיצוי על עיכובים בתהליך, כדי ליצור אווירה ואמון מתאימים בקרב הגופים העוסקים במו"פ, ולהרחיב את התנופה שקטנה במיוחד בשנת 1984 — ועדיין לא חזרה לרמתה הרצויה.

יצירת האמון חשובה גם כדי להכניס לסדר את המפעלים הפונים ללשכה. חלק מהם מגישים תוכניות באיחור רב, ואינם מרוחים בזמן. חלק מהמפעלים מגישים את תוכניותיהם ללא הכנה וללא בדיקה מספקת מראש, וזה גורם מעמסה אדמיניסטרטיווית. ולבסוף, בבדיקה המקצועית של הפרויקטים, בדיקה הכרחית לצורך שמירה על קו המדיניות, עוסקים לא רק עובדי לשכה, אלא גם יועצים חיצוניים, מומחים בתחומים שונים.

חוק אלסינט

חוק אלסינט בא לעולם כתוצאת קשיים תקציביים. האוצר לא רצה להגדיל התקציב המופנה למו"פ תעשייתי, ובמסגרת הקיימת לא היה אפשר להמשיך ולתמוך בחברות הגדולות, שצריכתן גדלו משנה לשנה. אף שהרציונל שמאחורי החוק נכון, ובידי הציבור ההחלטה על תמיכה בסיכון שלקח עליו המפעל, הנה בפועל לא כך קרה. הציבור לא התעניין במיוחד בתוכניות מו"פ ובסיכויים, אלא ברווחים בטווח קצר. בסופו של דבר, התמיכה היא דרך של ויתור על הכנסות המדינה, והיא גדולה בהרבה מהצרכים שהיה אפשר למלא ישירות דרך התקציב.

כמו־כן, הציפוי הכרוך בתהליך הנפקה וההוצאות הכרוכות בו התבררו כמוקים ומיותרים.

ייתכן שהציבור הישראלי והשוק עצמו עדיין אינם בשלים לתהליך כזה, המקובל מאוד בארה"ב, ולכן יש מקום למיתון התהליך. במקביל, יש להגדיל את התקציב למו"פ וכן להחזיר את תיקון 48 לפקודת מס־הכנסה. ייתכן שפעולת התחייאה הזאת תתאפשר עם קבלת תיקון שמבטיח. מכל מקום, יש ליצור מצב שיהיה תמריץ לבעלי הכנסות גבוהות להשתתף בסיכון הכרוך בפעילות מו"פ. התמריץ המובהק הוא הכרה בהשקעה כזאת כהוצאה מוכה ממס.

עצמאות תרבותית

רק עתה, דומה, מוצאת האדריכלות הישראלית את צביונה המקומי

מאת אבא אלחנני

הכותב הוא אדריכל

האם עם זקוק לעצמאות תרבותית, אם כן, האם צורך זה מוכר כמו הצורך בעצמאות מדינית? הטוענים לעצמאות מדינית חייבים להילחם למענה או לקבלה מאחרים, ואילו הטוענים לעצמאות תרבותית מסתפקים בדרך כלל בהוספה בכתב ובע"פ ורק לעתים רחוקות, כאשר תרבותם היא אמנותם, הם יוצאים למאבק עליה. כי אז נתפסת אצלם עצמאותם התרבותית כמרכיב הכרחי של העצמאות הלאומית.

כיצד מושגת עצמאות תרבותית? התשובה על שאלה זו קשה שבעתיים במאה ה־20, דווקא במאה "כאוהה" זו, כאשר המדעים והטכנולוגיה עולים כמעט מדי יום אל כותרות התקשורת. הפרזה הסיסמה של "עולם אחד — תרבות אחת". מובן שכתבו על כך גם בזמנים עברו, אך רק במאה הנוכחית הפך הרעיון כיעד, "אפשרי ורצוי מאוד", ומיד אחרי מלחמת העולם הראשונה פשט בעולם כולו.

לרעיון נתפסו אמנים ויוצרים במספר שורות היצירה, ציירים ופסלים סופרים ומשוררים וכמובן אדריכלים. שאף טבע את המושג "אדריכלות בין־לאומית" או "הסגנון הבין־לאומי".

בארץ ישראל שלט תחילה ה"תרבות", ועד שנות ה־30 מקובל ומכבר היה להסתגל סביב ולגנות להשתלב איכשהו במסורת המקום, או להחליף להמשיך במסורת מדינת־המוצא או קהילות המוצא, המוכשרים או היוצרים שבין היוצרים, ניסו כבר או ליצור סינתיזה בין המקורות השורשים שמהם באו למקורות השורשים שמצאו להם כאן. בארץ, הזמן כאילו עצר מלכת מאות שנים, ולכן אולי חשו האיסטנסים בסכנת "האוקוזיקה המשורה". ובכל זאת "התמימים" ניסו לעשות יש מגורשה, מיכונות, ממצאי קיים ואף מהיסטוריה.

המוקשים היו רבים. כך נוצר "בצלאל", כך צירוף רועים וצאן וערבים בכברות ועצי זיתים. הסיפור ידוע. בסוף שנות ה־20 כבר התחיל קרצים לאירופה, קרי פאריס, ובבאים משם את ביטוי המהפכה הגדולה באמנות. כמה ישראלים צעירים גם הגיעו אל הבאוהאוס הגרמני והביאו עמם את בשורת האדריכלות הבין־לאומית. ולא שהבאוהאוס הטיף לאדריכלות בין־לאומית: בפירוש לא אלא שהסיסמה נקלטה ויוחסה לוולטר גרופיוס, יוצרו ומנהלו הראשון של הבאוהאוס, למרות התכחשותו לאבהותו לרעיון.

עידן ההכרעות

האם עקב כך פרצה אצלנו מלחמת תרבות? לא ולא. פשוט, התעלמו מן הניסיונות ה"קדומים" של אמנים ואדריכלים, שניסו לפי מידת כשרונם ליצור משהו ששורשיו כאן, שהשתמשו בחומרים ובידע שהיו במצאה כאן. היו בארץ דוגמאות לא מעטות לכישלונות של יצירת "סגנון לאומי" באדריכלות. נזכיר את המעשר בתב. עבודותיו של אלכס ברוולד בנוה הטכניון, שהוליד "אדריכלות ארץ ישראלית". מין תשלובת של המופתר לנייה האיסלמית עם הניגון תכונה מערבי־אירופי נוסח המאה שעברה. היו כישלונות מגוחכים יותר, למשל זה של בריסקי, שתיכנן את הגימנסיה "הרצליה" ב"סגנון בית המקדש". אך היו גם דוגמאות אחרות מוקדמות יותר, פחות יומרניות, למשל השכונות החדשות שמחוץ לחומות.

אם נתבונן בעבודות של עילית האדריכלים שפעלו ופועלים בארץ, ניווכח ש"האבסנות" של רובם היו כל העת מכוונת לחו"ל. בבנייני הוועד הפועל של ההסתדרות ברחוב ארלוזורוב אפשר לקבוע בקלות את תאריך התכנון — בהיה, לא במקרה, כשפגעה בעולם האופנה הברזילאית.

כאן המקום להזכיר שהאדריכלות הברזילאית שהתגלתה לעולם בראשית שנות הארבעים, היתה מוסטריזציה מובהקת ל"אדריכלות הבין־לאומית" נוסח קורבוזיה. היה זה קורבוזיה עצמו שנסע לברזיל וביחד עם צוות אדריכלים מקומי פיתח רעיונות. הבאים לפתור בעיות מציאותיות של המקום.

אלא שאצלנו לא ניסו כלל ללמוד מקורבוזיה את הלקח הערכי של עבודתו, ולעשות זאת תקפידו לשלב בבניינים כאן מסמנים של עבודותיו, כגון פתרון של פינת בניין, שימוש בגופים גיאומטריים נקיים (השפעת הקוביזם והפוריזם על קורבוזיה), ונהגו להציב גליל מבטון ולו גם כמחסן (בחוץ או מיותר).

אלא שיבוא רעיונות אינו אמונה ואינו יצירה, כי אם מסחר, ולכן הדבקות בקורבוזיה לא הוציאה מעמד כאשר החלו לנשב בעולם רוחות חדשות. הזכרנו את ברזיל והזכיר גם את יפן, כי גם שם פיתחו אדריכלות עצמאית תוך יניקה מקורבוזיה (יניקה ולא חיקוי). כך הופיעו אצלנו "ממגורים" ברזילאים ואחריהם "ממגורי יפן" וכן הלאה. מארה"ב ייבאו את קירות הזכוכית אלה נולדו עוד במחצית המאה הקודמת כשהוקם ארמון הזכוכית של פקסטון לרגלי התערוכה העולמית בלונדון. המבנה של פקסטון הלהיב את המינגם של מתרסים ואדריכלים והשיכרון לא פג עד עצם היום הזה. הפוטוריסטים בראשית המאה ערו שירי הלל ואמונה לזכוכית — "החומר של העתיד". גודרי השוקים המוזגנים המשקפים את כל סביבתם עוררו התרגשות ומהללים מיס ון דר רוהה היה זה שהביא לשיא שכלולם אך גם למיצוים.

אין ספק שדווקא מוצרים אלה גרמו, או לפחות החישו, את המשבר של האדריכלות המודרנית. השלמות הצורנית, העידוד הקיצוני, היה בהם כדי להשרות יאוש על אדריכלים רבים ולדחוף אותם לדרך אחרת. אם מיס טבע את האימרה "פחות זה יותר", השיב לו רוברט ונטורי בצבור יוכל שנים ב"פחות זה משעמם". ההבדל כי השלמות הצורנית, או אף התקרבות אליה, זרות לתקופתנו.

האבן — מבנה משותף

נחזור לישראל. בנייני הזכוכית כאן מעטים, משום שהם יקרים לבנייה ולתחזוקה. וראי שלא בעזרת קירות הזכוכית יימצא לנו סגנון בניה יהודי, לפי צרכינו ויכולתנו. בעשור שחלף, בתקופה שבה תרים אדריכלים בעולם אחר סיסמאות חדשות, אחר מודרנות כביכול למשטות, ומדברים כבר על העידן הפוסט־מודרני, קרה משהו טוב לאדריכלות הישראלית. הכל התחיל בירושלים: קודם כבשנו את העיר העתיקה ואחר כך נכבשנו בקסמה. המפגש המחודש עם הארכיטקטורה הקסומה והמעודנת של ירושלים העתיקה פעל על אדריכלי ישראל.

האם חזרו בתשובה? גם אם לא נתייחס לשיקום הרובע היהודי, שחלקים ממנו מרגשים ומרביתו עשוי בסגנון של "ישן הפתיקה", הרי השכונות החדשות, ובעיקר רמות וגילה כמעט רדות תקוה. אך גם תביעות.

נתמול כולה של ירושלים שהיא נבנית באבן. זה מכנה משותף נמוך, אך בכל זאת מקשר, לפחות למראית עין. מה הלבוש ומה לא הולבש באבני ירושלים? סגנונות שונים ורבים. נמצא כאן שרידים מרגשים של אדריכלות הורדוס שהותה בין גירסה רגיונלית של הסגנון הרומאי. אדריכלות ביזנטית שינקה מאירופה והתאמה לצרכי המקום, אדריכלות איסלמית מפוארת שינקה ממקורותיה. במזרח המערב, ופיתחה סגנונות עצמאיים בארצות שונות במזרח הקרוב והרחוק. כבר היום מתאורים אלה מן העבר הרחוק נמצא גם הצמן מבנים מן העבר הקרוב שהקימו גרמנים וצרפתים ורוסים ואנגלים ואמריקאים. ומי לא. והמבנה המשותף הוא כאמור האבן לגוליה, לגווניה ולעיבודיה.

נמצא כאן ניצוצות מביציאת שונות וקמורונות של כפה בפתרון קירוי וקשתות מכל סוג יצורה, כאילו הקריבו אדריכלי ירושלים האלמונים את תורת "המהרכבת העיגור" של השורי חו התגשבבה כאן במפגש מופלא העולה אלף שנים על "סגנון לאומי" ו"סגנון לאונאס". שאליו יוצאת נפסו של אותו הפורי. לכן היה זה טבעי שאדריכלים משכילים לא מעטים קפצו על המציאה כמוצאי שלל רב. הנבזר שאצלנו, כם לגוטינציה בין־לאומית סגברת ומאמישית, מותר לבנות אפילו ב"סגנון הקוסי". אלא שמתברר שלא לשכה באה לכבוד. תודיה הקויתות והקמורונות האקלקטיים. ואחר כך אולי יתעצלו הדברים ויתבצעו פתרונות יהודיים יותר.

רק חבל שהתלהבות זו כלווה באידאולוגיה של "הצרות" ו"הצעירים" מודרניסטים. אך אם דרך "ישעיים והצרות" אלה תיבנה בעיף כוף האדריכלות הבקעות הבכספת, נברך גם עליהם.

זקוק דחוף למודעה?
מודעכון
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

הארץ הלוח החדש מעריב

בשיתוף ג'רוסלם פוסט. העיר. כל העיר.

המשרד הראשי: רח' הנגב 4, ת"א, מיקוד 66186, ת.ד. 28233 ת"א. טלפונים לקבלת מודעות: 371222 ורביקוין ב"ב

בפחות מחצי מחיר

מודעות מילים בלוח החדש

ביום ו' במקום 40.208 שקל עכשיו 19.800 שקל.

ביום חול במקום 30.736 שקל עכשיו 12.200 שקל

דירות

■ עידוד ללקוחות הדשים!! בלוח"מו", המודעות הנלהב, החייב ב-1984!! במרכזי אשראי • צ'ק 03-292779.

■ "ארסוף-שק", שירות לקבלת מודעות. חיוב: 03-739297, 03-738707 מ- 08:00-20:00, גם במרכזי אשראי.

וילות ובתים

■ מודעות - קבלת מודעות באמצעות הטלפון 24 שעות ביממה. חייג 03-383838

■ בהרצליה הצעירה לבניה פרטית קוטג' מפואר 6 • מרתף מגרש, 3 מפלסים "קוזי" אקרגוביל 30 תל-אביב. 03-257453, 17:00-08:30.

■ בהרצליה הרב קוק 17 קוטג'ים 5 חדרים • מרתף • עליית גג. ...

■ כפר-סבא - לזוגיים, קוטג'ים 5 חדרים מרווחים, רח' השחר. 03-664631

■ בהרצליה - קוטג'ים מפוארים, 6 חדרים בכלל מרתף ועליית גג. 03-664631

■ להשכרה בתל-ברוך, וילה מרוהטת 6, אקסקלוסיבית. "מירה", 472387.

■ באזורה 6 מפוארות מרוהט • גינה • טל' • ... 04-251584

■ בגבעת-סביון, קוטג'ים יוקרתיים ברוך העולם, מחיר קוטל בסמוק, החל מ- 213,426,500 שקל, 144,500 דולר) • מע"מ. "אמריקה ישראל להשקעות", 03-650281.

■ בכפר-שמריהו קוטג' 7 בדולים, דונם 17,000 דולר נטו. 903265, 900753

■ ברעננה בבניה קוטג' 180 מ"ר במקום גבוה על מרש גדול "בשיגול". 03-481255, 03-236320, 03-482058, 03-236738.

■ בזכרון-יעקב, י. יעקובוביץ, בונה קוטג'ים בנוף מרהיב. 063-99531, 03-470652.

■ בכפר-שמריהו קוטג' 5 חדרים מאור, קרוב לבריאוק, נוף נהדר, 135,000. "שגיא", 7517074. 788531.

■ ברמת-השרון!!! על כביש הרצליה קוטג' חדש, 3 מפלסים, כניסה מיידית, 145,000. "שגיא". 7517074, 788531

קבלנים מציעים

■ בגבעת-סביון (ליד סביון) 3, 4, 5 חדרים וקוטג'ים מפוארים ... 03-650281

■ בהרצליה הקבלן רייטן דירות 4 • ... 052-543736, 052-541803

■ בנווה-אביב ברמת אביב ג' 4, 5 חדרים 146 מ"ר ... "אמריקה ישראל להשקעות" 03-650281

■ בגבעת-סביון (ליד סביון) 3, 4, 5 ... 03-650281

■ ברמת-גן בוזל 4-4½ ... 03-257455, 17:00-8:30

■ בגבעת-אביב, בנחל-אביב, ... "אמריקה ישראל להשקעות" 03-650281.

■ בקני דירה לדוגמא בפרויקט ... 03-769961, 03-761779

תל-אביב

4 חדרים ויותר

■ בדי-אלפיה 4, ק"ג, 3 כ"א, מ"ב, 03-391048 לא בשבת.

■ חברת "אביב" מציעה בתל-אביב, בשיכון ל' דירות אקסקלוסיביות, מחיר מבצע בפרויקט. "אביב" ביאליק 155 רמת-גן 03-7512303

■ בנאות אביב, ברמת אביב ג' 4, 5 חדרים 146 מ"ר ... "אמריקה ישראל להשקעות" 03-650281.

■ ברמת-אביב ג' וקטי 4 מפוארת, ... "רידונא" 429799

■ בהרצליה 4½ • מרפסת בגליה ק"ג 03-491226

■ ברמת אביב ג' "בגלי-אלופה" דירות 4½, 4½ חדרים, במרום מפולין 03-203341

■ לזוגיים - בחור עסקי-רמת, דירות גבעתיים 4 חדרים, 2 דירות בקומה. 03-664631

■ ברמת אביב ג' 4 חדרים ע"ע • טלפון - 03-872201, 78,000.

■ דירה חדשה בגני-צהלה 4 חדרים ק"ע, ... 03-6733 ... 16:00

■ בצפון: הרצליה!!! 4"5 דירות • גג, "רואל", 03-232661

3–3½ חדרים

■ לב תל-אביב, דירת 3 קומה שלישית 03-227391, 57,000

■ בבלי, 3½, ... מעלית, 03-458478, 96,000, לא למתווכים.

2–2½ חדרים

■ 2 חדרים, ק"ג • טלפון • דוד"ש. 36808, 03-272713

■ בצבאות בבבל, 2 ... 03-461957, 44,000

■ 2½ בנופן השקט ... 03-222430, בערב.

■ בצימאן!!! בשלומי השלק, 2 גדולה, ק"ב לזוגות, 201475, 202130

■ בגבעת (בנרכז תל-אביב) דירות ... 03-...

דירות בשכר חודשי

■ ברוך הרב קוק 2 חדרים 125 דולר. 03-290717, 03-289941

■ בתל-ברוך, 4 • טלפון לתקופה ארוכה. 293572, הבע"ב 03-3526612.

■ בשיכון דן משופצת 3 • טלפון אפשרי לתקופה ארוכה. 053-97457

■ 2 גדולים • מרפסת, בהרצליה-תל-אביב • טלפון, ק"ב. 200631

■ ברוך-הגליל 4, חדשה 600, אקסקלוסיבית, 5 • 1200, "בלס", 03-226132

■ בנאות אפקה 5, שרותים בחלים. 4 מרוהט חלקי. 03-484279

■ בנוה שרת 3, הנה 30 להשכרה לשכירה. 03-330944

דירות מרוהטות

■ בבית-צבי הבימה דירת 2 מרוהטים • טלפון ב-240 03-230368

■ בהרצליה, דרושה שותפה לדירה מרוהטת עם טלפון. 03-482356

■ לתיירים מול הים, להשכרה דירה בפנ מהודרת. 03-455322, 03-741298

■ 2 חדרים • טלפון • דוד"ש לצב, ליד שב"ס 319740, 053-96106

■ 2 חלקות • טלפון ע"ע (אפשרי לשכירה) 03-656019, 03-652270

■ בצפון מגורים • כלכלה חנה, לבחורה רצינית. 03-455803

■ בצפון!!! אוק"ם 2 • ½, מטופחת • טלפון, מבטחים 03-462734

■ בצפון 3 שקטה, מרוהטת • טלפון, 300, מיידית 03-440469

■ 2 גדולים בצפון קרית חיוב • טלפון 250.- ללא תיווך 03-444824

■ 2 מרוהט • טלפון, בצפון, השקטה!!! מ- 03-462039, 11:00

■ שותף שני, שקט ומסודר למרוהטת בצפון. 03-241486, מ- 13:00

דירות ברמ"פ

■ לב תל-אביב, שקט, 2 גדולים, טלפון, מרפסת ... 722781 בערב.

ביקוש דירות

■ מעוניין לקנות 3, ק"ק בלי מדרגות בתל-אביב 03-396625

■ מעוניין לקנות במטוראה/קוטג' 5"4½ חדרים, באזור רמת-גן, גבעתיים, רמת-אפעל. ת.ד. 498 רמת-גן.

גוש-דן

4 חדרים ויותר

■ בגבעת-סביון למכירה מידית 4, 146 מ"ר, ק"א, ע"ע, חניה לרחוב, ... "אמריקה ישראל להשקעות" 03-650281

3–3½ חדרים

■ בבבקטים מבגש דירות 2-3-4 שקט ע"ע 324161 "נרימן".

2–2½ חדרים

■ בגבעתיים 2, ק"א • דוד"ש • מגן • חבלות, מנשאים 03-319178

■ בגבעת-הקונה בגרבה, 2½ • הנר מעורות, ק"ב חנות. 03-902791

■ בבני-ברק!!! במרכזו 2, רח' יחזקאל, ק"ק, 36,000. 2, רח' טבריה, ק"ק, 35,000. 1, רח' גדול, רבי-עקיבא, 20,000. "שגיא", 7517074, 788531

1–1½ חדרים

■ ברמת גן בהדמנות דירת חדר 1½-2, מרכזית 03-739215

דירות בשכר חודשי

■ במתפזקה, כאי-אבהגות, חדשה, מפוארת, בהזדמנות, לתקופה ממושכת. 052-21643

■ ברמת-גן!!! 3½, רח' הירדן, ק"א • מעלית, ריקה • טלפון. "שגיא", 7517074, 788531

דירות מרוהטות

■ ברמת-גן (ארמוז) 2 משופצת • טלפון 7518618 16:00 מ- 739056

■ בגבעתיים, בשכונת אלופיה, 2 מרוהטים ללא טלפון. 120. 03-722031

■ במרכז רמת-גן דירות חדר מרוהטות, ק"ק. 03-418022

דירות ברמ"פ

■ לגול משיעה, 3 חדרים בפתח-תקוה • ... 0230436

איזור השרון

4 חדרים ויותר

■ לזוגיים - בינעה, בחל' שבע, דירות 5, 4 חדרים ופנטהאוזים 6 חדרים. 03-664631

■ ... 052-63785

■ בהרצליה-פיתוח 4 חדרים ... "רידי-דירות" 03-491231

3–3½ חדרים

■ ברוביכל 3 • ק"א • דוד"ש ק"ק, 832517, בעבודה 873184

■ בחולון בפרכז 3 ק"ב מפוארת • טלפון, 848449.

2–2½ חדרים

■ 2 • ½ • דוד"ש • טלפון • הוד שינה יפהפייה, 877569

דירות בשכר חודשי

■ בחולון!!! מיידי, 4 חדרים. ברוך אלופי, ק"ב יפהפייה, 855548

■ בחולון, 4 מפוארים, בבית פרטי • טלפון • דוד"ש. 03-793862

דירות מרוהטות

■ בבדנים 2 • מרפסת גדולה לגב, מיידית, ק"ק. 03-867990

■ 3, לקוחות מלא, בבדנים, רוטשילד ליד הים. 868331, 864508

איזור הדרום

4 חדרים ויותר

■ בהזדמנות דירות 4 חדרים בשטח 134 מ"ר ב"אגודהדרים" בנה כן דירות 5 חדרים וקוטג'ים כניסה 18 חודש. טלפון באשר 03-959556 ובמשרדי "אלוני" 03-203341

דירות בשכר חודשי

■ בתל-אביב ... 03-219939

עסקים

■ איש שיווק מכירות להקשורת טלפונים ותחבורה 03-241644, 03-234204

■ לנ.פ.סי. דרוש איש שותף ... 03-204386

■ אנשי מכירות מוכשים לשיווק מגון לקיימות ... 03-5515645, 03-598156

■ דרוש משקיע!!! להקמת חברה להשקעות לעיבוי ביקים. 03-745869

■ להשכרה מבנטה קישור עבודה, מלל עבודה ומהבשין. 08-468053

■ ... 052-84770

■ מוסעה לשעות טבון "מינוטבוס", כשר, מחפש שותף לעסק. 03-949935, בערב

■ בית ד"קרמד" לנמרים והעשיה בדרום תל-אביב, 17947 ... 03-948446

■ בראשל"צ לסגירה מינימרקט מעולה, פרנסה לשתי משפחות. 03-950851

■ דרוש שותף/משקיע לקבלנות דן לבנצים בלבד. 052-554530

אולמות

■ בניין ברחוב סלמה, ק"א 170 מ"ר, ק"ב 100 מ"ר. 03-339738, 03-336892

משרדים

■ להשכרה בבבל גבעתיים, תל-אביב, שטח של 90 • 35 מ"ר • 2 טלפונים. טלפון 03-732226

■ קליבר/השטומא 3 חדרים • הסמונה • מזכירות ב-350 03-227391

■ להשכרה בת"א, בבנין משרדים עד 600 מ"ר, מחולקים • טלפונים. 03-382771

■ 230, 260, 500 מ"ר, במקומות טובים בתל-אביב. טלפונים, חניה, "יקאר". 03-656161

■ דרוש למהנדסים, מידי, משרד מרווח בתל-אביב • טלפון. 03-451319

■ משרדים 2, 1 במרכז ת"א מיידית. טלפון 621375

מבני תעשיה

■ בשיכון דן להשכרה בניין מפואר לתעשיה 5 קומות "רידניתל" 429799

■ למטפל סרייה בחקנה, דרוש מבנה תעשיתי, במרכז תל-אביב, כ-500 מ"ר. 03-623861, 03-611245

■ בחולון להשכרה, 200/500 ק"ק • טלפון • גג. 03-793862

מגרשים

■ להשכרה מגרש בשדהבים בתל-אביב, לבניה בנין דירות - מלון 1800 מ"ר נקי 03-846574

■ ברעננה, למכירה מגרש 330 מ"ר במקום גבוה ויפה, "שיגול". 03-481255, 03-236738, 03-236320, 03-482058

■ דרוש מגרש לדרמטהמש ברמת-גן. 03-480662, 03-246657

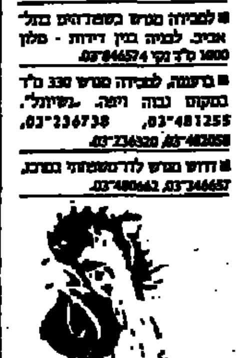

הצעות עבודה

■ דרוש עובד לצוות סמרים של בחברת טלפון 375285 מלבד...

■ מהמשון - קבלת מודעות באמצעות הטלפון 24 שעות ביממה. חייג 03-383838

■ לגשר ציבורי דרושה מנהלת חשבונות לשעה חלקית • המלצות. 02-663663

■ לעבודה דינמית קטנה לפיתוח מבנה לנחושים אישיים לשוק העולמי דרוש משקיע לקידום ... 03-748056

■ דרוש עובד למסעדות למסעדות, למטבחים, 03-729770, 03-770573

■ בדיקוף סוכר מוכרן/ית מטפה לשעות אחה"צ (20:00-13:00). 03-281147

■ עבודה הרוצה למסבה. 15:00-11:00 באזור ר"ג. 03-7518333

■ דרושות מתולקות למטנודילק, 03-470745, בבוקר

■ דרושה מהנדס"ש ... 813130

■ לחברת מחשבים בחזה ... 16:00 ... 791238

■ דרושים/ות סייעים/ות לקשרים, צייגים/ות בוגרת, ... 03-243616

■ דרוש בודקר לבית-אבות ... 03-350187

■ בראשון-לציון דרושים מתלקים לעבודה בקבר. 947048, 03-952662

■ אם אנו יפה/סיחהות, באי להיות דוגמנית ... 03-298946

■ דרוש מטפל, לשבועה 500, 5 ימי עבודה. 03-229108

■ ... 03-235426

■ דרושה גרפיקאית/מתכנתית ... 03-334474

■ דרוש סבבאי יוצר רציני ... 8165 תל-אביב.

■ דרושים/ות איש/אשת מכירות טלפון 03-707340 מ-15:00-17:00

■ לטיפור גיבר עובדים בלתי מקצועיים לעבודה מתמשכת בנפרד "מיגבור" 04-670724

■ מהנדסים/ות / טכנאים/ות ... 03-297013

■ דרוש אינסטלטור לעבודה חלקית לשעות אחה"צ. 03-591602, 03-589155

■ לעבודה במגדל ... 03-265023

■ קבוצות סייעים ובידורים, בעבודות בישובונים בגמרכז הארץ. 730521

■ דרוש חקפים לנות נוקנות פרטי באיזור בנה"ם. 03-344952, 03-802919

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א — 19

ע"פ חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.

העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

גזירה ותפירה

■ תדמנית מנטה, למעפל אופנה עלית. לקביעת ראיון לפנות. 03-371302

הנהלת חשבונות

■ דרוש/ה מנהל/ת חשבונות לשעה חלקית אחה"צ, נסיון מינימלי 3 שנים. 03-201305, 03-202991

■ לסוכנות גל בכפר-סבא, פקידה יודע בהנה"ח, לעבודה עם קהל, ... 052-28240

■ בבני-ברק דרושה מנהלת חשבונות, נסיון כמה שנים בעבודה ממוחשבת ... לפונה 5 ימים בשבוע. להתקשר 772051 לפניה.

■ דרוש מנהל"ח מדופלם לחוגי ... 412616

■ רציניות סוג ד', במשרה מלאה, ... 03-614581

■ למטפלי בבאר-יעקב דרוש/ה מנהל/ת חשבונות ... 08-225290, 08-221656

חשמל ואלקטרוניקה

■ לחברה קבלנית לעבודות חשמל, ... 893241

■ דרושים חשמלאים לעבודות תקשורת • עבודות חשמל, רכב עם נסיון. 843227

עובדי מתכת

■ דרוש רתך מעולה!!! לעבודות ... 20:00 במוצ"ש ... 867981

■ תרש בעל נסיון לממעל בחולון. 803915

■ ... 03-284128

■ "מאור" - מבקר איכות, איקס.וואי.זד. בקביעות, 03-296384

■ ... 03-296384

עוזרות ומטפלות

■ דרושה עוזרת ... 03-447304

■ בתל-השומר עוזרת ל"פ ימים בשבוע. 03-341846

פקידים/ות

■ למשרד ע"ד פקידה מנוסה לדצי יום. 03-230723, 03-222302

■ בחברת ... 376873

■ למשרד ע"ד מדפיסה מנוסה בעברית על מעבד תמלילים לעיד. 03-203731

■ דרושה מנהל/ת חשבונות מנוסה, ... 652637/8 בין 11:30-08:30.

■ לעו"ד מזכירה מנוסה ... 16:00-08:00. 237064

■ ... 052-548574/5, 03-454655

■ לעבודה משפטי בבבון תל-אביב, ... 03-298397

■ לסוכנות ביטוח דרושה כזכירה אנגלית (לעבודה צמיה). 03-624766

■ "מאור" - מעבדות תמלילים, ... 03-292190

■ למפעל אלקטרוניקה ליד אצטדיון ר"ג ... 03-784212

שליחים/ות

■ לבנק בתל-אביב, דרוש הנערה כבני 15-17 לשליחויות ועבודות עזר פקידותיות, ... 03-285141

■ דרוש שליח עם קטנוע בשעות לפנה"צ 02-224245

שמירה ואבטחה

■ דרוש שומר לילה במפעל תעשיה בתל-אביב. טלפון 03-254413

■ "לקול-אריה" דרושים שומרים לשעות הלילה. 053-33367

מכוניות למכירה

אאודי

■ 100, 1986, אוטומטי • תוספת 30,000 ... 04-244173

■ 80, 1300, 85 • סגרבר, ראשונה, 17,000 דולר. טלפון 03-452972

■ אאודי 80, 1985, 1600 אוטומטי • ... 04-670724

■ אאודי 100, סי.די. 2300, 1984 ... 03-811963

■ אודי 80, 1983 • מגן • טסט 03-855598. 18,000,000

אוטוביאנקי

■ ... 57,000 ... 03-7516067

■ ... 03-283221, 03-723557

■ הונדה 14, 83, 18,000 ק"מ. 03-911260

אופל

■ אסקונה 83/5, ראשונה, מצויינת, בעבודה - 03-9231214, 03-340103

■ קוסרד, 1986, אוטומטי 17,000 ... 04-244173

אלפא-רומאו

■ בהזדמנות, אלפאסוד 1975, טלפון 03-728155

ב.מ.וו.

■ 1983, 316, אוטומטית, מזגן, מצוינת, בעל יחיד 03-1553

■ 75, 1802, ... 03-843728

■ 316, 1985 אוטומטית • תוספת ... 03-737486

■ 518, גוף 79, אוטומטית • מזגן • תוספת בבבנ מעולה. 08-436528

דייהטסו

■ שרמנט 1983 • מזגן אדוניכי 75,000 ראשונה 15 מיליון. 03-416601

וולוו

■ 244 1977 76,000 ק"מ במצב מצוין. בעבודה 03-918548, בבית 08-224806 בערב.

■ 244, 1977, אוטומטי • מזגן ... 03-941647

■ ג.ל 244, 2000, 1979 • מזגן, טסט לשנה. 052-552034

טנדרים

■ טרנזיט 1981 • ארגז טנדר • אחוריות. "מכוניות צמרת" 03-373393

■ פיקפה טלבוט 1982 • ארגז טנדר • אחוריות. "מכוניות צמרת". 03-371757

לנצ'יה

■ לנצ'יה 1300, דלתא 1983 36,000 ק"מ, כל התוספות 450254 בין 14:00-09:00. 13,500,000 שקל.

מסחריות

■ ג'י.אם.סי. 1981 אוטומטית • מזגן 15,000,000 שקל • מע"מ. 052-32178

■ פורגאט 600, 82, במצב טוב 03-799823 (לא בשבת).

מרצדס

■ 220, 1973, מצוינת 6,000 דולר. 03-9234913

■ מרצדס 200 במצב מצוין 1981 ראשונה. 04-331665, 04-384460

■ מרצדס 200, 1976, מיוחדת. בעבודה 03-288459, 03-413124 לערב.

■ מרצדס 350 אס. אל. סי. 1973 מעולה • תוספות 21,000 דולר. 03-240103

סובארו

■ סובארו 1800, ראשונה, 52,000 מצוינת. 052-541946, בערב 052-96818

סיטרואן

■ ג'י.אס.אי. 1982, במצב מצוין, 79,000 ק"מ, מצוין. 03-378177

מצע-ים למכירה

מכירה ושרותים

■ לבנוס שרותים, תיקונים לכל סוגי מבוסים ועבודות אלומיניום ... 03-846574

■ להשכרה מכונת מזגן לנוסים, טלפון 03-776058

מציעים למכירה

■ מקרר אמנה 14, המכונת כביסה סילון, 03-86077

■ מכונת אמריקאי משוכלל, חדש, כמה מגוים בהזדמנות. 655833

■ מבירות אלקטרונית "סוני" ... 03-447706, 163

■ מכירות חיבות, טלויזיות, ... 03-247812

■ מחירה 3,000, מכבשים, ... 03-797087

■ מדיאר 14 • נגנר אנגלי, ... 03-596686

רוצים לקנות

■ קונה קונה ... 03-857920

■ מסראל קונה: מקררים, חימולים ... 03-831863, 03-391543

■ מעוניינים לקנות: 1. מכבש ... 03-776058

וידאו טייפ

■ מכשרות וידאו "סוני" 3,000, וידאו נייר ג'י.וי.סי 2450. 03-596686

חיות-בית

■ מנוע קוקר ספאניאל ... 03-231341, 03-439431

חקלאות

■ להשקה - קיים אינטוטים ... 03-458990 ...

כלי-נגינה

■ סלוק מסנתרים, מבצע מכירות עם לסטודנטים חדשים, ... 03-220302

מקררים

■ בהזדמנות מקרר אמקור 15 במצב מצוין, 03-312985

■ מקררים משומשים בהזדמנות • קניה • החלפה 03-384535, 03-297651

■ מרכז המקררים מקררי גלקסי, ... 03-381864

■ מקררים חדשים ומשומשים, ... 728683

ניקיון ופוליש

■ "הבריק" ניקיון ופוליש • הובלה • רשיון, 2250 באחריות. 03-313599

נשק ותחמושת

■ לסנה יבנית, ... 03-821477

סורגים

■ מבצע!!! סורגים ... 03-886518

קמפינג

■ באילת 7000 שקל, ללינה בחוף הקרולינות, ... 03-485131, 03-476206

ריפוי והרזיה

■ שירות מסל לבית הלקוח ... 03-266854

■ בריאות, מסאג', ... 51, 03-234596

■ ... 333520

■ צנת חדש מסאג' • מאמה ע"י ... 26, 03-288618

שידוכים

■ עלמי קשר ... 04-446623, 04-442105

הכרויות

■ לזוגי לכזויים ואנשי עסקים ... 03-235020

חוגים

■ מתסאק חת בית אינטלקטואלי ... ת.ד. 23187, ת"א.

לוח ירושלים

דירות

■ בגלו"ח 3, 75,000 ... 85,000 - 110,000, "הדירה". 416348

■ קוטג'ים מאור לנאות דיוה ... 245446

■ לתפשייק ... 246146

■ בירדוק ½3, 4, 5, יפהפיות ... 863348

■ בהר-נוף, רמות 6, 5, 4, חדרים בשלבי בניה ... 863348

וילות ובתים

■ למכירה לבעלי אמצעים, בבנעת אורנים קוטג' מפואר, ... 532131/1604

■ ברמות 02 קוטג' 5 גינה 102,000 דולר במזמן. ... 668101

■ ברמות, ליד בנה ביתך, קוטג' 6, גינה, מיידי, 130,000. ... 221161

■ ... 221451

■ קוטגים מרוחים ... 416348

■ ... 221094

■ ... 244415

■ ... 222317

■ ... 248012

■ ... 541827

■ ... 243105/6

■ ... 222597

■ ... 224179

4 חדרים ויותר

■ בלב טלביה בבית ערבי ... 631764

■ ... 665560

■ ... 666943

■ ... 233211

■ ... 246743

■ ... 221451

■ ... 246743

■ ... 232581

■ ... 662418/9

■ ... 764155

■ ... 247999

■ ... 288588, 287973

■ ... 244716

■ ... 631764

■ ... 243386

■ ... 225093

■ ... 247937, 225588

■ ... 248012

■ ... 288588, 287973

■ ... 244008

■ ... 765584, 766369

■ ... 225706

■ ... 243557/8

■ ... 668101

קבלנים מציעים

■ ... 02-227775, 02-223840

■ ... 524219, 532172

■ ... 287973, 288588

■ ... 234733

■ ... 225226, 223017, 241367

■ ... 227775, 223840

■ ... 817657

3–3½ חדרים

■ ... 816833, 70,000

■ ... 221161

■ ... 233913, 536839

■ ... 631764

■ ... 635459

■ ... 233211

■ ... 249579

■ ... 231008, 226554

■ ... 664780

■ ... 541827

■ ... 228096, 231407

■ ... 248727, 244716

■ ... 240703

■ ... 225093

■ ... 241030, 246666

■ ... 245647

■ ... 243557/8

■ ... 765584, 766369

■ ... 241330/6

■ ... 242006/7

■ ... 242006/7

■ ... 02-669659

2–2½ חדרים

■ ... 532131/1604

1–1½ חדרים

■ ... 631764

דירות בשכר חודשי

■ ... 244415

■ ... 665560, 638655

■ ... 525904

■ ... 243105/6

■ ... 717998

■ ... 228096, 231407

■ ... 248012

■ ... 227416

■ ... 226231

■ ... 225226, 223017, 241367

■ ... 228922, 233125

■ ... 233125, 228922

■ ... 228922, 233125

■ ... 233125, 228922

■ ... 760098

■ ... 221451

■ ... 221451

דירות מרוהטות

■ בלב רחביה 3 מרוהטות, יפה "מזבה בור" 236231

■ ... 224456/7, 226919

■ ... 631764

דירות ברמ"פ

■ ... 244008, 232742

■ ... 661374

■ ... 241330/6

ביקוש דירות

■ ... 243021, 243557/8, 228633

■ ... 634495

עסקים

חנויות

■ ... 02-227775, 02-223840

■ ... 02-227775, 02-223840

■ ... 245724

■ ... 241330/6, 52,000

■ ... 224179

■ ... 233125

■ ... 241367, 223017, 225226

■ ... 666218

■ ... 666218

■ ... 717998

■ ... 225588, 247937

■ ... 02-539226

הצעות עבודה

■ לגנה תוהשת אזון דרושה פקידת שירות, עבודה ליד מרכזיה ... 02-661340, 16:00-08:00

■ ... 02-286483, 02-271555

■ ... 247367

■ ... 02-225154

מכוניות למכירה

וולוו

■ וולוו 84 בבבנ מצוין • 38,000 הוספות. 02-419067 בערב.

פיאט

■ 127/3, 1982, טסט והיטל, יד שניה. 02-915810

רנו

■ רנו 4 1982 ראשונה 1100 סמ"ק מצוין 02-542965

חיפה

הצעות עבודה

■ לשוטרסל סקלה מארים ... 4728 ...

ביקוש עבודה

■ נחמרה בדניסיות, ... לאשה בבנסה לת.ד. 4728 חיפה.

מכוניות למכירה

סובארו

■ סובארו 1300 1982, ראשונה מצוינת. 04-932080 ...

נתניה

■ חברת "אביב" מציעה בנתניה ברחוב סטרוניסובסקי 7 בבנין מפואר דירות 4 חדרים, אפשרות לשטבוד ... "אביב" - ביאליק 155 רמת-גן 03-7512303

הלוח החדש

הארץ עיתון לאנשים חושבים — **הבימה** התיאטרון הלאומי

מוסף שבת

עיריית תל-אביב יפו

עיתון "הארץ" ותיאטרון "הבימה"

מקיימים

ביום שבת 21.12.85 בשעה 11.00

מפגש

לאנשים

חושבים

בתכנית:

מבט על 1986 בהשתתפות: עמוס אילון, אלוף (מיל.) שלמה גזית ופרופ' אסף רזין.

רגה שחאדה – הקיום בגדה המערבית

עוזי בנזימן – ספרו על אריק שרון

פרופ' זאב הנדזל – האיידס:

עובדות ואמונות טפלות

שייקה אופיר

מאיר שלו

שלמה ניצן ואורחים נוספים

המנחה: מיכאל הנדלזלץ

דמי כניסה: 4.000 ש'

50% הנחה

למינויי "הארץ" ו"הבימה"

ולבעלי תעודת תושב

ותעודת קשיש של ת"א

כרטיסים בקופת "הבימה" בימי חול בלבד.

אין מכירת כרטיסים בשבת.

הארוע באדיבות:

קונטרול דאטה (ישראל) בע"מ CONTROL DATA

בשיתוף עיריית תל-אביב יפו

מינהל החינוך, הנוער והתרבות

50% הנחה

הצג את הגזיר בקופת התיאטרון הבימה

לדחוף

דרושים:

תקציבאי/ת

עם נסיון קודם בניהול תקציבי פרסום

עוזר/ת תקציבאי/ת

עם נסיון של שנה לפחות

מועמדים (רציניים בלבד) יתקשרו טלפונית (03)622547 אל חנה

המועצה המקומית אבן יהודה

המחלקה לשרותי רווחה טלפון 053-97452

מכרז מס' 14/85 – דרוש ה

עובד/ת סוציאלי/ת

לטפול ורכוז נושא הקשישים

★ אפשרות ליהנות מהשתלמויות אישית ★ היקף המשרה 75%

עמיצור חיימוביץ, ראש המועצה

מבצע!

"עיסקת החבילה" של הלוח החדש

מודעת מלים (8 מלים) ליום שישי 19.800 שקל. במקום 40.208 שקל.

ליום חול 12.200 ש' במקום 30.736

(המחירים כוללים מע"מ).

פרטים במשרדי הפרסום

U-MAN®

עבור אחד מלקוחותינו דרושים

1. מנהלת משרד בכירה

נסיון ביבוא ושליטה טובה באד באנגלית ועברית (רצוי גם גרמנית), אחראית ויעילה עם יכולת לטפל במספר נושאים רב ולא להשמיט פרטים. נחוצה יכולת הדפסה באנגלית ועברית ותפעול טלקס.

שכר הולם למתאימה.

2. טכנאי אלקטרוניקה

בעל בסיס רחב באלקטרוניקה ויכולת טובה במכניקה עדינה (ייתכן גם טכנאי אלקטרוניקה + טלפרינטר). ידיעה טובה באנגלית ויכולת פעולה להתגבר על תקלות. למתאימים תינתן הדרכה פעולה כולל השתלמות בחו"ל. יחסי אנוש תקינים חובה.

העבודה מעניינת: שכר הולם.

להתקשר בשעות 293482, 03-292949 בשעות העבודה.

לחברת התעופה

NORTHWEST ORIENT

דרושים/ות

1. פקיד/ת הזמנות

למשרה מלאה • נסיון קודם של 3 שנים לפחות בחברת תעופה – הכרחי

2. עוזר/ת למנהל חשבונות

למשרה חלקית בשעות אחה"צ

נסיון קודם בחברת נסיעות – יתרון

בפרטים לטלפון 03-201719

הכזא מן الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

קונצפציית המלחמה עם סוריה

ראשי אגף המודיעין בעבר ובהווה (שלמה גזית, "הארץ" 8.12) יהושע שגיא (מעריב, 29.11) אהוד ברק (לפני כמה חודשים) ותא"ל (מיל') עמוס גלבוע (מבחוץ הקבע בעבריב), עשו יד אחת ביצירת קונצפציה חדשה למודיעין — מלחמה עם סוריה היא בלתי־נמנעת ובקרוב.

איש מהם לא טרח לפרט, לבסס בעובדות ולנמק את דעותיו הללו על מלחמה קרובה. ברור שלקח ועדת אגרנט, וכשלון אמ"ן מ־73' מנוח אותם בהיסטוריה קבועה זה עשור, להתריע מפני מלחמה עם כל אחת משכנותינו, בין אם יש לכך בסיס, ובין אם לא, אך מי שנזעק כל הזמן "זאב זאב", לא ישמעו לו כשהזאב באמת יגיע, וכך אכן קרה לפני יותר מעשור שנים.

רק אזהרה מפני עוצמתה של סוריה וצבאה הגדול איננה מספקת. מה עם התמוטטות הכלכלה הסורית למשל? מה עם ערעור יחסיה עם בריה"מ, והעדפתה של זו את עיראק על סוריה? מה עם בעיית המשטר האסדי לאחר מותו? אולי תפרוץ שם דווקא מלחמת אזרחים רוגעת לבנון? מה לכל זה ולמלחמה בנו?

עודד ינון
ירושלים

חוק לחושפי שחיתויות

במוסף "הארץ" (6.12) כותב צבי הראל על חושפי מעשי שחיתות ששילמו מחיר כבד על רצונם לתקן דברים במקום עבודתם. בהקשר זה הוא מזכיר מכשירי הגנה שונים העומדים לרשותם של חושפי מעשים אלה, ובעיקר התיקון לחוק מבקר המדינה שנכנס לתוקף במאי 1981.

יש לציין שתיקון זה הוא פרי הצעת חוק פרטית של ח"כ אמנון רובינשטיין.

יהושע עמישב
דובר שר התקשורת

הציטוט — מדבריו של האלוף שגיא

ברשימתי "תהיה תגובה?" ("הארץ" 6.12) הבאתי ציטוט מבמאמרו של גדעון סאמט (4.12) בכותרת "תהיה מלחמה". ציטוט זה אמר: "אם שגיא לא מקשקש ואיננו אדיוט, פירוש הדבר שהצמרת הבכירה — בעצם, הנהגת המערך שבתוכה — מובילה אותנו באף, בבסם של אשליות, אל הגרוע מכל".

הובהר לי, בינתיים, כי סאמט ציטט בדבריו אלה את האלוף שגיא, ואין הם מביעים את עמדתו שלו.

שלמה גזית
מנכ"ל הסוכנות היהודית

האמריקאים אינם משלמים על לא־כלום

הסכמתי עם בכתבו של מר הולי האמריקאי ("הארץ" 8.12). כמוהו מצער גם אותי התשלום של עשרה מיליוני דולרים כדי יום שמשלמת ארה"ב כדי "להחזיק" את מדינת ישראל. אני מוכנה אפילו להצטרף בהיותה אל דעתו בדבר טיב יחסינו אל שכנינו. ברם, בדבר מבחוקי ריגול, מיותר לבזבז מלים עליהם: ישראל מרגלת אחרי אמריקה, אמריקה מרגלת אחרי ישראל, בכל העולם מרגלים ובריגלים־כנגד אחרי ידידים ואויבים כאחד. אבל בעניין אחר רצוני להגיד את דעתי: האמריקאים אינם משלמים לנו על לא־כלום.

כנראה נעלם מעיניו של מר הולי שאנו משרתים אותו כשומרי הסף האמריקאי במזרח התיכון נגד רוסיה הסובייטית; שהאמריקאים הקימו בישראל מחסן־נשק רבתי לאותה תכלית, שעליו אנו מופקדים בשמירה נאמנה; שהם מינו אותנו ומשמשים למנות אותנו כמלאי־מקום באספקת ייעוץ וציוד צבאיים נגד כוחות המעורבים על ידם כקומוניסטיים (ולעתים כמתקדמים ודמוקרטיים על ידי אחרים) באמריקה התיכונה והדרומית, ומי יודע, באילו מקומות נוספים על פני כדור הארץ. לא אתפלא אם רווח נאה מצוי בצד תפקיד זה, לפחות בטווח הקצר, כשהתעשייה הישראלית תופחת לייצור צבאיים וחד־צדדיים, על הסכנות הכרוכות לטווח ארוך כמו בכל מקרה של מונוקולטורה לאי־צדנית. בקיצור: אין האמריקאים משלמים לנו על לא־כלום.

נורה פלטינוביץ
תל־אביב

יבין ופאר — במקום ביטוח לאומי

מאחר שבתבורה, שבסכום של ה"תרומה" לכיניהם לגייס מיבאבים במעט לא מוגבלים, מתבקשת המסקנה ששיטה זו יכולה להחליף את מנגנוני הממשלה הכושלים, ההתפרנסים על השטנגו, והכושלים באספקת השירותים.

שוב אין לנו צורך בממשלה מנופחת, ובנבחרים הבוחרים מעם, בעלי זכויות יתר. שוב אין לנו צורך בביטוח לאומי, שאנו משלמים לו כל חיינו, חוכים לפרוטות לעת זקנה. שוב אין צורך בביטוח רפואי. הגוגה מאותנו הון עתק, ומציו לסעון שהרפואה ניתנת לנו חינם. הנה נשלם להיים יבין ולמני פאר משכורות נבנדות, ויאספו למענו כספים לכל צרכינו: וביתר רצינות — אבוי לה, למדינה, בה אנשים שעבדו כל חייהם נאלצים להזדקק לנדבות, ובד בבד מקבצים בקבצנותיהם ומטילים עליהם מס לאחר גיל הפנסיה.

רות חפץ
חיפה

*

הטלתרום למען הזקן לא הביא כל כבוד לזקן אלא רק בושה. התביישתי שעלי להיות שייך לקבוצה אומללה וחסרת־אונים, הזקוקה לנדבות חסדים. כמו אותה אשה במשרד, שסיפרה שרק לאחר שקיבלה "ביפר" — דבר קטן שאפשר להסדיר באמצעות חוק הגנן — רק אז ישנה בלילה בראשונה. התביישתי להיות שייך לציבור שבמקרה הטוב נראה מגוחך — בתצוגת אופנה מעליבה ובריקודי טנגו מעליבים — כאילו במקרה הטוב הקשישים יודעים לעשות משהו — אפילו לרקוד. כאילו כולנו אינפנטילים וחסרי תועלת.

לאחר תרומה של הגברת "הקיסרית" בהזיך מפה אל פה לעם ישראל — עם אחר, נפתחה מהדורת "מבט" בהצגת זקנים גוססים ועלובי חיים במצב משפיל של מחסור בתרופות ובאוכל. ומי יכול לתקן את המצב? מי המופקד על החוקים? הרי בעלה הנכבד של הגברת — ראש־הממשלה־לא־מכבר, וכיום מ"מ ראש הממשלה, ולצדו ישב גם ראש הממשלה עצמו ונתן יד להגיגה המופקרת.

צ. מיקוביץ
תל־אביב

די לסחטנות החרדית!

חמד"ת הועד הציבורי למען חופש מדע, דת ותרבות בישראל, המאגד אירגונים יהודים, דתיים וחילוניים, מהארץ ומהתפוצות מתנגד לכל שינוי בחוק השבות.

קצה נפשו של רוב הציבור בישראל בכניעה לסחטנות החרדית. סקר דעת קהל שערך באחרונה מכון המחקר דחף העלה כי 60% מהאוכלוסיה היהודית הבוגרת בישראל מתנגדים לכל שינוי בחוק "מיהו יהודי".

אירגונים יהודים המייצגים את רוב היהדות המאורגנת בעולם הביעו לא אחת את התנגדותם לשינוי החוק.

על הציבור לדעת שהחרדים מייצגים מיעוט זעום בעולם היהודי.

חמד"ת מתריעה כי שינוי בחוק "מיהו יהודי" יפגע באחדות העם.

חמד"ת מודאגת כי שינוי החוק יערער את יחסי מדינת ישראל ויהדות התפוצות.

חמד"ת קוראת לקבל את הצעת ראש הממשלה להפוגה במאבק סביב תיקון חוק השבות, למשך עשר שנים, כדי לפתוח בדיון גלוי וחופשי על מנת למצוא פתרון מוסכם לגרשא על כל הזרמים ביהדות העולם.

חמד"ת
ועד ציבורי למען חופש מדע דת תרבות

אירגוני חמד"ת:	אירגונים תומכים:
אגודה ליהדות הומניסטית חילונית	אגוד בתי הכנסת העולמי
התנועה ליהדות מסורתית בישראל	ארצה
התנועה ליהדות מתקדמת	בית המדרש ללימודי היהדות
נעמ"ת	בתי הכנסת המאוחדים באמריקה
צופי תל"מ נוער	האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת
קהילת מבקשי דרך	היברו יוניון קולג'
תנועת העבודה הציונית העולמית
נציגי רופאים, ארכיאולוגים,
משפטנים, אמנים ואנשי רוח

לכבוד
חמד"ת - הועד הציבורי למען חופש, מדע, דת ותרבות
ת"ד 7110, ירושלים 91071, טל' 02־248899

☐ הנני מזדהה עם מאבקכם למען חופש מדע, דת ותרבות בישראל
☐ הנני תורם למאבקכם סך של______

שם ומשפחה______ כתובת וטלפון______

רצ"ב שיק מס'______ על סך______ תרומה לחמד"ת.

המועצה הישראלית לצרכנות

פונה לציבור להציע מועמדים לקבלת פרס הצרכנות

שיוענק ביום זכויות הצרכן כאות הוקרה לפעילות שהביאה לקידום הצרכנות בשנה החולפת.

ארגונים ציבוריים או 3 ממליצים יוכלו להציע מועמדים – את פרטיהם עם הנמקות יש לשלוח לת.ד. 7012 תל־אביב עד לתאריך 15.1.1986.

הודעה המקומית לתכנון ולבניה מרחב מטה יהודה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 (להלן החוק) ניתנה בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי: מלבה כהן ומרדכי יונתן הגישו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב מטה יהודה (להלן הועדה) בקשה להקלה באחוזי בנייה דהיינו תוספת של 5.04% אחוזי בנייה שהם שטח של 35.31 מ"ר במבשרת ציון שכונה ב' מגרש 18.

את ההתנגדויות למתן ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית ברחוב רש"י 113 ירושלים ולמועצה המקומית מבשרת ציון.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרדי הועדה והמועצה בכל יום שני ושישי בשעות הרגילות.

דוד דור
יו"ר הועדה

על תקליטים ומקליטים / נתן דונביץ

צירופים מכל הסוגים

אם אתה אוהב תקליטי־פסנתר, את התקליט הזה אסור לך להחמיץ, כאשר יגיע אל החנויות בארץ. קיבלתי, לפני ימים אחדים, עותק־מוקדם שלו, מארצות־הברית. בתקליט זה, של סי־בי־אס, מנגנים הפסנתרנים מארייה פרוחיה ורדו לופו שתי יצירות לשני פסנתרים, או ארבע־ידיים: הסונטה ק.448 לשני פסנתרים ברה־מאז'ור מאת מוצארט, והפנטסיה אופ.103 לארבע־ידיים, בפה־מינור, מאת שוברט. שתי פנינים של ספרות־הפסנתר, בנגינתם של שני פסנתרנים נפלאים.

פרוחיה ולופו הקליטו את שתי היצירות באנגליה, בהקלטה דיגיטאלית. תקליט סי־בי־אס (ד־39511) מביא נגינה ספונטנית, צלולה כבד־רולח, ללא ניסיונות להרשים את המאזין באפקטים חיצוניים. נגינה קאמרית מן המדרגה הראשונה. הייתי אומר: המוסיקה היפה באחד משיאיה.

הרעיון לצרף את שני הפסנתרנים המצוינים לנגינה משותפת אינו של חברת התקליטים. הם עשו זאת בפסטיבאל אלדבורו, וההקלטה נעשתה, באתר־הפסטיבאל, מיד לאחר המופע הפומבי.

לכל אחת משתי היצירות ביצועים מעולים קודמים. את מוצארט מנגנים, למשל, ולדימיר אשכנזי והפסנתרן האמריקאי מאלקולם פריינ'ר, בתקליט "דאקה" מצוין, שיצא אז, בשעתו, גם בהטבעה ישראלית. אלפרד ברנדל והאלמוט קלין, שני פרשני־מוצארט מן השורה הראשונה, הקליטו את הסונטה לתקליט "פי רנאבאנט", אשר איכותו, לצערי, אינה טובה. כריסטוף אשנבאך ויוסטוס פראנץ הקליטו את הסונטה ל"דויטשה גרמופון", במסגרת מכלול יצירותיו של מוצארט לארבע־ידיים ושני פסנתרים. מניתי שלושה ביצועים, אך בדי לי כי יש אספנים שהעדפותיהם וטעמם שונים משלי. יש שיחזרו לימים עברו, אל האלמוד גיזקינג, למשל. אני רק מבקש לומר שההקלטה החדשה, של פרוחיה ולופו נמנית עם היפות ביותר. בהקלטה הצלולה ביותר. נגינתם המשותפת של שני הפסנתרנים נדירה ביופיה.

הפנטסיה לארבע־ידיים של שוברט אינה עשירה בהקלטות טובות. שוב, כריסטוף אשנבאך ויוסטוס פראנץ (בתקליט אלקטרולה) ואלפרד ברנדל עם אוולין קרושא בתקליט ישן, וביניהם מאד מבחינת איכות־ההקלטה, של "טרנאבאוט". הביצוע היפה ביותר, לטעמי, בתקליטים שראו אור עד כה: אמיל גיללס ובתו יאלאנה, בתקליט "דויטשה גרמופון". אבל, הצירוף של מוצארט ושוברט בתקליט אחד — יותר מאטרקטיבי. תקליטם המשותף של פרוחיה ולופו עושה זאת.

מהתקליטים של צירופי אמנים, יצירות וכלים מעניינים, המונחים עתה על שולחני, אמנה כמה:

● צירופי מוסיקה קאמרית של נגני התזמורת הפילהרמונית של ברלין. 5 תקליטי "דויטשה גרמופון", הקלטה דיגיטאלית, 011 2741.

הקופסה הזאת הגיעה לארץ במספר עותקים קטן ביותר, לפני שנה או קצת יותר. עכשיו שוב מצאתי אותה כאן. במלאת 100 שנה לתזמורת הברלינאית, המהוללת, הפיקה דויטשה גרמופון תקליטים, שבהם מפגינים את יכולתם וגדולתם סולני התזמורת. הללו מנגנים, כל אימת שהם פנויים ממופעי התזמורת, בהרכבים שונים, מהם מפורסמים לעצמם. בקופסה שלפניו, הם מנגנים את השמיניה של מנדלסון, השביעיה של מקס ברוך, רביעיות מיתרים של מנדלסון, היידן ואחרים. צוות נגני־הקרן של התזמורת, נגני כל כלי הנשיפה, הקונטרבס ושנים־עשר נגני הצ'לו מנגנים ממיטב הרפרטואר לקבוצות־כלים אלה. המיקבץ מסתיים ברוח קלילה, וירטואוזית — נגני התזמורת, בניצוחו של הרברט פון קאריאן, מנגנים כוספה, את מחול־הרבות של הצ'ארדאש. חמשת התקליטים הגינה גדולה לאוהבי המוסיקה הקאמרית, מן הבארוק ועד למאה העשרים, מוקלטת במיטב היכולת של החברה הגרמנית.

● "הגיבורות של פוצ'יני". תקליט מיקבץ מתוך תקליטי־אופרה של סי־בי־אס. אריות מתוך "טוסקה", "לה וילי", "לה רונדינה", "לה בוהם", "ג'אני סקיקי", "מאנון לסקו", "מאדם באטרפליי", "טוראנדוט" ו"האחות אנג'ליקה". את האריות מזמרות אילנה קוטרובס, אווה מארטון, קאטיה ריצ'אריל, רנאטה סקוטו וקירי טה קנאווה. מלווים אותם זמרים תמרות, מתוך ההקלטות של כל אחת מהן, עם תזמורות ומנצחים שונים. ערב־רב של סגנונות־זימרה, שהמאחד אותם הוא המלחין, פוצ'יני. תקליט של אריות מפורסמות, אשר יערב לאוזניהם של אלה המודים כי עדיין אינם יודעים להבדיל בין ביצוע לביצוע, ותקליט לשוחרי־אופרה מבוזקים, האוהבים להשוות זימרתם של זמרים מפורסמים, לפסול את האחד, ולהיאנח מנחת למשמע זימרתו של האחר. כך או כך, הרבה זימרה אופראית של פוצ'יני, בתקליט סי־בי־אס, הקלטות דיגיטאליות, אם־39097.

● פרוקופייב: פטר והזאב; סן־סאנס: קרנבל החיות. קאמיה ומאריאל לאבק (פסנתרים), התזמורת הפילהרמונית הישראלית, בניצוחו של זובין מהטה. הקריין: יצחק פרלמן. הנוסח העברי: אברהם יבין. תקליט "איי־מ־גל", הקלטה דיגיטאלית. הטבעה ישראלית של סי־בי־אס, די־אס 38190.

תקליט לילדים, וגם למבוגרים שוחרי המוסיקה הקלאסית־הקלה. החידוש הוא, כמובן, הכנר יצחק פרלמן, כקריין. אצלנו בעברית ובחו"ל באנגלית. על החוש המוסיקאלי שלו אין צורך לדבר, מובן מאליו. קולו העמוק והחם מוסיף הרבה. קולו של דוד טוכלב, המוקף בילדים, התאבים להאזין לסיפורו.

את שתי היצירות, וגם המדריך לתזמורת לבני־הנעורים של בנג'מין בריטן, הסכיעו בארץ, בתקופות שונות, עם קרייני רדיו וטלוויזיה, ושחקני תיאטרון ישראלים. כל אחד ו"אלילו" שלו. הצטרפותו של פרלמן אל הקריינים בשתי היצירות היא תוספת מעניינת, אך לא ראשונה מסוגה. ארוכה רשימת שחקני הבד והתיאטרון בעולם שתרמו את קולם לקריינות זאת. החל בשחקן סרטי־האימים בוריס קארלוף וכלה בבמה פאריז. הצלנית ג'קלין דופרא, לאחר שחלתה במחלת הטרשת־הנפוצה והרחקה אל כסא־גלגלים, קריינה, בערב־צדקה בלונדון לעזרת נפגעי המחלה הנוראה, ובעלה דניאל ברנבוים ניצח על התזמורת. הם גם הקליטו את היצירה בתקליט דויטשה גרמופון. שון קונרי, הלא הוא ג'יימס בונד בשיא תהילתו, היה הקריין ב"פטר והזאב" בתקליט עם התזמורת הפילהרמונית המלכותית של לונדון, בניצוחו של דוראטי. בגרמניה, בצרפת, וכמעט בכל מדינה אחרת, הדביקו הברי־קריינות בשפת אותה ארץ לביצועים תזמורתיים מוכנים. וגם לתקליטים שהוקלטו שם במקור. ובכן, עכשיו עוד תקליט בעברית, עם יצחק פרלמן.

מוסיקת קודש

סקירה תמציתית של מוסיקת־כנסיה ומוסיקה קולית, שהגיעו לארץ זה עתה.

● היידן: מיסת נלסון. ריצ'ארד היקוקס מנצח על המקהלה של התזמורת הסימפונית הלונדונית, הסינפוניה של העיר לונדון, והזמרים הסולנים ברברה בוני, אן האולס, אנתוני רולף ג'ונסון, סטיפן רוברטס. תקליט "ארגו", מאנגליה. הקלטה דיגיטאלית, 414 464־1. סולנים ונגינה מצוינים. מבחינה מוסיקאלית, עדיין עדיף תקליט ישן של "ארגו", משנת 1962, שבו מנצח דייויד וילקוקס על מקהלת קינג'ס קולג' והתזמורת הסימפונית הלונדונית. זימרה מצוינת של הסולנית, עם סילביה סטאהלמן בראשם, אבל, כאמור, ההקלטה בת עשרים־ושלוש שנים, והמבקש הקלטה חדישה יפנה אל תקליטו החדש של היקוקס.

● יוהאן סבסטיאן באך: יוהאנס פאסיון. הלמוט רילינג מנצח, כרגיל, על ה"גכינגר קאנטוריי" וה"באך־קולגיום משטוטגרט". המזמרים הסולנים: ארלין אוג'ה (סופרן), יוליה האמארי (אלט), פטר שרייר, טנור (האוונגליסט, אריות), פיליפ הוטנלוכר, באס (ישו), דיטריך פישר־דיסקאו, באס (אריות).

קופסה של שלושה תקליטי סי־בי־אס, שהוקלטו בהיידלברג. הקלטה דיגיטאלית, 694 39. צריך להיות משהו משובח — מבחינת הרכב המבצעים וההקלטה הדיגיטאלית — אך יותר מזה איני יכול לומר ברגע זה. קיבלתי את התקליטים שעה קלה לפני כתיבת מדור זה. חשבתי שחובה לדווח על כך, ללא דיחוי, לשוחרי באך ו/או רילינג בארץ. עוד אתייחס לביצוע החדש, במדור הבא.

אורלאנדו די לאסו: שירים ראשב־מרים חילוניים. "מקהלת המוטטים ממינכן", בניצוחו של הנס רודולף צאבלי. תקליט "מוסיקה פרקטיקה" מגרמניה (מיובא לארץ על־ידי אר־סטורניקס). 832 .73. אנסמבל של שישה זמרים, מלוכד ודעגן, מוקלט היטב, בהקלטה אנאלוגית, מזמר את שיריו של המלחין הפלמי, בן המאה השש־עשרה. די לאסו, הידוע בעיקר תודות לשפע המוטטים (כ־450) ולמדריגלים, כתב גם שאנסונים, שירי־זימה וסתם שירים של כלייזם. בתקליט שלפנינו נכללו עשרים שירים בצרפתית, גרמנית ואיטלקית.

היינריך שיץ: סימפוניות־קודש אופ. 6. 18 יצירות ועידות לזימרה ולהרכבים שונים של כלי־נשיפה, בנגינת "הנשפנים של טולוז". בתקליטים של "אראסר", מצרפת. הקלטה דיגיטאלית, 7234.

מוסיקה מהסרטים

ההצלחה הגדולה לה זכה צמד־התקליטים של פסקול הסרט "אמדאוס", הביא את המפיקים להוציא לאור תקליט שלישי. גם בו קטעים קצרים של צלילי מוצארט ומלחינים אחרים. מסתבר, כי גם אלה נכללו בסרט ולא זכו להכנס אל צמד־התקליטים המקורי. מי שנהנה ממה שכבר ראה אור וסבור שהוא רוצה לשמוע עוד קטעים — ישמח לשמוע כי התקליט השלישי, בקרוב, הוטבע גם בארץ. מעטפת דומה לזאת של הצמד הקודם. אך ברוקן, חשוב לזהור. איני מזלזל בתקליטים הללו. דרכם או באמצעותם ביקשו רבים לרכוש את תקליטי היצירות השלמות — הרקוויאם, או קונצ'רטות לפסנתר ותזמורת.

אם כבר עוסקים במוסיקה ובסרטים, הנה משהו לא קלאסי, אך צלילים נשמעו לילות רבים בבתי ישראל: פסקול סידרת הטלוויזיה "בתו של מיסטראל", כולל שיר־הנושא בביצועה של ננה מושקורי. המוסיקה של ולאדימיר קוסמה, שהקליט עם נגנים סולנים ועם תזמורת־הקלטות הנושאת את השם "התזמורת הסימפונית של פאריס". התקליט הוטבע בארץ על־ידי סי־בי־אס, ואני שומע שבעשעה מיד עם הופעתו להיט־מכירות. לא מפליא, על רקע ה"עוצר" ששורר בחוצות ישראל בשעת השידור, בעיקר בפרקים האחרונים. התקליט הוא הפקה של הרדיו והטלוויזיה של לוכסמבורג עם הטלוויזיה הצרפתית. איכות ההקלטה מצוינת. תקליט למי שרוצה להתגעגע לסידרה שהלכה ואיננה. ולגליש איננו שר ואיננו מזמר. לא יהיה תקליט.

הארץ ממליץ

תל אביב

בירדי (פריז) – סיפור על ידידות, ועל בחור שחזר ממלחמת וייטנאם כשהוא סבור שהוא ציפור. סרט המתפש את שורשי השיגעון בתוך ה"נורמלי" בבימויו של אלאן פארקר ("אכספרס של חצות", "תהילה", "פינק פלויד – החומה"). משחק טוב של ניקולאס קייג' ומתיו מודין.

הכבוד של פריצי (לימור) – קומדיה שחורה של ג'ון יוסטון ("הבז ממלטה", "המלכה האפריקאית", "האוצר של סיירה מאדרה", "האיש שרצה להיות מלך"), על איש ה"מאפיה" הסיציליאנית בברוקלין, הנאלץ לבחור בין אהבה ובין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקולסון מצוין.

אמדיאוס (לב 2) – מחזהו של פיטר שאפר נעשה לסרט עשיר בחזונים חווייתיים ובמוסיקה, על גאוניותו של מוצארט כפי שהיא נראית דרך עיני המלחין הבינוני סאליירי. עבודת בימוי יפה מאד של מילוש פורמן, ומשחק מעולה של פ. מארי אברהם בתפקיד סאליירי ושום הולסי כמו צארט.

חזרה לעתיד (אורלי) – נער חוזר, באמצעות מכונת זמן, לעבר – משנה את ההווה שלו ואת עתידו. סרטו של רוברט זמקיס ("בעקבות האוצר הרד מנטיי") הוא סרט מדע בדיוני, המתאים לילדים ולמבוגרים כאחת. חביב מאד, וגם מעניין.

שושנת קהיר הסגולה (שחף) – סרט חדש של וודי אלן, הפעם רק כבמאי ותסריטאי. המערב מציאות ודימיון, אגדה ועובדות, מעשה ברמות בסרט המתאהבת באחת הצופות. היא יוצאת מהמסך כדי לבלבל את היוצרות ולהוכיח שבקולנוע, לפחות, הכל אפשרי. עם מיה פארו – בת הזוג הנוכחית של אלן.

קאל (רב חן) – סרט אירי קטן ויפה, על צעיר קתולי (ג'ון לינץ') המנסה לחיות בעיר קטנה בצפון אירלנד. תקרע בין המאבק של המחתרת האירית ובין אהבתו לאלמנה צעירה, שברצח בעלה נטל חלק.

ירושלים

הכבוד של פריצי (כפיר) – ראה לימור ת"א

שושנת קהיר הסגולה (מיטשל) – ראה שחף ת"א.

חיפה

שושנת קהיר הסגולה (שביט) – ראה שחף ת"א

הכבוד של פריצי (אורה) – ראה לימור ת"א

בירדי (רב־גת) – ראה פריז ת"א.

מדריך הארץ

פרק יומי: מלכים סרכב	משנה יומית: ערכין א, ד'ג
דף יומי: נדרים ל	הלכה יומית: ברכות פרשה, ג'ב

תורנות רופאים

הנהגת הרופאים במסקים רושמים:

מ"א בפרט עד למחרת בה' בבקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
רמת גן 781111
הרצליה 052־541333
נתניה 925333
רחובות 084־51333
בת־ים 585555
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
מוקד פרטי רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00־8.00
ביום ו' — 15.00־8.00
פלטנים: 03־433500, 03־435500
ש"ן — עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 03־261111
חיפה 04־672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר יעקב 08־223958

מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למבוגרי לחץ
מנחם "מקבליה"
א עד ה 11.00־13.00
ב עד ד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' באזל 13 תל־אביב
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, רחוב מנגר סבור שער 3 (ליד הבכבה)
טל: 294869, 03־285622
הפרפאה פתוחה כל יום מלל שבתות וחגים בין השעות 9.00־24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649
פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ובי ו' וערבי חג בין 18.00 עד 24.00
שבתות וחגים בין 15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הגפן 26, קומה ב', טל' 04־523־566, שעות הקבלה: כל יום בין 20.00־23.00.
ער"ן - שירות ראשון ריצ'
24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים:
ירושלים, מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 טמ' 1788
ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898
מוקד לילה 631011 ממ' 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — ילדים
איכילוב — עיניות, כירורגיה
ירושלים
הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים, א.א.ג.)
ביקור חולים — (פנימיות, נשים)
שערי צדק — (כירורגיה, אורטופדיה)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב
יהודה המכבי יהודה המכבי 42 455198
קופ"ח כללית אבטבורוס 7 225142
רמת גן
רמת יצחק דרך ירושלים 9
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
חולון
ר"ר חורי סוקולוב 70 842433
נתניה
גבע שער הגיא 14 22695
ירושלים
אורה הכלל בדרך 27 241696
חיפה
הוד הנביאים 21 663944
הקריות
כיכ הקריות שד' בן גוריה 73 קרית מוצקין 721665

דלת פתוחה

מרכז בידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברה, בתשמח, ביניה – אמבע' טניקה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00־20.00
בת־שבע 66 ת"א, טל' 2812289
חיפה: ימים א' ו־ה' 1600־19.00 רח' המנורע 14 טל' 81520

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 הרבורה מאיה
18.00 באמתו עניין — בעיות של תלמידי תיכון
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) סרטים מצוירים
18.45 (ע) רוצה פתרון
19.00 (ע) מפגש בין תרבויות — אפריקה האירופה
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 שלושה בדירה אחת
20.30 כלבוטק
21.00 מבט לחדשות
21.40 מבט שני
22.20 ימים של פרידה — דראמה
23.00 גלריה — אמנויות בארץ ובעולם
23.45 פסוקו של מקום חדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 חשבון משוט ד'
08.40 כלי מדות
09.00 אנגלית ה'
09.20 מדעי הטבע ה'־ד' — הלב
10.10 אנגלית ד'
10.50 רחוב סומסום
11.00 צרפתית
11.15 חשבון ה
11.30 באוטואפרה ד'־ט' — הריינגט
12.00 ארץ־שלות
12.25 ספרות (פליטוח) — אדיסים הכלר
13.00 מוסיקה (העשוח) — המשלש המוסיקלי
14.00 דייג אוהב דגים — בירכות הדיג בארצנו
14.40 קין אלק — ילד אינדיאני בקאנאדה
15.00 רחוב סומסום
15.30 קשת וענן
16.00 פרפר נחמד
16.30 אירים

קול המוסיקה

17.00 עיב הוים
06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקאלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 מוסיקה קאמרית – בתוכנית: ביטס ואר־ריאציות סיה מאגזר לגבוריניה ומור־טפיאנו
13.00 קונצרט צהרים
15.05 מסורי התקליטיה
16.00 קונצרט מנחה
18.30 אתמולות. גילה יחן — מזמרת/זמרת צבי — פסנתר. ש. הינריכה: "זהי כאר יהיה" 1
20.05 ערב טוב — גרשווין: רפסודיה בכחול
20.38 מאולמי הקונצרטים שלנו
22.38 מעם ועוד — מפורוגקי: רה גאמורה מר נורים 2 עור לאגאילו/הורחה מטבר)

רשת א'

23.00 הרוסים בחוג הרופים באוכ
15.25 ההכלה הרפת לכל — עיבית
16.05 ספר פוליטי
17.20 האוניברסיטה המשודרת בכור־היסטוריה ישראל
18.06 במחוגרים — הוזי וחוי ומסורת
18.47 פרקי היום מנ"ך
19.05 שיעור בתלמוד — מסכת "ברכות"
19.30 סידורים לעולים
22.05 שבינו ביותר וכל אחד לוחר

רשת ב'

18.06 אצבע על הדופק — עניינו בריאות והפואה
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עולם הזיט — ענייני האוש והבנינים
20.05 חגנות "כבקופעד" — משודר־די־ד
22.05 עוד פעם אחת — "ציפור אחתר־קט כחוזה לבשורות ולדה
23.05 קפר ראשי — והוזנים כבוגים

רשת ג'

18.11 מקום בברית — כצער המבואות השראליים
21.05 אחים ערוק — שירים שלא גם לינם
23.05 מניני כאו

גלי־צה"ל

17.30 כותנת — ענייני צבא וביטחון
17.50 יומן ספורט
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.35 מכבב הערב
19.05 ורדיה, ורדי
20.05 לא רק רוק
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת: לחם בן הגלוע
22.05 על הרבים ועל הביהאק
23.05 אהבה קלאסית

שידורים קבועים

רשת א'
07.30 שחרית מוסיקאלית
09.30 מבט
10.30 רדיו קל
11.10 שירים עבריים
11.30 ההכלה הרפת לכל
12.05 מפגר המורה
13.00 סידורים באנגלית
13.30 שידורים בצרפתית
14.00 לכתת לבן ולכל המתעניין

רשת ב'
08.05 סע לשלום
09.05 ביקור־בית
10.10 כל־צבעי הרשת
12.10 על פתוח הרשות והמוסדות
13.00 בוקר היום
14.06 ים עניין
15.05 רגעי קסם — שירים ושנים
16.10 סע לשלום
17.10 יומן כלכלה
17.30 על מסמרים והנגשים

רשת ג'
06.11 בוחרה לאשור
07.07 שיר־כבוקר בבוקר
09.05 מה־כבר תשמר
10.05 אבן האם וחדישה
11.05 סעה עם מלאכי חוקיה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק כימי חול — נגונים פרי
14.06 לי הלך — שירה וברכה
15.05 הדיש הזיש והחדשים
16.05 מוסיקה לעניין
17.05 הבנה זמנית, יקיר אביב

גלי צה"ל
06.10 צלילי בוקר
06.30 אוניברסיטה משודרת
07.07 שבוע אצבע שבוע
08.05 אבן הבוקר
09.05 נבון לעבודת
11.05 טעם של פעם
12.05 להיים לתיאבון
13.00 אות ולעניין
13.15 בטבלת ישראלי
15.05 בה ים
16.05 אריבע אחרי הצהרים

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי — חזרה לעתיד 11.00, 2.00, 4.30, 7.15, 9.30
אלנבי — תלמידה ומחשמלת 5.00, 7.30, 9.30
אסתר — שוטר עם כבוד 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — אפוקליפסה עכשיו 11.00
בן יהודה — חזרה לעתיד 4.30, הבו האיש השלג 7.00, 9.30
גורדון — אגדה 4.15, 6.00, 1900 חלק א' 7.30, 1900 חלק ב' 9.40
גת — אנס הברבורים 4.30, 7.15, 9.30
דקל — האיש בעל הנעל האדומה 4.30, 7.15, 9.30
דרייב אין — בי"ס לעבירות תנועה 7.15, 9.30, שיעור באהבה 12.00
הוד — המסורה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — שנת הדרקון 4.45, 7.00, 9.40
חן 2 — חברי הדרקון אליוס 4.45 רומן על בטוח 7.20, 9.40
חן 3 — בי"ס לאסירים מתחילים 4.45, 7.20, 9.40
חן 4 — התוקם 10.30, 1.30, 4.45, 7.20, 9.40
חן 5 — הגנבים 10.30, 1.30, 4.40, 7.20, קאל 9.45
לימור — הכבוד של פריצי 4.30, 7.00, 9.30
לב 1 — אמדיאוס 3.30, 6.30, 9.30
לב 2 — גשר צר מאוד 2.00, 5.00, 7.30, 9.30
מוגרבי — מושלם 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א — לרקוד עם זר
מקסים — הגינגה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30
מרכז התחיה הישראלית — התחיה הישראלית (בעברית) 10, 5, 10 (באנגלית) 9, 12, 2, 6, 8 (בגרמנית) 7.00 הזוכים של אלכס 10.50
סמדר — חברים 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — הבוכה הגדול 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — אני יודע שאת יודעת שאני יודע 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — המרה 7.00 המתופפת הקטנה 9.30
פאר — רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.30
פריז — בירדי 2.00, 4.15, 7.15, 9.30
צוותא — נגוע + כמו חלום 8.00
צפון — המפתח 4.30, 7.15, 9.30
שחף — שושנת קהיר הסגולה 4.30, 7.15, 9.30
תבלת — אהבתו של סוואן 4.30, 7.15, 9.30
תמוז (המחודש) רמת אביב — בריאן מכוכב עליון 7.30, 9.30
תל־אביב — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30

בת־ים

אורנים — יער האיזמרגד 4.30, 7.15, 9.30
בת ים המחודש — מלון ניו המפשייר 7.30, 9.30
עצמאות — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל — רומן על בטוח 4.30, 7.00, 9.00
אורנע — בי"ס לאסירים מתחילים 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — איש המרתון 9.30 מרתון 12.00
בנייני האומה — ראסטי ג'יימס 7.00, 9.00
הבירה — המסורה אמריקה 4.30, 7.00, 9.00
כפיר — הכבוד של פריצי 4.15, 6.45, 9.15
מוזיאון ישראל — העד 6.00, 8.30
מיטשל — שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.15
סינמטק — הנסיך הקטן 4.00 שלום לך בן 7.00 ריצ'רד השלישי (אולם קטן) 7.00 פרשת דומיניצי (אולם קטן) 9.30 הסעודה האחרונה 9.30
עדן — מושלם 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — רון ג'נבבי 8.30
רון — נשים בעורף 4.30, 7.00, 9.00

רמת־גן גבעתיים

ארמון — הגנבים 4.00 שנת הדרקון 6.50, 9.30
אורדע — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — מושלם 5.00, 7.15, 9.30
הדר — המסורה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
לילי — הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — חברי הדרקון אליוס 4.45 שוטר עם כבוד 7.25, 9.45
גן 2 — בירדי 5.00, 7.20, 9.45
גן 3 — יער האיזמרגד 5.00, 7.20, 9.40
גן 4 — גשר צר מאוד 4.30, 7.20, 9.40
רמת גן — רמבו 7.15, 9.30
שביט — רומן שחול במלחמה 7.15, 9.30

רמת השרון

כוכב — מלחמת הכוכבים 4.00 יהלומים לנצח 7.00 זרים 9.30

כפר סבא

חן — קוד השתיקה 7.00, 9.15
עמל — הסיפור שלא נגמר 5.00 בירדי שיך מסה הוליוד 7.00, 9.15

נתניה

מגוריו — נשים בעורף 7.00, 9.15
שרון — בחזרה לארץ עוץ 5.00, שוטר עם כבוד 7.00, 9.15

חדרה

חוף — יער האיזמרגד 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורה — הכבוד של פריצי 4, 6.45, 9.15
אורלי — קריאת העורב 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — הגינגה האמריקאי 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — דו קרב במלתעות הבריש 4.30, 6.45, 9.00
בית אבא חושי — חג שבת 9.15
חן — רמבו 4.30, 6.45, 9.00
מוריה — אמריקאית בפריס 7.15, אדירת עירית 9.15
סינמטק — והיה אם... 7.00 ניקוראון ללא מכס 9.30
עממי — העד 7.00, 9.15
עצמון — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.00, 9.15
פאר — מושלם 4.30, 6.45, 9.15
קרן אור המחודש — רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.15

רב גת

רב גת 1 — חברי הדרקון אליוס 4.15 שנת הדרקון 6.30, 9.15
רב גת 2 — בירדי 4.15, 6.45, 9.15
רון — המסורה אמריקה 4.30, 6.45, 9.00
שביט — שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.00

קריות (חיפה)

אורות — הגינגה האמריקאי 7.00, 9.15
בית העם — זוך מסשע 9.15
היכל — המסורה אמריקה 9.15
ניצן — תרגיל למרגל מתחיל 7.00, 9.15
סביון — גשר צר מאוד 7.00, 9.15
ספיר — אמדיאוס 6.30, 9.15

הרצליה

דוד — כלבת הים המהובבת 4.30 אמריקאיות בפריס 7.15, 9.30
היכל — המסורה־אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — התוקם 7.15, 9.15
סהון דניאל — העד 7.15, 9.30

חולון

ארמון — נוססכבסטרים 5.00, מושלם 7.15, 9.30
מגדל — שוטר עם כבוד 7.15, 9.30
מגדי — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30
רינה — המסורה אמריקה 5.00, 7.15, 9.30
מתנס קרית שרת — הגלש האמיץ שוודך 4.00, 7.00 מסטר 9.00

עפולה

היכל התרבות — תגאים של חיבה 8.30

נס ציונה

[illegible] — [illegible] 7.00, 9.15

גדרות

בית העם — [illegible] 8.00

גדרה

בית רחל — [illegible] 8.00

SOTHEBY'S
FOUNDED 1744

יודאיקה
לקראת המכירה הקרובה

איסוף והערכה על ידי מומחי סותבי'ס לונדון וסותבי'ס ניו־יורק

מתקבלים:
כתבי יד, ספרים, חפצי קודש, ציורים תרפיקה.

נא לפנות למשרדנו עד יום ה' 26.12.85
סותבי'ס ישראל, רח' הדה 19 תל־אביב 63416
טל. 226616, 223822 שעות 10.00־16.00

סותבי'ס
בית המכירות הפומביות, הגדול בעולם, לחפצי אמנות ועתיקות.

מפעלי ניר אמריקאיים ישראליים בע"מ

מכרז רכב מספר 64/580

מס' סידורי	מס' רישוי	דגם	שנת ייצור
.1	803־145	פיאסטה L 957	1978
.2	198־538	פיאסטה L 957	1979
.3	813־394	פיאסטה L 957	1979
.4	17־070־81	פיאסטה L 957	1981
.5	803־942	פורד אסקורט 1300 אוטומטי	1979
.6	42־426־81	סובארו 1300	1981
.7	59־525־81	סובארו טנדר 1800 4x4	1981
.8	171־620	פורד טרנזיט	1977

את המכוניות ניתן לראות במפעלנו באזור התעשיה בחדרה ולהגיש הצעות למחלקת התחבורה עד לתאריך 20.12.85.
יש לצרף להצעה המחאה בנקאית בגובה 10% מערך ההצעה.
הוצאות העברה בעלות על חשבון הקונה.
אין החברה מתחייבת לקבל ההצעה הגבוהה או הצעה כלשהיא.

שימו לב לשעות ההצגה
לסרט "שנת הדרקון"
בקולנוע רב־חן ת"א
9.40 — 7.00 — 4.15

תיאטרון ישראל

הערב יום ג' 17.12
תיאטרון הבימה
נשר הברבורות: 20.30
פירנדו זמנה: 20.30
עולה — בבימרתף: 18.30
התיאטרון הקאמרי
דבש פרא – הברס' נמכר
כולם רוצים לחיות – בנצרת